

GHEORGHE BUZOIANU

**PENSIUNEA
CAMELIA**

EDITURA ALBATROS

Gheorghe Buzoianu

**PENSIUNEA
CAMELIA**

Colecția AVENTURA
EDITURA ALBATROS
București, 1970

PENSIUNEA CAMELIA

Maiorul Alexe își făcu loc cu coatele prin mulțimea de curioși adunați în fața casei cu nr. 23, răspunzând cu un gest distrat la salutul milițianului de lângă poartă și, în trecere, auzi vocea acestuia răsunând autoritar, acoperind pentru câteva clipe vacarmul tramvaielor ce se încrucișau într-un continuu du-te-vino:

— Circulați, vă rog! Nu este nimic de văzut...

Înserarea se strecurase pe nesimțite și o dată cu ea se ivise și prima zăpadă a anului. Fulgi mari, denși, sclipeau proaspeți în jurul felinarelor cu neon, cădeau alene printre literele purpurii ale firmei Loto-pronosport din fața clădirii, apoi agonizau nepăsători, striviți de roțile vehiculelor sau călcați de pietonii grăbiți. O fetiță cu obraji bucălați se oprise la marginea trotuarului și aștepta răbdătoare, cu gura căscată, să prindă un fulg pe vârful limbii.

Poate din pricina ninsorii strada căpătase un aspect aproape sărbătoresc, și dacă n-ar fi existat oamenii tulburați din fața imobilului cu un singur etaj, milițianul impacientat și cadavrul aflat undeva, într-una din încăperile pe care avea să le cerceteze în curând, Alexe ar fi fost tentat să-și imagineze că primise invitația de a petrece o seară veselă, la locuința vreunui prieten. În cursul după-amiezii lucrase la un raport lung și plictisitor iar telefonul prin care i se anunța să se deplaseze la această adresă se dovedise un fel de eliberare sosită parcă la momentul potrivit. Acum, ninsoarea liniștită și mult prea timpurie îi amintea de bucuriile copilăriei: ședea lângă

soba încinsă și din când în când se uita pe fereastră, la cerul jos și vinețiu, cuprins de un neastâmpăr inexplicabil, întrerupt doar de intrarea tatălui său care își scotea mânușile îmblănite, enorme, își sprijinea pușca de marginea mesei - era paznic la o rezervație de vânatoare - și după ce-și dregea vocea, rostea apăsător, cu bucurie nereținută, bătându-l pe spate: „La noapte va ninge. Miroase a zăpadă!”

Clipei obosit și înălță din umeri cu un gest scurt pentru a-și alunga amintirile.

În antreul îngust și umed, mirosind a mucegai, trebui să se oprească un moment pentru a se obișnui cu semiobscuritatea. Se lovi de ceva și rămase pe loc, ridicând mâna și pipăind peretele din stânga, până găsi comutatorul. Becul slab, pătat de muște, lumina o măsuță pe care lucea stins telefonul și alături un cuier cu agățători de bronz în care se balansa o geantă maron din piele. O izbise în treacăt cu umărul. Sub cuier se aflau niște galoși deformați, iar pe polița de deasupra, printre fulare și căciuli, zări binecunoscuta pălărie neagră a medicului legist Andreescu. Prin ușa întredeschisă din față se strecura o rază subțire de lumină și se auzeau niște pași precipitați, întrerupți din când în când de plânsetul ascuțit al unei femei.

Lumina orbitoare din holul casei, în contrast cu întunecimea antreului îi produse o senzație dureroasă. Din tavan atârna un candelabru uriaș, mult prea opulent pentru sărăcia mobilierului, și o duzină de becuri înfipite în el aruncau o strălucire necruțătoare. O femeie înaltă, fără vârstă, îmbrăcată în negru, ședea în picioare, sprijinită de masa ovală din mijloc și supraveghea încruntată munca altei femei. Aceasta, probabil o servitoare, era suită pe un scaun de bucătărie și se căznea să acopere oglinda de pe peretele din dreapta cu o bucată de pânză cenușie. Pânza alunecase puțin, descoperind unul din colțurile oglinzii și ea o ridica mereu, înălțându-se în vârful picioarelor.

— Nu e bine, Anicuțo! strigă femeia îndoliată.

Avea o voce aspră, neplăcută, și își sublinia fiecare cuvânt ciocănind energic cu degetele în tăblia mesei.

Alexe se opri brusc în pragul ușii, fascinat de scena ce se desfășura în fața privirilor sale. Cele două femei încă nu-i simțiseră prezența și el sta nemișcat, cu servieta jerpelită la subsuoară, cu ochii pe jumătate închiși. Examina încăperea înaltă, tavanul afumat, scaunele scâlciate dimprejurul mesei, bufetul de stejar masiv, fotoliul cu husa roasă de lângă scara în spirală ce ducea la etaj, și, mai ales, femeia în doliu căreia nu-i vedea decât profilul: un obraz veșted, inexpresiv, încadrat de o basma întunecată pe sub care alunecase o șuviță de păr sur.

— Mai repede, Anicuțo! Hai, grăbește-te! strigă ea din nou. Și nu mai boci atâta. Acum n-are rost...

În ciuda poruncii ei, servitoarea izbucni într-un plâns cu sughituri și scăpă pânza din mâini. Se aplecă să o ridice și abia atunci își dădu seama de prezența noului venit. Își acoperi gura cu palma și rămase încremenită, neîndrăznind să-și continue munca. Femeia în negru se întoarse în sfârșit cu fața spre el și întrebă scurt și rece:

— Dumneavoastră? Pe cine căutați?

Maiorul înaintă sub lumina strălucitoare și se prezentă, apoi se interesă unde poate fi găsit locotenentul Ilarion.

Femeia îi întinse o mână mică, umedă, și vorbi încercând să-și îndulcească glasul:

— Topoloveanu Camelia. Scuzați-mă... S-a perindat atâta lume pe aici, încât nu mai știu unde mi-e capul... Colegii dumneavoastră sunt la etaj. Anicuțo, condu-l pe tovarășul maior!

— Sunteți rudă cu mortul?

Ea îl privi surprinsă, se gândi un moment, căznindu-se probabil să priceapă rostul întrebării, apoi răspunse cu voce uscată:

— Nu. A fost chiriașul meu.

Vru să mai adauge ceva, dar se opri pe neașteptate și

înălță din umeri cu o mișcare indiferentă.

Alexe începu să urce treptele, urmând pe servitoarea care întorcea mereu capul și se uita speriată la el, temându-se parcă să nu-l piardă pe drum. Scara era foarte îngustă și pe la mijlocul ei trebuiră să se oprească, pentru a face loc unei fete înalte și suple cu care se întâlneau. Avea un păr negru, bogat, și cobora fără să se grăbească, își mișca șoldurile cu grație, conștientă de farmecul său. Timp de o clipă privirile li se încrucișară, apoi dispăru încet, lăsând în urmă un miros de parfum dulceag.

La etaj, Anicuța se rezemă gâfâind de balustradă și ridică brațul pentru a indica ultima ușă de pe partea stângă a coridorului. Alexe încuviință tăcut, cu un semn al capului și continuă drumul singur. Intră în cameră fără să mai bată la ușă, grăbit, și primul pe care îl zări fu legistul Andreescu. Acesta, gata de plecare, tocmai își încheia nasturii paltonului. Locotenentul Ilarion sta pe un scaun, picior peste picior, cu țigara în colțul gurii și răsfoia atent un album cu coperte îmbrăcate în piele. Se ridică și îl întâmpină pe maior cu un salut scurt, iar Andreescu schiță o plecăciune și zise:

— Fii binevenit în împărăția morții!

Mormăi ceva neinteligibil la adresa ironiei legistului și se apropie de fereastra sub care zăcea mortul. Își dezbracă scurta de piele, o aruncă pe pat, aprinse o țigară de foi și trase un scaun alături de cadavru.

Victima era un bărbat scund, îmbrăcat în halat de casă, cu cordonul desfăcut peste o pijama de mătase cu dungi verzi, pătată de sânge în dreptul inimii, unde fusese împușcat; două smocuri de păr cenușiu mărgineau o chelie imensă, ușor învinețită.

— Îl puteți atinge - spuse Ilarion. Totul a fost fotografiat.

Răspunse printr-un nou mormăit și continuă să examineze trupul întins pe spate, cu brațele răstignite și ochii larg deschiși. Se sculă de pe scaun și înconjură odaia. La capătul patului se afla un scrin cu cinci sertare, pe care

le trase pe rând, păstrând tot timpul aceeași expresie de om indispus.

Un dulap enorm, un pedestal pe care existau câteva note muzicale, un cufăr plasat la picioarele patului înalt de fier, o mică bibliotecă și patru scaune formau restul mobilierului. Deasupra patului și pe raftul de sus al bibliotecii, se afla câte o vioară.

— Ce-i dincolo? întrebă el arătând cu bărbia spre ușa opusă scrinului.

— Baia - răspunse locotenentul. Am cercetat-o cu atenție dar n-am găsit nimic neobișnuit.

— Te așteptai să descoperi ceva?

— Când am venit aici, baia era încuiată iar cheia se afla în buzunarul halatului victimei. Mă obsedează mereu amănuntul acesta. De ce ținea baia încuiată pe dinafară și cheia în buzunar? Nu vi se pare anormal? Ce avea de gând să facă în momentul când a apărut asasinul?

— Ai luat-o prea repede cu întrebările. Mai întâi, spune-mi ce se știe despre victimă?

— Se numește Dumbravă Marius, are 33 de ani și nu este căsătorit. Își câștiga existența dând lecții de vioară. Locuiește la această adresă de șase ani. Acum doi ani a trebuit să părăsească liceul unde era profesor din pricina unui scandal. În cursul dimineții de astăzi a fost plecat în oraș. S-a întors acasă pe la ora 14, a mâncat, apoi și-a schimbat hainele și a ieșit din nou în oraș, pentru a se reîntoarce la patru fără un sfert. La 18,30 a fost găsit mort de Petcovici Liliana, una din locatari. Fata este nepoata fostei stăpâne a casei, care locuiește tot aici și pe care îmi închipui că ați întâlnit-o în hol.

— Femeia în negru?

— Chiar ea. Nepoată-sa a venit în urmă cu doi ani din provincie pentru a da examen la facultate și de atunci a rămas în București. Pe femeia în negru o cheamă Topoloveanu Camelia și ține un fel de pensiune. Toți cei care locuiesc aici iau masa de prânz sau de seară la ea.

— A fost găsită arma crimei?

— Nu. Presupun că asasinul a tras stând în picioare, chiar de lângă ușă. S-a întrebuițat, probabil, un pistol. Autopsia va scoate la iveală acest lucru.

— N-a auzit nimeni împușcătura?

— Absolut nimeni. De altfel, era și imposibil s-a audă. De vreo săptămână se lucrează la reparația străzii din spatele clădirii. Începând de dimineața, până seara când se întunecă, răsună ciocanele pneumatice și un compresor...

— Hm! Asta ne mai lipsea acum...

Făcu un gest cu mâna a lehamite și continuă să cerceteze odaia. După câteva minute se întoarse spre Andreescu și spuse:

— Văd că te grăbești... Nici nu vreau să te rețin prea mult. Poți să ne spui la ce oră a murit?

— Cu aproximație, bineînțeles. Decesul s-a produs între orele patru și jumătate și cinci după-amiază. A fost tras un singur cartuș. Vă voi da amănunte după extragerea glonțului.

— Când crezi că va fi gata raportul medico-legal?

Andreescu zâmbi echivoc înainte de a răspunde.

— Poate că...

— Te rog, te rog! îl întrerupse maiorul. Vrei să spui că mâine e duminică, nu? Din păcate, și pentru noi - arată spre locotenent, apoi spre sine - este tot duminică. Aș dori să citesc raportul, cel târziu mâine seară. Ce zici?

— E-n regulă - acceptă doctorul. De fapt, așa și aveam de gând. Pentru tine fac orice sacrificiu.

— Sunt convins. Acum nu te mai rețin. Și s-o rogi pe Angela să mă ierte. Transmite-i scuzele mele... Mâine am să fiu ocupat, cred, toată ziua. Poate duminica viitoare vom avea mai mult noroc.

Se referea la faptul că plănuise să plece împreună cu familia legistului într-o excursie, la Snagov.

— Asta-i situația - bombăni Andreescu. Va fi nevoită să se ducă numai cu fetița și cu nevastă-ta. Am plecat. Vă

salut! Și capul sus, fiți veseli, ce naiba! Doar n-a sosit sfârșitul lumii...

Îl bătu pe umăr pe maior, părintește, și-i făcu semn cu ochiul.

— Șterge-o mai repede, până nu mă înfurii! îl apostrofă Alexe.

Medicul se întoarse încet și înainte de a apăsa pe clanță, făcu o mișcare greșită cu piciorul și lovi fără să vrea o cutie de conserve așezată jos, pe un ziar, plină cu un lichid negru. Cutia se răsturnă și o pată întunecată se întinse pe parchet sub privirile înciudate ale lui Andreescu. Ilarion se repezi să ridice cutia, apoi mototoli ziarul și frecă pata cu el, meticulos, adulmecând mirosul înțepător al lichidului. Doctorul scoase o batistă și încercă să șteargă cele câteva picături ce săriseră pe manșeta pantalonului. Exclamă enervat:

— Nu dispare! Parc-ar fi tuș... Ce naiba făcea cu el?

— E baiț, se folosește la vopsirea mobilelor - răspunse locotenentul flegmatic. Va trebui să vopsești și dumneata pantalonii. Petele nu ies nici cu benzină.

— Ar trebui să duci cutia de aici. Pariez că se vor mai împiedica și alții de ea.

— Nu se poate - replică Ilarion. Deocamdată, toate obiectele rămân la locul lor.

Legistul clătină din cap fără să spună nimic și ieși repede.

Alexe urmări visător fumul trabucului, câteva clipe, apoi se scutură și zise:

— Și acum, la treabă! Vasăzică, Dumbravă Marius s-a reîntors din oraș pe la ora 15,45 și a fost găsit asasinat aici, în camera sa, la ora 18,30. A discutat cu cineva când s-a întors a doua oară din oraș?

— Cu două persoane: servitoarea, pe nume Irimoiu Ana, și unul dintre vecini, Atanasiu Lucian, pensionar, fost avocat. Atanasiu coborâse la parter pentru a-i spune servitoarei, care se afla în bucătărie, să-i facă un ceai de

anghinare. Au auzit soneria și fostul avocat s-a dus să vadă despre ce-i vorba. De regulă, ușa de la intrarea principală stă în permanență încuiată și fiecare locatar posedă o cheie.

— Atunci cum se explică faptul că Dumbravă nu s-a folosit de cheia lui?

— A afirmat că se grăbise când și-a schimbat hainele și a uitat-o acasă. A intrat împreună cu Atanasiu în bucătărie, a stat câteva minute acolo, flecărind cu servitoarea și cu cel care-l întâmpinase, apoi a urcat în cameră.

Făcu o pauză pentru a-și aprinde țigara, apoi luă de pe masă o cheie mare, galbenă, și o arătă maiorului.

— Asta-i cheia de la intrarea principală.

— Există și altă intrare?

— Da. Prin spatele casei. E folosită rareori de servitoare. A declarat că astăzi a stat tot timpul încuiată. Așa... Cheia asta am găsit-o chiar aici pe masă și presupun că într-adevăr o uitase înainte de a pleca în oraș.

— Înseamnă că, în mod normal, nu se putea strecura niciun străin în casă fără știrea vreunuia dintre locatari. Singurii suspecți posibili ar fi cei ce locuiesc în această clădire. Câți sunt?

— Vă spun imediat. Am făcut o listă a lor, extrăgând datele de pe cartea de imobil.

Se așeză la masă și răsfoi un dosar.

— Să începem cu cei de la parter... Mai întâi Topoloveanu Camelia, văduvă în vârstă de 49 de ani. Imobilul i-a aparținut până în 1950 când a trecut în proprietatea statului. Locuiește singură în camera nr. 1a.

— Cu ce se ocupă?

— A absolvit în 1944 Facultatea de farmacie, dar nu și-a exercitat niciodată profesiunea. S-a căsătorit imediat după terminarea studiilor cu Topoloveanu Marcel, jurist și președinte al mai multor consilii de administrație. Se pare că a fost o femeie extraordinar de frumoasă... La puțin timp după nuntă, a rămas văduvă. Soțul a pierit într-un

accident de cale ferată și neexistând niciun testament în favoarea ei, a fost nevoită multă vreme să lupte cu ceilalți moștenitori. Rudele din partea bărbatului au reușit să câștige prin hotărâre judecătorească majoritatea averii, iar ea a trebuit să se mulțumească numai cu acest imobil. După naționalizare, și-a câștigat existența vânzând diverse obiecte în talcioc. În urmă cu cinci ani, s-a hotărât să deschidă un fel de pensiune pentru cei ce locuiesc aici. Le oferă masa de prânz sau de seară, în schimbul unor sume relativ modeste. Cam atât despre Camelia Topoloveanu...

— Destul de mult! Doar n-ai să-mi spui că toate astea le-ai scos din cartea de imobil! Ai obținut, totuși, într-un timp record, o mulțime de informații.

— Ah, în privința asta, personal, n-am niciun merit! Am stat de vorbă în fugă cu ceilalți locatari. Se pare că fiecare știe despre vecinii săi mai multe amănunte decât despre sine însuși. Acest lucru poate să ne ajute la cercetări...

— Mda! Știu eu? Ne poate și deruta... Va trebui să analizăm cu circumspecție depozitiile lor. Continuă, te rog!

— Urmează nepoata Cameliei: Petcovici Liliana, fără profesie, 21 de ani. A sosit în București acum doi ani, venind din Câmpulung, pentru a da examen de admitere la Institutul de agronomie. N-a reușit. A încercat iarăși în anul următor la medicina veterinară. Nici de data aceasta n-a avut succes... Anul viitor își încerca norocul din nou. Stă în camera 1b, fiind vecină cu mătușa sa. Se pare că îl vizita des, în cursul nopții, și mai ales în ultima lună, pe Dumbravă Marius.

— Interesant!

— Da. Însă cu ea vom cam avea de furcă. Mi s-a părut destul de recalcitrantă, ca să nu zic de-a dreptul impertinentă.

— Să sperăm că mai târziu va fi dispusă să treacă la confidențe...

— Tot la parter locuiește și servitoarea: într-o cameră de serviciu cu intrarea prin bucătărie. Are 59 de ani și a venit

în București în anul 1939, când a și fost angajată ca bucătăreasă la Topoloveanu Marcel, în acea vreme necăsătorit. Camelia consideră că Anicuța Irimoiu face parte din familie, deși...

Se întrerupse pentru a-și stinge țigara, se sprijini de speteaza scaunului care trosni sub greutatea lui și continuă îngândurat:

— ...se pare că de vreo două săptămâni nu se înțelegeau prea bine.

— Asta de unde ai mai aflat-o?

— Chiar de la servitoare. Vrea să plece cât mai repede din casa aceasta. Curios, nu?

— Are, desigur, un motiv foarte serios dacă intenționează s-o părăsească pe stăpâna ei după atâția ani.

— Probabil...

Niște pași grei și o bătaie puternică în ușă îl obligară pe locotenent să-și întrerupă expunerea. Sosiseră cei de la Institutul medico-legal pentru a transporta corpul victimei. Alexe le făcu semn să aștepte, apoi îngenunche lângă cadavru și trase în jurul lui o linie groasă cu creta. Brancardierii săltară impasibili corpul pe largă și-l acoperiră cu un cearșaf. Ilarion, care privise încordat mișcărilor lor, strigă:

— Stop! Stați așa! Uitați-vă puțin aici, tovarășe maior.

Se aplecă peste targă și suflecă mâneca stângă a halatului victimei. Alexe zări urma lăsată de cureaua unui ceas pe antebrațul stâng.

— Am observat-o în timp ce ridicau corpul pe targă.

— Ai ochi buni, n-am ce zice...

Ilarion schiță un gest de modestie și spuse:

— Oricum, raportul medicului legist ar fi specificat existența acestei dungi.

— Desigur. Tocmai mă întrebam care este mobilul crimei. Cred că...

Vru să mai adauge ceva dar renunță, așteptând plecarea brancardierilor. Deschise fereastra și privi forfota din jurul

furgonetei care staționase pe strada din spatele casei. Câțiva curioși voiau să afle câte ceva de la șofer, dar acesta nu prea avea chef de vorbă. O femeie înaltă, osoasă, clătina mereu din cap și bătea niște cruci mari cu gesturi mecanice.

Închise fereastra încetișor și se așează pe cufărul de la picioarele patului. Întrebă:

— Ai impresia că Dumbravă a fost asasinat pentru a fi jefuit?

— Jefuit?! se miră locotenentul. Cam greu de presupus asemenea mobil.

— Atunci, cum explici lipsa ceasului?

— S-ar putea să-l fi dat la reparat cu câteva zile mai înainte. Mai există și altă presupunere: în momentul prăbușirii victimei, ceasul se deteriorează, arătătoarele se opresc și indică o anumită oră, adică tocmai ora când s-a comis crima. Asasinul observă acest lucru și scoate ceasul de la mâna mortului, nedorind să lase în urma lui un indiciu atât de prețios pentru anchetatori. De unde se poate trage următoarea concluzie: ora respectivă avea o deosebită importanță pentru stabilirea alibiului asasinului. În plus, ne va face să credem că mobilul crimei a fost jefuirea lui Dumbravă. În felul acesta explic eu lipsa ceasului.

— S-ar putea - admise maiorul evaziv.

— Sunteți cam sceptic - spuse Ilarion. Pentru a verifica imediat raționamentul meu, propun să cercetăm camera și hainele mortului. S-ar putea să lipsească și alte valori. Eu am sosit cu puțin timp înaintea dumneavoastră și am examinat numai baia.

— De acord. Ai grijă să aranjezi fiecare obiect exact în poziția în care l-ai găsit. Servitoarea cunoștea desigur ordinea lor și ne va spune dacă a intervenit vreo schimbare.

Scotociră cu cea mai mare atenție fiecare mobilă aflată în dormitor. După câteva minute locotenentul mormăi mai

mult pentru sine, în timp ce scotea vioara din cutia de pe dulap:

— Sărăcie lucie! Îmi închipui că trăia foarte modest. Nici nu-i de mirare... Cu câteva lecții de vioară pe săptămână nu te umpli de bani.

Alexe ridicase capacul cufărului și se uita la cele câteva vechituri dinăuntru: o pereche de pantaloni uzați, niște cămăși decolorate, o căciulă roasă de molii, niște pantofi scâlțiați. Printre ei, o mulțime de mărunțișuri: un briceag, o casetă, câteva bibelouri ieftine, un metronom stricat și o trusă de desen descompletată. Închise cufărul și trecu mai departe, la scrin.

Ilarion căuta prin buzunarele hainelor din dulap. Îl auzi fluierând surprins:

— Ai descoperit ceva?

— Bani, nu. În schimb, am găsit altceva. Uitați-vă aici. Ce spuneți? Nu era chiar atât de sărac...

Îi întinse un carnet de CEC găsit în buzunarul interior al unui sacou cadrilat. Libretul era pe numele victimei. Din examinarea lui constatară că Dumbravă Marius fusese posesorul unei sume în valoare de 18 000 lei.

— Această descoperire confirmă bănuielile mele - zise Alexe. După cum vezi, libretul are o vechime de trei ani. În acea perioadă deținea economii de 5 800 lei. Peste un an, adică atunci când a trebuit să părăsească slujba, suma aceasta a scăzut treptat, până când i-au mai rămas doar 60 de lei. Și dintr-o dată, acum două luni, a început să depună în fiecare săptămână câte 2 000 lei. Uneori mai mult, alteori mai puțin, dar în general câte 2 000 de lei. E clar?

— Cât se poate de clar, fu de acord Ilarion. Va trebui să descoperim ce s-a întâmplat în urmă cu două luni. Cu alte cuvinte, să căutăm sursa de venituri a victimei. În felul acesta, am putea ajunge și la mobilul crimei.

— Să sperăm că vom ajunge. Să continuăm percheziția camerei. N-ar fi de loc exclus să ne trezim și cu alte surprize.

— Ați spus mai înainte că descoperirea libretului CEC confirmă bănuielile dumneavoastră...

— Hm! Nu te-a frapat nimic deosebit, când ai intrat în camera asta?

Locotenentul înălță din umeri, nedumerit, apoi aruncă o privire circulară asupra încăperii.

— Mă dau bătut. Nu știu la ce faceți aluzie.

— N-ai observat cum se încuie ușa? Uită-te la chei!

Ilarion le scoase din broască și le examina încruntat câteva momente. Mai întâi o cheie Wertheim foarte complicată, apoi o cheie Yale.

— Ei? Ce constăți?

— Par a fi destul de noi. Încuietoarea Yale este de fabricație străină, un model inexistent în comerțul nostru.

— Asta-i! aprobă Alexe cu satisfacție. Înainte de a intra aici, am trecut prin dreptul celorlalte uși. Camera aceasta se află la capătul culoarului. Ei bine, am remarcat în treacăt că niciuna din celelalte camere nu este prevăzută cu broască Yale. Chiriașii se cunosc între ei de mai multă sau de mai puțină vreme, și aș putea să pariez cu oricine, pe oricât, că nu se feresc unul de altul și că nici unuia dintre ei nu i-a trecut vreodată prin minte că s-ar putea să-i lipsească ceva din cameră. Există, totuși, o excepție: cel asasinat. Suferea oare de mania persecuției! De ce se temea el? Hm... Sunt foarte curios să aflu la ce dată s-a efectuat schimbarea încuietorii și ce motiv a născocit Dumbravă în ziua când a înlocuit vechea broască.

— Motivul cel mai plauzibil ar fi frica de hoți - murmură Ilarion.

Continuă percheziția. Alexe răsfoia pe rând cărțile, notele muzicale și revistele din mica bibliotecă. Pe raftul de sus, se afla o a doua cutie de vioară. Scoase instrumentul și mângâie ușor, cu vârful degetelor, corzile bine întinse.

Încerca să și-l închipuie pe Dumbravă. Deasupra patului, un tablou oval, îl reprezenta pe cel care fusese împușcat în

inimă, chiar în acea după-amiază, numai cu câteva ore mai înainte. Fotografia fusese făcută cu mulți ani în urmă. Un adolescent scund, grasuț, cu părul blond și rar și cu privirea stingheră, parcă puțin speriată. Alături de tabloul oval, alte fotografii, unele mai vechi, altele de dată mai recentă. Într-una din ele, sub care scria „Absolvenții liceului Grigore Alexandrescu, promoția 1954” , îl recunosc ușor printre ceilalți colegi. Același zâmbet, același chip rotund cu bărbia teșită, aceeași înclinare vagă a capului pe umărul drept. Și mai târziu, fotografiat printre membrii unei orchestre de cameră, un cvartet de amatori. De data aceasta, începutul de calviție și ridurile adânci dimprejurul gurii îi modificau aproape complet fizionomia. Fără să vrea se uită din nou la conturul desenat cu creta sub fereastră. Nu reușea de loc să-și imagineze ce fel de om fusese Dumbravă Marius și acest fapt îl irita. Oare de ce fusese împușcat? Și de către cine?

Duse vioara la umăr și trecu arcușul de câteva ori, stângaci, peste corzi. Răsună un scârțâit jalnic care-l făcu pe Ilarion să-și astupe urechile cu palmele.

— Se vede că n-ați cântat niciodată la vioară.

— Absolut niciodată - admise Alexe zâmbind.

— Îmi dați voie?

— Doar n-o să-mi spui că te pricepi! Ia vioara de pe dulap...

— E stricată, îi lipsește o coardă. Cred că nu o mai folosea de multă vreme.

Luă instrumentul din mâna maiorului, se înclină cu eleganță în fața pedestalului cu note, apoi în cameră răsunară primele acorduri ale baladei lui Ciprian Porumbescu. Alexe ascultă un timp, plimbându-și privirile de la fotografiile de pe perete la conturul de sub fereastră. Ridică brațul și spuse:

— Destul. Mulțumesc! Te pricepi!

— Am cântat când eram în liceu. Uneori am impresia că mi-am ratat cariera. Mai bine un violonist slab, decât un

criminalist mediocru.

— Gata, gata! Iar începi? Vrei să ne certăm?

Dintre toți ceilalți colegi, Alexe îl prefera mai cu seamă pe locotenentul Ilarion și era mulțumit de câte ori urmăreau împreună o pistă. Îi plăcea spiritul ascuțit și veșnic treaz al locotenentului și îl aprecia pentru buna lui dispoziție care nu-l părăsea nici în cele mai grele situații. Uneori se contraziceau atât de violent, încât cei care nu-i cunoșteau prea bine se așteptau să se ia de păr dintr-o clipă într-alta.

— Or să creadă vecinii că am venit aici să ne distrăm - zise maiorul.

Puse vioara la loc și continuă să caute printre cărțile din rafturile bibliotecii.

Ilarion împinse dulapul cu umărul, pentru a-l depărta cu câțiva centimetri de perete. Îngenunche pe covor și aprinse un chibrit pe care îl plimbă în sus și în jos, luminând spațiul îngust dintre zid și spatele dulapului. Deodată exclamă:

— Formidabil! L-am găsit!

— Ce-ai mai găsit? Întrebă maiorul intrigat.

— O să râdeți, dar să știți că am dat peste ceasul mortului. Ajutați-mă să urnesc afurisitul ăsta de dulap. E greu ca plumbul... Trebuie să-l ridicăm puțin.

Își uniră eforturile și deplasară dulapul încet, având grijă ca marginea lui să nu zdrobească obiectul descoperit de locotenent.

— Stop! se auzi vocea lui Ilarion. Cred că așa e bine.

Se aplecă și ridică ceasul, ținându-l delicat de capătul curelei, cu vârful degetelor, ca pe un trofeu rar. Îl puse pe masă și spuse:

— Poftim! De data aceasta se adeverește și presupunerea mea. Geamul este spart iar arătătoarele s-au oprit la orele 16,40...

— Ceea ce confirmă și concluzia lui Andreescu - remarcă Alexe placid. Ne-a spus că decesul a avut loc între orele

16,30 și 17,00.

— Întocmai. Așadar, putem afirma cu certitudine că Dumbravă a fost asasinat la ora cinci fără douăzeci după-amiază. Criminalul a observat deteriorarea ceasului și l-a scos de la mâna mortului. Înainte de a se face nevăzut, l-a ascuns în grabă sub dulap, adică în primul loc ce i s-a părut mai sigur. Și-a închipuit, probabil, că nu-l vom căuta acolo și n-ar fi de loc exclus să se fi gândit că mai târziu se va strecura în cameră și-l va lua.

— N-ar fi fost mai firesc să-l ia imediat după crimă? Există destule unghere în această casă unde poate fi ascuns un obiect de mărimea ceasului.

— Și-a făcut socoteala, probabil, că vom efectua o percheziție în toate încăperile...

Alexe își aprinse o nouă țigară, apoi îl privi pe sub sprâncene pe locotenent.

— În seara asta am auzit de prea multe ori cuvântul „probabil”. A început să mă agaseze. În sfârșit... Uneori gesturile asasinilor sunt extrem de imprevizibile.

— Să vă citesc în continuare lista celorlalți locatari.

— Dă-i drumul!

Locotenentul își dresе vocea, tușind puternic de câteva ori, luă de pe masă niște foi acoperite cu un scris mare, caligrafic, și începu:

— Cu parterul am terminat. La etaj există șase încăperi, repartizate în modul următor: camera nr. 2, pe partea stângă a culoarului, folosită ca magazie de mulți ani. Este încuiată cu lacăt, iar cheia o păstrează Topoloveanu Camelia. Camera nr. 3 de lângă ea este ocupată de Atanasiu Lucian, despre care v-am mai vorbit. Are 63 de ani și s-a mutat aici imediat după moartea bărbatului Cameliei. Am schimbat numai câteva cuvinte cu el. Un bărbat foarte cultivat și extrem de vorbăreț. Are o fire cam curioasă... Cred că este în stare să trăncănească ore întregi despre vecinii săi. Așa... Ultima cameră de pe partea stângă a coridorului este cea în care ne aflăm noi,

adică nr. 4. Pe partea dreaptă există de asemenea trei camere. La nr. 5 stă un dentist: Marinaș Paul. Are 38 de ani.

— De cât timp locuiește aici?

— De zece ani.

— Da... Continuă, te rog.

La nr. 6 este baia comună folosită de chiriașii de la etaj, afară de victimă, care, după cum vedeți se bucura de privilegiul unei băi separate. În ultima cameră, la nr. 7, adică vizavi de Dumbravă, locuiește dactilografa Olteanu Sanda, în vârstă de 45 de ani. A obținut această odaie acum cinci ani prin schimb de locuință, după pronunțarea divorțului. Și cu ea, am încheiat lista celor șapte persoane din această clădire, începem audierea lor?

— Bineînțeles!

— Atunci s-o chem întâi pe Petcovici Liliana...

— De ce tocmai pe ea?

— Pentru că ea a descoperit cadavrul.

— Aș dori ca înaintea tuturor s-o chemăm pe Irimoiu Ana. Ea trebuie să știe dacă s-a produs vreo schimbare în aranjamentul obișnuit al camerei lui Dumbravă.

Câteva minute mai târziu locotenentul își făcu apariția însoțit de Irimoiu Ana. Femeia își roti privirile speriate prin colțuri și când zări conturul desenat cu creta pe locul unde zăcuse mortul, tresări cu putere. Ilarion o invită să ia loc, iar maiorul îi zâmbi încurajator și o întrebă cu blândețe:

— Dumneata făceai curat aici?

— Eu - răspunse ea gata să izbucnească în plâns.

— Te rog să te uiți cu atenție și să ne spui dacă ți se pare că lipsește ceva, sau dacă vreun obiect a fost mutat de la locul lui.

Femeia se ridică de pe scaun vădit stânjenită, parcă neînțelegând prea bine ce i se cere, își șterse ochii roșii de plâns cu marginea șortului și întinse o mână spre cufăr, fără să rostească niciun cuvânt.

— Ce-i cu el? întrebă Alexe încetișor.

— Păi, de obicei, nu ședea acolo. Îl ținea sub pat.

— Ești sigură? interveni locotenentul.

— Da - răspunse ea cu convingere. Niciodată nu l-am văzut în locul unde este acum. Chiar săptămâna trecută, săracul domnul Marius zicea că o va ruga pe doamna Camelia să-i dea voie să-l depoziteze în odăița de la capătul scărilor, unde mai sunt niște hodoaroage care n-au loc în pod. Zicea că s-a săturat să mai țină vechitura asta aici.

— Îl ținea încuiat?

— N-avea lacăt. Mă izbeam de el în fiecare dimineată, când așezam cuvertura pe pat, așa că mi-a părut bine când a luat hotărârea să-l scoată de aici.

Alexe își notă câteva cuvinte în carnet, apoi întrebă:

— Mai observi și alte schimbări?

— Da. A dispărut vioara care ședea pe dulap.

— N-a dispărut, replică Alexe dezamăgit și trase de deasupra dulapului cutia instrumentului pe care o deschise în fața servitoarei, pentru a o convinge că s-a înșelat.

— Asta-i vioara, nu? întrebă el întinzându-i instrumentul căruia îi lipsea o coardă.

— Asta este aprobă ea. Dar nu m-ați înțeles. Pe dulap se afla numai vioara, fără cutie. De câte ori o ștergeam de praf îi spuneam domnului profesor să n-o mai țină acolo, s-o bage în cutie că mai rău se strică.

— Și el ce-a răspuns?

— Că tot o va vinde într-o bună zi, dar că-i vine greu să se despartă de ea. Este prima lui vioară, pe care a cântat când era elev... Era un om foarte ordonat. Nu prea aveam cine știe ce de făcut aici. Terminam imediat. Făceam patul, măturam, ștergeam praful și gata... Din când în când, mă chema pentru o curățenie generală: scuturam covorul, frecam, parchetul. Era un om atât de cumsecade! Ne înțelegeam bine... Nu m-a jignit niciodată.

— Când dumneata intrai în cameră, pentru curățenie, el ce făcea?

— Păi, ce putea să facă? Cobora în hol, sau ieșea în oraș,

până terminam eu... În ultima vreme nu mă lăsa singură aici, zicea că vrea să stea cu mine, să-mi țină de urât, că altceva mai bun tot n-are de făcut. Chiar îi spuneam că mai rău mă încurcă și că ar fi bine să coboare în hol...

— Cam de câtă vreme nu voia să te lase singură în cameră?

— Păi, știu eu? Să tot fie vreo două luni.

— Adică din ziua când și-a schimbat încuietoarea la ușă, nu? întrebă Ilarion.

— Exact! exclamă ea uimită de precizarea locotenentului. Chiar așa este. Din ziua aceea începuse să se schimbe. Devenise mai vesel, mai vorbăreț... Eu mi-am dat seama îndată că o duce mai bine cu banii. De fapt, ne-a anunțat că și-a găsit un serviciu, se angajase să cânte cu o orchestră la un local de noapte și câștiga mai mult. Până atunci o dusesse foarte prost, împrumuta mereu câte o sută, sau două, de la ceilalți chiriași.

— La ce restaurant s-a angajat?

— Ah! Asta nu știu. N-a vrut să ne spună. Mi-aduc aminte că duduia Olteanu a insistat să afle unde s-a angajat, dar domnul Marius n-a vrut să discute despre acest lucru... De! Probabil îi era teamă că va veni să-l vadă. Ne-am mirat toți când am auzit că s-a hotărât să cânte la un restaurant.

— De ce v-ați mirat?

— Să vedeți... Anul trecut l-a rugat pe domnul Atanasiu să-l împrumute cu două sute de lei și dânsul i-a spus de la obraz că n-o să-i mai dea niciun ban și că ar fi cazul să încerce să-și găsească ceva de lucru. De pildă, să cânte la un restaurant. A ieșit un scandal îngrozitor. Era într-o duminică, în timpul mesei de prânz. Știți, duminica la prânz toată lumea servește masa jos în hol... Domnul Marius s-a făcut alb ca varul la față, i-a răspuns avocatului că este absolvent al conservatorului și că niciodată nu va ajunge lăutar. Pe urmă, s-a ridicat de la masă și a plecat în cameră, a lăsat mâncarea pe masă.

— Și ceilalți ce-au spus?

— Nimic... Se cam săturaseră să-l împrumute mereu pe profesor. Numai duduia Olteanu i-a luat apărarea, nu s-a lăsat până când nu l-a convins pe avocat să-și ceară scuze. Pe urmă, tot dânsa, a luat mâncarea domnului Marius și i-a dus-o în cameră. Ei doi se înțelegeau bine, erau aproape nedespărțiți, mai ales pe vremea aceea. Trebuiau să se căsătorească anul acesta. Nu se aștepta nimeni să se certe.

— De ce s-au certat?

— Din cauza Lilianei. O văzuse pe nepoata doamnei Camelia ieșind într-o noapte din camera profesorului.

— Ai fost de față când s-au certat?

— I-am auzit fără să vreau, mie nu-mi place niciodată să trag cu urechea pe la ușile altora. Ceilalți plecaseră în oraș, rămăseseră numai ei doi în hol... Duduia Olteanu părea foarte necăjită, îi reproșa că nu se așteptase să fie tratată astfel, după tot ceea ce făcuse pentru el. S-a jurat că-i va cere Cameliei să o trimită acasă, la Câmpulung, pe Liliana. El a răs cu poftă și a încercat s-o împace, spunându-i că nu trebuie să confunde o oarecare simpatie cu dragostea adevărată... Și ieri s-a mai întâmplat ceva...

Se întrerupse și duse mâna la gură, emoționată.

— Ce s-a întâmplat? se interesă Ilarion.

— Înainte de a pleca la serviciu, domnul Marius m-a chemat în cameră și m-a întrebat dacă nu cumva a intrat cineva aici în lipsa lui. Parcă se zăpăcise, zău așa! Sustinea că-i lipsește ceva. I-am spus: „Ce naiba! Doar ați stat toată ziua în cameră! Doamne ferește! Până acum nu s-a furat nimic din casa asta.”

— Care a fost răspunsul lui?

— Părea tare neliniștit. A recunoscut că toți se perindaseră pe la el și poate a vrut careva să-i facă o farsă de prost gust. Bombănea mereu: „Și totuși nu-l găsesc! Parc-a intrat în pământ!” L-am sfătuit să coboare în hol și să-i întrebe pe ceilalți, dar n-a vrut. Mi-a strecurat o hârtie de zece lei și m-a rugat să nu mai discut cu nimeni, că

probabil a uitat el unde l-a pus.

— Ce să pună?

— Nu știu. A zis: „Bine, bine, o să-l mai caut chiar în seara asta”. Era foarte nervos.

Alexe umplu un pahar cu apă din cana de pe masă, îl bău pe nerăsuflăte și începu să se plimbe încrunțat prin încăpere. Părea preocupat de o idee. Deodată se opri, își încrucișă brațele pe piept și întrebă:

— S-a mai certat cu cineva?

Femeia oftă prelung și răspunse cu voce tremurândă.

— Slavă Domnului, de așa ceva n-am dus lipsă în ultimele două luni! Casa asta s-a transformat într-un adevărat balamuc, nu altceva! M-am săturat până în gât de toți... parcă i-a apucat nebunia... M-am hotărât să nu mai rămân aici. Doamna Camelia, înștiințată probabil de duduia Sanda, i-a făcut observații aspre Lilianei, care a zis că e majoră, că răspunde de faptele ei și n-are nevoie de dădacă. Făcea aluzie la duduia Sanda, bineînțeles. Părerea mea este că în ultimul timp fata asta a devenit din caleafară de obraznică. În aceeași zi, doamna s-a certat și cu profesorul, i-a pus în vedere că dacă îi mai dă târcoale Lilianei va regreta într-o bună zi. I-a interzis s-o mai primească în camera lui.

— Și el ce-a răspuns?

— A zis: „Nimeni n-are dreptul să-mi interzică acest lucru.” Îi dădea lecții de vioară în fiecare zi, spunea că este talentată și, că ar fi păcat să nu dea examen de admitere la Conservator. Avocatul, care este cel mai vechi prieten al doamnei Camelia, a intervenit la rândul său, rugându-l pe profesor s-o lase în pace pe Liliana. Cred că în ziua aceea domnul Marius băuse cam mult. Era roșu la față, îi străluceau ochii... L-a făcut „satir bătrân” pe avocat și i-a strigat să nu se mai amestece unde nu-i fierbe oala.

Irimoiu Ana făcu o pauză, îi privi speriată pe cei doi anchetatori apoi reluă:

— Acum trei zile... Un moment, să mă gândesc!

Vasăzică, astăzi e sâmbătă... Alaltăieri, adică joi seara, răposatul s-a certat urât de tot cu domnul dentist Marinaș. Erau în fața ușii, pe coridor, iar noi ședeam în hol și am auzit clar că s-au amenințat unul pe altul. Puteți să-i întrebați și pe ceilalți.

Locotenentul se uită surprins către Alexe care sta întors cu spatele spre servitoare, cu capul aplecat într-o parte, părând că nu se sinchisește de ultimele cuvinte pronunțate de ea. Dar în același timp se întoarce brusc și întrebă:

— Așadar au existat și amenințări?

— Da. Eu eram gata să cred că s-au luat la bătaie. Profesorul l-a făcut „escroc ordinar”, iar celălalt a tipat în gura mare: „Am să te omor! Auzi? Am să te omor cu mâinile mele!” A fost o scenă foarte penibilă.

— Ai putea să ne spui unde se aflau ceilalți locatari, azi după-amiază, între orele patru și jumătate și cinci?

— Eu aveam treabă la bucătărie, așa că nu prea știu exact ce făceau... Pe Marinaș nu l-am văzut absolut de loc. Doamna Camelia se odihnea.

— Dar ceilalți?

— Duduia Sanda a stat de vorbă cu mine în bucătărie. Mai târziu a apărut și domnul avocat Lucian. Se plângea că nu poate dormi din cauza zgomotului. E adevărat, de când se repară strada din spatele casei, nu prea poți să dormi după-masă. Pe urmă, a zis că are de discutat ceva cu Marius. Duduia Olteana i-a atras atenția să nu-l deranjeze, să-l lase să se odihnească puțin înainte de a pleca la serviciu. Au ieșit împreună din bucătărie și mi-aduc aminte că ea l-a întrebat cât e ceasul.

— Cât era? Întrebă maiorul încetișor.

— A zis: „E cinci fără douăzeci, dar ceasul meu are un avans de câteva minute. Voi încerca totuși să vorbesc cu Marius”.

Ilarion tresări uimit, iar Alexe încruntă sprâncenele și se interesă:

— Ești sigură?

— Cum să nu! Era în pragul bucătăriei și am auzit bine răspunsul.

— Pe Liliana ai văzut-o în după-amiaza aceasta?

— A apărut ceva mai târziu. După vreo 20-25 de minute, am auzit soneria. Era Liliana care se întorcea din oraș. Pierduse cheia. Nici nu-i de mirare, uitase să-și ia poșeta. Cât e de zăpăcită! Tremura ca varga, am și certat-o.

— De ce ai certat-o?

— Începuse să ningă și ea era îmbrăcată numai cu o bluză destul de subțire și cu niște pantaloni pescărești. Am schimbat câteva cuvinte în antreu, pe urmă am dat fuga înapoi la bucătărie, mi-era teamă să nu se ardă mâncarea...

Ilarion se aplecă peste masă, o fixă cu atenție pe Ana Irimoiu și zise:

— Te rog să ne povestești ce s-a întâmplat în ziua când profesorul a schimbat încuietoarea ușii.

— Păi, ce să se întâmple?! Domnul Marius lipsise vreo cinci-șase zile din București, fusese plecat la un frate de-al lui, pe lângă Buzău. În dimineața când s-a întors, mi-a spus că a pierdut cheia camerei și m-a întrebat dacă nu cumva cunosc un lăcătuș bun. Există unul chiar în blocul de alături. I-am dat adresa și peste un sfert de oră a și venit cu el. A schimbat broasca imediat. Asta-i tot ce știu.

— Perfect! aprobă Ilarion. Acum, te rog să te uiți puțin și prin baie, și să ne spui dacă nu cumva lipsește ceva de acolo...

Bătrâna intră în baie urmată de Ilarion și inspectă atentă fiecare ungher.

Când se reîntoarce în odaie, declară cu glas timid că totul este în ordine, apoi, nemaiputând să se abțină, se prăbuși pe un scaun și izbucni într-un plâns nervos, cu sughițuri, aproape lipsit de lacrimi, în schimb însoțit de o tânguire monotonă, un fel de geamăt prelung, întrerupt uneori de cuvinte incoerente, printre care răsună ca un laitmotiv o singură frază: „A fost un om bun!”

Alexe așteptă să se liniștească puțin, pe urmă îi atinse

umărul cu blândețe. Femeia tresări ușor, speriată parcă de un vis urât și încercă să schițeze un zâmbet. Suspină zgomotos și vorbe rușinată:

— Eu sunt femeie cinstită, niciodată n-am avut de-a face cu miliția...

— Firește, firește - aprobă maiorul.

Se îndreaptă către scrin și luă de acolo o figurină de plastic ce reprezenta o gazelă pe care o învârti între degete cu un aer preocupat, apoi o puse la loc și întreabă:

— Cine se mai afla în casă când s-a constatat moartea profesorului?

— Toată lumea. Eu eram la bucătărie, pregăteam sarmalele pentru mâine. Duminica aveam întotdeauna sarmale la masa de prânz. Dădeam carnea prin mașina de tocat și flecăream cu duduia Sanda care se pregătea să iasă în oraș, să cumpere ceva de la Aprozar. Ziceam să-mi ia și mie niște țelină. De fapt, mai mult vorbeam eu. Ea sta ca o statuie pe scaun și ținea pe genunchi geanta. Se uita mereu la ceas. M-am oferit să-i dau o plasă, să nu-și murdărească geanta. Păcat de ea, zău așa, să te duci la Aprozar și să-ți încarci o geantă nou-nouță cu tot felul de zarzavaturi... Nu se face! Știam că ține foarte mult la ea, o primise în dar de la domnul Marius. Chiar ieri a rugat-o doamna să i-o împrumute pentru câteva ore și n-a vrut să i-o dea.

— Vasăzică, ședea pe scaun și se uita la ceas - rezumă Alexe, cu intenția de a curma sporovăială fără rost a bătrânei.

— Da. Am avut impresia că se grăbește și n-am înțeles de ce stă pironită pe scaun cu geanta pe genunchi. Parcă se temea să nu i-o smulgă cineva. Fără să vreau, m-am uitat la ceasul ei și am văzut că era șase și douăzeci și cinci de minute. Pe urmă, a intrat și Liliana. O trimisese doamna Camelia să-mi spună că dorește o cafea mare. Duduia Sanda s-a interesat dacă Marius se află în hol. I-am răspuns că nu l-am mai văzut de la masa de prânz. Îl zărise

numai pe avocat, care făcea o pasiență. Părea foarte neliniștită...

— Cine părea neliniștită?

— Liliana. Respira greu și se plângea că o doare capul îngrozitor. Duduia Sanda a sfătuit-o să ceară un antinevralgic dentistului. Știți, domnul Marinaș are în orice moment tot felul de pilule prin buzunare și le oferă mereu cu plăcere. Liliana auzise de la avocat că Marinaș face baie și aștepta să termine. Pe urmă, duduia Sanda a rugat-o să urce la Marius și să ceară pentru ea revista „Magazin”. Sunt sigură că n-a trecut nici măcar un minut și pe neașteptate au răsunat niște țipete înfiorătoare. Îl găsise mort... Împușcat...

— De unde știi că a fost împușcat?

— Așa spunea doamna Camelia când a alergat să vadă de ce țipă Liliana.

— Când ai intrat dumneata, cine se mai afla aici?

— Au fost niște clipe îngrozitoare. Au dat buzna toți, îngrijorați de țipetele fetei care ședea lângă scrin, cu ochii holbați la mort, galbenă ca lămâia și tremura din cap până-n picioare. Săraca... Domnul Marinaș se îmbrăcase la repezeală, cu pijamaua, și ieșise din baie alarmat. Nici nu apucase să se șteargă bine, îi curgea apa pe față. Mi se pare că duduia Sanda a sosit ultima. Și-a acoperit ochii cu palmele, s-a repezit pe culoar și a început să urle ca o smintită. Era distrusă... L-a iubit atât de mult! Avocatul a spus să nu ne atingem de nimic până la venirea organelor de anchetă. Mi-a făcut semn s-o scot din cameră pe Liliana. Am luat-o mai mult cu forța, pentru că nu voia să se urnească de lângă scrin, părea hipnotizată. Am dus-o jos, în odăița mea. Duduia Sanda rămăsese pe culoar. Ședea încremenită, cu mâinile încleștate de balustrada scării. De ea s-a ocupat domnul Lucian. Dacă n-ar fi fost el, nu știu ce ne-am fi făcut. Am fi înnebunit cu toții... A dat dovadă de un calm nemaipomenit! Liliana era mai mult moartă decât vie. Șoptea încontinuu: „De ce? De ce?” După ce i-am făcut

o cafea, s-a mai calmat puțin și am putut s-o trimit în dormitorul ei. Pe urmă a venit tovarășul locotenent... Mai mult nu știu... Eu sunt o femeie cinstită, n-am avut niciodată de-a face cu miliția.

— Bine, bine - o liniști Alexe. Dacă-ți mai aduci aminte de ceva, te rog să ne anunți îndată. Stai puțin! Poate ști ceva despre cutia cu baiț de lângă ușă.

Bătrâna se uită la cutie, puțin mirată, apoi oftă parcă ușurată și zise:

— Cum să nu știu! Chiar eu i-am adus baițul, ieri seară, de la un tâmplar din vecini. Mă rugase domnul profesor să-i fac rost. Zicea că vrea să vopsească scrinul din nou, i se părea că arată prea urât.

După plecarea femeii, maiorul înălță din umeri și exclamă nemulțumit:

— Frumoasă încurcătură, n-am ce zice!

— Asta-i situația - mormăi locotenentul mai mult pentru sine, răsfoindu-și însemnările. Vă dați seama? Nu ne putem plânge că ducem lipsă de suspecti. Am senzația că rătăcim printr-un labirint. Toți, absolut toți locatarii acestei afurisite pensiuni pot fi socotiți vinovați prezumtivi.

— La asta mă gândeam și eu.

— Se pare că nimeni nu-l prea avea la inimă pe Dumbravă.

— Da. Un caz extrem de curios, tocmai prin faptul că posedăm o serie de elemente ce par a demonstra că fiecare îl dușmănea, mai mult sau mai puțin, pe Dumbravă. De altfel, sunt convins că asasinul a contat pe acest lucru și ca atare trebuie căutat numai printre vecinii profesorului de muzică. Numai o persoană care locuiește aici și care cunoaște la perfecție obiceiurile casei și ticurile fiecărui locatar avea posibilitatea să pună la cale o crimă atât de minuțios pregătită. Totuși... am impresia vagă că undeva a scăpat din vedere un anumit lucru.

— Ce anume?

Maiorul clipi obosit, se uită la subalternul său parcă fără

să-l vadă și nu spuse nimic. Ilarion nu insistă, îl cunoștea prea bine. Numai când avea convingerea fermă că din presupunerile sale pot rezulta concluzii ce vor duce la identificarea infractorului, numai atunci Alexe își permitea să comunice părerile sale altcuiva.

*
* *

Olteanu Sanda era o femeie de statură mijlocie, cu forme pline ce indicau tendința spre îngrășare, accentuată poate și de nasul ascuțit, coroiat, deasupra căruia stăteau într-un echilibru precar o pereche de ochelari demodați.

La apariția celor doi anchetatori, se ridică de pe bancheta de lângă fereastră, unde șezuse cu spatele încovoiat, doborâtă de durere. Își aranjă cu un gest distrat părul oxigenat, tuns scurt, și arătă scaunele dimprejurul mesei:

— Luați loc, vă rog. Vă așteptam...

Avea o voce neașteptat de caldă, chiar muzicală, ce contrasta uimitor cu fața ei lată, urâtă, îmbătrânită mult prea devreme, și se mișca ușor, cu grație de felină, abia atingând parchetul bine lustruit. Locotenentul se așeză învârtind între degete o țigară neaprinsă și privi cu coada ochiului scrumiera de pe masă; o scrumieră din metal nichelat, strălucitoare, parcă în momentul acela scoasă din raftul unui magazin. De altfel, toate obiectele din camera Sandei Olteanu erau perfect întreținute și nicăieri nu se zărea nici cea mai mică umbră de praf. Niște perne mici de diferite culori erau aranjate pe pat într-o simetrie perfectă, cuvertura nu făcea nicio cută, cărțile din bibliotecă stăteau într-o ordine desăvârșită, iar perdelele de tul, imaculate, acopereau în întregime ferestrele, nu lăsau să se scurgă afară vreo rază de lumină. Timp de câteva clipe, Ilarion avu senzația că a nimerit din greșeală în laboratorul unei farmacii și sugestia fu atât de puternică, încât examină pe

furiș covorul, fiind încredințat că trebuie să apară urmele cizmelor sale.

— Puteți aprinde țigara fără jenă, tovarășe locotenent - îl îndemnă gazda cu bunăvoință. Nu mă deranjează. Din când în când, mai fumez și eu.

Alexe se opri în fața unei vitrine pe rafturile căreia erau risipite o mulțime de trofee sportive: plachete, cupe, diplome, toate obținute de Sanda Olteana în întreceri ce avuseseră loc cu 10-20 de ani în urmă, la concursuri de înot și mai ales de gimnastică artistică. Încercă să și-o imagineze pe această femeie voinică, urâtă, cu ochelari, mișcându-se în pași de dans, fluturând în jurul ei o panglică uriașă sau strecurându-se cu dibăcie printr-un cerc, însoțită de aplauzele galeriilor. Își înăbuși un zâmbet.

— Amintiri din tinerețe - spuse ea în șoaptă, păstrând mereu același aer îndurerat cu care îi întâmplase. De multă vreme n-am mai călcat pragul sălilor de sport sau al bazinelor de înot.

Deasupra vitrinei, la loc de cinste, trona o fotografie de mărimea unei cărți poștale, încadrată de o ramă sculptată. Din poză zâmbea crispat, parcă intimidat de obiectivul aparatului, Dumbravă Marius. Era costumat cu un domino larg, ce-i îngroșa umerii în chip nefiresc, făcându-l să pară aproape athletic și în mâna stângă, depărtată prea mult de corp, ținea o mască de carnaval, cu nas imens, borcănat și gură fioroasă, cu dinți rânjiți.

Alexe luă fotografia, o examinează gânditor, apoi citi cu glas tare dedicația de dedesubt, scrisă cu litere rotunde, apăsate, trădând grija pentru meticulozitate:

„Doamnei Sanda, această amintire, împreună cu cele mai alese sentimente de prietenie. Profesor Marius Dumbravă, 2 ianuarie 1962” .

Puse fotografia la loc și constată cu indiferență:

— Era ceva mai gras.

— Oh! Da... Atunci l-am întâlnit pentru prima dată. Am petrecut revelionul împreună cu fostul meu bărbat, într-o

stațiune de munte unde se afla și Marius. Ne-am cunoscut chiar în acea noapte, cu ocazia carnavalului. Era un om atât de fermecător! Ne-am împrietenit imediat... Pe vremea aceea nu-mi trecea prin minte că mai târziu ne vom revedea aici și că mă voi îndrăgosti de el...

— Avea mulți prieteni?

— Nu prea. În primul an, când m-am mutat eu aici, îl vizita câte un fost coleg. Pe urmă, încetul cu încetul, aceste vizite au devenit mai rare. Era și firesc... Nu mai avea preocupările dinainte. Trebuia să depună eforturi serioase pentru a se menține pe „linia de plutire”, cum obișnuia el să spună, pentru a-și asigura un minimum de existență. Din când în când, îl mai ajutam și noi, cei de-aici. Trebuia să procedăm cu cea mai mare delicatețe. Era atât de susceptibil! Uneori își închipuia că s-a transformat într-un fel de cerșetor care trăiește de pe azi pe mâine, din mila altora. Ne-am străduit să-l înțelegem, să-l ajutăm... Îl împrumutam cu mici sume de bani când avea nevoie. Fiecare îl ajuta în felul său. Câteodată se descuraja, spunea că-i vine să renunțe la toată strădania lui și să caute un serviciu, oricare, numai să se simtă asigurat din punct de vedere material.

— Ce înțelegeți prin „toată strădania lui”?

— Lucra la o compoziție muzicală: o simfonie. Toți îl încurajau. Avocatul, Marinaș cu care în ultima vreme devenise bun prieten, Camelia, eu...

— Se pare că de câteva luni își găsisse un serviciu. Ați discutat cu el despre acest lucru?

— Firește! Eram doar în cele mai bune relații. Toată lumea știa că ne vom căsători curând. Era și normal să-mi destăinuie micile lui secrete. Cânta într-o orchestră la un restaurant de categoria întâi. N-am insistat asupra denumirii localului... De altfel, poate nu mi-ar fi spus. Ar fi avut impresia că vom veni cu toți să-l ascultăm. Se jena...

— Spuneți că era bun prieten cu Marinaș. Totuși, s-au certat.

— Oh! exclamă ea nedumerită. Pentru o nimica toată, un fleac! Chiar a doua zi au ieșit din nou în oraș, împreună.

— Ați discutat cu el în cursul zilei de astăzi?

— Din păcate, nu. Eu plec dimineata pe la șase și jumătate și mă întorc după-amiaza, pe la patru, cinci, în funcție de treburile care mă rețin în oraș.

— Astăzi, la ce oră ați intrat în casă?

— Astăzi? Puțin după ora patru. Am venit împreună cu Marinaș, pe care l-am întâlnit la colțul străzii, când cobora din tramvai. El zicea că după-masă are de lucru, trebuia să developeze niște fotografii. Și-a instalat un adevărat laborator în cameră. Am urcat fiecare în camerele noastre. După ce mi-am schimbat rochia, am coborât la bucătărie. Ba nu! Am trecut întâi pe la Liliana, voiam s-o rog să-mi împrumute niște andrele. Am bătut la ușă, apoi am deschis, mi s-a părut că a spus: „Da! Intră!” Mă înșelasem. Dormea. Bineînțeles, m-am retras în vârful picioarelor, ducându-mă la bucătărie. După mine a venit și domnul avocat. Cred că am stat de vorbă vreo douăzeci de minute. Nu știu precis, deoarece îmi lăsasem ceasul aici. Pe urmă dânsul a spus că ar trebui să urce la Marius. Am insistat să nu-l deranjeze, să-l lase să se odihnească și totodată am întrebat cât este ceasul...

Făcu o pauză și-și trecu palma peste frunte, vrând parcă să-și amintească un detaliu însemnat.

— Cât era ceasul? întrebă Ilarion, nerăbdător.

— Cinci fără douăzeci. Am urcat scările împreună. El s-a oprit în fața ușii lui Marius, iar eu am intrat la mine. Nu știu ce s-a mai întâmplat... M-am întins pe pat și am ațipit.

— Nu v-a deranjat zgomotul din stradă?

— Ah, nu! Am început să mă obișnuiesc, am un sistem nervos excelent. Când m-am trezit, m-am uitat pe fereastră și am văzut că începuse să ningă. Mi-am adus aminte că trebuie să târguiesc câte ceva de la Aprozar. În hol era numai Lucian. Am întârziat puțin la bucătărie, m-am luat cu vorba cu Anicuța, care pregătea sarmale. Puțin mai

târziu a apărut și Liliana. Am trimis-o la Marius, cu rugămintea de a-mi împrumuta revista „Magazin”, voiam să știu ce program va fi mâine la televizor. N-aveam de unde să-mi dau seama că va descoperi un cadavru - încheie ea cu glas sufocat.

Se mută de pe banchetă pe pat, și începuse să plângă încetisor, cu batista la ochi. Pe neașteptate, strigă:

— De unde să știu? Aș fi stat cu el toată după-amiaza, nu l-aș fi părăsit o clipă...

— Bănuieți pe cineva?

— Nu, pe nimeni. N-aș vrea să fac un păcat...

— Gândiți-vă bine! insistă locotenentul.

— Știu eu? De când a început să câștige bani mai mulți, toate s-au schimbat. N-ai fi crezut niciodată că Marius va putea fi influențat de o fetișcană...

— Vă referiți la nepoata Cameliei Topoloveanu?

— Da. Dacă n-ar fi vorba de o crimă, aș fi ezitat să discut așa ceva. Mi-aș fi închipuit că bârfesc fără niciun rost. Dar așa... În ultimul timp, Liliana îl asalta cu insistențele ei. O rușine! Cred că pusese ochii pe banii lui. I-am și atras atenția Cameliei... Din nefericire, cuvintele mele n-au avut niciun rezultat... N-o să se aleagă nimic bun din ea. Nu știu ce fel de examene mai vrea să dea, dar observ că nu învață nimic. Toată ziua hoinărește prin oraș. Uneori lipsește și noaptea. Și apoi, oricine își dă seama că e plină de parale. De unde ia bani? Fumează numai țigări scumpe, își schimbă rochiile și pantofii în fiecare zi și doar nu lucrează nicăieri. Sunt sigură că-l tapă pe Marius.

— Credeți că a fost ucis cu scopul de a i se fura o anumită sumă?

— Absolut! Sunt încredințată! În ziua când și-a pus altă broască la ușă l-am întrebat de ce se blindează. A râs. Știți ce mi-a răspuns? Că se teme de hoți. Nu, nu glumea! Acum, după ce-a fost omorât, sunt convinsă că avea o sumă importantă în cameră. Într-o zi, când eram la el, am vrut să deschid dulapul să iau o pereche de pantaloni să-i calc. Era

încuiat! A zis că o să mi-i dea el mai târziu. De aceea v-am și spus că vă așteptam, când ați intrat la mine. Voiam să vă fac cunoscută părerea mea. N-am să pricep niciodată de ce n-a depus banii la C.E.C...

Ilarion vru să spună ceva, dar Alexe îi făcu un semn discret să se abțină, apoi întrebă cu indiferență:

— Câte luni au trecut de când își găsisese un serviciu?

— Cam două luni. După ce s-a întors de la fratele lui, din provincie. Ne-a mărturisit vesel că a doua zi va începe să lucreze. După vreo două săptămâni, când a luat primul avans, ne-a făcut câte un mic cadou la fiecare.

— Ce fel de cadouri?

— Anicuței i-a adus o basma, avocatului un portmoneu... Mie mi-a dăruit o geantă din piele, foarte frumoasă, cu incrustații. Într-o zi, când ne-am plimbat prin oraș, a observat că admir o geantă sport din vitrina unui magazin de pe Lipsani. N-a uitat! Gestul lui m-a emoționat... E ultima amintire care mi-a rămas de la el.

— Aș putea s-o văd?

— Geanta? Ah, ce uitucă sunt! Am vrut să merg la cumpărături cu ea, dar în momentul când am auzit țipetele Lilianeii, am agățat-o în cuierul din antreu și pe urmă am dat fuga pe scări.

— De ce s-a certat profesorul cu Lucian Atanasiu?

— Nu s-au certat. Au discutat în contradictoriu și n-au reușit să cadă de acord. Eu însămi îl rugasem pe avocat să intervină pe lângă Camelia, pentru a o supraveghea cu strictețe pe Liliana. Mai ales după ce am văzut-o ieșind noaptea din camera de vizavi. Pe vremea mea, fetele de vârsta ei aveau mai puțin tupeu...

Alexe se întoarce către ușă. Îi făcu semn locotenentului să-l urmeze și înainte de a ieși, spuse:

— Vă mulțumim pentru ajutorul care ni l-ați dat. Informațiile dumneavoastră sunt deosebit de prețioase.

— Nu mi-am făcut decât datoria - zise ea, ducându-și batista la ochi. Moartea lui Marius trebuie răzbunată! Dacă

îmi mai aduc aminte de ceva, unde aş putea să vă găsesc?

Alexe îi lăasă un număr de telefon, apoi trecu pragul, bine dispus, spre mirarea lui Ilarion, care-l văzuse posomorât toată seara.

*

* *

Intrară din nou în camera victimei. Maiorul îşi consultă notiţele din agendă, clătină din cap încruntat şi spuse:

— Cheam-o pe Topoloveanu Camelia. Şi, totodată, atrage-i atenţia plutonierului Ichim să nu lase pe nimeni să plece din casă, fără aprobarea mea.

Fosta stăpână a casei arboră un aer de superioritate, vecin cu aroganţa. În ochii ei se citea dorinţa evidentă de a scăpa cât mai curând de prezenţa incomodă a anchetatorilor.

Ilarion o invită să ia loc, dar ea refuză, strecurând un „mulţumesc” printre buzele subţiri, proaspăt rujate, şi rămase în picioare, într-o atitudine rigidă, căutată. Era îmbrăcată ca şi mai înainte, complet în negru şi această culoare o avantaja, desigur, făcând-o să pară mai rece, mai distantă. Totul în înfăţişarea ei te ducea cu gândul la o femeie care de ani de zile şi-a impus de bună voie o viaţă plină de sacrificii, deosebit de austeră. La o privire mai atentă, descopereai însă un amănunt bizar: purta o fustă scurtă, ultra modernă, o adevărată mini-jupe. Şi Alexe nu se putu împiedica să recunoască în sinea sa că, în ciuda părului cărunţ şi a obrazului veştejit, femeia din faţa lui avea picioare înalte, zvelte, şi că această modă nu o dezavantaja câtuşi de puţin. Îi făcu semn locotenentului, şi acesta înţelese că el trebuie să înceapă audierea.

— De câtă vreme îl cunoaşteţi pe Dumbravă Marius?

— Primăvara trecută s-au împlinit cinci ani de când a devenit chiriaşul meu. Înaintea lui, eu însămi locuiam aici. Fiind strâmtorată băneşte, m-am hotărât să închiriez

această odaie, iar eu m-am mutat în camera de la parter, unde dormea până atunci Anicuța. Ea a trecut în cămăruța de lângă bucătărie. Când a venit nepoată-mea din provincie, am transformat dormitorul meu, despărțindu-l în două cu un glasvand.

— Ce fel de om era Dumbravă?

Întrebarea, probabil neașteptată, păru că o descumpănește. După câteva clipe de ezitare, răspunsul fu rostit sec, impersonal, parcă de multă vreme înregistrat pe bandă de magnetofon.

— Un om ireproșabil. Își plătea chiria în mod regulat. Raporturile noastre n-au depășit niciodată limita corectitudinii.

— Susțineți că își achita chiria cu regularitate. Chiar și în ultimii doi ani, când rămăsese fără slujbă?

— Se descurca mai greu și, mărturisesc, a trebuit să-i fac unele concesii. Asta nu înseamnă însă că mi-a rămas dator. Acum două luni și-a găsit o slujbă și după ce-a luat primul salariu, a venit la mine și mi-a plătit prompt toate datoriile.

— Ce fel de slujbă?

— Cânta la un restaurant, cu o orchestră...

Făcu o scurtă pauză, apoi, intuind parcă întrebarea următoare, vorbi din nou, ceva mai repede:

— Nu știu la ce restaurant. Din atitudinea lui am înțeles că nu dorește să se afle unde cântă.

— A avut vreodată neplăceri cu vecinii?

Timp de o secundă un fulger fugar sclipi în ochii femeii.

— Sper că nu veți da crezare unor zvonuri răutăcioase! Ca să nu spun tendențioase. Anicuței îi cam place să bârfească... La vârsta ei este și firesc! Noi nu o luăm niciodată în serios. De altfel, acesta este singurul ei defect.

Maiorul zâmbi înțelegător. I se adresă cu voce suavă, parcă cerându-și scuze pentru insistența lui:

— Vă aflați totuși în hol joi seara, împreună cu ceilalți locatari, când Marinaș l-a amenințat pe Dumbravă cu

moartea. Vă amintiți, desigur, această întâmplare.

Camelia se destinsese puțin, răsuflând ușurată, oarecum mulțumită de evitarea unui pericol ce trecuse pe lângă ea fără s-o atingă, și zise:

— Ah! Dacă vă referiți la asta... În sfârșit... Este adevărat că s-au cam certat, dar n-a luat nimeni în serios această așa-zisă ceartă. Toți îl cunoaștem pe Marinaș. Este un impulsiv, se aprinde ușor. Eu, cel puțin...

Ridică din umeri și continuă degajată:

— Da, desigur, asta a fost joi seara. Cu vreo oră mai înainte jucasem un mic pocher. Marius, avocatul, Marinaș și eu. La cinci bani miza, vă dați seama, o mică distracție nevinovată. Trebuie să recunosc, Marinaș și Marius băuseră cam mult în seara aceea. Marius adusese o sticlă de whisky oferită de un admirator la restaurant și ne-a cinstit pe toți. Firește că nu i-am permis să-i toarne și Liliane. În ultima vreme el aducea acasă destul de des șampanie, gin, coniac... Ne trata și pe noi. Joi seara, numai Marius și dentistul au golit singuri o jumătate de sticlă de whisky. Noi am gustat doar câte un păhărel. Cred că ei se amestisera de-a binelea. La sfârșitul jocului, când ne-am ridicat de la masă, Marinaș câștigase toți banii, adică vreo zece lei... O sumă ridicolă, nu? Marius i-a spus dentistului jumătate în glumă, jumătate în serios: „Ori ai un noroc chior, ori trișezi”. Am râs amuzați. Bineînțeles, eram convinși că nu o spusese cu răutate. Am mai rămas puțin în hol, la o parolă, dar ei doi au urcat scările împreună, ținându-se de braț. Și peste câteva minute i-am auzit cum schimbau insulte. Totuși, am impresia că servitoarea a exagerat, ca de obicei, această mică neînțelegere...

Alexe o privi intrigat, întrucâtva chiar uimit de interpretarea ei și trecu direct la întrebarea care de fapt îl preocupa de la început:

— Unde vă aflați astăzi după-amiază, între orele 16.30 și 17?

— Eu?! se miră ea, schimbându-și greutatea corpului de

pe un picior pe celălalt. Unde să mă aflu? Jos, în cameră. Am avut o migrenă păcătoasă, n-am putut ieși de loc. De când se repară strada, nu mai este chip să te odihnești. Un zgomot asurzitor. Abia am reușit să ațipesc. M-am trezit când a venit Liliana la mine. Am rugat-o să-mi aducă o cafea și pe urmă am auzit țipetele ei. Doar nu mă acuzați de...

— Vă rog! Fiți liniștită, nu vă acuzăm de nimic. Ne facem datoria. Vă mulțumim pentru informațiile pe care ați avut bunăvoința să ni le dați. Ar mai fi o chestiune...

După o pauză de câteva secunde, Alexe își încrucișă brațele pe piept, se rezemă de masă și întreabă:

— Ni s-a spus că exista o legătură sentimentală între Dumbravă și nepoata dumneavoastră. Este adevărat?

— Sentimentală? Nicidecum! Domnul profesor nu și-ar fi permis o astfel de legătură cu o fată nevinovată, mult mai tânără decât el. Sanda a încercat într-o zi să facă unele aluzii pe seama purtării libertine a Lilianei. Probabil, la acest fapt vă referiți. Cică ar fi zărit-o pe nepoată-mea ieșind noaptea de aici, din camera lui Marius. Imposibil! Ar fi fost o absurditate... Nu! Pentru a mă convinge dacă este adevărat sau nu, am stat de vorbă chiar în aceeași seară cu Marius. Totul s-a dovedit a fi o exagerare, produsă de gelozia absurdă a Sandei. Ar fi în stare să mă bănuiască și pe mine de așa ceva... Ca să fiu sinceră, a și spus înainte de venirea nepoatei mele, că întrețin anumite relații cu logodnicul ei...

Tăcu un moment, rămânând gânditoare, cu privirile plecate, apoi reluă cu glas ceva mai obosit:

— Moartea lui Marius a distrus-o... Îl iubea foarte mult... Din păcate însă, era teribil de geloasă, nu permitea nici unei femei să stea în preajma lui. Eu, ca femeie mai în vârstă, cu oarecare experiență, mi-am dat seama numaidecât că gelozia dactilografei îl irită pe bietul profesor. Uneori îl puneă în niște situații de-a dreptul jenante, caraghioase. O iubea și el, firește, și toți eram mai

mult sau mai puțin încredințați că vor deveni soț și soție. Probabil numai jena financiară prin care trecea l-a împiedicat să se însoare mai repede cu ea.

— Se pare, totuși, că în ultima vreme nu a dus lipsă de bani.

— Da. Îmi închipui că avea un salariu destul de consistent. M-am mirat când am auzit de hotărârea lui de a cânta la un restaurant. O hotărâre eroică! Poate se săturase de mizerie... Poate l-a atras câștigul însemnat... Nu știu ce să mai cred! În orice caz, în ultimul timp nu ducea lipsă de bani. Acum vreo două luni, în ziua când a luat primul salariu ne-a făcut câte un mic cadou. Mie mi-a adus o pereche de ciorapi. Era atât de fericit! E adevărat, muncea foarte mult. Pleca în fiecare seară și se întorcea abia în zori, teribil de obosit, cu cearcăne la ochi. Anicuța se plângea că trebuie să-i aerisească hainele câteva ore pentru a scoate mirosul de tutun și de alcool din ele...

— Fuma mult?

— Nu. Niciodată nu l-am văzut cu țigara în gură. Dar la un restaurant... Vă dați seama! Era prea surmenat... Sărmanul! Când am intrat aici, alarmată de țipetele Liliane și când l-am văzut întins pe parchet, împușcat în piept, am avut senzația că se va prăbuși tavanul peste mine.

— De unde știți că a fost împușcat?

— Nu știu... Nu știu nimic precis... Așa mi-am imaginat. Era plin de sânge pe piept și păstra pe față o expresie de uimire copilărească...

Vru să mai adauge ceva, dar se opri și izbucni în hohote de plâns. Își scoase din mâneca bluzei o batistă albă, tivită cu negru, și o duse la ochi, ștergându-și lacrimile ce se prelingeau pe obrazul fanat¹.

— Vă rog să mă iertați. Nu mă mai pot stăpâni. Casa asta a avut întotdeauna o reputație onorabilă. Parcă nu-mi vine să cred că a fost ucis aici. La prânz am discutat cu el,

¹ Care și-a pierdut prospețimea; trecut, ofilit, veștejit.

era vesel, bine dispus, și pe urmă, dintr-o dată, firul vieții i-a fost curmat. Eu am stat în cameră toată după-amiaza. Mi se pare atât de ireală moartea lui...

Înaintă un pas și întinse mâna, cu degete lungi, osoase, agățându-se de brațul maiorului. Vorbi repede cu voce suierătoare:

— Trebuie să-l găsiți neapărat pe asasin! Trebuie să-l găsiți! Să nu scape nepedepsit!

Alexe își retrase brațul cu o mișcare lentă și spuse calm:

— Liniștiți-vă! Îl vom găsi. Răposatul Dumbravă avea rude?

— Cum să nu! Era să uit, bine că mi-ați adus aminte! Avea un frate, pe care îl vizita des. Locuiește undeva într-o comună de prin apropierea Buzăului. Am adresa lui. Chiar în seara asta i-am trimis o telegramă în care-i anunțam moartea lui Marius: „Vino urgent, fratele asasinat”. Mâine dimineață o va primi. Sper că n-am făcut vreo greșală?

— Nu... Acum vă rog să o anunțați pe nepoata dumneavoastră că vrem să stăm de vorbă cu ea.

— Liliana! se miră ea. Bine, dar este bolnavă, biata copilă! I-am dat un calmant și stă întinsă în pat, a suferit un șoc nervos când a descoperit cadavrul profesorului. Era gata-gata s-o internez la spital, atât de rău i-a fost.

Alexe surâse, apoi spuse cu un ton tăios:

— Cred că exagerați. Când am sosit eu, ea cobora de la etaj, nu părea prea bolnavă... Și ceva mai înainte, discutase cu tovarășul locotenent. Sunt sigur că între timp și-a revenit.

— Dacă insistați... Am s-o anunț. Sper că nu doriți cu tot dinadinsul să intre din nou aici! Ar fi prea... Vă rog să poftiți jos, în camera ei.

Suspină adânc, ștergându-și o ultimă lacrimă, și părăsi repede odaia.

Ilarion nu se putu stăpâni. Răbufni mânios:

— Hm! Auzi vorbă! O biată copilă! Vom vedea noi imediat cât de nevinovată este. Mergem?

Maiorul aprobă tăcut, își luă servieta de pe pat și înainte de a ieși, aruncă o privire atentă asupra încăperii, părând că dorește să-și întipărească în memorie fiecare amănunt. Locotenentul încuie cu grijă în urma sa.

În holul înalt și sărăcăcios, luminat din plin de uriașul candelabru, se aflau trei persoane: plutonierul Ichim, care-i întâmpină la capătul scărilor, raportând cu voce scăzută că deocamdată nu s-a întâmplat nimic deosebit, apoi, așezați la masa ovală din mijloc, un bărbat având o barbă blondă, împrejurul unei fețe ciupite de vărsat, iar lângă el, un bătrân corpolent, cu părul alb ca neaua și obrajii sanguini de hipertensiv. Bărbosul mușca alene dintr-un măr roșu, privind trist înaintea lui, în timp ce bătrânul tăia metodic, cu gesturi de chirurg, o friptură în sânge și vorbea neîncetat, fără să țină seama de neatenția vecinului. Zărindu-i pe anchetatori, se ridică grăbit, agitând cuțitul deasupra capului, avansă cu pași mărunți, făcând o reverență caraghioasă către maior și-i întinse o mână mare, flască, vorbind cu emfază:

— Îmi permiteți să mă recomand: Atanasiu Lucian, avocat, pensionar. Oricând vă stau la dispoziție cu cea mai mare plăcere. Este mărgeș să te gândești la datoria ta chiar atunci când ești nenorocit! Citat din Democrit. Sunt un adept înfocat al filosofiei antice...

Se întoarce pe jumătate, execută o nouă reverență, de astă dată ceva mai mică, spre vecinul său, și spuse:

— Dânsul este tovarășul Marinaș Paul. Tocmai îi expuneam unul din principiile dreptului roman: „*Non bis in idem*”. Nu poți fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași vină.

Dentistul se ridică încet, cu gesturi greoaie, surâse malițios și spuse cu un ton de scuză:

— I-am ținut companie domnului Lucian... Am să mă retrag. Dacă doriți să discutați cu mine, mă găsiți la etaj, în camera numărul cinci.

Maiorul îi examinează câteva clipe pe amândoi, preocupat,

părănd că se căznește să descopere un indiciu prețios, apoi zise:

— În interesul cercetărilor, vă rugăm să nu părăsiți clădirea fără permisiunea noastră.

— *Dura lex sed lex!* Legea e aspră dar e lege! rosti avocatul, însoțindu-și cuvintele cu un gest teatral al mâinii drepte, pe care o flutură în aer ca un actor din vremea comediei dell'arte.

*

* *

Dormitorul mic era luminat numai de o veioză cu abajur verde, cocoțată pe noptiera de lângă canapea. Becul minuscul arunca o lucire străvezie, spectrală, abia reușind să cuprindă chipul palid al tinerei de pe pat, părul ei negru răsfirat pe pernă și plapuma mov ale cărei margini atârnav pe covor. Restul încăperii plutea într-o penumbră misterioasă, accentuată poate și de parfumul dulceag, amețitor, ce se degaja din nenumăratele flacoane, împrăștiate pe măsuța de toaletă. Zgomotul neplăcut al tramvaielor se transforma într-un huruit vag și îndepărtat, cernut de draperiile groase.

Camelia Topoloveanu se ridică de pe un taburet aflat într-un colț și veni în întâmpinarea anchetatorilor. Purta un capot lung, de mătase neagră, strâns pe corp și la fiecare mișcare se auzea un foșnet discret. Întinse brațul spre patul unde ședea lungită nepoată-sa și pronunță abătută, în șoaptă, așa cum se vorbește de obicei în saloanele spitalelor:

— Adineauri i-am dat alt calmant. Tocmai voiam să chem un doctor. V-aș ruga să n-o tulburați prea mult. Orice emoție o istovește.

Inspectă dormitorul pe furiș, apoi ieși încet, parcă nedecisă, vădit îngrijorată că nu poate asista la convorbirea dintre nepoată-sa și cei doi ofițeri de miliție.

— Sunteți nepoata Cameliei Topoloveanu? întrebă maiorul, mai mult pentru a face o introducere, uitându-se în jur, neștiind unde să se așeze.

— Da. Mă numesc Liliana Petcovici, șopti ea cu glas stins.

Își trase plapuma până sub bărbie și îi invită:

— Luați loc pe dormeaza de alături.

Alexe și Ilarion se așezară pe canapeaua scundă și moale care scârțâi sub greutatea lor. Stăteau într-o poziție incomodă, rigidă, cu genunchii ridicați, din pricina spațiului foarte îngust dintre cele două paturi.

— Domnișoară Liliana - începu Alexe surâzând vom căuta să vă deranjăm cât mai puțin. De altfel, cred că vă dați seama, durata prezenței noastre este direct proporțională cu sinceritatea răspunsurilor dumneavoastră.

Pleoapele fetei se zbătură ușor, iar mâinile i se agitară sub plapumă. Spuse:

— Sunt gata să răspund la orice întrebare.

— Ce relații existau între dumneavoastră și Dumbravă Marius?

— Am fost prieteni... o prietenie care a exclus de la bun început orice fel de intimitate. Îmi era și meditator... În ultimul timp a binevoit să-mi dea lecții de vioară. A fost un pedagog eminent.

Alexe duse mâna la buzunarul de la piept, unde își ținea cutia cu țigări de foi, dar și-o retrase imediat, aducându-și aminte unde se află. Era necăjit că nu poate să fumeze.

— Când ați stat de vorbă cu el ultima dată?

— Am luat masa de prânz, pe la ora 14, împreună cu el și cu ceilalți locatari.

— Adică?

— Afară de duduia Sanda și de Marinaș, care mănâncă la cantină, toți ceilalți prânzim aici: mătușa mea, domnul avocat și eu... După masa de prânz Marius a urcat în cameră, apoi nu l-am mai văzut. Eu am plecat în oraș să

fac niște cumpărături... Am vrut să discut cu tanti, dar ea se culcase. N-am mai deranjat-o...

— Cum vi s-a părut Dumbravă? Era schimbat, arăta preocupat? Poate vă amintiți vreun amănunt care v-a frapat.

Liliana oftă adânc și încrucișă picioarele sub plapumă înainte de a răspunde.

— N-am observat nimic deosebit. Avea atitudinea lui normală, nici prin gând nu-i trecea că peste câteva ore va fi amenințat de vreun pericol... Dacă aș fi știut... A promis că a doua zi ne va interpreta niște capricii de Paganini. Altădată eram nevoiți să insistăm zile întregi, să ne rugăm de el. De data aceasta s-a oferit singur.

— Obișnuia să meargă în oraș în fiecare sâmbătă după-amiază?

— Desigur. Sâmbăta era ziua când își depunea la C.E.C. economiile. De vreo două ori l-am însoțit și eu la agenția din cartier... Mai târziu se odihnea o oră sau două, iar spre seară se ducea la serviciu. A doua zi dormea până pe la ora 11. Toată lumea era la curent cu programul lui... Suntem o mână de oameni și e destul de dificil să avem secrete unul față de celălalt. Ne respectăm reciproc.

— Vasăzică, după ce ați mâncat, n-ați mai stat de vorbă cu Dumbravă.

— De loc. Am plecat în oraș - confirmă ea cu voce tremurătoare. Dacă aș fi bănuț ce avea să se întâmple...

Suspina descurajată, și întinse mâna spre sertarul noptierei de unde scoase un pachet de țigări „Kent”. Avea brațe supte, bronzate, ce contrastau puternic cu paloarea nefirească a obrazilor.

— Vă rog să-mi dați scrumiera de pe mäsută.

Locotenentul sări de pe pat, serviabil, și aduse o scrumieră de bronz, minusculă, pe care o ținu în palmă, la dispoziția fetei, oferindu-i-o de câte ori era necesar.

Liliana îi mulțumi cu un zâmbet și îi întinse recunoscătoare pachetul de țigări.

— Nu vă refuz - spuse Ilarion. Pe-ale mele le-am uitat sus.

— Dumneavoastră nu luați? Întrebă ea, adresându-se maiorului care părea cuprins de visare.

— Nu. Mulțumesc - răspunse el scurt. La ce oră ați plecat în oraș?

— Nu m-am uitat la ceas. În jurul orei patru... Nu pot să vă spun cu precizie...

— Când ați ieșit din casă, se mai afla cineva în hol?

— Nimeni.

— La ce oră v-ați întors?

— Pe la cinci. Nu știu sigur. În orice caz, puțin după ora cinci. Am intrat direct aici și mi-aduc aminte că după puțin timp m-am uitat la ceas. Era cinci și zece.

— Așadar, ați lipsit aproximativ o oră?

— Da... Cam atât.

— Ce cumpărături ați făcut?

Răspunsul întârzie câteva secunde, răstimp în care fata stinse țigara în scrumiera ținută de locotenent. Mâna îi tremura ușor și privirile i se întoarseră involuntar către dulapul al cărui contur se zărea în penumbra din colțul dormitorului.

Ilarion se gândea la nepotrivirea dintre spusele Sandei și afirmația fetei de lângă el. Care era adevărul? Plecase în oraș, sau rămăsese în camera ei? Servitoarea, la rândul ei, declarase că Liliana fusese în oraș.

Fata își aranjă perna sub cap, apoi vorbi încet:

— Până la urmă, n-am mai cumpărat nimic. Doream să-mi iau o brățară pe care pusesem ochii mai demult, dar când am intrat în magazin mi-am dat scama că nu-mi vor ajunge banii. Am amânat pe luni...

— Când ieșiți în oraș, unde vă țineți banii de obicei? Întrebă maiorul cu glas schimbat, fixând-o pătrunzător.

— În poșetă, bineînțeles - răspunse ea repede, intimidată de tonul rece cu care fusese pusă întrebarea.

Alexe se ridică în picioare și dintr-un singur pas ajunse

la comutatorul de lângă ușă. Încăperea fu invadată de o lumină crudă. Impasibil, fără să acorde atenție strigătului de surpriză, sau poate de teamă, emis de fata de pe pat, deschise ușile garderobului, se aplecă și scotoci printre veșmintele agățate în rândul din spate. Scoase o pereche de sandale pline de noroi, având o baretă ruptă, o bluză subțire, albă, sfâșiată la umăr și niște pantaloni verzi, pătați de smoală și var. Le examinează câteva clipe, zâmbind amuzat, apoi le dădu drumul pe covor și se așează pe taburetul din spatele său, picior peste picior. Vorbi, cu glas din ce în ce mai aspru:

— Buun! Astea sunt hainele cu care ați fost îmbrăcată azi după-amiază, când ați ieșit în oraș. V-ați plimbat timp de o oră numai în bluză, cu pantaloni subțiri și încălțată cu sandale de vară acum, în pragul iernii? Și noroiul unde l-ați găsit? Pe bulevardele din centrul Bucureștiului? Cum explicați ruptura bluzei? V-a atacat cineva pe stradă?

— Am alunecat în fața porții și...

— Stimată domnișoară, comedia s-a sfârșit! V-am atras atenția. Totul depinde de sinceritatea răspunsurilor dumneavoastră. Îmbrăcați-vă! Vă arestez! Tovarășe locotenent, spune-i plutonierului Ichim să cheme mașina.

— Oh! Vă rog, nu... Sunt nevinovată! țipă ea îngrozită, acoperindu-și fața cu palmele. Vă spun tot, cum s-a întâmplat! Nici n-am avut intenția să vă mint...

— Ascult - zise maiorul privind-o încordat și ridică brațul pentru a-l opri pe Ilarion, care ajunsese lângă ușă.

Fata dădu plapuma la o parte și se instalează pe marginea canapelei. Ilarion o privi uluit. Era îmbrăcată cu rochia și avea ciorapi în picioare.

— N-am mai avut timp să îmbrac pijamaua - murmură ea indiferentă. A fost ideea lui tanti, era hotărâtă să vă împiedice să discutați cu mine. Trebuia să vă anunțe că sunt foarte bolnavă, dar planul n-a reușit. Dacă ar fi insistat, atitudinea ei v-ar fi dat de bănuț că avea ceva de ascuns. A venit și mi-a ordonat să mă bag numaidecât sub

plapumă. A lăsat aprinsă numai veioza și mi-a dat cu pudră pe obraji, pentru a arăta cât mai palidă. Hm... Are și ea o manie: reputația pensiunii trebuie menținută cu orice preț. Se teme să n-o fac de rușine... Vă spun adevărul, numai să nu mă arestați...

— Ascult.

— Pe Marius, l-am iubit foarte mult. Ne întâlneam deseori în oraș și câteodată, când era posibil, în camera lui. Mi-a promis că se va căsători cu mine. A insistat să nu povestesc nimănui despre legătura noastră.

— De ce?

— Cred că nu voia să afle Sanda... Urma ca mâine dimineată să ne întâlnim în Gara de Nord și să luăm trenul de Constanța. În primele zile am fi locuit la hotel. Comandase și verighetele. Mi le-a arătat... Evitam să fim văzuți prea des împreună. Dacă ar fi aflat tanti, m-ar fi expediat urgent acasă, la Câmpulung. Era din ce în ce mai greu să ne întâlnim aici. Într-o noapte, Sanda m-a văzut ieșind din camera lui Marius. Sunt sigură că ședea la pândă... Scorpia! Nici nu-i de mirare că se plictisise de ea. Într-un rând era cât pe-aici să iasă scandal. Tanti n-a dat crezare spuselor ei. A discutat, firește, cu Marius și el a asigurat-o că nu s-a întâmplat nimic între noi. Toți știau cât este de geloasă... Trebuia să ne ferim mereu de ea. Era îngrozitor de agasantă, mai ales după ce și-a dat seama că Marius nu duce lipsă de bani...

— Unde lucra?

— Nicăieri. Povestea asta cu cântatul la un restaurant o născocise pentru a scăpa de întrebările inoportune ale celorlalți. Într-o dimineată, acum două luni, a găsit o servietă plină cu sute pe o bancă din Cișmigiu...

— Aștept să aud cum v-ați petrecut timpul azi după-amiază.

— N-am fost în oraș... Am coborât în pivniță să iau niște mere. Se intră prin spatele casei. Din neatenție, m-am împiedicat și am alunecat pe scări, rostogolindu-mă pe

ultima treaptă. Am simțit ca prin vis o durere ascuțită la ceafă și am leșinat imediat. Când m-am trezit, mă durea tot corpul. Am avut noroc că rămăsese ușa deschisă și m-am dezmeticit, probabil, datorită frigului de afară. Începuse să ningă. Am urcat scările beciului cu chiu, cu vai și am venit de-a dreptul aici, în camera mea. Ca să nu mă fac de râs, n-am povestit nimănui această pățanie. Dacăș fi putut să aflu ce se întâmplase în timpul cât am zăcut în pivniță! N-aveam de unde să știu că se comite o crimă odioasă... Acum, cred că înțelegeți de ce n-am mărturisit adevărul... Nu m-a văzut nimeni în beci, între orele patru și cinci. Când am descoperit cadavrul lui Marius, primul gând care mi-a trecut prin minte a fost acela că voi fi bănuită de asasinarea lui. Recunosc, alibiul meu este cam... și totuși...

Ilarion asista la mărturisirea Lilianei stând în picioare, cu mâna pe clanță. I se păru că aude gălăgie în hol și deschise puțin ușa, intrigat, pentru a se lămuri despre ce-i vorba. Plutonierul Ichim discuta agitat cu servitoarea care gesticula speriată, și alături de ei ascultau trei dintre locatarii pensiunii: avocatul, dactilografa și Camelia. Camelia protesta fără vlagă, cu umerii încovoiați, arătând cu insistență spre obiectul ținut în brațe de plutonier. Obiectul acela devenise ținta atenției tuturor. Nu-i putu distinge forma din pricina avocatului. Acesta sta în picioare, în fața plutonierului și încerca să-l convingă de un anumit lucru. Sanda Olteanu ședea încordată, cu brațele încrucișate pe piept, cu gura ușor întredeschisă și-i privea cu o expresie de total triumf.

— Vezi ce se întâmplă! strigă Alexe în urma locotenentului. Am impresia că au început să se certe.

Își aprinse un trabuc, se apropie de Liliana și continuă fraza neterminată de ea:

— Alibiul dumitale este, într-adevăr, foarte șubred. Cum ai descuiat ușa când ai ieșit din casă?

— Cu cheia mea - răspunse ea nesigură, ferindu-și ochii de privirile incisive ale anchetatorului.

— Atunci cum se face că a doua oară, când te-ai întors, nu te-ai mai folosit de cheia dumatăle?

— Mi-a scăpat din mână, când am alunecat pe scările beciului. Nu mi-a trecut prin gând s-o mai caut. Nici nu-mi ardea de așa ceva. Mi-era frig...

Convorbirea lor fu întreruptă de intrarea locotenentului. Din figura lui destinsă, din licărul ce i se aprinsese în priviri, Alexe deduse că au survenit fapte noi, deosebit de importante. Se așază pe pat și apăsă pe întrerupătorul veiozei, stingând-o și reaprinzând-o în mod mecanic. Lumina fantomatică dispărea și reapărea fulgerător, cuprinzând mâna cu degete lungi, nervoase, a maiorului și chipul palid al fetei, care clipea înfricoșată. Repetă jocul acesta de câteva ori, apoi se întoarse spre Ilarion și-i făcu semn să vorbească.

— Piesa s-a jucat începu locotenentul. Înainte de căderea cortinei, la încheierea actului final, eroina principală se va destăinui spectatorilor...

Lăsa să cadă pe pat o servietă pe care o ținuse la spate și, arătând spre ea, spuse:

— Domnișoară, cred că n-are rost să te mai întreb cui îi aparține această servietă. Toți au fost de acord că este a dumatăle.

— Firește. Nu văd de ce aș nega.

— Tovarășe maior, vă rog să examinați conținutul ei. Este extrem de edificator.

În servietă se afla un săculeț de postav gros, plin cu monede de aur și o batistă cu monograma L.P., albă, în care era înfășurat un pistol de calibru mic.

— Unde a fost găsită? întrebă Alexe urmărind reacția Lilianeii.

— În antreu. Era ascunsă în spatele unui dulăpior. A dat peste ea Anicuța în momentul când se pregătea să înceapă curățenia pe care o face în fiecare sâmbătă seara. A fost mirată de greutatea ei.

— Nu se poate! ți-pă fata, îngrozită. Este un complot!

Sunt nevinovată... Nu l-am ucis cu! N-aveam niciun motiv...

— Dar batista? A cui este?

— A mea - recunosc eu ea. E batista pe care am pierdut-o acum câteva zile. Puteți s-o întrebați și pe Anicuța. Am rugat-o să mi-o caute...

— Să vină mașina! porunci Alexe.

Liliana sări în picioare, se aplecă spre maior și strigă furioasă, cu glas răgușit:

— Sunt nevinovată! Auziți? Dacă sunteți un om inteligent vă veți convinge în scurt timp. Ne-vi-no-va-tă!

*

* *

Camelia Topoloveanu asistă liniștită, aproape indiferentă, la urcarea nepoatei sale în mașina miliției, apoi, spre surprinderea maiorului, întrebă când va putea să închirieze camera nepoatei sale.

— Camera va fi sigilată și va rămâne la dispoziția noastră pe toată durata cercetărilor. Vă vom anunța ziua când veți putea dispune de ea.

— Mă rog - admise ea concesiv. N-am încotro... deși, îmi pare rău. De mai multă vreme mă hotărâsem s-o închiriez, iar Liliana urma să doarmă cu mine. În felul acesta mi-ar fi fost mult mai ușor s-o supraveghez. Ce e drept, e drept! A devenit cam libertină... Este singurul fapt pe care mi-l reproșez, de care mă simt vinovată. Chiar săptămâna trecută am dat un anunț la mica publicitate a ziarului „*România liberă*”, prin care ofeream cameră cu intrare separată. Dacă vreți, vă pot arăta ziarul.

— Nu e nevoie. Vă cred.

— Mă rog, am să aștept până se vor clarifica lucrurile. Dacă mai aveți vreo nelămurire, eu sunt în odaia mea. Adorm întotdeauna foarte târziu.

Salută cu o ușoară înclinare a capului și părăsi holul în

care se afla numai Atanasiu Lucian. Citea o revistă, așezat pe fotoliul de sub scară și din când în când ridica bărbia spre cei doi ofițeri de miliție, lăsând să se înțeleagă că el este gata oricând să discute cu ei.

După câteva momente, nemaiputând să se abțină, veni spre maior și strigă indignat:

— Bine, dar este o absurditate! Nu voi putea fi convins cu niciun argument că Liliana a fost în stare să comită o crimă!

Alexe înălță din umeri și spuse:

— Luați loc. Până adineauri aveam impresia că dumneavoastră sunteți singura persoană din casa asta cu care se poate discuta calm. Nu mă faceți să-mi schimb părerea.

Avocatul surâse cu toată gura, dezvelind o dantură îngălbenită de nicotină și se așază la masă, flatat de observația maiorului. Scoase din buzunarul hainei de velur o pungă de tutun și o pipă din spumă de mare. Exclamă cu oarecare smerenie:

— Vă cer scuze pentru intervenția mea inoportună. Mi s-a făcut milă de biata fată...

Începu să-și îndese pipa și după ce o aprinse, continuă:

— *Dissolvit legem judex misericordia*. Mila ca judecătoare strică legea. Citat din Publis Syrus...

— Vă rog să-mi spuneți dacă Dumbravă a avut o comportare neobișnuită când s-a reîntors din oraș.

— Nicio comportare deosebită. De fapt, nu prea am avut cine știe ce de vorbit. I-am deschis ușa și atâta tot. Și-a cerut iertare că m-a deranjat. Uitase cheia în cameră. A intrat cu mine în bucătărie, a întrebat-o pe Anicuța ce mâncare pregătește pentru cină, pe urmă a urcat în cameră. Eu am rămas să-mi strecor ceaiul de anghinare. De atunci nu l-am mai văzut decât în momentul când am năvălit toți în camera lui, alarmați de strigătele Liliane care parcă nu reușea să-și dezlipească privirile de pe corpul lui.

— Cine se mai afla acolo afară de Liliana?
— Numai ea și mortul.
— S-a atins cineva de corpul victimei?
— Absolut nimeni! Pot să garantez. M-am îngrijit personal de treaba aceasta. Sunt jurist și cunosc importanța acestor amănunte. Cred că am fost singurul care nu mi-am pierdut cumpătul... Era și normal! Femeile sunt extrem de sensibile în fața morții.

— Dar Marinaș?

— El abia ieșise din baie. Părea mai degrabă mirat, decât speriat.

— Nu vă aduceți aminte dacă intenționa cineva să intre în baie?

— În baie?! În care baie? întrebă nedumerit avocatul.

— În cea din camera victimei.

— N-a intrat nimeni. Ba nu! Să nu uit... Ceva tot a fost. Marinaș era de părere că poate Marius mai trăiește și a luat un pahar de pe noptieră. S-a îndreptat spre baie pentru a-i umple cu apă.

— De ce îi trebuia apă? se interesă Ilarion, privindu-l ciudat pe interlocutorul lor.

— O fi vrut să-l stropească pe profesor. Deși... Nu știu! Poate voia să-i dea Lilianeii... A apăsât pe clanță și a exclamat: „Ce dracu’ ține baia încuiată!” Mi se pare că Sanda, care intrase ultima și se afla chiar lângă Marinaș, a spus ceva în șoaptă. Eu m-am aplecat și am luat pulsul profesorului. Mi-am dat seama numaidecât că murise. Era rece ca gheața.

Alexe se scotoci prin buzunare cu gesturi enervant de domoale, căutând cutia de chibrituri și după ce o găsi, își reaprinsе trabucul, apoi zise:

— Din spusele dumneavoastră rezultă că ultima dată l-ați văzut pe Dumbravă la ora patru fără un sfert, adică atunci când el s-a reîntors din oraș. Va trebui să vă revizuiți depoziția. Servitoarea susține că la ora cinci fără douăzeci intenționați să-i faceți o vizită profesorului. Sanda Olteanu

întărește afirmația ei și susține la rândul său că, la cinci fără douăzeci, ați plecat împreună din bucătărie, ați urcat scările, v-ați oprit singur în fața camerei profesorului și ați bătut la ușă. Știți, desigur, mai bine decât ceilalți ce importanță are un alibi solid. Asasinatul a fost comis între orele patru și jumătate și cinci.

Avocatul sări în picioare tulburat și începu să țină pe loc, repetând de câteva ori:

— E nedrept! E nedrept...

— Vă ascult - spuse Alexe, examinându-l posomorât.

— N-aveam de unde să știu că se va comite o crimă la acea oră. Este adevărat, voiam să discut cu Marius. Trebuia să-i cer părerea asupra unei chestiuni. Adică nu părerea... Pur și simplu, trebuia să-l anunț ceva.

— Ce anume?

— Un nepot de-al meu, o rudă mai îndepărtată, era informat că s-ar fi ivit un post liber la Filarmonica din Galați. Eram convins că pe Marius îl va interesa că va prefera să lucreze cu o orchestră serioasă decât să-și piardă timpul prin localuri de noapte... Dacă vreți, am să-l chem pe nepotul meu, să vă confirme spusele mede. Am bătut la ușa lui Marius. Nu mi-a permis să intru, abia ațipise. Am amânat discuția pe altă dată. M-am dus imediat la baie. Am profitat de faptul că era liberă, mai târziu avea să se aglomereze. În zece minute am și făcut un duș, apoi am coborât în hol. În timp ce mă aflu în baie, cineva a bătut la ușă. Am răspuns: „ocupat!” Va trebui să mă interesez cine era... Poate Camelia, poate Sanda... Sau chiar dentistul care a intrat mai târziu... Când s-a descoperit cadavrul profesorului el era la baie. Sunt nevinovat!

— Din păcate, alibiul dumneavoastră nu ne satisface - conchise Alexe cu un ton sumbru.

— N-am nicio vină! N-aveți dovezi împotriva mea! *In dubio pro rei* - în caz de îndoială trebuie favorizat acuzatul. E un principiu al dreptului roman. De altfel, nu mă

consider acuzat.

Își reaprinsese pipa și se trânti pe scaun, satisfăcut de replica sa. Alexe îl privi pe Ilarion care se căuta prin buzunare, după țigări. Spuse cu voce domoală:

— De ce v-ați certat cu Dumbravă?

— Mai mult sau mai puțin, fiecare a avut câte o mică neînțelegere cu defunctul, mai ales de când s-a aflat de legătura lui cu Liliana. Vă mărturisesc sincer, n-am putut să asist cu indiferență la zbuciumul Sandei. Era o nedreptate! Se convenise de aproape doi ani că ei doi se vor căsători... Și chiar dacă n-ar fi existat acest motiv, tot eram dator să intervin. Liliana nu se potrivea cu Marius. Se zvonea că ar fi devenit amanta profesorului. Pe morți n-ai voie să-i vorbești de rău... Ei bine... N-am încotro! În situația de față, orice informație vă este binevenită. Marius era un tip slab de caracter, lipsit de voință și încetul cu încetul se rostogolise tot mai jos pe scara vieții. În curând avea să se transforme într-un ratat. Numai o femeie energică, inteligentă, dotată cu simțul realității și care-l iubea cu pasiune, ar mai fi izbutit să-l salveze. Sanda Olteanu posedă din plin toate aceste calități. Exceptând gelozia ei exagerată, bineînțeles. Abia acum, după ce am văzut aurul acela blestemat, mă gândesc cât de lesne i-a fost profesorului s-o acapareze pe Liliana. O biată fată sosită din provincie, lipsită de experiență, amestecată de cadouri, de promisiuni, de cuvintele lui pompoase, de perspectiva unui trai ușor. Desigur, are și ea o mică vină. Îi plăcea să se distreze prea mult... De când a pus piciorul în casa asta eu am și intuit slăbiciunile ei. Era cam greu să devină studentă. Bănuielile mele s-au adeverit... Până acum a căzut la două examene de admitere. Și abia în seara aceasta îmi pot explica îngâmfarea lui Marius, aroganța lui, felul în care ne privea de sus când aducea câte o sticlă de șampanie. Și poate, și teama lui...

— Îi era teamă de ceva?

— De ceva, sau de cineva... De pildă, ieri seară, când se

pregătea să plece în oraș, noi toți eram în hol. A coborât scara în vârful picioarelor, s-a rezemat cu spatele de bufet și s-a uitat la noi cu o privire foarte bizară... Poate n-aș fi remarcat atitudinea lui, fără intervenția lui Marinaș care s-a ridicat enervat de la masă și i-a spus: „Ce dracu' ne tot fixezi atât de stăruiitor, parcă ți-e frică de noi! Nu ne-ai mai văzut până acum?” În momentul acela, toate privirile s-au îndreptat către Dumbravă. Sanda ședea lângă sobă și croșeta, Liliana juca o partidă de șah cu dentistul, iar eu îi explicam Cameliei cum se face o pasiență pe care ea nu izbutise niciodată să o ducă până la capăt. Marius și-a dus mâinile la spate și le-a încleștat de marginea bufetului, încercând să le ascundă tremurul evident. Era palid. „Poate ești bolnav?” l-a întrebat Marinaș cu voce îngrijorată, „Nu, n-am nimic. Sunt sănătos tun”, a răspuns el, tresărind, și a continuat să ne măsoare tot atât de ciudat, mai degrabă îngrozit. Pe urmă, a înălțat din umeri, și-a pus pălăria pe cap și a ieșit fără să ne spună cel puțin „la revedere”.

— Interesant - murmură Alexe.

Ilarion se frământă pe scaun, nerăbdător, și zise:

— Mă duc să-mi iau țigările de sus. Mă întorc imediat...

Maiorul se sculă în picioare, se uită în ciudat la becurile de deasupra capului său și spuse:

— Vasăzică, ați avut impresia că v-a privit îngrozit?

— Da... Se uita cu ochii holbați la noi. Parcă voia să descopere ceva extrem de important pentru el...

Fraza îi fu întreruptă de coborârea precipitată a locotenentului care se opri în fața lui Alexe și-i șopti câteva cuvinte la ureche.

— Ce vorbești! se miră Alexe tresărind. Poate ți s-a părut?

— Nicidecum! negă categoric Ilarion.

— Dacă-i așa, atunci să vedem despre ce-i vorba.

Se întoarse spre avocat, care murea de curiozitate să afle ce s-a întâmplat, și spuse la repezeală:

— Vă mulțumesc pentru informații. Și vă rog să reflectați în continuare la situația dumneavoastră. Bună seara!

O luă în urma locotenentului, escaladând câte patru trepte deodată și se opri brusc, după ce trecu pragul camerei celui asasinat.

— Uitați-vă la cuvertură! Nu mai e aranjată ca înainte. Marginea din stânga face cute. Iar vioara de pe bibliotecă e pusă acum pe ultimul raft. Ce spuneți?

— E clar! Încuviință Alexe. Cineva a pătruns aici în lipsa noastră și a răscolit încăperea.

— Există, deci, o dublură a cheilor. Altfel, nu pot să-mi explic cum a reușit să intre. Ce îndrăzneală!

— Îndrăzneală sau disperare - mormăi maiorul morocănos.

— Bine, dar ce căuta? Tocmai acum, când s-au descoperit probe împotriva Liliane Petcovici... Situația se complică și mai mult! Toți aveau posibilitatea să intre aici, afară de ea. Când am coborât la parter, am încuiat cu grijă, apoi am intrat direct în dormitorul ei... E singura persoană care în mod practic nu avea posibilitatea să...

— Da, da... Știu! Afară de ea, toți ceilalți locatari se puteau strecura în camera asta. Nici nu era prea greu! În câteva secunde dispărea îndărătul ușii. Introduce cheia în broască, o răsuțește și... gata! Plutonierul Ichim se afla în hol și n-avea de unde să știe acest lucru. Oricum, cel sau cea care a intrat aici a dat dovadă de o îndrăzneală nemaipomenită. Rămâne de văzut ce l-a determinat să procedeze în felul acesta, ce l-a făcut să înfrunte un asemenea risc.

— Nu mai înțeleg nimic - replică Ilarion.

— Am o idee - zise Alexe, îndreptându-se spre baie.

Răsucii comutatorului și se uită în jurul său cu atenție încordată. Se apropie de mica fereastră pătrată ce dădea spre terenul viran din spatele casei și o împinse cu vârful degetelor. Era deschisă.

— Adu-mi lanterna din servietă și un scaun! ordonă el,

fără să se întoarcă, cu o ușoară notă de iritare în glas.

Locotenentul se execută în grabă, intrigat de atitudinea gravă a superiorului său, bănuind cam ceea ce avea să urmeze. Alexe așază scaunul sub ferestruie, se urcă pe el și aplecându-se mult peste pervaz, dirija fascicolul luminos spre curtea pustie. Bombăni ceva, nemulțumit, pe urmă scoase o exclamație de surpriză și se întoarse spre Ilarion, privindu-l cu imputare. Acesta plecă ochii, stânjenit de uitătura mai mult ironică decât severă.

— Ei! S-auzim! zise maiorul.

Reveni în dormitor, urmat de locotenent care păstra aceeași mină îngrijorată, ca un copil ce-și așteaptă pedeapsa după o greșeală de neiertat.

— Ce părere ai? Nu bănuiești nimic?

Ilarion își umezi buzele uscate cu vârful limbii și vru să vorbească. Maiorul îl opri cu un gest scurt, supărat, se apropie de el și-l prinse de unul din nasturii vestonului.

— Sper că n-ai început să te ramolești? Când am venit aici, m-ai anunțat că ai găsit cheia de alături în buzunarul halatului victimei. Așa este? Buun! Ai raportat că cercetaseși baia fără să descoperi ceva interesant. Ei bine, cum a fost cu puțință să nu remarci șopronul de sub fereastra camerei de baie? La nevoie, un om poate să dispară nestingherit folosindu-se de această cale...

— Credeți că asasinul s-a făcut nevăzut, folosindu-se de drumul acela?

— Hm! Din fericire pentru dumneata, în momentul de față nu sunt dispus să cred absolut nimic. Avem de-a face cu un adversar viclean! Orice greșeală ne va costa...

Făcu o pauză pentru a-și aprinde un trabuc, apoi vorbi încetișor:

— Tot ai noroc! În seara asta a nins și pe acoperișul șopronului se văd destul de clar niște urme de încălțăminte. De încălțăminte bărbătească.

— Singurul care putea să fugă este Marinaș. Pe avocat l-am lăsat în hol.

— Firește - conchise Alexe cu ironie. Lucrul acesta nici nu era greu de ghicit. Perspicacitatea dumitale mă uimește.

Luă servieta de pe masă și porni către ușă, continuând ceva mai concesiv:

— Să mergem... Să verificăm dacă amicul nostru Marinaș a spălat putina, sau nu. Hai!

Camera nr. 5 era goală și înăuntru domnea dezordinea caracteristică încăperilor părăsite în mare grabă. Mobilierul se asemena cu cel din camera lui Dumbravă. Pe pat, două-trei perechi de ciorapi aruncate la întâmplare, ușa dulapului era întredeschisă, lăsând să se vadă mâneca unei cămăși murdare, iar sertarul de sus al scrinului era depus pe podea și interiorul lui răvășit. Pe masă, rezemată de cana de apă, se afla o oglindă și alături de ea niște unelte de bărbierit nespălate. Un miros urât, înecăcios, venea dinspre sobă. Ilarion se repezi într-acolo și trase afară, cu băgare de seamă, marginile unui ziar ars, pe care mai existau câteva smocuri de păr blond, pe jumătate calcinate.

— Și-a ras barba - remarcă el înciudat. Crede că în felul acesta va fi descoperit mai greu...

— Era și normal. Să mergem! Nu mai avem ce căuta aici. Sigilează ușa. Hm! Frumos ne șade! Până acum, avem trei camere sigilate: a victimei, a Liliane Petcovici și aceasta. Dacă vom continua cercetările în ritmul acesta... Fuga dentistului mă derutează enorm, îmi zdruncină presupunerile. Să iei măsurile necesare. Semnalmentele lui să fie comunicate încă în noaptea aceasta tuturor secțiilor de miliție...

Făcu câțiva pași, încruntat, apoi continuă:

— Din păcate, nu pot sesiza motivul dispariției dentistului. Nu mai înțeleg nimic... De ce?

— Probabil era complicele Liliane și s-a temut de dezvăluirile ei.

— Ești sigur? Ar fi mult prea frumos. Nu! Ceva nu este în

regulă... Cazul acesta este mai complicat decât aveam eu impresia la început. Vom întâmpina dificultăți serioase. Va trebui, în primul rând, să-i supraveghem cu cea mai mare atenție și cu discreție pe toți ceilalți locatari. Să nu ne trezim și cu alte surprize de genul acesta.

Holul se populase din nou. Camelia Topoloveanu deșira spatele unui jersey ținut de Anicuța. Mâinile ei se mișcau cu agilitate, înfășurând lâna neagră pe un ghem de formă perfect ovală. Alături de ele, Sanda Olteanu făcea o pasiență urmărită de privirile curioase ale lui Lucian Atanasiu. Pe fața dactilografei se citea încordarea și de câte ori întorcea o carte, se apleca puțin peste masă, avidă, cu nările fremătânde și ochii holbați.

În momentul când Alexe și Ilarion trecură pe lângă cele patru persoane, mișcările Cameliei și ale Sandei încetară subit. Alexe avu senzația neplăcută că urechile i s-au înfundat, atât de desăvârșită era liniștea. Ar fi dat bucuros câțiva ani din viață, numai pentru a afla ce gânduri se zbat îndărătul frunții fiecăruia dintre personajele prezente în hol. Se opri în dreptul lor, zâmbi vag și spuse:

— Vreți să știți ce s-a întâmplat, nu? Ei bine, nu văd de ce v-aș ascunde faptul că amicul dumneavoastră, dentistul Marinaș, a dat bir cu fugiții. Cu alte cuvinte, s-a sustras anchetei!

Le scrută fețele pentru a observa efectul produs de vorbele sale.

Anicuța scăpă din mâini bucata de jersey, duse palma la gură și țipă înspăimântată. Stăpâna ei o privi cu reproș, tresări cu întârziere și întoarse capul uimită spre maior. Dactilografa încruntă sprâncenele și șopti abia auzit:

— Nu se poate... nu se poate...

Reacția avocatului fu cea mai zgomotoasă. Sări de pe scaun înfierbântat și strigă cu voce pițigăiată de emoție:

— Evident! A fugit pentru că avea ceva de ascuns. Liliana este nevinovată! Exact ce am susținut eu mai înainte. Teoria mea se confirmă.

Alexe se uită încă o dată la fiecare, apoi înălță din umeri și zise cu glas moale:

— Noapte bună!

Străbătu holul, îndreptându-se spre ieșire, urmat îndeaproape de Ilarion, care se străduia, pentru a doua oară în cursul acelei seri, să priceapă atitudinea neobișnuită a maiorului Alexe.

*

* *

Alexe se ridică de pe scaunul din spatele biroului, își îndreptă spinarea cu un gest energic și scăpă un oftat zgomotos, care-l făcu pe Ilarion să-și întoarcă privirile de la fereastra aburită de căldura moleșitoare a caloriferului.

Sosiseră la birou cu o oră mai devreme și în timpul acesta analizaseră, sub toate aspectele, cazul numit „Pensiunea Camelia”.

Mai înainte cu o seară, când se descoperise corpul delict - servieta ce conținea monedele de aur și pistolul învelit în batistă - locotenentul fusese înclinat să creadă, în primele momente, în vinovăția nepoatei Cameliei. Apoi, înțelesese manevra maiorului. Sau, cel puțin, crezuse că o înțelege: arestarea fetei era numai o manevră de simulare folosită pentru a-l face pe asasin să se simtă în siguranță, să creadă că totul se desfășoară conform planului său construit cu abilitate; pentru că, atunci când găsiseră servieta Lilianeii devenise clar că cineva o ascunsese dinadins în spatele dulăpiorului din antreu, tocmai cu scopul de a fi găsită cât mai repede și în felul acesta să îndrepte atenția anchetatorilor pe o urmă falsă.

Dar, dispariția subită a dentistului, începe să-i zdruncine această ipoteză a falsificării realității.

Locotenentul petrecuse o noapte neagră, chinuit de insomnie, încercând zadarnic să adoarmă. Somnul refuzase cu încăpățănare să i se lipească de pleoape. Prin fața

ochilor minții i se perindaseră, rând pe rând, toate personajele sinistrei drame din imobilul de pe strada Algelor. Mai întâi, cadavrul profesorului de muzică, întins pe parchet în camera mizer mobilată, în ciuda faptului că în ultimele două luni ale vieții sale, omul posedase o mică avere provenită dintr-o sursă rămasă deocamdată învăluită în mister. Oare acea avere fusese atât de tentantă încât unul dintre locatari înfruntase orice risc și voise să pună stăpânire pe ea chiar prin asasinat?

Pe urmă ceilalți: Irmoiu Ana, o bătrânică ce părea cumsecade și sincer speriată de nenorocirea ce se abătuse asupra casei în care slujise cu devotament ani de zile. Apoi, fosta stăpână a imobilului, Camelia Topoloveanu, îmbrăcată mereu în negru, veșnic rigidă, severă, parcă ieșită dintr-un muzeu al figurilor de ceară. Undeva, în spatele calmului ei, a străduinței de a salva aparențele unei „case bune” și de a masca divergențele dintre Dumbravă și restul locatarilor, se ghicea totuși un soi de neliniște pe care cu greu și-o putea stăpâni. Sanda Olteanu, dimpotrivă, părea că n-are de ascuns nicio taină. Își manifestase deschis dragostea fanatică față de defunctul logodnic, precum și grija de a nu scăpa nepedepsit cel care atentase la viața lui și, în mod implicit, la fericirea ei. O femeie urâtă, voluntară și abilă. În plus, poate uneori prea exaltată. O figură aparte în galeria acestor personaje este Petcovici Liliana. Frumusețea ei stranie, la care se adăuga desigur și tinerețea, îl făcuse oare pe tomnaticul profesor să-și iasă din minți, să alunece pe o pantă greșită? Greu de precizat... Și ce anume o îndemnase pe fata aceasta înaltă, suplă, cu mers de balerină și ochi migdalați, să-și caute dragostea în brațele chiriașului ratat al mătușii sale? Oare mai înainte, Dumbravă fusese amantul Cameliei? Dar avocatul? Caraghios tip! Sub aerul lui de fanfaron pe jumătate senil, nu se întrezărea oare un individ de o viclenie periculoasă? Îi dădea zor neîncetat cu maximele și ținea morțiș să-și

impună părerea de loc măgulitoare despre victimă. În sfârșit, ultimul, cel care la drept vorbind îi provocase insomnia; dentistul Marinaș Paul. Îl înfuria faptul că se lăsase tras pe sfoară într-un mod atât de grosolan și-i venea să turbeze când își amintea tonul dojenitor al maiorului. Fuga dentistului îl pusese pe el, pe locotenentul Ilarion, într-o postură de-a dreptul penibilă și mai ales îi încurcase toate socotelile, îi dărmase presupunerile în legătură cu posibila vinovăție a Lilianei. De ce fugise? Și din nou, din ce în ce mai des, imaginile celor șase locatari se suprapuneau una peste alta, devenind tot mai obsedante. Care din ei? Se zvârcolise în așternut, fără să poată da vreun răspuns limpede nenumăratelor enigme ce-l chinaseră până în zori. Dis-de-dimineată, sărise din pat și-și pregătise o cafea neagră, tare. După ce o băuse aproape în silă, își examinase ochii roșii de nesomn și cearcănele mari, în timp ce se bărbierise. Din pricina enervării, se tăiasse în două locuri sub bărbie. Când ajunsese la birou, ofițerul de serviciu îi comunică dorința maiorului de a-l vedea numaidecât. Sosise cu zece minute înaintea sa.

Și timp de o oră, analizaseră împreună toate datele de care dispuneau, fără să ajungă însă la vreo concluzie cât de cât satisfăcătoare.

Ilarion se urni de lângă fereastră și începu să măsoare încăperea eu pași rari, fumând în silă. Zise:

— N-am ajuns la niciun rezultat!

— Da - recunosc Alexe. N-am avansat de loc. Am impresia că de data asta ne aflăm în fața unei anchete care va dura luni de zile...

— De un lucru sunt sigur: vinovatul trebuie căutat printre cei șase locatari ai pensiunii.

— Cu asta am fost de acord de la bun început. Dar care din ei? Din nefericire, nu putem întreprinde nimic... ora omorului se putea produce oricând. Ușa rămăsese deschisă și în orice clipă unul dintre locatari putea să intre la

profesor.

— Mde! Nu putem elimina nici prima ipoteză... N-ar fi exclus ca asasinul să fi găsit batista, din întâmplare, după crimă și tot atunci să se fi gândit la posibilitatea de a pune corpurile delictive în servieta Lilianei. E foarte important de aflat dacă a vrut să îndrepte bănuielile spre ea de la început. Dacă este așa, cercul cercetărilor se restrânge. Înseamnă că ucigașul a intenționat să dea o dublă lovitură: să-l omoare pe Dumbravă și în același timp să o elimine pe Liliana Petcovici. Cu ce scop? De altfel, mobilul crimei încă nu l-am descoperit. Să nu ne lăsăm amăgiți de monedele de aur... Comportarea vinovatului devine și în această variantă tot atât de bizară. Îl ucide pe profesor pentru a captura aurul, apoi, în mod absurd, renunță la pradă.

— Sunt convins că în afară de aur, Dumbravă mai deținea și o substanțială sumă de bani, pe care asasinul și-a însușit-o. Apropo, ce fel de monede sunt acestea?

— De pe vremea lui Constantin Brâncoveanu. În ultimele două luni nu a fost reclamat niciun furt de la vreun muzeu și nici de la vreo colecție particulară a vreunui numismat. Se pare că monedele au stat foarte mult timp îngropate în pământ...

— Pentru asasin, era mult mai riscant să le păstreze. Aurul nu poate fi schimbat atât de ușor în bancnote... deși... profesorul se descurcase în această privință.

— Stai puțin! strigă maiorul surescitat. Mi-ai dat o idee. Trebuie să-l scoatem pe Marinaș din pământ, din iarbă verde! Înțelegi? Era singura persoană din anturajul lui Dumbravă care în mod practic putea să schimbe aurul. La un dentist vin destui oameni care vor să-și îmbrace dantura în aur. Să nu uităm că în ultima vreme profesorul devenise prieten la cataramă cu dentistul. Și pe urmă, devine explicabilă și cearta dintre ei doi. În chestiuni de felul acesta, adică ilegale, în majoritatea cazurilor se ivesc neînțelegeri. Probabil, lui Dumbravă i s-a părut că Marinaș îl trage pe sfoară și l-a făcut „escroc ordinar”, iar acesta, la

rândul său, sub influența alcoolului, îl amenință cu moartea. I-a scăpat fără să vrea această amenințare atât de gravă. Spun fără să vrea, deoarece n-avea niciun rost să atragă atenția asupra lui din moment ce intenționa să-l jefuiască pe profesor. Doar își făcuse dublura cheilor de la ușa lui Dumbravă! Da... da... Trebuie să-l prindem cât mai repede pe dentist!

— În privința vinovăției lui Marinaș, nu sunt întru totul de acord cu dumneavoastră - spuse locotenentul. Dacă avea de gând să dispară cu banii victimei, de ce n-a făcut-o imediat după crimă? Putea ieși din casă nestingherit... Părerea mea este că altcineva l-a ucis pe profesor! Cineva care s-a folosit de amenințarea lui împotriva lui Dumbravă. Toată lumea se afla în hol, în ziua când el a țipat că-l va omorî cu mâinile sale. Vă dați seama? Fuga dentistului s-a produs abia după ce au fost găsite în antreu monedele de aur. Era firesc, deci, ca cercetările noastre să se centralizeze în această direcție. Și Marinaș a prevăzut că, în cele din urmă, vom afla cum și cine efectua schimbul aurului și că-l vom acuza de asasinat. Alibiul său este foarte slab. Se presupune că ar fi stat în camera sa pentru a developa niște fotografii, dar n-a primit nicio vizită și, ca atare, nimeni nu poate declara cu certitudine dacă într-adevăr s-a aflat acolo tot timpul, adică de când s-a întors de la serviciu, până a intrat în baia comună.

— Să zicem - admise Alexe evaziv.

Se sculă de la birou și deschise fereastra larg. După ce inspiră cu aviditate aerul cețos ce năvălea în cameră, se întoarse spre Ilarion și spuse:

— Sunt din ce în ce mai convins că asasinul a premeditat îndelung crima... Mai întâi bănuielile noastre s-au îndreptat către avocat, deoarece el și-a exprimat dorința de a-l vizita pe Dumbravă la ora cinci fără douăzeci. Apoi s-a găsit servieta Lilianei în care se afla arma crimei... Și acum îl bănuim pe dentist! N-ar fi totuși de loc exclus ca unul dintre ei să fie vinovat. Adică să se fi înscris și el la un

moment dat în cercul celor bănuți... Este și aceasta o metodă! Mă întreb ce surprize ne va mai rezerva viitorul. Cine vine la rând? Camelia, dactilografa, sau Ana Irimoiu? Noi acționăm logic, dar tot timpul am impresia neplăcută că ne mișcăm după un plan stabilit de asasin, care a prevăzut dinainte cum vor decurge cercetările noastre... Totuși, undeva, ar trebui să existe o fisură... În sfârșit! Să lăsăm filosofia, în cazul de față trebuie să acționăm cât mai energetic. Te însărcinez să faci o anchetă la locul de muncă al lui Marinaș.

Se încruntă, observând figura ușor dezamăgită a locotenentului.

— Să nu-ți închipui că va fi prea ușor. Astăzi este duminică și oamenii vor fi mai greu de găsit. Vei extrage din registrul policlinicii, unde lucra dentistul, pacienții tratați de el în ultimele două luni, precum și lucrările care li s-au efectuat. Sper că până deseară vei afla câte ceva...

— Și cu interogatoriul Lilianei Petcovici, cum rămâne?

— Aha! Asta te neliniștește? Nicio grijă! Poate îl vom lua împreună. Între timp, eu voi face o nouă vizită la „Pensiunea Camelia”. Am uitat să-ți spun... Pe încărcătorul pistolului au fost identificate amprentele victimei.

— Asta poate să însemne că arma i-a aparținut.

— Bineînțeles! Adu-ți aminte de depoziția Anei Irimoiu, precum și de cea a avocatului. Cu o zi înainte de a fi omorât, Dumbravă era intrigat de dispariția unui obiect din cameră, iar ceva mai târziu, când a coborât în hol, i-a privit pe toți cu neliniște. Se întreba, probabil, care din cei șase i-a furat arma și cu ce scop.

— Iarăși ajungem la Marinaș, care își făcuse un duplicat după cheile lui Dumbravă!

— Tocmai datorită acestui lucru e necesar să aflăm cât mai multe date despre dentist. Ne vedem deseară. Dacă obții informații prețioase mai repede, telefonează-mi la pensiune. La treabă!

Alexe era furios. La numai o jumătate de oră după ce ajunsese la „Pensiunea Camelia”, fusese nevoit să se întoarcă de urgență la birou, ca urmare a unei înștiințări telefonice.

Ilarion sosi pe la ora douăsprezece și raportă îndată rezultatul cercetărilor sale. Presupunerile maiorului se adevereau. Izbutise, deocamdată, se găsească două dintre personajele care primiseră monede de aur de la Marinaș în schimbul unor sume de bani. Locotenentul era convins că superiorul său va fi mulțumit de rapiditatea cu care lucrase și acum, spre surprinderea lui, trebui să admită că lucrurile nu stăteau nici pe departe așa cum și le imaginase el.

Mayorul era furios. Ascultase tăcut, cu capul rezemat în palme, iar după ce Ilarion își termină raportul, îi aduse la cunoștință, cu voce mai mult decât morocănoasă, înștiințarea telefonică primită de dimineață, înștiințare care îl făcuse să părăsească grăbit „Pensiunea Camelia” și să-și iasă din fire.

Din pricina fumului de trabuc acru și înecăcios, în încăpere atmosfera devenise aproape irespirabilă, dar locotenentul nu îndrăznea să se scoale și să deschidă fereastra. Ședea nemișcat pe scaun, cu capul plecat și din când în când, se uita pe sub sprâncene la maior, care ciocănea fără încetare cu vârful degetelor pe mapa de pe birou și, uneori, fluiera încetișor, parcă a pagubă. Lucrase ani de zile cu maiorul Alexe și știa că ceea ce îl caracterizează în primul rând, este calmul său olimpiian, de nezdruccinat. Niciodată nu-l văzuse atât de nervos. Vestea primită le da peste cap toate planurile.

Pe scurt, iată despre ce era vorba: pe la ora nouă dimineața, un milițian de la controlul circulației oprise în centrul orașului Ploiești un IMS. Observase că numărul din

spate al mașinii era stropit cu noroi și voia să atragă atenția conducătorului auto asupra acestei nereguli. Mașina stopase imediat la marginea trotuarului. Spre mirarea agentului de circulație și a șoferului, unicul călător ce șezuse până atunci liniștit pe locul din față, a deschis în mare grabă portiera și s-a repezit în stradă, alergând cât îl țineau picioarele, cuprins de o panică subită. Din nenorocire, tocmai în momentul acela un camion de mare tonaj venea din sens invers. Grăbitul călător a nimerit sub roțile camionului, deși șoferul a frânat desperat. Lovirea necunoscutului era imposibil de evitat. Transportat în stare de comă la spitalul cei mai apropiat, a murit după un sfert de ceas, în urma traumatismului cranio-cerebral. Mortul era dentistul Paul Marinaș și asupra lui fură găsite 15 monede de aur (identice cu cele din servieta Lilianeii), precum și 15 000 de lei.

Într-un târziu, maiorul se sculă de pe scaun, își aprinse o nouă țigară de foi și începu să se plimbe agitat, cu mâinile la spate, în jurul biroului.

— Asta-i situația - bombăni el fără să se oprească din mers. Am pierdut un martor prețios. Acum...

Făcu un gest cu mâna, a lehamite, și continuă:

— Prinde mortul, scoate-i ochii! Oricum, rămâne un fapt bine stabilit că s-a temut de anchetă. Era convins că vom face legătura între monedele de aur și uciderea profesorului de muzică. Din nefericire, în situația actuală va fi mult mai greu de dovedit dacă a fost sau n-a fost vinovat de crimă. Conform mărturiei șoferului, azi dimineață pe la ora opt fără un sfert, Marinaș se găsea pe șoseaua București-Ploiești și făcea semn să oprească mașinilor ce ieșeau din București. IMS-ul aparține unei întreprinderi din Sibiu, iar șoferul, după ce terminase treburile din Capitală, se întorcea acasă. Dentistul i-a cerut să-l ducă până la Bușteni.

— De ce la Bușteni?

— Cine știe?! Asta are mai puțină importanță. Probabil avea pe cineva acolo care putea să-l ascundă o perioadă de timp, până se linișteau lucrurile. Sau, poate nici nu avea de gând să rămână la Bușteni. Mă rog... Șoferului i-a fost aproape cu neputință să înfiripe o discuție cu posacul călător. Acesta mormăia câte un „da” sau un „nu”, iar mai târziu și-a ridicat gulerul paltonului și a început să moțăie. Cam asta-i tot... La Ploiești, când a văzut milițianul, și-a imaginat, cred, că vrea să-l aresteze și, îngrozit, a acționat inconstient, fără să observe camionul acela... Nenorocitul!

Tăcu un timp, apoi fără să-și înceteze plimbarea în jurul biroului, murmură mai mult pentru sine:

— Cu privire la Liliana Petcovici, au intervenit date noi...

Se reazează pe scaunul din spatele biroului, își sprijini bărbia în palme și văzând încordarea cu care locotenentul îl urmărea începu să vorbească mai tare:

— Înainte de a mă reîntoarce aici, am apucat totuși să fac unele cercetări la pensiune. Pe acoperișul magaziei de sub baia lui Dumbravă am găsit un nasture de sticlă... Topoloveanu Camelia, împreună cu servitoarea, au confirmat că nasturele este de la bluza pe care o purta Liliana în după-amiaza crimei. I-am luat un interogatoriu. A recunoscut că se afla la profesor în momentul când s-a comis crima.

— Formidabil! exclamă Ilarion, foindu-se pe scaun, surescitat. Bănuiam eu că știe ceva. Prea era neverosimilă povestea cu beciul! În cazul acesta, totul este în perfectă regulă. Înseamnă că-l cunoaște pe asasin.

— Nu-i chiar așa. Nu l-a văzut la față.

— Cum adică? Se afla, sau nu se afla acolo?

— Te vei lămuri îndată. Am să-ți citesc partea cea mai interesantă din declarația ei.

Scoase din mapă niște coli de hârtie acoperite cu un scris mărunț, ascuțit, le privi zâmbind, apoi începu să citească:

„După masa de prânz, Marius mi-a șoptit să vin în

camera lui. Conform unei înțelegeri dinainte stabilite, de câte ori mă duceam la el trebuia să procedez în așa fel încât să nu știe nimeni. Dacă ar fi aflat mătușa în ce relații sunt cu Marius ar fi ieșit un scandal îngrozitor. Am așteptat puțin până a adormit ea, apoi am aranjat câteva perne de-a lungul palului, le-am acoperit cu plapuma și am lăsat aprinsă numai lampa de noapte. Înscenarea era bună. Dacă ar fi intrat cineva, ar fi putut crede că dorm. Anicuța era în bucătărie, iar avocatul abia urcase la etaj. M-am strecurat tiptil pe scară și am intrat repede la Marius. După ce am stat puțin de vorbă, el și-a adus aminte că trebuie să plece în oraș. Urma să se reîntoarcă pe la ora patru. Nu puteam să ies pentru a urca mai târziu, deoarece după ora patru veneau de la serviciu Sanda și Marinaș. Exista riscul ca cel puțin unul din ei să rămână în hol și să mă vadă urcând la etaj. Și-ar fi dat seama la cine merg. M-am întins pe pat și am răsfoit o revistă. Marius și-a ținut promisiunea. S-a întors chiar mai devreme, la patru fără un sfert. Cunosc ora exactă pentru că m-am uitat la ceasul lui când l-a scos de la mână, ca de obicei, lăsându-l pe noptieră. Eu îmi lăsasem ceasul jos, în dormitor. După vreo oră, s-au auzit bătăi la ușă urmate de glasul avocatului. A spus: «Dragă profesore, aș vrea să discut ceva cu dumneata. Se poate?» Marius mi-a făcut semn să stau nemișcată, deși ar fi fost cu neputință să fim auziți de cel de pe culoar din pricina gălăgiei din stradă. Avocatul nu s-a dat bătut, a ciocănit din nou.

În cele din urmă, Marius i-a strigat că tocmai ațipise și i-a propus să amâne discuția pentru altă dată. S-a întors spre mine și a bombănit furios: «Te-a zărit careva când ai intrat la mine? Țasta ar fi în stare să facă un război infernal, dacă-ai ști ceva». L-am asigurat că nu m-a văzut nimeni. Ceva mai târziu, când Marius se pregătea să iasă pe coridor, pentru a cerceta dacă pot pleca fără să fiu văzută, s-au auzit din nou niște bătăi la ușă. Am spus ceva mai târziu, fiindcă nu-mi pot da seama cât a trecut de când

avocatul dorise să vorbească cu Marius. Poate cinci, poate zece minute. Probabil, din cauza emoției, n-am putut aprecia timpul scurs. Sunt convinsă că el bănuia cine îl caută. Devenise dintr-o dată foarte nervos. M-a luat de braț și m-a rugat să trec alături, în baie. Eu mi-am imaginat că trebuie să fie tot avocatul. Îl știam cât este de pisălog. Am rămas în baie vreo zece minute, timp în care n-am auzit decât o ușoară pocnitură imediat după ce el m-a încuiat în baie. De vreo două ori mi-am lipit urechea de ușă dar n-am distins nicio voce. Se înserase. Huruitul compresorului și gălăgia ciocanelor pneumatice nu se mai auzeau de loc. Mi-am adus aminte că la ora cinci încetează lucrul la reparatul străzii. M-am uitat pe fereastră și i-am văzut pe muncitori plecând. Cred că liniștea care a urmat m-a făcut să-mi fie cam teamă. Am ciocănit ușor la ușă, apoi din ce în ce mai tare și l-am strigat de câteva ori pe Marius. N-am primit absolut niciun răspuns. Se putea să fi fost chemat la telefon. Așa mi-am închipuit eu atunci. După câteva momente de ezitare, m-am hotărât să sar de pe fereastră băii pe acoperișul magaziei din curte, apoi să intru în casă pe ușa din față. Până atunci, nu mai încercasem niciodată drumul acela. Bănuiam că Marius va vedea fereastră deschisă și va ști pe unde am ieșit. În cădere, m-am lovit destul de rău la umăr și mi-am sfâșiat bluza. Strada era pustie. De altfel, era întuneric și chiar dac-ar fi trecut cineva, ar fi fost greu să mă vadă. Am ocolit casa, am sunat și spre norocul meu mi-a deschis Anicuța. Am pretextat pierderea cheii. Din fericire, în antreu lumina este slabă și nu și-a dat seama în ce hal eram. Mi-a spus, totuși, să nu mai plec în oraș îmbrăcată atât de subțire. Am vrut s-o întreb dacă nu cumva l-a zărit pe Marius, dar m-am răzgândit în ultima clipă. Am intrat imediat la mine, am încuiat ușa pentru a nu fi deranjată și mi-am schimbat hainele. Am încercat să adorm puțin dar mi-a fost imposibil. La șase și un sfert am intrat în camera mătușii. Era în pat. După ce am stat puțin de vorbă, m-a rugat să-i

aduc o cafea. În hol se afla numai avocatul. Mă gândeam ce pretext aş putea inventa pentru a trece pe la Marius. M-am plâns de dureri de cap, fiind sigură că în felul acesta avocatul mă va trimite la dentist să cer antinevralgice. Cu această ocazie aş fi putut intra şi la Marius. Dar dentistul era la baie. În bucătărie, afară de Anicuţa, se mai afla şi Sanda, care tocmai se pregătea să plece în oraş. M-a întrebat dacă n-aş vrea să trec pe la Marius, să-i cer revista «Magazin». Bineînţeles, nu puteam să scap un prilej atât de neaşteptat...

— Aceasta este principala parte a declaraţiei ei - încheie Alexe. Ceea ce a urmat, cunoaştem în amănunţime din relaţiile celorlalţi martori. În plus, Liliana a povestit mătuşii sale cum şi-a petrecut după-amiaza. De teama ruşinii, sau poate pentru a salva convenienţele, au înscenat comedia la care am asistat împreună în dormitorul fetei.

— Dar dacă este totuşi vinovată? Uneori, simplitatea cu care s-a comis o crimă ne îndepărtează de la adevăratul criminal. Ne imaginăm lucruri mult mai complicate şi trecem cu uşurinţă pe lângă cele mai naturale, cele mai fireşti fapte. Abia acum constat cât de uşor putea ea să comită crima. De unde ştim că nu şi-a pregătit din timp o dublură a cheii de la baie? De altfel, nici nu era neapărat necesară o dublură. Broasca se poate încuia şi descuia cu un şperaclu rudimentar. Să admitem pentru moment că faptele s-au petrecut în modul următor: îl împuşcă pe Dumbravă, apoi sparge ceasul şi potriveşte arătătoarele la ora cinci fără douăzeci. Se găsea în cameră şi deci cunoştea ora când avocatul bătuse la uşă. Ascunde ceasul într-un loc unde exista totuşi posibilitatea să fie găsit de anchetatori. În felul acesta este sigură că bănuielile noastre se vor îndrepta către Atanasiu Lucian. Pune cheia de la uşa băii în buzunarul halatului, încuie uşa cu şperaclul şi dispare pe drumul descris de ea, întorcându-se în camera ei.

— Atunci de ce să nu-şi fi luat şi cheia de la uşa

principală? Și pentru a crea un alibi perfect, de ce nu s-a plimbat prin oraș în niște locuri unde putea fi văzută de mai mulți martori?

— Dar dacă asasinatul n-a fost premeditat? După ce-l ucide pe profesor revine în camera ei, acționând în mod inconștient...

— Și servieta cu monedele de aur? Ai uitat de existența ei?

— N-am uitat. După crimă, cineva intră din întâmplare la Dumbravă. Ușa rămăsese descuiată. Îl găsește mort și imediat în mintea sa se naște ideea de a se folosi de acest prilej. Trebuie să fi fost o persoană dotată cu un extraordinar sânge rece și, firește, la curent cu ascunzătoarea monedelor de aur. Oprește o mare parte din ele pentru sine, iar cealaltă parte, împreună cu arma găsită la locul crimei, le pune în servieta Lilianeii. Până în prezent, nu am descoperit proveniența aurului și, ca atare, nu știm câte monede a deținut cu adevărat profesorul.

— Și cine ar fi persoana care a procedat astfel?

— Nu știu... Oricare... Unul din ei minte! De asta sunt convins.

— S-ar putea să existe un sâmbure de adevăr în ceea ce susții. În orice caz, nu o putem elibera pe Liliana Petcovici. După părerea mea, până la arestarea adevăratului ucigaș viața ei este în pericol dacă ar locui la pensiune. Totuși, amestecul ei în acest caz este pe cât de evident, pe atât de neclar... Mâine dimineață vom cerceta din nou camera victimei, precum și pe cea a Lilianeii.

*

* *

— Ei, drăcia dracului! exclamă locotenentul înciudat după ce păși peste pragul camerei nr. 4.

Se aplecă și luă de lângă tocul ușii cutia de baie pe care o lovise cu piciorul, răsturnând-o. Își examinează manșeta

pantalonilor, fluieră a pagubă, apoi se îndreptă cu cutia spre baie și zise:

— N-are rost s-o mai lăsăm aici. Mi-am pătat bunătate de pantaloni.

— Mde! mormăi Alexe. Altă dată să fii mai atent. Alaltăieri ai râs de Andreescu. Ce să-ți fac...

Cercetară încă o dată, în amănunțime, toată odaia. După vreo două ore trebuia să se dea bătăuți. Nu descoperiră vreun indiciu care ar fi putut să-i îndrumeze pe o nouă cale.

— Un lucru mi se pare totuși curios - spuse Ilarion, după ce puse deoparte albumul pe care îl răsfoise cu mare atenție. În album apare foarte des fotografia fratelui său. Nu vi se pare anormal că până acum n-a venit să se intereseze de soarta fratelui său?

— Camelia Topoloveanu susține că i-a anunțat moartea chiriașului ei. Coboară și întreabă încă o dată dacă e sigură că i-a trimis telegrama. Poate a intenționat s-o expedieze și în cele din urmă a uitat. Și treci și pe la bucătărie. Spune-i Anicuței să vină aici.

Servitoarea sosi imediat, de data aceasta mai puțin emoționată. De altfel, la pensiune lucrurile reîntraseră oarecum pe făgașul lor normal. Se pomenea tot mai rar de numele celui care sfârșise într-un chip atât de tragic. Fiecare locatar își vedea liniștit de treburile sale, la fel ca în zilele ce precedaseră asasinatul. Camelia Topoloveanu îi întâmpinase mai puțin rece, dar tot atât de ceremonioasă și se interesase, parcă din politete, de soarta nepoatei sale, iar avocatul își exprimase din nou îndoiala cu privire la vinovăția arestatei.

— Am o rugămintă - spuse Alexe, adresându-se Anicuței, care rămăsese în prag, rezemată de ușă.

Îi zâmbi încurajator și făcu un gest larg cu mâna, indicând mobila din încăpere.

— Aș vrea să aranjezi camera, exact ca în timpul când trăia profesorul.

Rugămintea maiorului fu îndeplinită în mai puțin de zece minute. Bătrâna aranjă cele câteva bibelouri de pe scrin, împinse cufărul sub pat și deretică pe ici-colo. Când termină, aruncă o ultimă privire critică asupra odăii, părând nemulțumită de ceva. După o scurtă ezitare, luă vioara de pe dulap, o scoase din cutie și lăsă numai instrumentul pe locul inițial iar cutia o vârî printre hainele ce atârnavă în cuierul din dulap.

— Acum crezi că e bine? întrebă maiorul care până atunci asistase în tăcere la munca femeii.

— Foarte bine! Toate sunt la locul lor, ca pe vremea când trăia domnul profesor.

După plecarea servitoarei deschise dulapul, se lungi pe pat, își aprinse un trabuc și se uită îndelung, intrigat, când la vioara căreia îi lipsea o coardă, când la cutia neagră, uzată, care abia se zărea printre hainele din dulapul larg deschis.

Încet-încet, fața începu să i se lumineze. Sări de pe pat, stinse țigara consumată numai pe jumătate și pocni din degete, exclamând:

— Cred că așa trebuie să fie!

Când se întoarse Ilarion, îl găsi stând pe un scaun în fața ferestrei. Se întoarse încet spre locotenent, își potrivi dunga impecabilă a pantalonilor și vorbi:

— Camera este aranjată exact ca înainte de crimă. Acum știu unde își păstra Dumbravă monedele de aur: în cutia din dulap. Altă explicație logică nu poate exista pentru faptul că își lăsase vioara, chiar fără o coardă, deasupra dulapului, într-un loc neferit de praf. În cutie păstra ceva mult mai valoros. Aurul! Încă de la început, adică din secunda când în mintea asasinului s-a înfiripat planul crimei, s-a străduit să găsească monedele. Încă nu știu cum a dat de urma lor. Probabil un gest necugetat, involuntar, al profesorului, i-a dat de știre încotro să-și îndrepte căutările, să intuiască aproximativ în ce loc se găsesc ele. Sunt convins că simplitatea acestei ascunzători

l-a uluit tot atât de mult ca și pe mine. În sfârșit... După crimă, asasinul ia monedele, reintroduce vioara în cutie și o pune pe dulap. Ce spune Camelia?

— Telegrama a fost expediată. A dus-o chiar Anicuța la oficiul poștal din cartier. Între timp am mai aflat un amănunt interesant... Am cerut cheia camerei nr. 2, adică a magaziei de la capătul coridorului. E vorba de o cămăruță unde sunt doar câteva lăzi, niște covoare roase de molii și o vitrină. După praful care acoperă toate aceste vechituri, am constatat că de mult timp n-a intrat nimeni acolo.

— Atunci? Ce ți s-a părut interesant?

— Tocmai când mă întrebam la ce a folosit vitrina aceea delicată ale cărei rafturi sunt îmbrăcate în catifea, a bătut la ușă avocatul. Mă văzuse intrând acolo. Știți cum este! Până nu-și vâra nasul prin toate ungherele, nu se lasă. Pisălog al naibii! De data aceasta pălăvrăgeala lui mi-a atras atenția. Iată ce am aflat: pe vremea când trăia proprietarul, vitrina sta jos în hol și în ea era expusă o colecție de monede. Fostul soț al Cameliei era un pasionat numismat.

— Și ce s-a întâmplat cu colecția? Există?

— A fost vândută de Camelia, încetul cu încetul. Ultimele piese le-a plasat anul trecut. S-ar putea, totuși, să existe o legătură între monedele lui Dumbravă, și colecția moștenită de la Topoloveanu Marcel.

— N-ar fi de loc exclus! Vom analiza și această ipoteză. Deocamdată, aici nu mai avem nimic de făcut. Să nu pierdem timpul. Chiar astăzi te vei deplasa în satul unde locuiește fratele victimei și vei cerceta ce s-a întâmplat cu telegrama prin care i se anunța moartea lui Marius și din ce pricină n-a venit nimeni la București.

*

* *

Locotenentul Ilarion se întoarce din provincie a doua zi, pe la prânz. Din aerul degajat cu care păși în birou, din felul cum își trecea mâna prin părul rebel, se putea deduce că obținuse informații prețioase.

— S-auzim! îl îndemnă maiorul. Peste o oră sunt convocat la colonelul Florescu. E cam nemulțumit de rezultatul cercetărilor noastre. Are și dreptate! Ancheta înaintează cu pași de melc...

— Pe Dumbravă Ion, nu l-am găsit imediat. Plecase la Buzău să cumpere niște cherestea. La început, am stat de vorbă numai cu nevastă-sa. I-am anunțat moartea cumnatului. Ar fi trebuit să fiți acolo pentru a vedea cât de surprinsă a rămas. Și revoltată, bineînțeles. Vasăzică, murise de sâmbătă, iar ei încă nu știau nimic. Nu m-am mișcat din casă până nu i s-a întors bărbatul. Mai înainte, mă informasem la factorul poștal dacă nu cumva Dumbravă Ion primise de câteva zile vreo telegramă din București. Primise. I-o înmânase personal. Astfel, mi-a fost mult mai ușor să dezleg taina reprezentării lui la pensiune. Da, citise telegrama, dar n-a venit fiindcă s-a temut să nu fie chemat la miliție pentru a depune mărturie. Astă-vară a început să-și construiască o nouă casă. În timp ce săpa groapa pentru fundație, împreună cu un vecin care îl ajuta, au dezgropat o oală cu cinci sute de galbeni. Din păcate pentru el, a trebuit să împartă comoara pe din două cu vecinul de care vă spuneam. Acesta îl amenințase că va da totul în vileag dacă nu primește jumătate. Știau, firește, că n-au voie să rețină aurul, că trebuie predat autorităților. Acum două luni, i-a dezvăluit fratelui său secretul comorii. După o lungă tocmeală, profesorul l-a convins să-i încredințeze monedele. Unul din argumentele cele mai hotărâtoare a fost acela că în București există mai multe șanse de a preschimba aurul în bani. I-a spus: „Cunosc eu pe cineva. Ar putea să ne ajute dacă cedăm zece la sută”.

— Se gândea, probabil, la dentistul Marinaș.

— Așa bănuiesc și eu.

— Unde se afla Dumbravă Ion, sâmbătă după-amiază?

— Am verificat și această ipoteză. A participat la o ședință ce s-a ținut la sediul C.A.P., între orele patru și șase.

Scoase din buzunar un carnețel și după ce aruncă o privire fugară pe ultima pagină, reluă:

— Așadar, în urmă cu două luni, profesorul s-a întors acasă, având asupra lui 200 de monede de aur.

— De ce două sute? 500 împărțit la 2 fac 250.

— Fratele lui a oprit, pentru orice eventualitate, 50 de bucăți. Au și fost confiscate, în prezența mea, de șeful de post. De asemenea, cei 250 de galbeni ai vecinului. Acesta, într-un fel, s-a dovedit a fi mai prudent. Încă nu se atinsese de ei. În așteptarea unor „timpuri mai bune”, îi îngropase în grajd.

— Până aici, totul ar fi în regulă. Dacă efectuăm un mic calcul, constatăm că ies la socoteală toate monedele de aur aduse de profesor la București. În acest calcul am inclus, desigur, și banii de pe libretul C.E.C. al victimei, precum și aurul și banii găsiți asupra dentistului. Se impune, deci, în mod cât se poate de firesc, următoarea concluzie: Dumbravă Marius n-a fost ucis pentru a fi jefuit. Și în cazul acesta trebuie să descoperim adevăratul mobil. Când am pus să fie supravegheați locatarii pensiunii, m-am gândit că probabil vreunul dintre ei va încerca să schimbe monedele capturate de la profesorul de muzică.

— Cum s-au comportat până în prezent?

— Cât se poate de normal. Nicio mișcare suspectă! Irmoiu Ana și-a văzut de îndatoririle sale, ca de obicei. Dactilografa a mers la serviciu, iar după-amiaza a intrat prin câteva magazine pentru a face cumpărături. Camelia s-a comportat firesc... Din păcate, cel care îl urmărea pe avocat a făcut o gafă și s-a deconspirat. Deși înclin să cred mai degrabă că avocatul, fiind vulpe bătrână, nu s-a lăsat păcălit... Aseară, Atanasiu Lucian a ieșit la o scurtă plimbare, apoi s-a dus să bea o bere la restaurantul din

colțul străzii. Înainte de a intra în local, s-a întors brusc și s-a oprit, lângă cel care îl urmărea. I-a spus: „Tovarășe agent, vă atrag atenția în mod respectuos că restaurantul acesta are două ieșiri”.

— Asta-i bună! exclamă Ilarion și izbucni în hohote de râs.

— Îți dai seama în ce postură caraghioasă a fost pus omul nostru. Totuși, n-a renunțat la urmărire. După ce și-a băut berea și după ce a fumat o pipă, avocatul s-a întors liniștit acasă, nu înainte de a-i face însă un semn amical celui care îl supraveghea ca și când l-ar fi cunoscut de când lumea. Îmi închipui că bătrânul i-a avertizat și pe ceilalți locatari ai pensiunii. Mă întreb dacă mai are vreun rost supravegherea lor... Suntem în impas... Sâmbătă seara, am crezut la un moment dat că dau de capătul itelor.

Sorbi câteva înghițituri din ceașca de cafea de pe birou și continuă:

— Sunt curios să aud părerea tovarășului colonel. În sfârșit... Poate n-ar strica să dai o fugă până la pensiune și să te interesezi ce conținea colecția numismată a lui Topoloveanu Marcel. Procedează cu foarte multă discreție.

*

* *

— Asta ce mai este? întrebă mirat maiorul arătând spre pachetul învelit în jurnale pe care Ilarion îl ținea la subsuoară.

Alexe revenise în birou, prost dispus și cam obosit după lunga ședință la care luase parte la colonelul Florescu. Locotenentul îl așteptase cu nerăbdare în anticameră. Ținea pachetul acela ciudat în brațe și nu voia să se despartă de el, cu toate că secretara insistă să-l depună pe marginea biroului ei.

Când îl zări pe maior, își dădu seama de starea de iritare

în care se află și încercă să schițeze un zâmbet.

Cu infinite precauțiuni, desigur exagerate, lăsă pachetul pe birou și începu să-l desfacă încet. Hârtiile foșneau enervant dar lui prea puțin îi păsa de acest lucru. Alexe ședea în picioare, cu trabucul la gură și urmărea încruntat gesturile tacticoase ale lui Ilarion. Acesta îndepărtă ultima foaie de ziar și dădu la iveală o geantă din piele maron, cu incrustații fine, de mărimea unei serviete. Avea fermoar și un mâner curbat al cărui înveliș imita pielea de șarpe.

— Asta este! spuse el cu voce scăzută.

Se lăsă pe scaun și trase cu coada ochiului către șeful său.

— Am impresia că am mai văzut-o undeva - zise acesta și în glasul lui se citea o ușoară încordare.

— Este geanta dactilografei Sanda Olteanu.

— Și ce-i cu ea?

— Am senzația că ceva nu prea este în regulă... A fost găsită întâmplător de Ana Irimoiu, în pivnița pensiunii. Este geanta pe care profesorul de muzică i-a dăruit-o Sandei Olteanu în ziua când, după spusele lui, luase primul salariu. Vă aduceți aminte de cuvintele ei: „E singura amintire care mi-a rămas de la el”. Ei bine, mie mi se pare cel puțin curios că a fost ascunsă în beci.

— Ascunsă? Ești sigur?

— Așa se pare. Am stat de vorbă cu servitoarea. Mi-a oferit o dulceață și mi-a povestit următoarele: de dimineață, pe la ora opt, a coborât în pivniță să ia niște mere și niște zarzavaturi. Rafturile se aflau în partea din fund, într-un loc mai ferit de umezeală. Era foarte grăbită și poate din această cauză, când a pus sacoșa care o luase cu ea pe un raft, câteva mere s-au rostogolit și s-au împrăștiat pe pământ, în toate direcțiile. A trebuit să se întoarcă în bucătărie și să ia o lanternă pentru a le căuta cu ajutorul ei. Un măr se găsea tocmai sub ultima etajeră, lângă un cufăr vechi lăsat acolo de Marinaș în ziua când s-a mutat la pensiune. A întins mâna să scoată mărul și a

pipăit spațiul dintre marginea cufărului și zid. A auzit foșnetul unor hârtii. A tras de ele și a scos la lumină un pachet. Din curiozitate, l-a desfăcut și s-a mirat când a dat peste geanta nouă a dactilografei. S-a gândit s-o păstreze pentru ea.

— Hm! Nu se afla nimic în geantă?

— Unde? întrebă locotenentul intrigat, nereușind să priceapă cauza surescitării lui Alexe.

— Cum unde? La pensiune. La ora opt fără un sfert te aștept acolo. O aduci și pe Liliana Petcovici. Trebuie să fie prezentă toată lumea. Și încă ceva: încarcă-ți pistolul cu gloanțe oarbe.

Își luă scurta de piele din cuier, o îmbrăcă din mers și ieși în fugă, urmărit de privirea înmărmurită a lui Ilarion care nici cel puțin nu apucase să se scoale de pe scaun.

*

* *

Când, la ora amintită de maior, Ilarion intră la pensiunea de pe strada Algelor, îi fu de ajuns o singură privire pentru a constata atmosfera agreabilă ce domnea în hol.

Alexe trona în capul mesei, discutând amical cu avocatul. Acesta ședea alături de el și trăgea alene din pipă. Anicuța se pregătea să le toarne în pahare niște vin negru, Sanda Olteanu ședea picior peste picior, la celălalt capăt al mesei, și croșeta.

Zâmbea ușor, vădit amuzată de replicile maiorului, care părea într-o vervă de zile mari. Camelia Topoloveamu sta în picioare, rezemată de sobă, cu capul aplecat într-o parte și urmărirea cu atenție mișcările servitoareii.

Apariția Lilianeii produse o schimbare evidentă în buna dispoziție generală. Alexe urmări calm reacția celor din jurul său.

Avocatul sări de pe scaun. Se repezi s-o îmbrățișeze - poate cu prea multă căldură - o mângâie pe părul negru ca

pana corbului și strigă:

— Sărmana de tine! În sfârșit, te-ai întors! Am bănuț din primul moment nevinovăția ta.

Camelia încruntă sprâncenele, îi aruncă o privire severă și spuse:

— Te voi trimite acasă. Și înainte de asta, vom avea o discuție între patru ochi.

Dactilografa o măsură cu dispreț și corpul i se înțepeni, cuprins parcă de o stare cataleptică. Anicuța lăsa sticla pe masă și începu să plângă, emoționată, fără îndoială, de întoarcerea Liliane.

Maiorul se ridică și-i făcu semn fetei să ia loc, spunând:

— Dacă de la bun început ai fi mărturisit adevărul, mi-aș fi dat seama de nevinovăția dumată.

— *Omnis homo mendax*! interveni avocatul, nevrând să scape prilejul de a-și etala obișnuitul repertoriu de maxime latine.

— Da - admise maiorul sprijinindu-se de pervazul ferestrei din spate. Orice om minte! Dar, în cazul asasinării lui Dumbravă a mințit tot timpul numai o singură persoană.

— Marinaș! scăpă Atanasie. E clar! Dacă a fugit, înseamnă că-i vinovat.

— Nu - suspină Alexe. Nu el! Nu dentistul l-a asasinat pe profesor. Altcineva! O persoană mult mai vicleană... Și-a pregătit crima zile întregi cu minuțiozitate, și a executat-o sub ochii celorlalți, dând dovadă de o iscusință diabolică. Cineva, care la un moment dat a început să-l urască pe profesor...

— Nu înțeleg ce rost are toată această vorbărie - interveni Camelia, apropiindu-se de masă. Dacă îl cunoașteți pe asasin, de ce nu-l arestați imediat?

— Păstrați-vă calmul! zise Alexe, examinând-o cu răceală.

Își aprinse un trabuc, apoi începu să se plimbe în jurul mesei, urmărit de privirile fascinate ale celorlalți.

— Asasinul a comis o mică eroare încă din clipa când a regizat crima în așa fel încât, mai târziu, anchetatorii să-și îndrepte cercetările spre Liliana. Din nefericire, n-am sesizat în prima zi această eroare. În primele ore am fost aproape convins că mobilul crimei este furtul, poate și din pricină că am găsit în hainele mortului un libret de economii având înscris pe el un sold de 18.600 lei. La prima vedere, era evident că victima n-avea o situație materială strălucită. Dar această constatare era infirmată de descoperirea carnetului CEC... Vinovatul îl cunoștea foarte bine pe Dumbravă, era la curent cu toate secretele lui. Cu o zi înainte de crimă i-a șterpelit arma pentru a se folosi de ea. Ziua și ora crimei au fost bine alese, învățase la perfecție cele mai mărunte obiceiuri ale casei. Așadar, și-a luat toate măsurile pentru a nu fi deranjat. Cu alte cuvinte, a controlat poziția celorlalți locatari... Și-a pus mânuși pentru a nu lăsa amprente pe pistol și a bătut la ușa camerei lui Dumbravă, fiind sigur că i se va deschide.

Făcu o scurtă pauză pentru a stinge trabucul, privi în jurul său cu severitate și-i spuse locotenentului:

— Dă-mi pistolul!

Ilarion își scoase arma din tocul de piele, și i-o întinse fără să zică nimic, copleșit de tensiunea nervoasă ce plutea în încăperea înaltă.

— Așadar - reluă maiorul cu voce din ce în ce mai dură - a intrat în camera profesorului și l-a împușcat imediat, țintind în inimă.

Îndreptă arma spre scară, mimând tragerea într-un adversar imaginar, apoi lăsă brațul să-i alunece de-a lungul corpului, parcă obosit de această demonstrație.

— Știa că detunătura nu va fi auzită din cauza compresorului și a ciocanelor pneumatice folosite din plin la reparația străzii. Un amănunt interesant.. Nu aflase că Liliana așteaptă în baie. Acest amănunt a căpătat importanță abia după crimă... Deschide la iuțeală dulapul, ia monedele de aur din cutia viorii iar cutia o lasă deasupra

dulapului, având grijă să așeze instrumentul în ea, conform planului. De ce? Nu voia să atragă atenția anchetatorilor către o cutie suspect de goală, ținută fără rost printre hainele din dulap. Aurul îl va strecura în servieta Lilianei, pentru a fi găsit o dată cu arma crimei. Batista în care a învelit pistolul, o furase cu câteva zile mai înainte. Și acum, urmează cea de-a doua greșală, de astă dată fundamentală, care era cât pe-acți să-l ducă la pierzanie chiar după sosirea anchetatorilor. Vrea să încurce ițele și mai mult, să-și complice planul, oricum destul de laborios. La ceasul de pe noptieră, îl sparge și potrivește arătătoarele la ora cinci fără douăzeci. Toată acțiunea sa nu durează mai mult de două-trei minute. Totul, sau aproape totul, fusese prevăzut! Urmează să execute cea de-a doua parte a planului, poate mai periculoasă decât prima. Reușita depinde de îndemânarea cu care va lucra. Înainte de-a ieși din camera victimei, se întâmplă însă un fapt neînsemnat, aproape ridicol în aparență, dar care astăzi s-a dovedit a fi de o importanță capitală pentru mine...

Înălță din umeri și depuse pistolul pe masă oftând. Se întoarse încet, cu mâinile în buzunare și se rezemă cu fruntea de geamul rece ca gheața.

Pe neașteptate, în spatele său izbucni urletul unei voci isterice:

— Ajunge! Eu l-am omorât!

Urmă un țipăt de groază și aproape în același timp, sub candelabrul sclipitor, răsună detunătura unei arme.

Alexe închise ochii câteva clipe. O ușoară tresărire a umerilor săi largi îi trăda starea de încordare. Se întoarse, zâmbi obosit și i se adresă dactilografei, pe care locotenentul o imobilizase rapid:

— Eram atât de sigur că te vei trăda, încât mi-am permis să înscenez această comedioară fără niciun risc... Dinadins am lăsat pistolul pe masă. Nu ai rezistat tentației, și ai tras în Liliana...

Ea se zbătu cu furie, încercând zadarnic să scape și mai apucă să strige, înainte de a fi scoasă din încăpere:

— Da! Eu l-am ucis! Am vrut să mă răzbun pe el...

Câteva ore mai târziu, maiorul îi explica lui Ilarion:

— Ar fi trebuit poate să-mi închipui din prima zi cine avea interesul să-l ucidă. Gelozia este o pasiune care i-a dus pe mulți la pierzanie... A vrut să se debaraseze deodată de doi dușmani! Pe profesor l-a ucis pentru că refuzase să se mai însoare cu ea, apoi a făcut tot posibilul s-o învinuiască de crimă pe rivala sa. Un plan diabolic! Și totuși, soluția problemei ar fi trebuit să fie simplă. Numai ea și Ana Irmoiu cunoșteau intenția avocatului de a-l vizita pe profesor la ora cinci fără douăzeci. Pe servitoare am eliminat-o de la bun început... Dacă nu s-ar fi ivit acel fapt neprevăzut, arestarea dactilografei ar fi întârziat multă vreme. După ce a comis crima, a ascuns aurul și pistolul în geanta sa. Planul i-a fost dat peste cap de un amănunt neînsemnat. Când a intrat la Dumbravă, a depus geanta pe parchet, lângă prag, și marginea ei s-a frecat ușor de cutia cu baie. În clipa aceea n-a observat acest amănunt semnificativ pentru ea. După plecarea noastră de la pensiune, a făcut tot posibilul să se debaraseze de ea. Faptul că eu m-am interesat de geantă, deși atunci nu știam ce importantă ar fi examinarea ei, i s-a părut probabil suspect, a fost un fel de semnal de alarmă și s-a gândit că ar fi mai bine s-o facă să dispară, ascunzând-o în pivniță și mai târziu, după terminarea cercetărilor, să o reia. Înainte de a fi găsit cadavrul, ea sta în bucătărie, cu geanta pe genunchi. Când peste câteva minute a răsunat tipătul Liliane, care dăduse peste cadavrul profesorului, toți s-au repezit într-acolo. Dactilografa a sosit ultima. De ce? A întârziat pentru că trebuia să depună în servieta Liliane monedele și pistolul. Servieta a „ascuns-o” în spatele dulăpiorului tocmai pentru a fi găsită mai repede, iar propria-i geantă a agățat-o, cât mai firesc, în cuierul din antreu. Când am intrat eu, am zărit-o acolo și dacă, să

zicem, dintr-o curiozitate absurdă, aş fi deschis-o, poate aş mai fi simţit mirosul prafului de puşcă. Arma şezuse înăuntru timp de o oră şi jumătate... Un singur fapt mă necăjeşte...

— Ce anume?

— Ar fi trebuit să analizez mai amănunţit declaraţia servitoarei. Dactilografa ţinea geanta pe genunchi înainte de a se da alarma, iar mai târziu, când a intrat în camera victimei, nu o mai avea. În mod normal, ar fi trebuit să intre în cameră tot cu geanta în mână. Ancheta s-a complicat enorm şi din pricina necunoaşterii adevăratului mobil.

— Acum îmi aduc aminte cuvintele servitoarei - zise locotenentul. „Şi-a acoperit ochii cu palmele când l-a văzut mort pe domnul Marius...” Concluzia: Sanda Olteanu nu mai avea geanta în mână... Ar fi trebuit să sesizăm acest amănunt...

Maiorul închise servieta şi se îndreptă spre uşă mormăind:

— *Acta est fabula.*

— Am impresia vagă că v-aţi molipsit de la avocat.

Alexe îi făcu semn cu degetul şi clătină din cap cu dojană.

CAZUL ADORIAN

Improvizată din scânduri noduroase, sprijinite la capete pe două capre de tăiat lemne, masa de disecție era așezată la marginea șopronului din spatele casei acarului. Razele soarelui de iulie aruncau o lumină crudă, puternică, asupra corpului întins pe ea. Liniștea amiezii era tulburată din când în când numai de cârâitul unor găini care scurmuau cu hărnicie iarba săracă, crescută lângă terasamentul căii ferate.

Doctorul Andreescu își îndreptă spinarea și o cută adâncă i se săpă între sprâncene, în timp ce arunca o ultimă privire cadavrului din fața sa. Trase încetșor de marginea cearșafului, acoperind mortul, și în clipa următoare nu se mai zăriră decât tăpile vinete, carbonizate, în jurul cărora bâzâia lacomă o muscă verde, imensă. O alungă cu o mișcare leneșă a mâinii drepte, își drese glasul și începu să-și scoată mănușile de cauciuc, pătate de sânge, fluierând în surdină. Le aruncă în găleata ruginită de sub masă, se șterse pe frunte cu mâneca halatului, apoi tuși din nou, dregându-și glasul, de data aceasta cu mai multă forță, atrăgând atenția maiorului Alexe, care se afla la celălalt capăt al curții, lungit pe șezlong, cu ochii închiși, fața prelungă îndreptată spre soare și mâinile încrucișate sub cap. Părea că doarme. În colțul gurii îi atârna nelipsitul trabuc din care se înălța fără să tremure un fir de fum albăstrui. Se ridică în picioare și porni cu pași lenți către doctor. Ajuns lângă el, zâmbi fugitiv, scoase trabucul dintre dinți, scutură fumul cu o mișcare nervoasă și întrebă scurt:

— Ei?

Doctorul nu răspunse imediat. Înălță din umeri, făcându-se că nu observă nerăbdarea maiorului. Arătă cu bărbia spre scaunul de bucătărie de alături, pe care se găsea trusa desfăcută și lângă ea un pachet de țigări „Mărășești”, neînceput. Zise:

— Aprinde-mi, te rog, o țigară. Și toarnă-mi puțină apă să mă spăl mai repede pe mâini...

Alexe strâmbă din nas, depărtându-se încruntat de masa pe care zăcea cadavrul.

— Pute al naibii! Să mergem mai încolo.

— Da, n-aș susține că miroase ca un câmp de flori în luna mai - admise Andreescu. Pute îngrozitor. Nici nu-i de mirare, pe arșița asta! Și dacă ținem seama câte ore au trecut...

Ultimele cuvinte nu se mai auziră, fiind acoperite de zgomotul făcut de lanțul puțului american. Alexe deșertă apa într-o oală de pământ și-l chemă pe medic dincolo de gardul ce împrejmua curtea casei. Andreescu își săpuni îndelung, meticulos, fiecare deget, iar după ce termină, scuipe restul țigării peste umăr și mormăi:

— Poate fi luat de aici. Să nu mai încurce locul de pomană. Voi elibera cât mai curând autorizația de înhumare.

Maiorul îl strigă pe plutonierul Istrate, șeful de post, un bărbat înalt, uscățiv, puțin adus de spate, care ședea de vorbă cu nevasta acarului, la umbra unui nuc bătrân. Discută cu el câteva minute, apoi porni agale, în urma doctorului, pe cărarea ce șerpuia spre sat.

Se opri în fața bufetului și după o scurtă ezitare, intrară într-o sală lungă, din al cărei tavan atârnav panglici de hârtie colorată. Localul era pustiu și supraîncălzit. Aleseră o masă aproape de ușă, apoi comandară două sticle de bere și câte o friptură. O jumătate de oră mai târziu, după ce fură îndepărtate resturile frugalului prânz, maiorul aprinse, cu gesturi îndemânatic, o nouă țigară de

foi și privi întrebător către doctor. Acesta scoase batista din buzunar și-și frecă energic bărbia dublă, acoperită de transpirație.

Se înțelegeau de minune. De altminteri, nu era prima dată când medicul legist Andreescu trebuia să-și formuleze opiniile în fața anchetatorului Alexe. Maiorul schiță un zâmbet nostalgic, amintindu-și prima sa anchetă, când, proaspăt absolvent al Facultății de științe juridice, plecase cu Andreescu într-o regiune din nordul țării, unde fusese ucis un copil. Era încredințat și astăzi că numai datorită concluziilor precise formulate de Andreescu în raportul medico-legal, putuse să dea de urma unui criminal deosebit de viclean. Și, mai ales, nu putea să uite că tot în zilele primului său „caz”, reputatul legist se purtase cu el de la egal la egal, făcându-se că nu observă impetuozitatea tânărului locotenent, impetuozitate ce fusese gata-gata să se transformase într-o dăunătoare pripeală. Exceptând doar pronunțarea calviției, în decursul anilor înfățișarea legistului nu se schimbase aproape de loc. Rămăsese același tip bonom, de un calm formidabil, cu obrazul apoplectic întotdeauna proaspăt ras și cu pantalonii veșnic pătați de scrum de țigară.

— Ei bine - începu doctorul - pot să afirm cu certitudine că moartea s-a produs în urma unui traumatism cranio-cerebral, deci înaintea carbonizării corpului victimei.

— Înseamnă că trebuie să excludem de la bun început posibilitatea unei sinucideri.

— Sinucidere? Ideea mi se pare cel puțin bizară! Cine se sinucide în felul acesta? Ipoteza accidentului ar fi, poate, mai plauzibilă...

— Accident... sau crimă. Ucigașul ar fi putut să procedeze în felul următor: lovește victima în cap cu un corp greu, contondent, o așază în mașină, îi stropește hainele cu benzină, apoi pornește motorul și îndreaptă volanul în așa fel, încât Wartburgul să se izbească de parapetul de pe marginea drumului, să-l dărâme și pe

urmă să se prăbușească în prăpastie și să ia foc... Ce părere ai?

— Nu știu dacă s-a procedat chiar în modul acesta - răspunse Andreescu evaziv. Asta rămâne să descoperi dumneata.

Făcu o pauză pentru a-și șterge din nou sudoarea de pe frunte și de pe bărbie. Continuă malițios:

— Sunt sigur că vei descoperi... În ceea ce mă privește, susțin că leziunile craniului au existat înainte ca victima să fie cuprinsă de flăcări. În momentul când a izbucnit incendiul mașinii, omul trecuse deja în lumea celor care nu cuvântă.

— Mda... Din păcate, mașina a fost serios avariată. Examenul tehnic al autoturismului nu ne va indica mare lucru. N-avem de unde să știm cum funcționa sistemul de frânare sau de semnalizare. Eventualitatea ciocnirii cu un alt vehicul o consider destul de precară. Drumul este foarte puțin, frecventat... Trece din când în când câte o căruță și zilnic cele două camioane și ambulanța sanatoriului din pădure. De altfel, s-a verificat. Duminică seara, toate mașinile sanatoriului se aflau în garaj. Hm! S-ar părea totuși că e vorba de un accident banal, datorită neatenției conducătorului auto. Deși, mă intrigă ceva...

— Ce anume?

— Felul în care a luat foc corpul victimei.

— Ai dreptate - consimți Andreescu. Lucrul acesta l-am remarcat din primul moment. Afară de cap, întregul corp a suferit arsuri maxime, de gradul trei.

— Tocmai! Această ciudățenie m-a frapat. Deși... în ceea ce ne privește, ar trebui să ne bucure că datorită acestei, să-i zicem deocamdată întâmplări, cadavrul a fost identificat cu oarecare ușurință. Desigur, trăsăturile feței au fost ușor deformate, fiind atinse de flăcări în mod parțial.

— Presupui că există o înscenare în scopul de a se „recunoaște” mortul, fără însă a se putea efectua un

examen dactiloscopic?

— Nu știu... Deocamdată nu vreau să presupun nimic. Informațiile de care dispunem până în prezent sunt prea sărace și orice ipoteză pripită ar putea să ne conducă în mod periculos pe un drum greșit.

— Mai este o chestiune care ar putea să prezinte interes...

Medicul își acoperi paharul cu palma lui albă și moale, închise ochii timp de o clipă, apoi reluă:

— Analiza lichidului cefalorahidian a demonstrat că omul nostru întrebuința în ultima vreme tranchilizante. Cred, totuși, că nu abuza niciodată.

— E bine de reținut, deși... nu mi se pare a fi o informație revelatoare. Mulți oameni suferă de insomnii și apelează la ajutorul somniferelor. Chiar și eu uneori...

— Apropo - se interesă doctorul - ce ocupație avea?

— În tinerețe a absolvit o școală de radiofonie, dar nu prea a lucrat în domeniul acesta. A schimbat multe meserii, era un soi de pasăre călătoare. În urmă cu patru ani a venit din Constanța și s-a stabilit în orașelul apropiat. Opt kilometri distanță. Era responsabilul magazinului „Turistul”, unde se vând articole electrotehnice și de sport. O mulțime de persoane îl cunoșteau, chiar și de aici, din sat.

— Asta nu-mi spune nimic. Avea familie?

— Căsătorit, fără copii. Pe nevastă-sa ai văzut-o când am chemat-o la recunoașterea cadavrului. Măine dimineață sosesc și celelalte rude pentru a asista la înmormântare: o soră și un nepot din București... Se pare că era un om cumsecade. Cei cu care am discutat până acum par foarte impresionați de acest sfârșit tragic. Toți îl laudă. Se spune că era foarte amabil cu toți clienții și de o cinste ireproșabilă.

— În definitiv, ce te face să presupui că nu este vorba de un accident?

Maiorul goli ultimul pahar de bere dintr-o sorbitură, își

sprijini capul în palme și privi gânditor prin ușa deschisă a bufetului, părând preocupat de trecerea zgomotoasă a unui tractor, al cărui eșapament scotea un fum negru ca smoala. Răspunse cu glas indiferent, fără nicio intonație:

— Știu eu? Poate, deocamdată, o presimțire.

— Presimțire! Mă faci să râd... Maiorul Alexe și presimțiri! Știi că ești nostim? Dacă nu te-aș cunoaște prea bine, mai că aș înghiți asemenea gogoși. Imposibil să nu fi descoperit ceva suspect, ceva ieșit din comun. Bine, bine! Nu țin neapărat să-mi spui. Probabil că este vorba de un detaliu prea mărunț, pe care trebuie să-l verifici. Ce facem? Mai rămânem în bomba asta nenorocită, sau plecăm? Mor de căldură!

— Plecăm imediat. Avem chiar peste două-trei minute un autobuz care ne duce la oraș.

— Atunci e-n regulă! Diseară sper să-ți predau raportul de autopsie medico-legală și mâine voi dispărea cu primul tren. Misiunea mea s-a terminat, slavă Domnului! E o căldură, de-ți vine să-ți iei lumea-n cap!

*

* *

A doua zi, după ce maiorul își luă rămas bun de la doctorul Andreescu, se îndreptă spre magazinul „Turistul”, unde fusese responsabil Adorian Constantin, pentru a se interesa de situația inventarului. La puțin timp după găsirea cadavrului, dăduse ordin să se efectueze o inventariere cât mai minuțioasă.

În drum spre magazin, recapitulă în gând istoricul datelor cazului pe care-l ancheta.

Cu o zi în urmă, adică luni dimineata, pe la ora 11, un bătrân care aduna vreascuri în pădurea din apropierea drumului secundar ce trecea la un kilometru distanță de sat, zărise întâmplător, între pereții stâncoși ai unei prăpăstii înguste, un autoturism avariat. După o scurtă

ezitare, se hotărâse să coboare în fundul prăpastiei, căutând un loc potrivit, pe care îl găsi puțin mai la vale. Mașina, un Wartburg de culoare gri, zăcea pe partea dreaptă, cu parbrizul spart și partea din față a caroseriei distrusă de foc. Înăuntru se afla un bărbat mort, cu o rană adâncă la cap, fața plină de mici tăieturi și arsuri, iar mâinile și picioarele carbonizate. Teribil de impresionat de tragica descoperire, bătrânul se grăbise să o aducă la cunoștința șefului de post al miliției din sat.

Mai târziu, când sosiră la fața locului anchetatorii, o mulțime de oameni, mai cu seamă femei, se înghesuiau la marginea drumului privind cu aviditate resturile mașinii, căznindu-se să ghicească în ce parte zace mortul. De sus, de lângă parapet, se zărea numai mașina, o pată întunecată ce semăna cu un gândac uriaș, scârbos, strivit de o talpă necruțătoare. Din mijlocul mulțimii se ridica un murmur continuu. Abia după îndelungi stăruințe fură convinși să părăsească locul și să plece spre casele lor. Rămase doar bătrânul acela rotofei care descoperise victima. Nu-și revenise încă din spaima prin care trecuse. Deși căldura devenise insuportabilă, el tremura încă din toate mădularele și o pleopă i se zbătea mereu, împrumutând chipului său demn un rictus aproape comic.

În jurul cadavrului bâzâiau un roi de muște obraznice. Verificând numărul de circulație al autoturismului, aflară repede cine era mortul: Adorian Constantin, în vârstă de 47 de ani, domiciliat în orașul apropiat, responsabil al unui magazin unde se vindeau articole foto-sport-muzică. Înainte de începerea autopsiei identitatea sa fu recunoscută de două persoane: soția victimei, Polixenia Adorian, precum și de unul din cei doi vânzători ai magazinului. Celălalt vânzător, sau mai bine zis cealaltă, nu se prezentă, deși fusese chemată. Trimise un bilet prin care se scuza că nu poate veni din cauză de boală.

Doctorul Andreescu fixă decesul în seara zilei de duminică, între orele 9 și 9,30. Ceasul de buzunar al

mortului era făcut zob. În afară de lovitura de la cap, de tăieturile de pe față și de arsurile mai ales ale mâinilor, corpul mai prezenta și o fractură de bazin, provocată desigur de ciocnirea violentă a autoturismului de pereții înguști și stâncoși. Parapetul de lemn de pe marginea drumului nu întâmpinase o rezistență prea serioasă. Câinele polițist adus pentru a descoperi indicii la locul accidentului și în împrejurimi, se dovedi neputincios. Din nefericire, spre dimineață, puțin timp înainte de a se lumina, o scurtă ploaie de vară spălase absolut toate urmele. Pe volan și pe mânerul ușilor nu existau amprente, dar acest fapt era ușor de explicat deoarece în degetele mortului se mai distingeau încă resturile carbonizate ale unor mănuși de piele.

Alexe notă kilometrajul mașinii apoi dădu ordin să fie transportată într-un garaj din oraș. Avea de gând s-o cerceteze încă o dată, a doua zi, cu mai mare atenție. Pe la amiază, în timp ce doctorul executa prima incizie în corpul victimei întinse pe masa improvizată din spatele casei acarului, maiorul se decise să percheziționeze pentru a doua oară locul unde se prăbușise mașina precum și cotitura drumului în pantă.

Această hotărâre era determinată de un motiv care deocamdată ar fi putut părea cel puțin empiric. O experiență îndelungată, dublată de o fină perspicacitate, îl învățase însă pe maiorul Alexe să nu neglijeze niciun element secundar. Uneori, cele mai neînsemnate amănunte se transformă pe parcursul anchetei în fapte revelatoare. Noua percheziție era dictată de neconcordanța dintre o frază rostită de nevasta lui Adorian și lista obiectelor găsite în mașina defunctului ei bărbat. Unui anchetator cu mai puțin spirit de observație, i-ar fi scăpat, probabil, această mărunță nepotrivire.

Alexe reciti lista.

Găsiseră o brichetă deteriorată de flăcări, un mic briceag cu plăselele arse și resturile unor acte care fură

culese cu grijă și trimise la analiză. În clipa prăbușirii în prăpastie victima nu purtase haina. Aceasta fusese împăturită pe bancheta din spate și probabil, datorită șocului, alunecase sub ea. Iată care erau obiectele scoase din buzunarele hainei: un ceas, un creion mecanic, o batistă, un portofel conținând 236 de lei, o legătură de chei și un șah de buzunar. Și totuși, obiectul ce trezise suspiciunea maiorului nu figura pe listă.

Își suflecă mânecile cămășii, aprinse un trabuc și începu să parcurgă metodic și răbdător, metru cu metru, fundul prăpastiei, apoi pereții acoperiți cu vegetație săracă, ajutat de o frânghie. Pipăi cu atenție buruienile ivite în cale. Nu descoperi nimic nou. De fapt, negăsirea obiectului respectiv îi dădu posibilitatea peste câteva ore, să emită acea remarcă, la auzul căreia legistul Andreescu avea să exclame: „Presimțire? Mă faci să râd! Maiorul Alexe și presimțiri!”

Cuvintele ce atrăseseră atenția maiorului aparțineau soției lui Adorian. Prin minte i se perindă întregul episod, începând cu momentul când sosise mașina miliției orașenești. Din ea coborâse mai întâi șoferul și locotenentul Cristache. Locotenentul fusese însărcinat de Alexe să-i aducă pe cei care aveau să procedeze la recunoașterea cadavrului. Șoferul deschise ușa din spate și atunci se ivi un bărbat scund, obez, cu părul vâlvoi și fața ascuțită de viezure. În ciuda greutateii sale, se mișca totuși foarte repede, având gesturi scurte, sacadate. Era unul din colegii răposatului: Vișan Trifon.

În urma lui apără nevasta lui Adorian. Câteva clipe rămase descumpănită, cu privirile în gol, sprijinindu-se într-un baston bărbătesc, solid, apoi cu o mișcare neașteptat de domoală, își trase basmaua neagră deasupra sprâncenelor, ferindu-și ochii înroșiți de lumina puternică a soarelui. Avea un gât lung, subțire, și clipea des din pleoapele istovite. Se îndreptă cu pași târșâiți spre locul unde era depus cadavrul. Locotenentul Cristache încercă

s-o ajute, dar ea îl îndepărtă cu o mișcare energică, plină de demnitate. Când ajunse lângă mort, clătină din cap cu un fel de resemnare mută, se frecă la ochi cu colțul basmalei și făcu trei cruci mărunte cu privirea ațintită către răsărit. Îl jeli cu voce subțire și cântată: „Săracul de tine, cum ai plecat tu de acasă, întreg și sănătos, și cum te-ai distrus! Cum de nu ți-a fost milă de mineee...??!” Apoi se interesă când poate fi înmormântat. La întoarcerea, spre mașină, acceptă să se reazeme de brațul lui Alexe și îndemnată de el povesti următoarele: bărbatul ei plecase de acasă duminică, pe la ora șapte și jumătate seara. Nu lăsase de loc impresia unui om neliniștit, înfricoșat. Mâncase bine, chiar cu poftă, și poate singura comportare oarecum neobișnuită fusese faptul că din când în când se sculase de la masă și se uitase pe fereastră. Ea avusese impresia că așteaptă cu nerăbdare să se întunece. Plecase totuși pe lumină. Bineînțeles, se îmbrăcase ca în fiecare duminică, luând costumul cel mai bun, acela cu care fusese găsit mort. Se dichisise mult în fața oglinzii. Înainte de a ieși pe ușă, observase un mic defect la ochelari: se slăbise nitul ce lega o toartă de rama lentilelor. Reparația ochelarilor durase câteva minute. Pe urmă i-a șters cu batista, i-a pus la ochi și a plecat. A promis că se va întoarce după ce va termina treburile. Avea întâlnire cu un cunoscut care-i promisese să-i dea adresa unor apartamente, pentru că de mult doreau să facă schimb de locuință. Asta era tot.

Mai târziu, după ce și vânzătorul Vișan Trifon îl recunoscuse pe Adorian, Alexe își aduse aminte de cuvintele pronunțate de Polixenia Adorian. Spusese: „Și-a șters ochelarii cu batista, i-a pus la ochi și a plecat”.

Cuprins de tulburare, maiorul se sprijinise de rămășițele parapetului de pe marginea drumului și recitise lista obiectelor găsite în mașină și în buzunarele hainelor mortului. Deși învățase pe de rost conținutul listei, se încăpățănase totuși s-o privească, frecându-și nervos cu

arătătorul fruntea bronzată.

Și în timp ce percheziționa pentru a doua oară împrejurimile accidentului, repetase în permanență acea frază: „Și-a șters ochelarii cu batista, i-a pus la ochi și a plecat”.

Acesta era, pe scurt, istoricul cazului pe care trebuia să-l rezolve maiorul Alexe de la miliția judiciară.

Magazinul la care fusese responsabil Adorian Constantin se afla la parterul unui bloc din centrul orașului și ocupa două încăperi spațioase. Pe firma de deasupra ușii scria: „TURISTUL” Articole electrotehnice. Sport-Foto-Muzică. Revizorul care conducea inventarierea avea o figură necăjită, de om năpăstuit. Îl luă deoparte pe Alexe și-i declară cu o voce în care se ghicea îngrijorarea:

— Lipsuri mari, tovarășe anchetator. Aproape că nu ne vine să credem.

— La ce sumă evaluați lipsurile?

— Deocamdată, nu ne putem pronunța. Încă n-am terminat. Sperăm că inventarierea va fi gata la sfârșitul săptămânii. Până în prezent am descoperit fraude în valoare de 50.000 de lei.

Alexe fluieră încetșor, surprins, și întrebă:

— Cum se explică lucrul acesta?

— Au fost sustrase o mulțime de mărfuri: ceasuri, aparate de fotografiat, o motocicletă... Pentru altele nu există acte justificative... Am discutat la telefon cu revizorul care a efectuat ultimul control financiar. Spune că într-adevăr găsisese și el unele „mici” diferențe între inventarul faptic și cel scriptic.

— Ce măsuri a luat?

— Există un proces-verbal. L-a pus să plătească, bineînțeles. Și i-a atras atenția ca pe viitor, să nu se mai repete.

— Hm! De! Vechea poveste... Deci era un tip îndemânat din punctul lui

de vedere. Controlați cu grijă. Am nevoie cât se poate de urgent de situația definitivă și exactă a gestiunii lui Adorian Constantin.

— Ne vom strădui să terminăm până la sfârșitul săptămânii.

— Dar Vișan ce știe? Nu l-a preocupat niciodată ce se întâmplă aici?

— Vai de capul lui! Am aflat că lipsea zile întregi de la serviciu. Se ținea numai de beții... Nu prea își vedea de lucru și pe deasupra se purta grosolan, cu cumpărătorii. A fost reclamat de câteva ori. De fiecare dată însă fostul său șef intervenea să fie iertat.

— Dar dumneata ce părere ai despre Vișan?

— Probabil că responsabilul avea tot interesul să mențină în slujbă un om care nu vede mai departe de lungul nasului, adică un gură-cască. Poate chiar intenționat nu observa ce se întâmplă aici.

Alexe clătină din cap a dojană și trecu în încăperea alăturată, folosită drept depozit. Asistat de doi revizori, Vișan Trifon număra un stoc de aparate de fotografiat. Era îmbrăcat într-un halat albastru prea strâmt pentru corpul său lăbărțat, și de sub el se zărea gulerul mototolit și manșetele slinoase ale unei cămăși prost croite. O șuviță murdară de păr cenușiu îi aluneca mereu peste urechea dreaptă. Când îl văzu pe Alexe, figura lui ascuțită se crispă deodată, căpătând un aspect slugarnic. Se opri din numărătoare și salută aplecându-se din mijloc, exagerat de mult. Alexe răspunse la salut și-i făcu semn să se apropie.

— Tovarășe Vișan, aș vrea să știu unde își ținea Adorian obiectele personale. Avea probabil un dulap, sau un birou...

— Poftiți, vă rog, dincolo, în magazin - îl invită vânzătorul îndatoritor, frecându-și mâinile mari, păroase. Poftiți! Așaa... Aici, vă rog, sub tejghea, în sertarul acesta. Din păcate va trebui să forțăm broasca. Nu avem cheia.

Maiorul scoase din servietă legătura de chei găsită în

haina mortului, o ținuu în palma deschisă și întrebă:

— Care din ele?

— Asta, vă rog!

Înainte de a descuia sertarul, Alexe păru că-și aduce aminte brusc de ceva. Se întoarse spre cel care aștepta respectuos în spatele său și se interesă:

— Ce-i cu colega dumitale, tovarășa Mănoiu. Nici azi n-a venit la serviciu. Nu s-a însănătoșit?

Pe fața lui Vișan se lăți un zâmbet complice. Își îndesă mâinile în buzunarele halatului și zise:

— Da, așa spune, că-i bolnavă. A dat telefon azi dimineață și ne-a promis că va trimite certificatul medical. Suferă de inimă... De...

Vru să mai adauge ceva, dar se opri, uimit parcă de îndrăzneala sa și începu să chicotească încetișor, ferindu-și privirile de ochii lui Alexe.

Maiorul trase sertarul și-l depuse pe tejghea. Vișan se aplecă peste umărul lui, înălțându-se în vârful picioarelor, urmărind curios gesturile anchetatorului. Actele erau aranjate într-o ordine exemplară. Dădu la o parte un dosar ce conținea hârtii pe care avea să le trieze comisia de inventariere. Într-un mic compartiment se aflau mai multe mărunțișuri: o pilă de unghii, cu mâner de fildeș, câteva creioane colorate, un stilou „Parker”, un pachet de țigări „Virginia”, o brichetă stricată și două fotografii. Una din fotografii, și anume cea mai recentă, îl reprezenta pe Adorian în cămașă sport, cu țigara în mână și ochelarii pe nas. Pe spatele ei era notată data de 1 iulie. În cea de-a doua poză, mai veche, alături de Adorian apărea o femeie tânără, înaltă, bine făcută, zâmbind fericită. Erau îmbrăcați amândoi în costum de plajă și fuseseră fotografiați probabil pe malul unei ape. În spatele lor se distingeau vag cotul unui râu și la orizont o pădure deasă. Nici de data aceasta Adorian nu renunțase la ochelari.

Alexe întrebă:

— O cunoști?

Vișan rânji înainte de a răspunde. Își umezi cu vârful limbii buzele crăpate, privi numai o clipă fotografia și zise:

— Cum să nu! Stimata noastră colegă, domnișoara Dorina Mănoiu.

— Caraghios! murmură maiorul. Observ că nici la plajă el nu a renunțat la ochelari. Era prezbit?

— Da, nu vedea prea bine. Rareori și-i scotea. Avea niște ochelari frumoși, cu ramă neagră și lentile verzui. Îi stătea bine cu ei, nici n-aș putea să mi-l închipui altfel. Săracu'! Ce om cumsecade era! Nu-mi vine să cred că nu mai este viu...

— Mda - mormăi maiorul, întrerupând pofta de flecăreală a lui Vișan. Îi spuse că e liber, că poate să-și continue lucrul.

Se mai învârti câteva minute prin magazin, chinuit în permanență de aceași idee. Ochelarii lui Adorian deveniseră pentru maior o adevărată obsesie. Lipsa lor îl preocupase chiar și în timpul nopții, nereușind în cele din urmă să găsească legătura dintre această dispariție și moartea responsabilului de magazin.

„De fapt - își spuse el înciudat - poate că nici nu există asemenea corelație, și eu mă încapățânez degeaba s-o descopăr. Și totuși... Nevastă-sa a spus clar: „Și-a șters ochelarii cu batista, i-a pus la ochi și a plecat. Hmm! Curios! Bineînțeles, putea să-i uite undeva. Va trebui să controlez neapărat unde și cum și-a petrecut ultimele ore ale vieții, adică de la 19.30 când a plecat de acasă, până la 22.00 când s-a întâmplat accidentul. Da... poate i-a uitat undeva... sau poate i-a pierdut... Caraghios! A îmbrăcat cele mai bune haine, costumul de duminică... Și acest cumsecade Adorian se dovedește a fi fost un abil delapidator. Nu, ceva totuși nu este în regulă! Ochelariiăștia afurisiți mă scot din sărite!”

Înainte de a se ocupa de autoturismul lui Adorian trecu pe la miliție pentru a discuta cu locotenentul Cristache. Acesta se afla în biroul său, împreună cu un tânăr blond,

îmbrăcat în salopetă, care se prezentase din proprie inițiativă pentru a face o comunicare în legătură cu Adorian Constantin.

— Vă rog să repetați în fața tovarășului maior ceea ce mi-ați povestit adineauri - îl sfătui Cristache.

— Răducanu Traian - se recomandă tânărul, întinzând o mână viguroasă maiorului, care i-o strânse tăcut, cucerit de franchețea lui.

Era curios să afle ce elemente noi intervin în cazul anchetat.

— Mă iertați că am venit la dumneavoastră abia astăzi, marți - se scuză Răducanu. Sunt mecanic la G.A.S. și ieri am fost plecat în deplasare la un atelier de reparat pompe de injecție. Azi-dimineață, când m-am întors, am auzit de nenorocirea întâmplată și am venit să stau de vorbă cu dumneavoastră. Știți, eu locuiesc la marginea satului și duminică seara, înainte de ora 9, am stat de vorbă cu tovarășul Adorian...

— Îl cunoașteți bine?

— Numai din vedere. De vreo lună înșă, am avut ocazia să-l văd mai des. Voiam să-mi cumpăr televizor și mă duceam de două ori pe săptămână la magazinul „TURISTUL” să mă interesez dacă au sosit televizoare marca „Luchian”.

— Datorită cărui prilej ați stat de vorbă duminică seara?

— Păi... să vedeți... Dânsul a bătut în poartă și m-a rugat să-i dau niște apă, să-și umple rezervorul. Era cu mașina.

— Pe la ce oră s-a întâmplat asta?

— N-aș putea să vă spun exact. În orice caz, înainte de ora nouă. Nevastă-mea plecase cu copilul de zece minute la film, la căminul cultural, și spectacolul începe la opt și jumătate. Nu m-am uitat la ceas, dar cred că era aproximativ 9 fără douăzeci când a intrat tovarășul Adorian. Am umplut o găleată cu apă și am ieșit cu dânsul în fața casei. Am discutat puțin, până a turnat-o în rezervor. Pe urmă mi-a mulțumit și a plecat mai departe,

spre celălalt capăt al satului.

— Vă mai amintiți cumva ce spunea?

— Aaa... nimic deosebit! Am schimbat numai câteva fraze. Mi s-a părut că era foarte preocupat, avea o figură întunecată... O singură dată a încercat să zâmbească, atunci când l-am întrebat dacă mai pot să trec din nou săptămâna asta pe la magazin, în legătură cu televizoarele „Luchian”. A clătinat din cap, dus pe gânduri, și m-a privit cam ironic, vrând parcă să spună: „De asta îmi arde mie acum, de televizorul dumitale!” Asta a fost tot. Pe urmă, a plecat.

Alexe dădea semne de nervozitate. Învârtea între degete cutia cu țigări de foi și se plimba cu pași apăsați de-a lungul și de-a latul camerei. În sfârșit, puse cutia pe marginea biroului, își sprijini coatele de speteaza unui scaun și întrebă:

— Ați observat cum era îmbrăcat?

— Avea niște pantaloni din stofă albastră, cu dungulițe albe. L-am văzut când a intrat în bucătărie să ia găleata. Și o cămașă albă cu buzunar la piept. Mânele erau suflecate.

— Dar haina?

— N-avea. O fi lăsat-o, cred, în mașină.

— Și ochelarii? N-ați remarcat dacă purta ochelari?

— Cum să nu! Am văzut un toc de piele neagră care ieșea din buzunarul cămășii. Probabil îi ținea acolo.

— Era singur?

— Singur, nu mai era nimeni cu dânsul.

— Poate se mai afla cineva în mașină și n-a intrat în casă. Ce ziceți?

Răducanu se scarpină în creștetul capului, făcu o figură nedumerită și ezită puțin. Răspunse:

— S-ar putea. În interiorul mașinii era stinsă lumina. Știu eu ce să mai spun?! N-am zărit alte persoane...

— Da... O ultimă întrebare: credeți că avea într-adevăr nevoie de apă? Dumneavoastră, ca mecanic, ce părere

aveți?

— Drept să vă spun, nu mi-a făcut impresia că motorul ar fi prea încălzii. Zicea că a uitat să alimenteze radiatorul când a plecat de acasă. Dacăș fi știut ce avea să se întâmple... Părea atât de preocupat...

După plecarea lui Răducanu, locotenentul Cristache își frecă mâinile cu vădită satisfacție și conchise:

— Vasăzică, tovarășe maior, ițele se descurcă. Se pare totuși, că ne aflăm în fața unui caz de accident. Cel puțin, mie mi se pare aproape evident lucrul acesta. Nu credeți?

— Așa s-ar părea mormăi Alexe, dus pe gânduri. Depoziția lui Răducanu confirmă și mai mult această ipoteză.

— Da. El este ultima persoană cu care a stat de vorbă Adorian înainte de a se prăbuși cu mașina în prăpastie. Mărturia lui Răducanu mi se pare deosebit de prețioasă.

Alexe ridică din umeri cu un gest evaziv, privind în gol. Era preocupat încă de lipsa ochelarilor. Zise:

— Știu eu! Poate că într-un fel ai dreptate. Accidentul „pare” clar. S-ar putea, totuși, să avem de-a face cu o înscenare. Să nu trecem cu ușurință peste această posibilitate... Să fi fost el chiar atât de neatent încât să nu mai poată stăpâni volanul? Ce evenimente au intervenit în viața sa în acele ultime două ceasuri? S-a priceput de minune să treacă drept om cinstit în fața semenilor săi dar, în același timp, a delapidat o importantă sumă de bani! Un infractor de tipul lui, atât de meticulos, nu renunță cu ușurință la banii furați. Apoi, desigur, nu trebuie să uităm un fapt esențial: încă nu știm ce s-a întâmplat cu banii sustrași. Adorian trăia o dublă existență: cei din jurul său, din păcate, s-au lăsat prea ușor păcăliți. Părea un tip cumsecade, banal, insignifiant, foarte econom, neaventurându-se niciodată în cheltuirea unor sume care să depășească salariul său. În realitate, abia acum, după moarte, descoperim că era un dibaci răufăcător. Dacă l-a ucis vreun complice? După cum vezi, prea multe întrebări

la care deocamdată nu putem răspunde cât exactitate... Și, colac peste pupăză, blestemații ăia de ochelari! Inexistența lor complică și mai mult cazul nostru. Dumneata ce crezi?

— Vă spun sincer, tovarășe maior, nu înțeleg de loc de ce vă legați mereu de ochelarii aceia. Mie nu mi se pare un lucru atât de important... S-au pierdut, și gata! Probabil, după ce s-a despărțit de Răducanu, înainte de a ajunge la locul accidentului, s-a mai oprit și în altă parte. Când a plecat din fața casei lui Răducanu, după ce și-a alimentat rezervorul de apă, era aproximativ 9 fără 10 minute. Distanța până la locul unde și-a găsit moartea, oricât de încet ar fi mers, putea s-o străbată în cinci-șase minute. Să admitem chiar ipoteza, practic aproape imposibilă, că ar fi ajuns la cotitură la ora 21, dar accidentul s-a produs mai târziu. Sunteți de acord?

— Bineînțeles!

— Iată deci că ne rămân de explicat acele 10, 15, 20 sau mai multe minute care nu ies la socoteală. S-ar fi putut să aibă o pană... S-o fi oprit undeva, din cine știe ce motive... S-a aplecat și tocul cu ochelari i-a alunecat din buzunarul cămășii... Doar îl preocupa ceva! Nu? Era prea tulburat! Probabil n-a observat când i-a pierdut.

— Da... Din păcate, s-ar putea ca ipoteza dumitale să fie justă.

— Iarăși nu vă înțeleg. De ce spuneți cu atâta regret „din păcate”?

Alexe zâmbi vag și renunță să răspundă. Prin fereastra înaltă deschisă, se zărea cerul albastru, fără nicio urmă de nor. Ventilatorul de pe birou se rotea neîncetat, încercând fără niciun rezultat să biruie zăpușeala din încăpere. Locotenentul își șterse sudoarea de pe frunte cu o batistă enormă, cadrilată și întrebă:

— Acum ce-i de făcut, tovarășe maior?

— Să vedem... Nu prea avem multe căi de ales. Eu voi cerceta încă o dată mașina lui Adorian, iar dumneata vei sta de vorbă cu tovarășa Mănoiu Dorina, vânzătoare la

magazinul de articole electrotehnice. O găsești acasă, n-am întâlnit-o la serviciu din cauză că este bolnavă, are concediu medical. Trebuie să culegi cât mai multe informații referitoare la viața și caracterul lui Adorian Constantin. Mănoiu Dorina este una dintre puținele persoane care l-au cunoscut, am impresia, mai bine pe omul nostru. Da... Din nefericire, foarte puțini oameni ne pot da lămuriri mai ample despre el: nevastă-sa, Vișan Trifon și Mănoiu Dorina. Și probabil eventualii vecini ai locuinței lui. Prea puțini... Pe nevastă-sa o lăsăm la urmă. Și să nu uităm! Să discutăm și cu Vișan Trifon. Îl chemi aici mâine după-amiază. Cred că ne ascunde ceva. Să trăiești!

Wartburgul defunctului era parcat în boxa unui garaj din apropierea miliției, încadrat între un camion de mare tonaj și un microbuz hodorogit. Aștepta placid cea de-a doua cercetare a maiorului Alexe.

Cu toate că ușa imensă a garajului era deschisă, înăuntru domnea o căldură înăbușitoare, amestecată cu miros de benzină și ulei încins. Dintr-o încăpere alăturată, unde se afla bancul de rodaj, năvălea un zgomot asurzitor, trepidant, mărinđ parcă zăpușeala.

— Aveți nevoie de ajutor? se interesă șeful de garaj, un bărbat cu nasul coroiat și mâini lungi, puternice.

Până la venirea lui Alexe completase niște foi de parcurs.

— Deocamdată, aș dori un halat și o lampă portativă.

Înainte de a se apuca de lucru, stătu câteva clipe nemișcat, gânditor, cu aerul unui alpinist încercat care se pregătește să cucerească un pisc periculos.

Îngenunche în fața portbagajului și începu să-l scotocească atent, ajutat de lumina puternică a lămpii portative. Se pare că Adorian fusese un tip extraordinar de pedant, făcuse parte din categoria acelor șoferi care se învârtesc zeloși, cât e ziua de mare, în jurul mașinii, ținând într-o mână furtunul, iar în cealaltă un burete. Nu

descoperi niciun corp delict. Scoase apoi rămășițele carbonizate ale covorașului de sub volan, le întinse pe un banc și le examinează cu de-amănuntul. Procedă în același fel și cu husele albastre.

Când isprăvi de percheziționat absolut tot interiorul autoturismului, se uită la ceas. Trecuseră mai bine de două ore. Niciun colțișor, fie el cât de obscur, nu scăpase necercetat de privirea iscoditoare a maiorului Alexe. În mod cu totul paradoxal, această lipsă de indicii sublinia totuși presupunerile sale, întărind și mai mult legătura dintre felul cum decedase Adorian și lipsa ochelarilor.

Se spăla tocmai pe mâini, când zări în ușa garajului silueta înaltă, uscățivă, a locotenentului Cristache. Îl căuta. Îi făcu semn să-l aștepte afară și curând se revăzură în curtea împrejmuată cu ziduri albe.

— Ei? întrebă Alexe. Ceva nou?

— Tovarășe maior - zise Cristache cu voce gravă - a intervenit un fapt care mi se pare deosebit de important.

— Să intrăm la miliție - propuse Alexe.

Traversară strada cu asfaltul supraîncălzit ce se lipea de tălpile pantofilor și parcurseră cele câteva sute de metri, adăpostindu-se la umbra anemică a unor pomișori uscați. De data aceasta, în biroul locotenentului era parcă mai puțină zăpușeală. Perdelele groase împiedicau lumina soarelui să pătrundă înăuntru. Maiorul își agăță servieta în cuier, se așează pe scaunul din spatele biroului, își sprijini capul în palme și ridică privirea întrebătoare spre locotenent.

— Tovarășe maior - începu Cristache - conform dispoziției dumneavoastră, m-am deplasat la Dorina Mănoiu. Locuiește în cartierul cel nou din fața gării, într-o garsonieră de la parter. Drept să vă spun, la început am fost aproape decepționat de rezultatul vizitei făcute. Debita în permanență același refren. I-a părut foarte rău când a auzit de sinuciderea lui Adorian și regretă enorm că nu poate să însoțească sicriul, pe ultimul lui drum, dar, din

păcate, s-a îmbolnăvit. A avut o criză cardiacă și luni dimineată a fost nevoită să cheme de urgență un medic. Pe noptieră se aflau o mulțime de cutiuțe și de flacoane cu medicamente. Era albă la față și arăta slăbită. Dacă știe ceva despre lipsurile din gestiunea lui Adorian? Nu, formidabil, habar n-are de așa ceva. Este chiar teribil de surprinsă. Ea lucrează numai de un an la magazinul „Turistul”. Bineînțeles, n-a observat niciodată vreo neregulă financiară. Poate s-a strecurat vreo greșeală, undeva, în scripte. Dimpotrivă, șeful ei i s-a părut a fi întotdeauna un om onest, cumsecade, atent cu subalternii. Nu cheltuia niciodată prea mulți bani, se purta politicos cu clienții. Pe scurt, ca să nu mai lungim vorba, tovarășe maior, l-a ridicat în slăvi, mi l-a prezentat ca pe un model de corectitudine. De! Uneori, oamenii se pot înșela foarte ușor. Pe urmă am întrebat-o dacă l-a văzut vreodată beat. S-a mirat: „Vai de mine! Sunt sigură că în viața lui n-a pus pe limbă un strop de alcool. Nici cel puțin bere!” Dacă avea prieteni? Nu prea avea... Altceva? Era un pasionat jucător de șah. A observat că de două-trei ori pe săptămână, seara, după ce închidea magazinul, îl vizita pe un orb care pare că joacă excelent. Crede că este singurul om din oraș care putea să-i țină piept lui Adorian. Este singura persoană pe care o frecventa fostul ei șef. Lui Adorian îi plăcea foarte mult sportul acesta. Era abonat la „Revista de șah” și tăia din ziare și din reviste toate articolele referitoare la meciuri sau partide interesante. De asemenea, de câte ori apărea câte o carte de studii sau probleme, alerga la librărie s-o cumpere imediat. Asta-i, tovarășe maior! Închipuiți-vă ce minunat om era acest nefericit Adorian!

— Da... un model de curățenie sufletească... Un adevărat Koreiko! Și totuși, banii care lipsesc de la magazin nu s-au volatilizat. Nu? Altceva ce ți-a mai povestit? Sper că ai adus vorba de presupusa intimitate dintre ea și fostul ei șef?

— Cum să nu! Înainte de a ieși pe ușă, ca din întâmplare, m-am referit și la acest lucru. Am făcut o aluzie la întâlnirile lor, i-am dat să înțeleagă că am fost informați despre atitudinea lui, mai mult decât binevoitoare față de o colegă de serviciu. Era teribil de indignată. Respinge cu hotărâre astfel de calomnii. Presupune că bețivanul ăla nenorocit de Vișan a răspândit zvonuri pe socoteala lor. N-a avut niciodată încredere în Vișan. Singura slăbiciune pe care i-o reproșează defunctului responsabil este toleranța lui față de acest vânzător. De mult trebuia să înlocuiască un asemenea element. Chiar cumpărătorii erau nemulțumiți de el. Adorian nu i-a făcut niciun fel de propuneri rușinoase. De două sau de trei ori au dansat la un bal și o dată s-au întâlnit absolut din întâmplare la plajă, pe malul râului. La atât s-a rezumat așa-zisa lor intimitate. Altceva, nimic! Dacă vrem să cunoaștem părerea ei personală, ne poate mărturisi că Adorian era un... timid.

— Hm! Așa-i, vasăzică... Nu-i nimic! Când se va termina inventarierea magazinului, vom ști cu precizia la ce sumă poate fi evaluată timiditatea lui. Dar nu întrevăd acel fapt deosebit de important la care te-ai referit când ai venit să mă cauți la garaj.

— Abia acum urmează poanta, tovarășe maior. Deci am plecat de la Mănoiu și tocmai coboram scările spre ieșire, când, deodată, mă cheamă cineva, cu voce aproape șoptită, discretă: „Tovarășe ofițer! Tovarășe ofițer!” Mă întorc și zăresc pe același palier cu parterul, un bătrânel roșcovan, îmbrăcat într-o pijama caraghioasă, cu papuci în picioare. Îmi face semn să-l urmez și intrăm în locuința lui. Se numește Iliescu Vasile, este pensionar și stă alături de Mănoiu Dorina. Iată ce mi-a povestit: duminică seara, în jurul orei 20, a ieșit din casă pentru a duce gunoiul la crematoriul de la subsol. În timp ce trecea prin dreptul ușii de alături, a auzit dinăuntru o discuție violentă. Mai precis, a spus, a distins o frază pronunțată de Mănoiu Dorina: „Mă

voi răzbuna! N-am să te iert!” Apoi, imediat, un bărbat, ale cărui semnalmente corespund lui Adorian, a părăsit garsoniera vecinei, a trântit ușa furios, a coborât scările în goană și a dispărut. Câteva minute mai târziu, după ce s-a întors de la crematoriu, bătrânul Iliescu a apucat s-o vadă și pe ea când se îndrepta către ieșire. Părea grozav de surescitată. Și tot în aceeași seară, pe la 10 și 20 de minute, de data asta știa precis ora pentru că răsfoise programul de radio cu ochii la ceas, Dorina Mănoiu s-a înapoiat acasă. De obicei, din pricina insomniei, bătrânul șade pe fotoliu, în fața ferestrei dinspre stradă, mai ales când este senin, până aproape de miezul nopții. Privește trecătorii... autobuzele... uneori se mai ceartă cu scandalagiii care tulbură liniștea cartierului... Dar să nu mă depărtez de la subiect! Cum vă spuneam, pensionarul nostru a prins chiar momentul când vecina lui se înapoia acasă. Era foarte obosită sau, ca să mă folosesc de propria sa expresie, „era teribil de istovită”. Pășea cu mare greutate și din când în când se oprea în loc câteva clipe, pentru a se odihni. La un moment dat, s-a sprijinit de zid. De asemenea bătrânul a ținut să-mi aducă la cunoștință că bărbatul care a ieșit în fugă duminică seara, din garsoniera vecinei sale, venea des pe acolo în ultimele luni, de obicei după ce se întuneca.

— Ce fel de om este bătrânul Iliescu? Prezintă încredere? Câteodată... știi cum se întâmplă! Vecinii nu prea se înțeleg, se ceartă între ei și pe urmă caută să se răzbune unul pe altul.

— Pensionarul Iliescu nu face parte din categoria aceasta. La început, am avut și eu unele suspiciuni și din motivul acesta am luat informații despre el. Până acum doi ani a lucrat la Trustul regional de construcții, în calitate de maestru zidar. Tot cartierul îl cunoaște, lumea îl stimează și îl apreciază drept om serios. Chiar avea de gând să dea un telefon la miliție în legătură cu cele ce mi-a relatat.

— Deci, Dorina Mănoiu te-a mințit. În realitate, îl

cunoștea îndeaproape pe Adorian și se pare totuși că devenise amanta sau complicea lui. Dumneata ce părere ai?

— Va trebui s-o chemăm aici și să stăm de vorbă cu ea mai amănunțit. Am certitudinea că ne ascunde ceva, niște fapte care ne-ar ajuta la clarificarea morții lui Adorian. Deocamdată, sunt de părere s-o lăsăm să creadă că luăm drept bună versiunea ei despre responsabilul magazinului. N-ar fi exclus ca în cele din urmă să se trădeze. În orice caz, propun s-o includem pe lista suspectilor. Mărturia prețioasă a pensionarului Iliescu pune sub semnul întrebării cauza decesului fostului responsabil al magazinului „Turistul”. Accidentul nu mi se mai pare atât de clar. Cuvintele vânzătoarei sunt, în acest sens, destul de edificatoare: „Mă voi răzbuna! N-am să te iert!”

— Și ce explicații aduci în sprijinul acestei afirmații?

— Această ipoteză poate fi explicată în modul următor: duminică seara, în timpul ultimei vizite pe care i-o face Adorian, ea constată că el a înșelat-o. Din păcate, încă nu știu cum a ajuns ea la această concluzie. La hotărârea să-l lichideze. Știind în ce loc avea de gând să se ducă, se grăbește să-l urmeze, sau chiar să i-o ia înainte. Să presupunem că l-a așteptat singură, sau împreună cu alt complice, într-un anumit punct al șoselei. Îi face semn să oprească și se suie în mașină. Conform planului, îl lovește cu un obiect contondent în cap. Pe urmă pornește mașina și o dirijează spre prăpastie, pentru a ne da falsa impresie că este vorba de un accident.

Maiorul se ridică din fotoliu, trase perdelele și examinează încruntat cerul. Câțiva nori înaintau cu viteză dinspre miazănoapte. Se părea că în curând va începe ploaia mult așteptată.

— Presupuneri! Numai presupunerii! mormăi el. Supoziția dumitale nu mi se pare destul de plauzibilă. Suntem lipsiți de dovezi serioase... Totuși, singura noastră speranță pare a fi urmărirea acestei noi piste. Câte zile de

concediu medical mai are Mănoiu Dorina?

— Trei zile. Joi trebuie să se prezinte la serviciu. Chiar ea mi-a spus că ține să fie neapărat joi dimineață la magazin. Vă dați seama că are tot interesul să fie de față când vor fi verificate mărfurile pe care le are în gestiune.

— Garsoniera ei să fie supravegheată cu cea mai mare strictețe. Eventualii vizitatori să fie filați cu atenție. S-ar putea să ia legătura cu alți complici. Are telefon?

— M-am informat, n-are.

— Buun! Dacă până la sfârșitul concediului medical nu se întâmplă nimic deosebit, atunci joi dimineață o vom chema aici. Să vedem dacă dispune de alibi pentru cele două ore cât a lipsit de acasă duminică seara.

Se uită la ceas. Era ora 16 fără câteva minute. Întrebă:

— Ai discutat cu Polixenia Adorian? La ce oră își înmormântează bărbatul?

— Cred că la ora aceasta sunt deja la cimitir. Am stat de vorbă și eu sora lui Adorian, care a venit de la București împreună cu fiul ei pentru a asista la înhumare. N-avea o părerea prea bună despre fratele ei...

— În sfârșit! Iată că se ivește cineva care își manifestă aversiunea față de victimă! Ce spune?

— De fapt, Adorian îi era frate vitreg. Mama ei rămăsese văduvă și s-a recăsătorit a doua oară. Din această căsătorie a rezultat fratele vitreg Adorian Constantin. Părinții nu mai trăiesc de multă vreme. Sora lui, pe nume Vasilica Dobre, se întoarce mâine de dimineață la București. Pe Adorian nu-l mai văzuse de acum opt ani când se cam certaseră din cauza unei moșteniri. În timpul acestor opt ani nu și-au scris nici măcar o singură dată.

— Nimic semnificativ - constată Alexe dezamăgit. Mâine de dimineață voi sta de vorbă personal cu soția victimei. Mă interesează cum arăta locuința lui Adorian.

La capătul unei străduțe întortocheate, denumită nu se știa de ce, strada „Inițiativei”, se afla casa unde trăise Adorian Constantin. O casă cu un singur etaj, acoperită cu

tablă, cu cerdac larg și curte în pantă. Din pricina zidurilor de cărămidă netencuită, dădea impresia că nu este terminată. De dimineață plouase vreo douăzeci de minute și acum praful se transformase într-un fel de substanță cleioasă, care se lipea vârtos de tălpile pantofilor. Alexe ocoli cât putu bălțile mocirloase ce se întindeau pe toată suprafața așa-zisei străzi. Împinse poarta joasă și pătrunse în curtea prin care măcăiau fericite două rațe grase.

Trecuse de ora nouă și căldura începea să se facă simțită din nou. Absolut nicio adiere nu clintea văzduhul încremenit.

Urcă scările și odată ajuns pe cerdac, rămase câteva clipe în loc, întrebându-se la care din cele șase uși să bată. Tocmai atunci se deschise ultima ușă din stânga și în pragul ei se ivi o femeie descultă, de vreo 40 de ani, îmbrăcată într-un capot de mătase galbenă, ținând îi mâini un lighean cu lături, pe care îl deșertă cu o mișcare bruscă peste parapetul cerdacului. Se uită la Alexe cu coada ochiului, bănuitoare și antipatică, apoi i se adresă:

— Pe cine căutați dumneavoastră?

— Pe tovarășa Polixenia Adorian...

Pe fața ei lată, roșcovană, apăru un zâmbet răutăcios ce dispăru aproape în aceeași clipă. Îi indică cu umărul, întorcându-și spatele enorm spre el, ușa de alături.

Locuința familiei Adorian era formată din trei camere cu aspect surprinzător de modest. Polixenia sta în picioare, în fața sobei din bucătărie, mestecând într-o oală din care se înălța un abur dens, cu miros apetisant. Înainte de a da mâna cu maiorul, înălță din umeri obosită și oftă încetșor, iar expresia sumbră i se transformă într-un fel de zâmbet vag de nedumerire. Îl pofti în odaia vecină, o încăpere cam întunecoasă, cu două ferestre-înguste, ce dădeau spre terenul viran din spatele casei.

Alexe se așază tăcut pe unul din cele trei scaune dimprejurul mesei ovale și examinează curios mobila din cameră. Un bufet imens, demodat, dar bine întreținut,

ocupa un perete întreg, între cele două ferestre se afla „recamierul” acoperit cu o mulțime de perne brodate, iar lângă ușa celei de-a treia camere trona o comodă greoaie, deasupra căreia erau risipite nenumărate „suveniruri”, confecționate din porțelan de proastă calitate. Pe unul din pereți, o fotografie mărită, bine retușată, atrase atenția maiorului Alexe. Se ridică de pe scaun și o privi cu interes mai de aproape. Îi reprezenta pe cei doi soți: el, înalt, țeapăn, parcă puțin stânjenit, cu papion la cămașa imaculată, ținându-și consoarta de braț. Ea, îmbrăcată într-o rochie vaporosă, prost croită, cu guler înalt, zâmbea fericită gândindu-se parcă la cine știe ce plăceri ascunse.

— Ne-am fotografiat acum doi ani, în august - îl lămurii Polixenia, care între timp se instalase pe divanul scund, încărcat cu perne multicolore.

— După cununia civilă - continuă ea cu aceeași voce monotonă. Ne-am cunoscut la puțin timp după venirea lui în oraș. M-am dus într-o zi să cumpăr un aparat de radio și astfel am făcut cunoștință cu Costică. Pe urmă m-a invitat de câteva ori la cinematograf. După două săptămâni, mi-a cerut mâna și ne-am căsătorit...

Alexe își închipui cu oarecare aproximație cum se desfășurase ceremonia. Au mers împreună cu cei doi martori la Sfatul Popular, au așteptat liniștiți să fie chemați înăuntru și apoi au răspuns răbdători, serioși, de loc emoționați la întrebările puse de ofițerul stării civile. Și, în sfârșit, după încheierea căsătoriei, au mers la cel mai mare restaurant din oraș și au băut împreună o sticlă de vin. Poate băuseră chiar șampanie. Numai în felul acesta putuse să înceapă una din cele două existențe ale defunctului Adorian. Își întrerupse gândurile și întrebă, fără să-și dezlipească privirea de pe fotografia cu ramă argintată:

— Pe vremea aceea nu purta ochelari?

— Nu-i puneam întotdeauna la ochi. Mai târziu, peste câteva luni, a fost nevoit să-i schimbe cu alții mai puternici,

cu patru dioptrii. Pe ăștia din urmă îi scotea foarte rar de la ochi. Fără ei nu vedea prea bine... Dimineața, când se trezea din somn, își lua imediat ochelarii de pe noptieră.

— Nu v-a povestit niciodată ce se întâmplă la magazin? Poate îl frământa ceva deosebit? Era neliniștit?

— Nu! Sunt sigură că nu avea niciun fel de necazuri. Își vedea liniștit de munca lui. Nu cumva aveți impresia că și-a pus capăt zilelor? Să vă spun drept, mie una nu-mi vine să cred așa ceva. Lucrul acesta este imposibil, sunt sigură că s-a întâmplat un accident. N-avea de ce să se omoare. Ne împăcam atât de bine... Nu ne-am certat nici măcar o singură dată. Era un bărbat atât de liniștit și de echilibrat!

— Da... oricui i se poate întâmpla un accident - fu de acord Alexe, întrebându-l dinadins un ton cât mai fatalist. Poate băuse ceva tare...

— La început, m-am gândit și eu la posibilitatea aceasta - consimți Polixenia. Dar, vă rog să mă credeți că nu l-am văzut niciodată beat... Spunea că nu poate să suporte alcoolul, era net împotriva oricărei băuturi alcoolice. Bineînțeles, cu rare excepții, bea câte un pahar de vin la sărbători. Câteodată, chiar eu îl sfătuiam să mai iasă și el cu prietenii la restaurant, să nu aibă impresia că-l țin din scurt.

— Ce fel de prieteni?

— Vedeți, desigur, ar fi greu să vă închipuiți așa ceva... Totuși, n-avea prieteni! Avea chiar o vorbă pe care o repeta de câte ori se ivea ocazia: „Să te ferești mai întâi de prieteni, și apoi de dușmani!” O singură dată s-a cam îmbătat, după cununia civilă, când ne-am întors de la restaurant. Am luat acasă o sticlă de vin spumos, am băut-o împreună și el s-a amestecat chiar mai repede decât mine. Și apoi, să știți că bărbatul meu era un om extrem de econom și de ambițios. În primul an am pus deoparte în fiecare lună câteva sute de lei pentru mașină. Anul trecut am luat-o...

— Și într-un singur an a reușit să strângă atâtea bani

încât să-și poată cumpăra Wartburgul?

— Am reușit împreună! Când m-am măritat aveam ceva economii la C.E.C., vreo 30 000 lei. El avea leafă destul de bună și eu pensie de la primul bărbat.

— Mda... - mormăi Alexe, dus pe gânduri.

Era aproape furios. La început, când intrase în această cameră, fusese puțin enervat, apoi încetul cu încetul începuse să-l cuprindă furia. Nu reușea să se desprindă de înfățișarea lui Adorian Constantin. Mai exact spus, nu voia să admită în ruptul capului banala existență a celui care fusese găsit mort în prăpastie. Venise aici pentru a afla noi amănunte și încă nu putea să priceapă misterul ce înconjura inexplicabilul sfârșit al responsabilului de magazin. Se hotărî să treacă la chestiunea cea mai delicată, deși, în sinea lui, era aproape convins că nu va descoperi fapte esențiale.

— Probabil știți că la magazinul „Turistul” se face inventarul. Situația gestiunii nu s-a definitivat complet. Totuși, până în prezent s-au descoperit o mulțime de lipsuri și de falsuri în actele pe care le mânduia bărbatul dumneavoastră. Se dovedește astfel că, mai ales în ultimul an, a delapidat sistematic importante sume de bani.

Expresia sumbră a Polixeniei Adorian fu înlocuită treptat de o uimire sinceră și la sfârșit, când maiorul pronunță ultimul cuvânt, ea holbă ochii, teribil de îngrozită și pleoapele începură să i se zbată. Se ridică de pe divan, împinsă parcă de un resort nevăzut, și făcu trei cruci mici, pripite, cu privirea ațintită către icoana minusculă de deasupra comodei.

— Costică, hoț! se bâlbâi ea cu voce tragică. Doamne ferește și păzește! Cum se poate așa ceva? Imposibil!

— Și totuși, vinovăția lui este indiscutabilă...

— Vai de capul meu! îl întrerupse ea. De câte ori lua salariul îmi aducea toți banii acasă, își oprea numai pentru țigări... Dacă se ducea să cumpere ceva pentru casă, își făcea o listă pe care nota câți lei are de cheltuit pe carne,

pe ceapă, pe făină... Vai de capul meu! Era așa de econom! Un ban nu risipea în plus!

Maiorul își stăpâni cu greu un zâmbet. Și-l imagina pe Adorian plecând la piață cu sacoșa în mână și cu listele de cumpărături în buzunar. Apoi îl vedea defilând încet, nehotărât, prin fața galantarelor și a rafturilor, aplecându-se mult în față pentru a distinge clar prețurile, uneori pipăind cu atenție mărfurile înainte de a fi cântărite. Într-adevăr, fusese un desăvârșit actor, se pricepuse de minune să mascheze infracțiunile sale. Oare făcuse parte dintr-o bandă și în cele din urmă complicitii îl înlăturaseră din cauza vreunei neînțelegeri? Puțin probabil! Un escroc de talia lui nu putea să cadă atât de ușor în capcană. Și totuși, decesul dovedea aproape contrariul... Să fi fost oare un simplu accident? Oricum, era obligat să verifice cu cea mai mare atenție alibiul Dorinei Mănoiu.

— Doamne ferește! se văietă Polixenia din nou. M-a nenorocit, mi-a distrus toată viața... cum am să ies eu pe stradă... M-a făcut de rușine... Ce-i trebuiau lui atâția bani! Avea tot ce-i trebuia acasă!

Se opri deodată, parcă fulgerată de un gând îngrozitor și-l prinse de braț pe Alexe. Îl imploră cu voce aspră, sacadată:

— Să vină imediat miliția să controleze toată casa! Da, imediat! Nu vreau să mă arate oamenii cu degetul și să se ferească din calea mea. Eu am fost toată viața o femeie cinstită, am muncit din greu... Ah! De ce a făcut asta? M-a distrus! M-a nenorocit!

Maiorul schiță un gest de nerăbdare, își trase brațul și începu să-l maseze încetisor în locul unde fusese apucat de degetele osoase ale Polixeniei. Ea se reazează pe divanul scund, cu capul între umeri, abătută și dintr-o dată îmbătrânită. Era cu zece ani mai în vârstă decât defunctul ei soț, avea deci 57 de ani dar acum arăta mult mai bătrână, părea trecută de 70. Mâinile îi tremurau neîncetat, sub ochi i se formaseră niște pungi și basmaua

neagră îi alunecase pe ceafă, descoperind părul rar, cenușiu.

— Dumneavoastră trebuie să știți ce fel de prieteni avea. Cu ce fel de oameni se întâlnea?

— Nu se întâlnea cu nimeni, în afară de serviciu nu era un om prea sociabil. Anul trecut se ducea câteodată, seara, să joace șah la Casa de cultură. Îl pasiona jocul de șah...

— Și pe mine mă pasionează - recunosc Alexe.

— El juca bine, chiar foarte bine. Pe urmă a început să meargă din ce în ce mai rar pe la club. Se plângea că nu întâlnește adversari de talia lui. Numai când se organiza câte un campionat dădea pe acolo. În ultima vreme, găsise un adversar puternic. Un orb...

— Îl cunoașteți? se interesă Alexe, sperând să stimuleze debitul verbal al interlocutoarei sale.

— Personal, nu-l cunosc. O singură dată mi l-a arătat Costică pe stradă. Spunea că joacă excelent. Se ducea seara la el și uneori întârzia acolo până după miezul nopții. Acum vreo două luni îmi povestea că au început un meci nou. Își nota partidele într-un caiet.

— Aș vrea să văd caietul - zise Alexe.

— Este dincolo, în dormitor... Pofțiți, vă rog - îl invită ea umilă, deschizând grăbită ușa celei de-a treia camere.

Dormitorul, mobilat tot atât de simplu ca și celelalte odăi, strălucea de curățenie. Peretele de deasupra patului era acoperit aproape în întregime de tablouri, aranjate într-un soi de fotomontaj. Între garderob și soba de teracotă se găsea o etajeră traforată, plină cu cărți și reviste. Cea mai mare parte dintre ele tratau despre teoria deschiderilor în jocul de șah. Existau chiar două ediții vechi, în limba germană, ale turneelor de la Hastings din anii 1895 și 1897, cumpărate de la un anticariat. Polixenia trase din raft două caiete groase, cu aspect de registru și le întinse maiorului, spunând:

— Acestea sunt. Azi dimineață am făcut curățenie generală și după ce am șters cărțile de praf, m-am uitat

puțin și prin aceste caiete. Nu pricep nimic... Niciodată nu m-a preocupat așa ceva. Costică a vrut să mă învețe și pe mine, dar mergea prea greu și a fost nevoit să renunțe. Abia am învățat regula mutării pieselor. Anul trecut mă lua la Casa de cultură și asistam la partidele lui...

Începu să plângă înăbușit, cu suspine adânci. Scoase din buzunarul șortului cadrilat o batistă și se șterse pe obraz.

— Cu cine juca mai des?

— Erau doi mai buni: Datcu de la Banca de Investiții și doctorul Coman. Dar îi bătea pe amândoi. Întotdeauna se strângea lume multă în jurul mesei la care juca bărbatul meu. S-a bucurat teribil de mult când acum vreo jumătate de an a venit în oraș un jucător excelent. Orbul acela, tovarășul Zarafu, de care v-am povestit adineauri. Se ducea aproape în fiecare seară acasă la el.

Alexe notă în carnetel câteva cuvinte. Trebuia să verifice dacă Adorian se ducea într-adevăr să joace șah cu Zarafu sau în realitate se întâlnea cu Dorina Mănoiu sau alți complici.

— Îl însoțeți câteodată?

— Nu, niciodată. Mergea singur pe jos, nu mai lua mașina, deși Zarafu locuiește tocmai la capătul celălalt al orașului. Zicea că vrea să facă mișcare mai multă, se văita că la magazin are o muncă prea sedentară. Eu nu mă duceam cu el, veneam de la serviciu prea obosită, nu-mi mai ardea de plimbări.

— Unde lucrați?

— Sunt funcționară la întreprinderea de gospodărie orășenească.

Alexe luă registrele și se apropie de fereastră, răsfoindu-le alene. Erau acoperite cu o scriere mărunță, îngrijită, meticuloasă, și conțineau într-adevăr partide de șah adnotate cu destulă competență. Cele mai multe dintre ele relevau pasiunea lui Adorian pentru diverse gambite: scoțian, Evans, central, nordic, leton și multe altele. Un registru era scris în întregime, iar celălalt numai pe

jumătate. Ultimele opt partide făceau parte din meciul susținut cu Zarafu și prima dintre ele, terminată cu rezultatul de remiză, se desfășurase în urmă cu două luni, după cum arăta data înscrisă în capătul paginii, deasupra primei mutări. Celelalte șapte partide nu erau datate.

— Nu v-a povestit niciodată cam câte partide jucau într-o seară?

— Eu știu?! Câteodată, înainte de a pleca la serviciu, îmi povestea cum a decurs lupta cu adversarul său. Dar eu nu prea ascultam... nu eram de loc atentă... Îmi vedeam de treburile mele, în bucătărie... bănuiesc că făceau câte 5-6 partide. De multe ori se întorcea acasă după miezul-noptii.

— Voi lua caietele cu mine.

— Dacă vă sunt de folos... Chiar vă rog să le luați! Eu tot n-am ce face cu ele. Vai de capul meu - se lamentă ea din nou printre suspine - tocmai mie să mi se întâmple o asemenea nenorocire! Îmi crapă obrazul de rușine... Îmi vine să intru în pământ! Va trebui să mă mut în alt oraș... Ce vor spune vecinii, colegile?

Alexe înălță din umeri tăcut și se îndreptă către ușă. Trecând iarăși pe lângă fotografia agățată în sufragerie, se opri un moment înaintea ei și o fixă încruntat, mușcându-și buzele. Îl irita grozav imaginea acelui Adorian cu papion negru și atitudine timidă, supusă, nefirească, de om stânjenit. Și-l închipuia apoi, ieșind din casă cu sacoșa în mână, ochelarii pe nas și lista de cumpărături în buzunar, plecând la piață. Nu, nu, nu...! Ceva nu era în regulă!

În curte iuți pasul, călcând apăsător, fără să se sinchisească de noroiul clisos, obsedat de faptul că nu-și putea face o imagine clară despre defunctul Adorian. În spatele său pășea Polixenia, gârbovită, plângând înăbușit și vaitându-se mereu: „Ce rușine! Ce rușine!”

Ajungând la poartă, se întoarse încet, parcă obosit de un efort îndelungat, și dădu mâna cu soția victimei. Pe cerdac se iviseră deja câțiva vecini: femeia în capot liliachiu, un bătrân căruia îi tremura capul și un bărbat blond, spătos,

îmbrăcat cu un tricou roșu, peticit. Ședeau cu coatele rezemate de parapetul cerdacului, șușoteau între ei și se uitau cu vădită satisfacție la vecina lor. Maiorul îi privi pieziș, aspru, și rosti cu voce puternică:

— Fiți liniștită. Dumneavoastră nu aveți nicio vină. Cu bine!

Era încredințat că ascultaseră discuția dintre el și Polixenia. Prin pereții subțiri ai casei se distingeau, desigur, cel mai mic zgomot. Abia după ce ieși din strada „Inițiativei” încetini mersul și își aprinse un trabuc. Se gândea la caietele pe care le ducea în servietă. De fapt, nici el singur nu prea își dădea seama de ce le luase. Există posibilitatea ca Zarafu să-i dea unele lămuriri cu privire la Adorian Constantin. Deși... un orb... Oricum, nu strica să încerce. Se decise să meargă chiar acum la locuința celui cu care Adorian jucase deseori șah.

Zarafu locuia la celălalt capăt al orașului, lângă calea ferată, într-o clădire mohorâtă, cu patru etaje. Zidurile ei vechi, cenușii, contrastau puternic cu arhitectura vioaie a caselor din imediata vecinătate. Întârzie câteva minute în holul întunecos pentru a examina tabelul ce conținea numele locatarilor. În dreptul apartamentului nr. 15 de la etajul patru figurau două nume: Vidrașcu Alexandrina și Zarafu Nicolae. Liftul nu funcționa. Urcă scările încet, sprijinindu-se de balustrada pretențioasă din fier forjat. Pe coridoare plutea un miros acru, nesuferit, parcă de paie putrezite. La fiecare palier câte un afiș scris de mână invita insistent la respectarea curățeniei și păstrarea liniștii. Cu toate acestea, niciunul dintre locatarii întunecatei clădiri nu părea să se sinchisească de acele petice de hârtie, de mult pătate de muște. Pe o treaptă zăceau risipite coji de ouă, iar ceva mai sus, un câine jegos rodea niște oase în fața privirilor încântate ale unei fetițe durdulii. Într-unul din apartamente cineva lăsase aparatul de radio deschis la maximum, iar în altă parte răsună plânsetul ascuțit al unui sugaci. În sfârșit, ajunsese la ultimul etaj. Apăsă pe butonul

soneriei apartamentului cu numărul 15 și așteaptă aproape un minut până i se deschise. În cadrul ușii se ivi o bătrână gârbovită, uscățivă, cu ochi mari, tulburi, care clipeau în permanență.

— Îl caut pe tovarășul Zarafu - spuse maiorul.

— Ați venit pentru aragaz? îl interpelă bătrâna cu voce stridentă, aplecându-se spre el, cu mâna dreaptă făcută pâlnie la ureche.

Alexe pricepu că este cam surdă și repetă, strigând:

— Cu tovarășul Zarafu, vă rog!

— Aha! se dumiri ea. Iertați-mă, nu prea aud bine, v-am confundat. Credeam că ați venit pentru butelia de aragaz. Domnul Zarafu este acasă.

Se dădu la o parte, invitându-l cu un gest protocolar să intre. De-a lungul pereților antreului erau îngrămădite o mulțime de covoare făcute sul și din ele emana un miros persistent, aproape insuportabil, de naftalină. Îl conduse într-un fel de salonaș mobilat cu oarecare gust. Pe măsuta din mijloc erau răspândite niște cărți de joc, extrem de uzate. Probabil că înaintea sosirii lui Alexe, bătrâna se ocupase cu o pasiență.

— Luați loc, mă duc să văd dacă nu este cumva în pat. Nu știu ce-i cu dânsul... de vreo două-trei zile nu prea a ieșit din cameră... nu și-a făcut nici măcar obișnuita plimbare de după-amiază - rosti bătrâna cu ușoară îngrijorare în glasul spart, cârâit. Aseară i-am pregătit o friptură de miel, mâncarea lui preferată, dar nu s-a atins de ea. Și eu care credeam că-i voi face o surpriză! O fi bolnav...

Alexe își roti distrat privirile prin salon, ascultând numai cu o ureche, înregistrând mecanic cuvintele Alexandrinei Vidrașcu. Vru să-și aprindă un trabuc, dar renunță imediat, nezărind nicăieri vreo scrumieră, înghiți în sec și i se făcu dintr-o dată o sete formidabilă; când respira, simțea aerul fierbinte trecând prin gâtulejul uscat. Abia în secunda următoare își dădu seama că ardea focul în soba uriașă

dintre cele două ferestre. Pe fotoliul înalt de lângă măsuță dormita o pisică neagră, grasă. Se apropie de ea și începu s-o mângâie pe blana lucioasă.

— Vă place pisica mea? se interesă bătrâna.

— E foarte frumoasă - răspunse admirativ Alexe. Am și eu acasă două pisici aproape la fel.

De fapt, mințea. Niciodată nu putuse să sufere pisicile. Se gândi cu nostalgie la câinele său lup, la Rex, pe care îl lăsase acasă, la București, în grija unei vecine. Oftă încetișor și întrebă:

— Cum o cheamă?

— Luloanța. Țin la ea ca la un copil. Este deosebit de inteligentă. Din păcate domnul Zarafu, încă din prima zi de când s-a mutat aici, la mine, ca subchiriaș, a pus condiția ca în camera dumnealui să nu intre pisica. Poate că într-un fel are dreptate și dânsul... Orbii, în general, au o aversiune totală față de animalele care nu le aparțin. Cel mult suportă câini dresați.

— Este cât se poate de firesc.

— Întotdeauna am avut grijă să nu-l deranjeze pisica...

— Nu l-ați sfătuit să cheme un medic?

— La cine să vină medicul?! se miră bătrâna, complet senilizată, revenind parcă de la mari depărtări.

— La tovarășul Zarafu.

— Aha! Da, da... sigur că da... Păi, de fapt, chiar așa de bolnav n-o fi dumnealui. Mie îmi face impresia că este puțin cam obosit. De! Nici nu-i de mirare, dacă zace ore întregi, singur în cameră. Stăăă și citește... Nu înțeleg ce l-o fi apucat. Parcă i-e silă să mai discute și cu mine.

— Dar șah mai joacă?

— Nu cumva ați venit să jucați o partidă cu dânsul? Păi, de ce nu mi-ați spus asta de la început! Cred că ar fi cel mai nimerit lucru. Când aude de așa ceva, se înveselește numaidecât. Toată ziua ar juca numai șah. Îmi închipui că aseară l-a așteptat până târziu pe prietenul dumnealui, pe domnul Adorian. Dar n-a mai venit. Trebuiau să

continue un meci. Tot pentru şah îl căutați și dumneavoastră, nu-i așa?

— Da, tot pentru şah...

— Atunci dau fuga să-l anunț. Cine sunteți?

— Maiorul Alexe.

Bătrâna dispăru în spatele unei perdele de pluș galben, apoi se auziră pașii ei sunând târșăit pe o podea de ciment și mai târziu niște ciocănituri discrete, urmate de schimbul câtorva fraze cu un bărbat, probabil chiar chiriașul ei.

Reapăru după câteva minute și-l pofti cu același gest ceremonios cu care îl întâmpinase, s-o urmeze.

Camera ocupată de Zarafu era slab luminată și mirosea îngrozitor a fum de țigară. Niște draperii lungi, groase, mascau două ferestre și lumina zilei se strecura înăuntru numai printr-o ferestruie circulară, plasată spre nord, exact în spatele scaunului pe care ședea orbul. În fața sa, pe masă, se afla o carte deschisă, de forma unui registru, imprimată cu literele alfabetului Braille. Zarafu era un bărbat de statură potrivită, spătos, cu părul negru ca smoala, tăiat scurt și mustață deasă. Purta niște ochelari mari, întunecați. În momentul când Alexe pătrunse în odaie, orbul ridică mâna dreaptă la înălțimea umărului și o ținu întinsă în aer, până când maiorul se apropie și i-o strânse pronunțându-și numele.

— Luați loc pe un scaun, sau pe pat, unde doriți - îl invită stăpânul camerei. Avea o voce cam răgușită. Vă rog să mă scuzați, la mine este desigur prea puțină lumină. Vă dați seama, pe mine nu mă deranjează întunericul. Zâmbi fugitiv. Mi-e totuna! Am tras perdelele din pricina zăpușelii de afară. Dacă vă supăra, puteți aprinde lampa. Comutatorul este în dreapta ușii.

— Nu, mulțumesc - răspunse maiorul - nu este nevoie.

Fu uimit de simplitatea spartană a mobilelor, dar mai ales de ordinea exemplară care domnea în odaie, își aduse aminte că citise undeva despre rânduiala obligatorie a obiectelor existente în încăperile ocupate de orbi,

rânduială născută bineînțeles din necesitatea practică de a găsi în orice clipă obiectul căutat.

— Cred că la dumneavoastră se poate fuma? întrebă Alexe, adulmecând încă o dată mirosul de tutun.

— Dar vă rog! Eu am stins-o chiar adineauri. Din nefericire, sunt un fumător inveterat. Vă pot oferi o țigară „Carpați” cu filtru...

— Eu fumez țigări de foi - îl întrerupse maiorul, și-și trase un scaun lângă masă, așezându-se în fața interlocutorului său. Am să mă folosesc de bricheta dumneavoastră. Mi-am terminat chibriturile.

Orbul împinse politicos bricheta de pe masă, spre maior, și acesta, după ce aprinse țigara de foi, cu un gest reflex, fără să-și dea seama, o introduse în propriul buzunar.

Zarafu se aplecă peste masă, în direcția lui Alexe, și spuse:

— Tovarășe maior, gazda mea m-a anunțat că mă căutați în legătură cu șahul...

— Oarecum!

— Vedeți... eu bănuiesc totuși că altul este scopul vizitei dumneavoastră... Și pentru că sunteți de la miliție... înseamnă că vreți să vă interesați despre Adorian.

Orbul făcu o pauză, oftă, își puse mâinile pe genunchi, apoi continuă:

— Mai bine zis, despre defunctul Adorian. Am dreptate?

— Da - recunosc Alexe, mirat. Așadar, ați și aflat că nu mai trăiește. Bătrâna îmi povestea mai înainte că de câteva zile nu ați ieșit de loc în oraș.

— Ați uitat, desigur, acea binefacere a civilizației moderne numită telefon. Arătă cu capul spre stânga și maiorul, uitându-se într-acolo, zări telefonul așezat pe o poliță, lângă capul patului.

— Ultima oară - urmă orbul - am stat de vorbă cu prietenul meu vineri seara, când am jucat cea de-a opta partidă a meciului nostru. Convenisem să mă viziteze din nou ieri seară. Dar n-a mai venit... Azi dimineată am

telefonat la magazin și abia cu prilejul acesta am aflat nenorocirea: mi s-a spus că a murit într-un accident de mașină. Am discutat cu un vânzător de acolo, cu tovarășul... Trifu... mi se pare...

— Trifon.

— Exact. Cu tovarășul Trifon. Știrea asta m-a afectat îngrozitor. Vedeți, mă obișnuisem cu Adorian. Am să-i simt lipsa, era singurul om care mă vizita din când în când. Și de câte ori aveam întâlnire cu el, îl așteptam cu nerăbdare. Juca bine șah!

— Da, așa mi s-a spus, se pare că era un jucător inteligent. Venea în fiecare seară pe la dumneavoastră?

— Cam o dată, cel mult de două ori pe săptămână. Rareori ne vedeam mai des. Nici nu vă închipuiți cât de rău mi-a părut când am auzit de moartea sa. Păcat! Mare păcat!

— Credeam că jucați în fiecare seară. Am auzit că-i plăcea teribil de mult jocul de șah.

— Aveți dreptate, îl pasiona într-adevăr jocul acesta. De altfel, și pe mine mă pasionează. Este singura distracție, în afară de lectură. Adorian cunoștea bine teoria deschiderilor și analizam împreună partidele celebre. Aș fi dorit să vină la mine în fiecare seară, chiar am insistat de câteva ori, dar el s-a scuzat, a zis că mai are și alte obligații. Mi-a făcut impresia că nevastă-sa îl cam ține din scurt, că-l tiranizează...

— Soția îl lăsa să plece ori de câte ori avea chef de plecare. Știa că vine la dumneavoastră. Nu v-a explicat niciodată despre ce fel de obligații era vorba?

— Regret, dar nu mi-a spus. Am încercat eu o dată să aflu dar el a ocolit întrebarea, a schimbat vorba...

— Vă mai amintiți când ați început prima partidă a meciului?

— Un moment, să mă gândesc... Da! Cred că acum două luni, îmi aduc aminte că în prima partidă am folosit o deschidere Caro-Kann și s-a terminat remiză. Eu aveam

albele. Știu că își nota mutările, pentru ca mai târziu, după meci, să putem analiza cauzele înfrângerii sau ale succesului.

— Înseamnă că nu făceați mai mult de o partidă pe săptămână...

— Nu-i chiar așa. De obicei jucam câte șase-șapte partide, dar numai prima dintre ele conta pentru scorul meciului... Vă pricepeți la șah?

— Mda... Joc și eu din când în când. Dacă vreți, și dacă nu vă deranjez, bineînțeles, putem încerca o partidă.

Orbul se luminea de plăcere, frecându-și palmele satisfăcut.

— Am să vă rog să-mi aduceți șahul. Se află în sertarul de sus al comodei.

Alexe aduse cutia cu cele 32 de piese și o instală pe masă. Era un joc de șah obișnuit, cu excepția unor transformări care-l făceau accesibil simțului palpabil al orbilor: câmpurile albe erau mai înalte cu un milimetru decât cele negre, iar piesele albe aveau înfipte câte o țință în partea superioară.

— Ce culoare preferați? întrebă Zarafu.

— Mi-e indiferent, am să vă ofer albele.

— E-n regulă - acceptă orbul. Veți juca deci cu negrele, dar ca să nu vă simțiți nedreptățit, vom face două partide.

Alexe consimți apoi, în gând, se muștră pentru ușurința de care da dovadă. Se uită la ceas. Era trecut de 12 și probabil locotenentul Cristache îl aștepta nerăbdător la miliție, iar el sta liniștit în camera aceasta întunecoasă și se pregătea să înceapă o partidă cu Zarafu, de parcă nu ar fi existat nicicând un caz Adorian.

— Îmi anunțați mutările dumneavoastră, iar eu vi le voi dicta pe ale mele. Dacă intervine cumva vreo neînțelegere, am să verific poziția prin pipăirea pieselor și a câmpurilor.

Încă de la începutul jocului Alexe fu pus la grea încercare, datorită inventivității adversarului său. La mutarea a 12-a se gândi îndelung, având de calculat mai

multe variante ce i se păreau că-i vor da superioritatea în atac. Alese răspunsul cel mai simplu, care-i permitea să se apere contra presiunii inițiate de alb pe coloanele damei. După câteva mutări însă, Zarafu sacrifică un turn și poziția negrului se prăbuși rapid. Alexe trebui să se recunoască învins.

— Jucați foarte bine - constată maiorul. Poate că ar trebui să participați la campionate. Sunteți un adversar de temut!

— Înainte mă duceam destul de des pe la Casa de cultură, dar după ce l-am cunoscut pe Adorian n-am mai dat pe acolo. L-am invitat aici și cred că în felul acesta era mai comod pentru amândoi. Și apoi, vedeți dumneavoastră, eu fumez enorm în timpul jocului, iar la Casa de cultură este interzis fumatul în sala de șah.

Începură cea de-a doua partidă. La un moment dat, orbul scoase o țigară din buzunarul de la piept al cămășii, pe urmă pipăi cu mâna locul de pe masă unde trebuia să se afle bricheta, fără s-o găsească.

— Mi se pare că ați pus bricheta în altă parte!

Alexe se scotoci prin buzunare, scuzându-se. Depuse bricheta în mâna întinsă a lui Zarafu.

De data aceasta, mutările se succedau încordate de o parte și de alta, până în clipa când interveniră o serie de schimbări succesive și intrară într-un final dificil de dame și pioni. Deși Zarafu avea un ușor avantaj pozițional, cu oarecari speranțe, Alexe reuși să se apere cu dârzenie și în cele din urmă partida se încheie remiză.

Maiorul își cercetă ceasul din nou. Trecuse o oră și jumătate de când se așezase la masă. Era furios pe el însuși pentru întârziere, dar în același timp simțea și o satisfacție tainică pentru că reușise să țină piept unui jucător atât de priceput.

— Cred că vă voi mai vizita - zise Alexe ridicându-se în picioare și luându-și rămas bun de la amabila sa gazdă. Îmi place cum jucați.

— Oricând vă stau la dispoziție - se oferă orbul.

— Am să vă vizitez, probabil, seara. După terminarea serviciului. Eventual voi da un telefon.

— Perfect! Acum... dacă nu sunt prea îndrăzneț, aş avea o mică rugămintă...

Zarafu ezită câteva secunde înainte de a continua, surprins parcă de curajul său neobișnuit.

— Despre ce-i vorba? Întrebă Alexe, mai mult pentru a-l încuraja, decât din curiozitate.

— Mai înainte am pomenit de convorbirea telefonică avută cu vânzătorul acela de la magazinul de materiale electrotehnice. De fapt, nu v-am mărturisit adevărul decât pe jumătate... Am fost foarte dezamăgit când am aflat că se face inventarul și, în consecință, timp de mai multe zile, vânzarea va fi oprită. Vineri seara, când am jucat ultima partidă cu Adorian, îl rugasem să-mi oprească un aparat de radio „Darclée”. Radioul meu s-a stricat și aş dori neapărat să obțin un „Darclée”. Adorian își aducea aminte că mai avea un singur exemplar în depozit și mi-a promis că-l va reține pentru mine. N-aş vrea să abuzez de bunăvoința și mai ales de autoritatea dumneavoastră, dar v-aş rămâne extrem de îndatorat dacă ați interveni, să mi se dea, adică mai curând să mi se rețină, aparatul respectiv. Mi-e teamă să nu-l cumpere altcineva, chiar în ziua redeschiderii magazinului. L-am întrebat pe vânzător când se va termina inventarierea, dar n-a putut să-mi dea un răspuns precis.

— Bine, dar i-ați explicat despre ce-i vorba, nu-i așa? Doar nu-i un lucru prea complicat și mai cu seamă, nici ilegal...

— Bineînțeles! În general însă, aparatele acestea sunt destul de căutate. Așa că...

— Cred că nu-i cazul să vă faceți griji. Vă promit că am să discut eu cu vânzătorul și în ziua redeschiderii magazinului veți putea cumpăra aparatul de radio.

Zarafu mulțumi și după ce dădu mâna cu maiorul, îi aminti încă o dată că-i va sta la dispoziție cu cea mai mare

plăcere, ori de câte ori va dori să joace șah.

În după-amiaza aceleiași zile avu loc anchetarea lui Vișan Trifon. Cu toate stăruințele depuse de maior, cercetarea vânzătorului nu aduse vreo contribuție importantă la elucidarea cazului Adorian Constantin.

În legătură cu sustragerea banilor de la magazinul Sport-foto-muzică, nu se putu dovedi existența unei complicități între vânzătorul Trifon și responsabilul Adorian. Din declarațiile sale reieși însă că Dorina Mănoiu întreținuse anumite legături cu victima.

Iată cum se petrecuseră faptele:

Într-o seară, la câteva săptămâni după angajarea Dorinei Mănoiu, Trifon trecu din întâmplare prin fața blocurilor situate în noul cartier al gării. Spre surprinderea lui, i se păru că zărește în dreptul unei clădiri pe cei doi colegi de care se despărțise în urmă cu vreo jumătate de oră, când se închisese magazinul. Dorind să-și verifice bănuiala, se furișase încetisor, având grijă să nu fie observat, și odată ajuns la oarecare apropiere de ei, avu ocazia să se încredințeze că într-adevăr nu se înșelase: cei doi parlamentau cu voce scăzută în fața intrării. Cu toate strădaniile depuse, nu reușise să audă ce anume discutau. Adorian gesticula cu gesturi pripite, încercând să fie cât mai convingător, iar ea dădea răspunsuri vagi și monosilabice. După câteva minute intrară în bloc și Trifon, prudent, așteptase puțin, apoi îi urmăse. Cercetând tabelul cu numele locatarilor, nu-i fu greu să descopere numele colegei. Se întoarse acasă, încă neștiind ce tactică să adopte și abia în timpul nopții se întrebă în ce fel ar putea să profite de pe urma descoperirii sale. A doua seară, cam pe la aceeași oră, patrulă prin preajma locului cu pricina din ajun, și din nou cei doi își făcură apariția. De data aceasta însă, intrară direct în casă, fără să se mai producă vreo întârziere. În cea de-a treia zi, dimineata, după deschiderea magazinului, Trifon îl luă deoparte pe șef și-l

lăsa să înțeleagă că este la curent cu escapadele sale nocturne.

Din acea zi, Vișan Trifon începu să se bucure de unele „libertăți” în cadrul slujbei pe care o presta. Nu i se făceau observații când venea mai târziu la serviciu, reclamațiile cumpărătorilor referitoare la indolența sa erau mușamalizate, i se permitea să se odihnească în depozit când se simțea „obosit” după un chef prelungit din ajun, precum și alte asemenea favoruri. Uneori cerea cu împrumut de la șeful său mici sume de bani - niciodată mai mult de cincizeci de lei - pe care uita sistematic să le mai restituie. Altminteri, se pricepuse a fi destul de prevăzător, neîntinzând coarda nicicând prea mult. Era dotat cu un soi de viclenie mărunță, care-l împiedica să se aventureze prea departe. Își da seama că un eventual denunț către nevasta șefului său, nu i-ar aduce foloase mai substanțiale, ci mai degrabă i-ar curma definitiv sursa privilegiilor.

Pe Adorian Constantin îl văzuse ultima dată sâmbătă după-amiază când se terminaseră orele de slujbă. De asemenea pe Dorina Mănoiu. Duminică, sau mai bine zis în seara zilei de duminică, când se produsese accidentul mortal al responsabilului, Triton fusese invitat la sărbătorirea onomasticii unui prieten. Era în posesia unui alibi perfect. Mai mulți martori erau dispuși să declare că nu lipsise nici măcar un minut din casa unde se chefuisese până în zori.

În legătură cu lipsurile bănești, precum și cu actele de vânzare falsificate de fostul său șef, nu putu da nicio lămurire utilă anchetatorilor. Fusese peste măsură de uimit, constatând neregulile ce se iveau în gestiunea responsabilului o dată cu începerea inventarierii. Nu l-ar fi crezut în stare de așa ceva pe Adorian, întotdeauna i se păruse a fi un tip grijuliu față de avutul obștesc.

În acea seară, maiorul Alexe se plimbă vreo jumătate de oră pe străzile dimprejurul hotelului unde dormea. Pășea agale, îngândurat, învârtind între degete un trabuc

neaprinș pe care în cele din urmă îl puse cu oarecare regret în buzunarul de la pieptul cămășii, apoi își continuă drumul de-a lungul vitrinelor viu luminate. Fumase peste măsură și acum presimțea că din pricina intoxicării cu nicotină va avea o noapte agitată. În plus, băuse două cafele mari în timpul audierii lui Vișan Trifon și se gândea cu neplăcere că probabil va fi nevoit să înghită un somnifer pentru a reuși să doarmă cel puțin câteva ceasuri.

Pe la ora zece și jumătate, când răcoarea se stabilise definitiv peste străzile aproape pustii, urcă în cameră și făcu o baie fierbinte, apoi se întinse pe pat, sperând că va adormi imediat. Din nefericire, somnul nu se lipi de genele sale. N-avea nimic de citit, nici măcar vreo revistă pe care s-o răsfoiască. Se zvârcoli în așternut, cu ochii închiși, într-o stare de semisomnolență, evitând totuși folosirea somniferelor pe care le pusese alături, pe noptieră.

În cele din urmă se sculă, aprinse lumina și scoase din servieta neagră cele două caiete cu însemnări de șah, luate de la Polixenia Adorian. Nu avea niciun șah la îndemână, astfel că fu nevoit să improvizeze unul pe o coală albastră, găsită pe fundul unui sertar. Pe niște pătrățele de hârtie albă, scrise denumirea și culoarea celor 32 de piese.

Se iviseră zorile când termină de analizat absolut toate partidele notate de Adorian, precum și comentariile variantelor pe care decedatul le considerase interesante. Adorian fusese un jucător deosebit de combativ, avusese preferință pentru pozițiile tăioase și de cele mai multe ori decisese soarta partidelor în favoarea sa, printr-un sacrificiu spectaculos. În deschidere, de câte ori avusese albele, alesese un gambit. Avusese chiar și o inovație în gambitul nordic, inovație pe care nu mai apucase s-o aplice în practică.

Alexe închise caietele și privi ceasul. Trecuse de ora șase și abia acum începea să simtă că-l va doborî somnul. Scutură cutia cu trabucuri și constată cu tristețe că nu-i mai rămăsese niciunul. Fumase îngrozitor de mult, fără să-

și dea seama cât de rapid se scurge vremea.

Ceru să i se aducă o cafea și după ce deschise larg ferestrele dinspre stradă, se hotărî, oftând, să facă un duș rece pentru a-și alunga somnul.

Joi dimineața începu chestionarea Dorinei Mănoiu. Era îmbrăcată într-o rochie subțire, decoltată, care-i scotea în evidență suplețea bustului bronzat. Se părea că se refăcuse complet după boala ce o reținuse timp de trei zile în casă. Se așază calmă pe scaun, arborând un aer de indiferență, sau chiar de plictiseală prost mascată, își depuse poșeta pe genunchi și începu să-și facă de lucru manevrând în permanență încuietoarea ei. De fapt, acest gest involuntar trăda adevărata stare de spirit, agitația ei interioară pe care numai datorită unui mare efort nervos și-o putea încă disimula.

După câteva întrebări de rigoare, maiorul Alexe trecu îndată la chestiunile ce-l interesau.

— După cum bănuți probabil, v-am chemat aici pentru a ne da câteva lămuriri suplimentare despre fostul dumneavoastră șef, Adorian Constantin.

Femeia surâse - numai un observator extrem de atent ar fi putut observa sclipirea fugară și pătrunzătoare ce-i luminează ochii mari timp de o clipă - își mușcă buzele dând la iveală un șir de dinți imaculați, strălucitori, și cu un gest aproape eteric își aranjă părul roșcat.

— Vă stau la dispoziție cu cea mai mare plăcere - răspunse ea. Deși... drept să vă spun, nu cred că sunt în măsură să vă satisfac curiozitatea.

Maiorul o privi lung, încruntă sprâncenele ușor, apoi zâmbi enigmatic, amuzat parcă de o idee neașteptată.

— Totuși, vă rugăm să faceți apel la memoria dvs. Sunt încredințat că ne puteți ajuta... Ați fost colegă de serviciu cu defunctul Adorian. Cel puțin opt ore pe zi ședeți în preajma lui. Nu? Tovarășul locotenent Cristache, cu prilejul vizitei pe care v-a făcut-o acasă, v-a pus desigur la

curent cu faptul că Adorian a delapidat sistematic importante sume de bani.

— Știți, eu...

— Da, știu ce vreți să spuneți. Ați fost surprinsă! Nu vă așteptați la așa ceva. Adorian făcea impresia unui om cu desăvârșire cinstit, în afara oricăror bănuieli... Hm! Totuși, ați lucrat împreună cu el, la același magazin. Cum se face că n-ați observat nimic suspect?

— Eu sunt angajată acolo numai de o jumătate de an. În intervalul acesta nu mi s-a părut că procedează incorect...

— Și cu toate astea, pe măsură ce înaintează inventarierea, se descoperă mereu alte lipsuri. Din ce în ce mai importante.

— Când l-ați văzut ultima oară? interveni locotenentul Cristache.

Înainte de a răspunde, Dorina Mănoiu, închise ochii câteva clipe și încetă să-și mai facă de lucru cu încuietoarea poșetei. Părea că re trăiește în gând un fapt deosebit.

— Când l-am văzut? repetă ea întrebarea parcă nedumerită. Sâmbătă seara, bineînțeles! După închiderea magazinului ne-am luat rămas bun, apoi, ca de obicei, fiecare s-a îndreptat către casă.

— În ziua de sâmbătă n-ați observat nimic ciudat în comportarea lui Adorian? Întrebă maiorul, ridicându-se de pe scaun și pregătindu-se să-și aprindă țigara de foi.

— Nimic neobișnuit. Ca să fiu sinceră, vă pot spune că moartea lui m-a impresionat cu adevărat, nu m-a lăsat de loc indiferentă. De-atunci, m-am gândit de multe ori la el. De fapt, acest lucru, trebuie s-o recunoașteți, se întâmplă deseori atunci când din preajma noastră dispăre un om pe care am avut ocazia să-l cunoaștem cât de cât. Am revăzut în minte fiecare gest al său, fiecare cuvânt... Nu! Oricât m-am străduit, n-am putut remarca nimic „ciudat” în comportarea lui din ziua de sâmbătă. Se purta exact așa cum mi l-am închipuit eu...

— Un moment! o întrerupse maiorul. Există totuși în vorbele dumneavoastră o anumită nuanță, un anumit fel de interpretare a faptelor defunctului. Să facem o mică precizare. Ați afirmat că se purta așa cum vi l-ați închipuit. Înseamnă deci că v-a frapat ceva, că gesturile și cuvintele lui, sau mai bine zis reacțiile sale erau exact acelea pe care le așteptați. Dar, totodată, mai puteau exista și alte feluri de reacții, datorite probabil unui incident, unei întâmplări care v-a atras atenția în mod special.

— Nu știu, nu știu - murmură ea, apăsându-și pieptul cu ambele mâini, părând că vrea să alunge o imagine obsedantă care începuse s-o sufoce pe nesimțite.

— Păcat! Cu puțin efort din partea dumneavoastră ne-ați scuti de multă pierdere de timp - conchise Alexe și în glasul său se putea distinge o notă de sincer regret.

— Nu știu, nu știu - continuă ea să murmure, neluând în seamă remarca anchetatorului, chinuită în continuare de acel gând care nu-i da pace.

Alexe ridică din umeri, obrazul i se întunecă și se aplecă peste birou, scuturând cu o mișcare precisă scrumul țigării de foi în scrumiera masivă de bronz. Păru că vrea să mai adauge ceva, dar, brusc, se răzgândi și făcu un semn discret locotenentului. Acesta încrucișă brațele peste birou, își dresă vocea și zise:

— După cum constat, dumneavoastră abuzați de răbdarea noastră. Este inutil să jucați teatru aici, n-are niciun rost. Cel mult veți reuși să vă îngreunați situația! Știm că ați fost amanta lui Adorian și că vă întâlniți deseori în garsoniera dumneavoastră.

Atitudinea Dorinei Mănoiu se schimbă ca prin farmec. Își încheștă pumnii pe genunchi și în ochi i se aprinse o lumină disprețuitoare.

— Ei bine, da! Firește, n-ar avea nici un rost să neg faptul că l-am iubit, din moment ce ați aflat. Nicio lege din lume nu mă poate condamna acuzându-mă de acest sentiment. Da... mai ales în ultima lună, ne întâlneam

aproape în fiecare seară acasă la mine. Oh! Vă rog, nu mă întrerupeți! continuă ea, aranjându-și din nou părul și aplecându-se către Cristache, care schițase un gest ironic. Știu ce vreți să spuneți! Că era căsătorit... Dar era profund nefericit, mi-a mărturisit-o el însuși, a fost o căsătorie ratată. Nevastă-sa nu l-a înțeles niciodată, n-a pătruns niciodată în adâncul sufletului său. Și apoi, între ei există nu numai o diferență de vârstă, ci și de concepții. Ea este un fel de gospodină model, teribil de meticuloasă, se pricepe să pună murături excelente, să croșeteze încontinuu pulovere groase și să pregătească după diverse rețete niște prăjituri foarte ieftine. Atât și nimic mai mult. Recunoașteți și dumneavoastră, este mult prea puțin... Nu l-a înțeles niciodată. El era un om deosebit! Visa fapte mărețe...

— Din păcate - pronunță rece Alexe - s-a descoperit abia după moartea lui ce fel de fapte mărețe visa. Escrocherii în stil mare!

— Trebuie să fie o greșeală, nu poate fi vorba de el!

— Nu este nicio greșeală, știm cu precizie că el însuși, cu mâna lui a efectuat falsuri în actele pe care le întocmea.

Dorina oftă resemnată și se abținu să mai facă vreo remarcă. Locotenentul așteptă încordat câteva momente, apoi zise:

— În seara zilei de duminică după ora 20, în timp ce Adorian se afla la dumneavoastră în garsoniera din noul cartier al gării, v-ați certat. A avut loc o discuție furtunoasă și înainte de a ieși din casă i-ați spus că vă veți răzbuna. Cuvintele au fost pronunțate pe un ton amenințător.

— Formidabil! exclamă ea cu voce șuierătoare. Am niște vecini colosali! Întotdeauna am bănuir că stau cu urechile lipite de ușa mea. Da, într-o oarecare măsură este adevărat. Ne-am cam luat la harță. N-aș putea spune însă că a fost o ceartă grozavă. Eram puțin cam nervoasă.

— De ce v-ați certat?

— Eh! O nimica toată, un fleac din cauza căruia acum

regret enorm. Îmi promisese că mă ia cu mașina, să mergem în excursie. N-a venit... M-a făcut să-l aștept ca o caraghioasă, toată după-amiaza. Asta a fost tot!

— Și totuși, amenințarea rămâne valabilă, deoarece imprimă o nuanță gravă, pune într-o anumită lumină moartea neașteptată a lui Adorian. Ați strigat: „Mă voi răzbuna! N-am să te iert!” Pe urmă, la puțin timp după plecarea lui, dumneavoastră ați părăsit în mare grabă locuința și v-ați întors acasă la ora 22 și 20 de minute. Trebuie să știm cât mai exact în ce fel ați folosit timpul acesta?

Femeia își duse mâinile la ochi, se cutremură ușor, lovită parcă de amintirea unui vis urât și după o ezitare destul de lungă, răspunse printr-o întrebare:

— Cum l-am folosit? Dacă nu mă înșel, în termeni juridici, această justificare a timpului se numește alibi. Nu-i așa?

— Numiți-o cum vreți - spuse Alexe morocănos. Definiția termenului contează poate mai puțin. Răspunsul însă, vă atrag încă o dată atenția, trebuie să fie cât mai corect.

— Ha-ha-ha! izbucni ea într-un râs puternic, teribil de sarcastic. Deci n-a fost un accident! Extraordinar! Nu cumva bănuți că a fost ucis? Ha-ha! Formidabil! Așa ceva nu mi-ar fi trecut prin cap. De altfel, pentru mine este totuna, nu mai are nicio importanță... Accident, sau asasinat, totuna este. Tot mort rămâne și nu-l mai poate învia nimeni și nimic! Nicio anchetă nu-l mai poate învia...

Își acoperi din nou ochii cu palmele și începu să vorbească printre suspine, ștergându-și din când în când câte o lacrimă:

— L-am iubit! L-am iubit prea mult și nu merita! Mi-am dat seama prea târziu că am făcut o greșală. N-ar fi trebuit să mă îndrăgostesc de el... părea atât de sincer, atât de curat... Vedeți, în primele zile după ce am început să lucrez la magazinul „Turistul”, Adorian mi-a făcut impresia unui om ursuz, puțin vorbăreț și mai ales foarte

sever. Pe urmă, după vreo săptămână, m-a invitat cu mașina la o plimbare, undeva, în afara orașului. Poate că n-ar fi trebuit să accept, desigur, atunci s-a produs prima greșeală. Oare puteam să ne împotrivim chemărilor inimii? Da... Avea un aer atât de nefericit! Era într-o sâmbătă seara, am înțeles, să anunț autoritățile despre neregulile din magazin.

— Dar n-ați procedat conform promisiunii pe care v-ați făcut-o - remarcă maiorul Alexe.

— Aceasta a fost prima decizie! Plecasem de acasă chiar cu gândul acesta. Apoi, încetul cu încetul, frica a început să-mi dea târcoale, a început să mă paralizeze. Am rătăcit aproape o oră pe străzi, agitată, chinuită de cele mai negre gânduri, neliniștită. Nu mai știam cum să procedez, mă îngrozea gândul că voi fi acuzată de complicitate... Îmi închipuiam ce se va întâmpla cu mine în cazul acesta... Tribunalul, închisoarea și o serie întreagă de privațiuni... Am oroare de așa ceva! În sfârșit, am intrat în cinematograful, simțeam nevoia să văd cât mai mulți oameni în jurul meu, să aud zgomot, voci, muzică, orice, numai să nu rămân atât de singură. Poate că, fără să-mi dau seama, undeva, în subconștientul meu se înfiripase ideea că trebuie să fug de mine însămi, sau, poate, mă temeam de urmările unei hotărâri pripite, nesăbuite... Știu! Altfel spus, această fugă de răspundere se numește lașitate! M-am întors acasă târziu, n-am putut să dorm toată noaptea, chinuită de aceleași coșmaruri groaznice. A doua zi am aflat știrea accidentului și am lăsat totul la voia întâmplării, nu mă mai interesa absolut nimic. Deznodământul acesta m-a paralizat... Poate că însuși destinul, cu mâna lui necruțătoare, l-a pedepsit pe Adorian. Nu credeți?

Cei doi anchetatori o privire întunecată, fără să răspundă imediat. Abia după un minut de tăcere apăsătoare, locotenentul Cristache își dresе glasul cu putere și spuse:

— Nu credem! La ce cinematograful ați intrat duminică

seara?

- La care? Un moment, să mă gândesc...
- Sunt numai două cinematografe în oraș!
- Am intrat la cel din centru, la „Luceafărul”.
- Ce film ați văzut?
- Un film românesc, „Cine va deschide ușa”.
- Era multă lume în sală? se interesă Alexe.
- Da, sigur. Arhiplină, abia am găsit bilete.
- Înseamnă că ați zărit mulți cunoscuți. Orașul nu este

prea mare, așa că, practic, era imposibil să nu fi remarcat cel puțin două-trei persoane cunoscute. Doar v-ați născut în orașul nostru. Aici ați copilărit. Aici ați făcut școala...

— Vă dați seama, în starea de nervi în care mă aflu... Puțin îmi păsa ce fel de oameni erau în jurul meu, nu mă interesa de loc dacă îi mai întâlnisem sau nu până în seara aceea. Eram extrem de agitată și memoria, adică posibilitatea de a înregistra anumite amănunte, devenise aproape nulă. De fapt, n-am reușit să mă concentrez nici măcar asupra filmului, n-am reținut nimic din ce se întâmpla pe ecran.

— Poate ați remarcat la sfârșitul filmului, când ați ieșit din sală, prezența unor persoane mai mult sau mai puțin cunoscute - sugeră Alexe.

— Nu știu, nu știu - mormăi Dorina Mănoiu, ocolind privirile maiorului.

Locotenentul Cristache luă un creion de pe masa din fața sa și începu să-l rostogolească pe cristalul de pe birou. Părea că întreaga lui ființă se concentrase asupra acelei mișcări de alunecare. Într-un târziu îl opri brusc, îl acoperi cu palma lui mare, păroasă, și conchise:

— Nu vreți să ne ajutați! A trecut o oră de când discutăm și încă n-ați răspuns la întrebarea noastră. O întrebare care vă privește direct, de care depinde, vă dați seama, chiar viitorul dumneavoastră. Unde ați fost duminică seara între orele 20 și 22 și 20 de minute?

— Bine, dar v-am povestit adineauri...

— Nu! interveni Alexe. În felul acesta nu ajungem la niciun rezultat. Irosim timpul de pomană. Cu cine v-ați întâlnit duminică seara?

Atitudinea Dorinei Mănoiu se schimbă din nou. Deveni dintr-o insolentă, trufașă, aproape agresivă.

— Nu mă puteți acuza de delictul de crimă! Sunt nevinovată! În ceea ce privește întrebarea dumneavoastră, regret, dar nu pot să răspund.

Alexe făcu doi-trei pași prin încăpere, cu brațele încrucișate pe piept. Se opri lângă soba înaltă de teracotă, se rezemă cu spatele de ea și făcu un gest către Cristache. Acesta se ridică de pe scaun, ocoli biroul încet, se opri în fața Dorinei Mănoiu și-i spuse:

— Sunt obligat să vă rețin, în interesul cercetărilor. Poate până la viitorul interogatoriu vi se va înprospăta memoria.

Femeia nu schiță niciun gest de surprindere. Părea că se așteptase la replica aceasta sau că neîntoarcerea acasă nu-i pricinuia mari necazuri. Zise:

— N-am niciun amestec în moartea lui Adorian! Sunt nevinovată! Îmi pare rău, dar la ultima întrebare nu pot să răspund.

*

* *

După ieșirea Dorinei Mănoiu, Cristache goli scrumiera în coșul din colțul camerei, deschise ferestrele dinspre stradă, respiră adânc de câteva ori, apoi se întoarse și urmări distrat fumul albăstrui ce se ridica din trabucul maiorului. Acesta ședea picior peste picior, pe fotoliul din piele neagră și nota ceva în carnetelul pe care-l folosisese prea puțin în cursul acestei anchete. Examină nemulțumit cuvintele scrise, le tăie cu o linie groasă, scrise altele pe care le șterse din nou, își mușcă buza inferioară și spuse:

— Ei! S-auzim! Ce părere ai?

— Greu de formulat o concluzie precisă. Va trebui să facem o percheziție în garsoniera ei.

— Asta da. Neapărat! La acest lucru m-am gândit și eu. Bănuiești că vom descoperi banii sustrași de Adorian?

— Nu prea sunt convins. Oricum, nu trebuie să neglijăm această ipoteză. Locuința ei a fost și este ținută sub cea mai strictă supraveghere. N-a primit vizita nimănui. Absolut nimeni n-a intrat și nici n-a încercat să intre la ea de luni până astăzi. Telefon n-are, așa că n-a putut lua legătura cu un eventual complice. Măine dimineață voi asista la percheziție. Alibiul este cusut cu ață albă, nu poate fi luat în serios. Din moment ce nu vrea să spună cum și-a petrecut timpul duminică seara, înseamnă că ascunde ceva... ține morțiș să nu descoperim un anume mister din viața ei, niște întâmplări care ar putea s-o pună într-o situație penibilă.

— Oricât de penibilă ar fi acea situație, ar trebui să-și dea seama că tăcând, devine suspectă. Trebuie să fie ceva în legătură cu cazul Adorian. N-avem voie să neglijăm niciun amănunt. Oare cele două ore au pentru ea o importanță atât de hotărâtoare încât îi este indiferent dacă este sau nu bănuită de uciderea lui Adorian?

— N-avem dovezi că ea ar fi comis crima. A mărturisit numai că era la curent cu falsurile responsabilului.

— Ceea ce nu este puțin lucru!

— Trebuie să aflăm în cel mai scurt timp unde a fost duminică seara.

— Încăpățânarea ei mă face totuși să cred că s-a reîntâlnit cu Adorian. Probabil, înainte de a se certa, el îi spusese în ce parte a orașului se va îndrepta, sau chiar cu cine are de gând să se vadă. Ieșirea ei precipitată ar putea să sprijine ipoteza că plănuia să-l întâlnească într-un anumit loc. Poate i-a ieșit înainte undeva, în afara orașului, într-un loc pustiu și neobservată de nimeni, l-a acostat. Pe urmă l-a lovit în cap, pe la spate, folosindu-se de vreo sculă găsită în mașină sau vreo armă luată de acasă.

— S-ar putea - aprobă evaziv Alexe. Acest lucru presupune neapărat că ea știe să șofeze. Să te interesezi dacă poate conduce un automobil. Deși... Dacă presupunerea dumitale se dovedește a fi exactă, înseamnă că l-a acostat în apropiere de locul înscenării accidentului. Să nu uităm că la ora 9 fără zece minute Adorian a discutat cu mecanicul Răducanu și acesta ne-a spus că nu mai exista nicio persoană în mașină. Măine voi sta de vorbă încă o dată cu Polixenia Adorian. Poate își amintește ce adrese poseda bărbatul ei în vederea schimbului de locuință. N-ar fi exclus ca după ce s-a despărțit de amantă să fi mers totuși la una din acele adrese. Slabă nădejde... Îți dai seama în ce situație era el? Dacă acceptăm spusele Dorinei Mănoiu, este ușor de presupus neliniștea lui. Până atunci reușise să treacă drept om cinstit, își jucase perfect rolul. Și, deodată, se vede amenințat cu demascarea. Nu!

— Dacă luăm drept bună mărturisirea ei, atunci ne împotmolim și mai rău. Cum ar fi procedat el în cazul acesta? Ar fi căutat, bineînțeles, să-și păstreze banii și, pentru asta, nu existau decât două posibilități. Prima: se face nevăzut cu banii. A doua: folosind orice mijloc, caută s-o împiedice pe amanta lui să-l denunțe. Și când zic orice mijloc, mă gândesc chiar și la asasinat. Or, niciuna din aceste două posibilități n-a fost tradusă în faptă.

— Așa este. Contrar tuturor principiilor de logică, survine chiar moartea lui. Parcă dinadins, numai ca să ne facă greutăți. Încâlcită afacere! Un adevărat cui al lui Pepelea!

— Să trecem încă o dată în revistă toate datele cazului Adorian - propuse locotenentul, așezându-se iarăși pe scaunul din spatele biroului. Cu permisiunea dumneavoastră, eu voi expune faptele, iar când va fi nevoie, mă veți corecta.

— De acord! acceptă Alexe zâmbind obosit, în timp ce-și aprindea altă țigară de foi. Dă-i drumul!

Prin fereastra deschisă pătrundea o slabă adiere, făcând

să freamăte imperceptibil faldurile perdelei. Fascicolul lămpii de pe birou lumina parțial profilul feței locotenentului Cristache, iar alături, în penumbră, se zărea chipul prelung al maiorului Alexe.

— N-am avansat niciun pas - conchise locotenentul, sprijinindu-și bărbia în palme.

— Așa-i - recunosc maiorul. În glasul său lent se distingea o ușoară iritare sau, mai degrabă, un soi de amărăciune neobișnuită. Să sperăm că ziua de mâine ne va aduce lucruri noi.

Discutară încă o jumătate de oră, apoi se despărțiră urmând să se reîntâlnească a doua zi la prânz.

În dimineața zilei de vineri, maiorul Alexe intră în clădirea ocupată de întreprinderea de gospodărire a orașului și întrebă unde poate fi găsită Polixenia Adorian.

Aceasta se afla într-un mic birou, la etajul întâi. În aceeași încăpere mai lucrau încă două persoane: o dactilografă între două vârste, enorm de grasă, cu părul oxigenat și un bărbat cu fața pământie, care își dregea vocea încontinuu. Obrazul trist și preocupat al Polixeniei fu luminat de un zâmbet fugar de îndată ce-l zări pe maior. Părea că întreaga ei speranță este legată de rezultatul pozitiv al anchetei. Se ridică de pe scaun venind în întâmpinarea maiorului și după ce-i strânse mâna, îl examină pe furiș, stingherită, roșind ușor, și-i propuse să treacă în odaia alăturată.

Camera semăna cu o sală de ședințe. Două banchete tapisate cu mușama negricioasă, roasă pe la colțuri, lipite de-a lungul unui perete, un dulap imens, burdușit cu dosare îngălbenite, și o masă hexagonală de stejar, acoperită cu pânză roșie, pe care se odihnea o carafă cu apă și o scrumieră uriașă, te făcea să-ți imaginezi o interminabilă ședință cu ordinea de zi încărcată, un neobosit orator, mult fum de țigară și chipurile palide și somnoroase ale unor oameni care abia așteptau să plece acasă. Cu toate acestea, mai târziu, în timp ce discuta cu

Polixenia Adorian, Alexe avu mai curând impresia că se găsește într-o sală a pașilor pierduți.

Deseori convorbirea lor fu întreruptă de diverși indivizi care intrau în cameră cu câte un act în mână și se interesau unde poate fi găsit un anume tovarăș, sau de câte un funcționar care trecea grăbit, aruncându-le priviri piezișe, curioase. La un moment dat, cineva uită să închidă ușa ce da spre coridor și Alexe simți un miros puternic de dezinfectant și auzi soneria îndepărtată a unui telefon la care nu răspundea nimeni.

Interlocutoarea lui îi dădu conștiincioasă toate informațiile cerute, uitându-se mereu, jenată, la cei care străbăteau camera, iar înainte de a intra în biroul ei se plânse cu voce timidă de necazurile întâmpinate la serviciu. Colegii, și mai cu seamă vecinii auziseră despre lipsurile de la magazinul unde fusese responsabil bărbatul ei, și, folosindu-se de acest prilej, o șicanau în permanență cu tot felul de aluzii răutăcioase. Cu un gest involuntar îl apucă de braț pe maior și-i ceru părerea referitor la transferul în alt oraș. Alexe o sfătui să nu se pripească, recomandându-i să-și vadă liniștită de muncă, și-i promise că în scurt timp situația se va lămuri. Ea clătină din cap, neîncrezătoare, își acoperi fața cu palmele mici și albe și umerii i se încovoiară, apăsăți parcă de o greutate enormă și invizibilă.

Coborând scările instituției Alexe se gândi cu milă la femeia de care abia se despărțise.

Irosi toată dimineața cu trecerea în revistă a adreselor indicate de Polixenia. Niciunul dintre locatarii celor trei apartamente nu fusese vizitat de Adorian duminică seara.

De altfel, avu tot timpul impresia că face o muncă zadarnică și în sinea lui fu nevoit să admită că ancheta se împotmolise de-a binelea.

Spre prânz, ostent și descurajat de rezultatul peregrinărilor prin toate cartierele orașului, se îndreptă către miliție. Pe drum își aduse aminte de discuția cu

Zarafu și totodată de promisiunea că-l va vizita într-una din zilele următoare pentru a face niște partide de șah. Se hotărî să se ducă la el chiar în acea seară. Apoi privirile îi fură atrase de un camion din care se descărcau lăzi cu bere în fața restaurantului din colțul străzii și i se făcu dintr-o dată o sete formidabilă, simțind în gură gustul înțepător al băuturii reci.

Sala joasă și răcoroasă ca o pivniță îi accentuă și mai mult dorința iminentă de o bere proaspătă, își închipui paharul aburit și alături, în scrumieră, trabucul fumegând, răspândind un miros familiar ce-i dilata nările, amintindu-i de serile calme, când ședea acasă, în București, și când citea o carte cumpărată în ajun. Se îndreptă către masa de lângă podiumul orchestrei, dar în ultimul timp se răzgândi, observând telefonul public. Voia să-l invite și pe locotenentul Cristache. Formă numărul lui și fu surprins, auzindu-l atât de repede. Părea că nu avusese de făcut altceva, decât să aștepte apelul acesta.

— Ei! Ceva nou? Ai asistat la percheziție?

— Tovarășe maior, dacă îmi permiteți să raportez, n-am descoperit absolut nimic interesant în garsoniera Dorinei Mănoiu.

Urmă o pauză, poate prea lungă, apoi, în sfârșit, se auzi din nou vocea locotenentului, de data aceasta parcă mult mai îndepărtată:

— În schimb, sunt în posesia alibiului Dorinei Mănoiu.

— Extraordinar! Cum așa?

— Un alibi foarte solid. În niciun caz nu poate fi acuzată de crimă sau de complicitate la crimă...

— În zece minute sunt acolo.

Agăță receptorul încet și străbătu sala restaurantului privind cu regret cum ospătarii aranjau sticlele de bere în frapierele pline cu gheață.

Locotenentul Cristache îl aștepta stând pe marginea biroului și răsfoind încruntat dosarul cazului Adorian. Alexe îl privi dintr-o parte, amuzat de mina lui dezolată, îi

dădu o palmă amicală peste umăr și zise:

— Ei! De ce faci mutra asta așa de bosumflată? Ce s-a mai întâmplat?

Celălalt oftă zgomotos, ca un copil căruia i s-a ascuns jucăria favorită, și răspunse:

— Percheziția n-a dat niciun rezultat. Nici urmă de bani. În schimb, când m-am reîntors aici, m-a întâmpinat o adevărată surpriză. Să vă explic: astăzi de dimineață tovarășul comandant a primit un anunț anonim. În anunț se insinua că medicul Voina Apostol, chirurg la spitalul de adulți din orașul nostru, practică avorturi ilegale. Se dădeau o serie de informații ce păreau a fi precise. Descinderea efectuată la casa doctorului a demonstrat că autorul anonim al scrisorii a avut perfectă dreptate. S-au descoperit instrumentele de chiuretaj. De asemenea, două vecine de-ale doctorului au declarat că acesta primea anumite vizite suspecte, mai ales seara, după ce se întuneca. Fiind arestat, Voina a mărturisit că în ultima lună a efectuat mai multe întreruperi de sarcină. Cine credeți că era una din clientele sale?

— Hmm... Nu este greu de ghicit. Probabil Mănoiu Dorina.

— Așa este! A fost confruntată cu doctorul și a mărturisit repede absolut totul. Duminică seara, în timp ce Adorian se afla la ea, i-a spus că va deveni mamă și a reamintit promisiunea lui de a divorța și de a se căsători cu ea, pentru a fi în mod legal tatăl viitorului copil. El s-a eschivat cu cinism, spunând că nu recunoaște paternitatea. Încetul cu încetul, discuția s-a preschimbat într-o ceartă îngrozitoare, terminându-se cu amenințarea rostită de Dorina Mănoiu și auzită de pensionarul Iliescu: „Mă voi răzbuna! N-am să te iert niciodată!” De multă vreme ea știa cine este autorul delapidărilor de la magazinul unde lucra, dar nu l-a denunțat pentru că-l iubea prea mult și pentru că el îi promisese căsătoria și o viață ușoară undeva, în alt oraș. Duminică seara, înainte de a o părăsi,

Adorian i-a lăsat pe masă șapte mii de lei (ea afirmă categoric că aceștia erau toți banii pe care îi avea asupra lui) și i-a spus să se descurce cum poate. Cu această sumă s-a dus la medicul Voina, pe care i-l recomandase o bună prietenă, și el i-a întrerupt sarcina. Pe urmă, tot Voina i-a făcut rost și de un scurt concediu medical. Așa s-au petrecut faptele! Ce spuneți?

— Ce să mai spun! Din moment ce deține un alibi atât de solid... Când se termină inventarierea la magazinul „Turistul”?

— Chiar înainte de sosirea dumneavoastră m-am interesat prin telefon. Luni dimineață se va redeschide magazinul.

— Ha... Hmmm... Apropo, ce faci diseară? Să bem câteva sticle de bere la restaurantul „Bucegi”. Cred că pe la ora 20 am să merg la Zarafu, voi juca trei-patru partide de șah. Dacă vrei să asisti... n-o să se supere...

— Îmi pare foarte rău, tovarășe maior, adineauri a telefonat nevastă-mea și m-a anunțat că a luat bilete la cinema, rulează un film cu Belmondo, „Omul din Rio”, și nu vrea să-l scape. În zilele următoare va fi mare aglomerație. Tocmai voiam să vă propun să veniți cu noi.

— Regret, dar l-am văzut la București.

— Atunci, după film, voi trece să vă iau de la Zarafu. Dacă veți mai fi acolo, bineînțeles.

— Cu siguranță că voi fi. Am să te aștept. Și așa nu vom termina prea repede. Zarafu ar fi capabil să mă rețină toată noaptea.

— Atunci, e-n regulă! După ce terminați de jucat, vom merge să bem o bere.

— S-a făcut!

Alexe juca prudent, având piesele albe, gândindu-se îndelung la fiecare mutare. Prima partidă se apropia de sfârșit, intraseră într-un final de nebuni de culori diferite cu pioni, și acum se străduia să stăvilească înaintarea unui

pion central avansat ce amenința să se transforme în două mutări.

Zarafu avea un pion în plus, dar Alexe știa că în poziția respectivă numai un singur pion nu poate câștiga decât în cazuri excepționale.

— Propun remiză - spuse maiorul.

Zarafu înălță din umeri, sceptic, fără să răspundă imediat. Își trecu palma peste bărbie, reflectă câteva minute, apoi zise:

— Nu cred că este cazul s-o accept. Am oarecari șanse.

Alexe execută o manevră complicată, aducând regele în apropierea pionului advers avansat și tocmai când răsufla ușurat, sigur de remiză, orbul sacrifică nebunul și dintr-o dată poziția albului se prăbuși ca un castel din cărți de joc.

— Ați apreciat corect poziția - recunosc Alexe.

A doua partidă, destul de scurtă, fu câștigată de maior datorită unei capcane extrem de ascunse și neobservate la timp de Zarafu.

Cea de-a treia însă, fu lipsită de istoric. Orbul sacrifică un cal în jocul de mijloc și abia după două-trei mutări Alexe își dădu seama că n-ar fi trebuit să accepte sacrificiul. Se recunosc învins.

În timp ce aranjau piesele pentru cea de-a patra partidă, se auzi soneria telefonului. Zarafu tresări puternic, parcă trezit din vis.

— Probabil pe mine mă caută - îl liniști maiorul, amintindu-și de promisiunea locotenentului Cristache. Un prieten mi-a făgăduit că va trece pe aici să mă ia. Vă deranjează?

— Nici vorbă! Să poftească. Sper că nu se va plictisi asistând la partidele noastre.

— Atunci să nu începem jocul, să-l așteptăm și pe el.

Cristache se dovedi a fi un spectator greu de suportat. Își manifesta cu voce puternică nemulțumirea după fiecare mutare ce i se părea a fi mai slabă și uneori puneă chiar mâna pe piese, cu scopul de a le manevra, scop care

bineînțeleles nu se potrivea câtuși de puțin cu planul de joc al celui pentru care intervenea. Zarafu nu se putu abține și făcu o remarcă ironică, amintind îndatoririle principale ale chibiților. Pentru a-i mai tempera zelul, maiorul propuse un campionat în trei, sistem eliminatoriu. Locotenentul aprobă entuziasmat și alese piesele negre pentru a juca prima partidă cu Zarafu. Deși nu cunoștea aproape nimic din teoria jocului de șah, se dovedi totuși a fi un adversar destul de tenace.

Orbul întrebuință o deschidere demodată, care nu se mai folosea de mulți ani în practica concursurilor, luându-se în considerație faptul că la un joc precis al negrelor, piesele albe obțin cel puțin remiza. Încă de la primele mutări Zarafu sacrifică doi pioni consecutiv.

— Interesant! Foarte interesant! observă Alexe. Deschiderea aceasta nu se mai întrebuințează de multă vreme în turnee. S-ar putea să pierdeți.

— Vă referiți la gambitul nordic? Nu sunt de aceeași părere - zise Zarafu.

În continuare, orbul obținu mari perspective de atac pe aripa regelui, pe care le exploată cu multă precizie. Cu toate strădaniile depuse, Cristache nu putu să evite înfrângerea. În sinea sa maiorul era totuși convins că locotenentul ar fi trebuit să câștige. De aceea, așezându-se pe un scaun, în locul lui Cristache, făcu următoarea observație:

— Eram sigur că veți pierde, dar văd că m-am înșelat. Gambitul nordic nu aduce avantaj la un joc atent și exact al negrului.

— S-ar putea să aveți dreptate. Nu vă contrazic total. Depinde cu cine joci. Cred că sunteți de aceeași părere, nu? Dacă e vorba de un adversar care cunoaște bine teoria acestui gambit, atunci desigur întrebuințarea lui n-are niciun rost, ba este chiar primejdioasă. E rândul dumneavoastră acum. Să vedem cine iese campion.

Traseră la sorți și maiorul obținu culoarea albă. Deși

abia discutaseră despre gambitul nordic, totuși Alexe nu putu rezista tentației și folosi chiar această deschidere, probabil dintr-un spirit de bravadă sau, poate, pentru a se convinge pe el însuși de valabilitatea argumentului invocat de adversar.

De data aceasta, locotenentul nu interveni cu nicio propunere. Asista atent, nemișcat, cu coatele rezemate de tăblia mesei. Pe fața orbului se lăți un zâmbet superior în clipa când își dădu seama ce deschidere se joacă. Acceptă cu același zâmbet sarcastic, sacrificiul celor doi pioni. Poate tocmai din această pricină Alexe își aduse aminte de inovația descoperită de Adorian și se grăbi s-o experimenteze imediat. Ezită totuși câteva clipe, apoi anunță cu voce emoționată acea mutare.

La auzul ei, Zarafu tresări ușor, probabil uimit de această noutate și se gândi mult înainte de a pronunța replica. După cinci-șase mutări începu să dea semne vădite de nervozitate, părând preocupat de cu totul altceva decât de partida pe care o juca. La un moment dat, uită chiar cine este la mutare și tresări din nou, parcă trezit din vis, atunci când Cristache îi puse mâna pe braț, atrăgându-i luarea-aminte. Mai departe, jucă din ce în ce mai prost. După puțin timp, maiorul decretă triumfător:

— Mat imparabil în trei mutări!

Zarafu își acoperi fața cu palmele și răspunse:

— Da! Firește... Aveți dreptate. Nu mai am ce face. Cedez.

— Felicitările mele! exclamă locotenentul aplecându-se spre superiorul său. Deși acum ar trebui să jucați cu mine, permiteți-mi totuși să mai fac eu o singură partidă cu tovarășul Zarafu. Vreau să-mi iau revanșa!

— Bine, treci în locul meu - se învoi maiorul. Dacă ții neapărat să te reabilitezi... Numai să nu mă faci de râs și de data aceasta.

Partida se termină repede în favoarea lui Zarafu. Cu toate că era obosit și dădea semne de nervozitate, reuși

totuși să câștige. Locotenentul se ridică de la masă înciudat și spuse:

— Am încercat imposibilul. Jucați mult mai bine decât mine. Poate că data viitoare...

— Oricând sunteți bineveniți. Am putea continua și în seara asta, dar mă cam doare capul - se plânse orbul. Cred că am fumat prea mult și n-am ieșit de loc din casă.

Locotenentul își privi ceasul și întinse mâna spre Zarafu pentru a-și lua rămas bun, dar în momentul acela îl văzu pe Alexe care trecuse în spatele gazdei, făcându-i semne desperate cu ambele brațe să mai rămână în cameră. Contrariat de atitudinea bizară a maiorului pe care n-o pricepea câtuși de puțin și oarecum amuzat în sinea sa de gesturile lui caraghioase, fu totodată surprins de reacția lui Zarafu. Acesta se întoarse fulgerător, ca și când ar fi fost avertizat de un al șaselea; simț că ceva este în neregulă, că între cei doi ofițeri există o înțelegere tainică de care el trebuie să țină seama. Alexe sesiză la vreme neliniștea orbului și expresia feței sale se transformă subit, deveni calmă, chiar puțin cam plictisită și zise, pălind că-și amintește abia în acea clipă de un amănunt cu totul lipsit de importanță:

— Știți... era gata să uit. Nevasta lui Adorian m-a rugat să vă transmit că ar vrea să vă facă o vizită mâine dimineață. Ar dori să... mă rog, n-am înțeles prea bine ce vrea, dar cred că răposatul ei soț i-a vorbit de dumneavoastră în termeni elogioși.

Orbul își scutură umerii străfulgerat parcă de un gând neplăcut și după o pauză de câteva secunde, spuse:

— Desigur, desigur... Numai că regret că n-am s-o pot vedea. Voi pleca dis-de-dimineață la București. Fratele meu a fost internat la spital și...

— Firește. Nu-i nicio grabă. Poate când vă întoarceți de la București. Să mergem, tovarășe locotenent. Am abuzat destul de ospitalitatea domnului Zarafu.

Se despărțiră. Trecură prin culoarul pardosit cu ciment

și pe urmă prin sufrageria bătrânei Vidrașcu Alexandrina. Cu toate că ora era destul de înaintată, ea ședea încă la masa din mijlocul încăperii și la lumina supărătoare a unei lămpi cu abajur verde își dădea în cărți. Scufia cu dantele și capotul larg, înfioat, îi împrumutau o ciudată asemănare cu bătrânele femei din vechile gravuri flamande. Se sculă sprintenă de pe scaunul înalt, îi însoți în tăcere până la ușă și execută o reverență caraghioasă, la vederea căreia locotenentul se abținu să nu pufnească în râs.

În timp ce coborau scările, unul lângă celălalt, Cristache comentă cu voce domoală întâlnirea cu Zarafu.

— Trebuie să recunosc, joacă excelent. Mult mai bine decât mine. Și în majoritatea cazurilor alege sacrificiul. Niciodată n-am să-l pot învinge. Dar nici cu dumneavoastră nu mi-e rușine! L-ați dat gata, mai ales în ultima partidă, am impresia că n-o va uita multă vreme. Mutarea aceea cu care l-ați surprins, aproape l-a speriat.

— Într-un fel, trebuia să-l sperie!

— Cum așa? De ce trebuia?

— Ai să pricepi îndată. Stai, încă nu ieșim în stradă.

Îl prinse de cot și duse arătătorul la buze, îndemnându-l să tacă, apoi îl împinse în umbra scării. Cristache se supuse nedumerit, întrucâtva intrigat de autoritatea bizară a maiorului, pe care îl înțelegea din ce în ce mai puțin. Locotenentul avea senzația că timpul se scurge cu o încetineală de-a dreptul enervantă, nu îndrăznea să se clintească nici măcar pentru a ridica mâna și a examina cadranul fosforescent al ceasului, atât de neobișnuită i se părea situația lor. Coridoarele murdare și slab luminate ale sumbrei clădiri păreau cu desăvârșire pustii, iar maiorul ședea ușor aplecat în față, nemișcat, cu toate simțurile încordate, la fel ca un vânător care așteaptă cu înfrigurare ca fiara urmărită de ogar să se ivească dintr-o clipă într-alta. Uneori din spatele ușilor de pe coridor pătrundea până la ei câte un zgomot vag, nelămurit, ce mărea parcă și mai mult tensiunea nervoasă. Cristache se întreba ce s-

ar întâmpla dacă una din uși s-ar deschide pe neașteptate și vreun locatar i-ar surprinde stând pe palier, tăcuți ca două fantome. Trecuseră numai câteva minute - locotenentul era gata să jure că au așteptat multă vreme - când maiorul se mișcă în sfârșit și zise:

— Repede! Înapoi... să ne întoarcem...

Din pricina emoției, începuse să se bâlbâie. Urca în viteză, câte trei-patru trepte deodată, iar Cristache îl secunda, alergând după el, uimit de agitația șefului său. Brusc la etajul de deasupra auziră pașii precipitați ai unei persoane care fugea înaintea lor și în clipa următoare zgomotul unei uși trântite. Alexe obținuse un avans serios asupra locotenentului, dar cu toate acestea accelerează și mai mult alura. În curând ajunseră la ultimul etaj și maiorul se opri în dreptul ușii pe care scria Vidrașcu Alexandrina și Zarafu Nicolae. Apăsă energic pe sonerie apoi bătu cu ambii pumni în tăblie. Neprimind niciun răspuns, se pregătea tocmai să-și facă vânt pentru a o sparge, dar chiar în acea secundă auziră cheia răsucindu-se în broască și imediat se ivi în prag și silueta firavă a bătrânei Vidrașcu. Era speriată, boneta îi alunecase pe o ureche și părul alb, prins în bigudiuri de hârtie, forma pe fruntea ei un fel de diademă hazlie. Maiorul se strecură pe lângă ea la iuțeală, străbătu sufrageria cu pași uriași, dădu perdeaua în lături și izbi cu umărul în ușa camerei lui Zarafu. Din interior se auzeau niște bufnituri seci și zornăitul unor cioburi de sticlă.

— Trebuie să forțăm ușa!

— Lăsați-mă pe mine - interveni locotenentul. Îi vin eu de hac.

Își uniră eforturile, dar nu obținură niciun rezultat. Ușa rezista cu succes atacului.

— S-o spargem, fă rost de o sculă! zise Alexe. Numai de n-ar fi prea târziu!

Cristache găsi un satâr în bucătăria bătrânei. Îl introduse între canat și marginea tăbliei, folosindu-l ca pe

o rangă. Se auzi un pârâit scurt, broasca cedă încetul cu încetul, apoi drumul fu liber.

Piese de șah zăceau risipite pe podea, amestecate cu cioburile unui pahar. Un curent de aer clătina ușor faldurile perdelelor. Ferestruia circulară ce dădea spre acoperișul casei era întredeschisă.

— Trebuia să-mi închipui - murmură maiorul ca pentru sine. Vrea să scape, blestematul!

Se apropie tiptil de ferestruie, dar în aceeași clipă geamul ei se prefăcu în țandări și un glonț suieră pe lângă tâmpla maiorului, oprindu-se, cu un plescăit înfundat, în tencuiala peretelui din spate. Se trânti brusc la pământ și tipă la Cristache:

— Stinge lumina!

Razele lunii aruncau o lumină galbenă, stranie, asupra camerei în dezordine și timp de câteva secunde se auzi numai găfâitul trupurilor ghemuite pe covor. Pe urmă, distinseră un râs sardonice și răpăiala unor pași ce se pierdeau în depărtare, răsunând ca o tobă pe acoperișul metalic.

Alexe se ridică încet, scoase revolverul și se apropie de ferestruie, privind încordat afară. Trase un scaun lângă perete, se urcă pe el și înainte de a se avânta în urmărire, ordonă locotenentului:

— Telefonează numaidecât la miliție! Să se formeze un cordon împrejurul clădirilor din vecinătate. Fiți cu băgare de seamă, individul este înarmat. E foarte periculos. Să nu scape cu niciun chip!

— Cine? întrebă Cristache încă nedumerit.

— Zarafu! Grăbește-te!

Încălecă pervazul și se strecură afară, aplecat de spate, avansând încet, pipăind precaut cu mâna stângă locul pe unde trebuia să treacă.

Cerul de iulie, spuzit de stele, părea o boltă uriașă întinsă peste încremenirea orașului adormit. Tăcerea nopții fu sfâșiată de pocnetul sec și dur al celui de-al doilea glonț,

pornit din spatele unui coș pătrat, aflat la vreo cincisprezece metri distanță de locul unde se adăpostise urmăritorul. Alexe ripostă calm și imediat. Se declanșă un schimb violent de împușcături. Câțiva trecători întârziați căscau gura uimiți, ca la circ, staționând lângă șirul de pomi de pe marginea străzii. Ferestrele caselor din apropiere începură să se lumineze treptat. Una din ele se deschise și în cadrul ei se ivi o pereche formată din doi bătrâni, îmbrăcați în cămăși de noapte. Bărbatul cuprinse umerii femeii cu un braț, iar cu celălalt arătă ceva spre clădirea unde continua cursa dintre urmărit și urmăritor.

Maiorul înainta prudent, trăgând cu coada ochiului la golul de dedesubt, având grijă să nu alunece. Ajunse la o porțiune aproape orizontală și se pregăti să facă un salt, dar tocmai atunci auzi o trosnitură în față și observă silueta întunecată a infractorului furișându-se spre stânga, iar de acolo, execută o altă săritură periculoasă și se pierdu în schelăria complicată a unui bloc în construcție. De fapt, tocmai de lucrul acesta se temuse maiorul. Urmăritul reușise să ajungă într-un loc de unde putea cu ușurință să se facă nevăzut.

Din grupul celor de pe trotuarul de vizavi, țâșni un bărbat înalt, îmbrăcat în trening, îndreptându-se în fugă spre zidurile blocului unde dispăruse infractorul. Alerga sprinten, plimbându-și coatele ritmic pe lângă corp, ca un sportiv de profesie. Între timp, sosiră mașinile miliției și se auzi un fluierat prelung, strident, tropăitul unor pași grei și lătratul nerăbdător al unui câine. Alexe parcurse în grabă drumul ales de urmărit și când ajunse la marginea acoperișului, măsură din ochi distanța ce-l separa de schela clădirii din față. Se dădu puțin înapoi, își încorda mușchii picioarelor și în secunda următoare ateriză pe o scândură ce se arcui sub greutatea lui. Pe platforma de sub el pocni o nouă împușcătură, urmată de rostogolirea unui obiect metalic și de țipătul disperat al unui om.

Apoi, liniște deplină. Înțelese că lupta a luat sfârșit. Își

șterse sudoarea de pe frunte, ușurat, și coborî iute scândurile în pantă ce separau palierele. Ajunse în stradă tocmai când Cristache puneă cătușele lui Zarafu. Acesta se zbătea neputincios, ținut strâns de cel care îl prinsese și care acum povestea cu voce răgușită:

— M-am repezit după el și când era gata să-l ajung, s-a întors fulgerător și a tras ultimul cartuș. Din fericire, am scăpat numai cu o zgârietură la umăr. Pe urmă a aruncat cu pistolul în mine. L-am prins de braț și i l-am sucit la spate... Cred că ați auzit când a urlat...

— Asta-i bună! se miră Alexe, întinzând mâna bărbatului îmbrăcat în trening, care ajutase la capturarea lui Zarafu. E chiar Moiescu! Ce-i cu tine aici?

— Alexe! Abia acum te recunosc... De când nu ne-am mai văzut! După ce termini, aș vrea să stăm puțin de vorbă.

Zărindu-l pe maior, infractorul scăpă printre dinți o înjurătură scurtă, foarte vulgară, și rânji furios, schimonosindu-și obrazul cu o strâmbătură hidoasă.

Alexe se apropie de el. Cu un gest rapid îi smulse mustața mare, neagră, și i se adresă lui Cristache:

— Tovarășe locotenent, ți-l prezint pe Adorian Constantin, delapidator și asasin al cetățeanului Zarafu Nicolae.

— Formidabil! șopti uimit locotenentul. E chiar Adorian!

— Da, Adorian Constantin în carne și oase! Mai rămâne să căutăm banii sustrași de el...

— Nu-i veți descoperi niciodată! țipă involuntar criminalul, cu voce sugrumată de ură. Nimeni nu-i va găsi!

Alexe își încruntă sprâncenele, apoi, deodată chipul său se destinse într-un zâmbet ironic și cuvintele sale răsunară lent, târăgănat, neputând parcă să țină pasul cu gândirea mult mai accelerată:

— Nimeni! Hm! Depinde ce înțelegi prin asta...

Făcu o pauză scurtă, duse mâinile la spate, apoi se aplecă spre el și-l întrebă cu glas tăios:

— Ai uitat, probabil, discuția noastră de miercuri?

Se întoarse spre Cristache, zâmbi obosit și spuse încet, dar hotărât:

— Vom merge toți trei la magazinul „Turistul”.

— Și eu ce mă fac? interveni Moiescu ținându-se cu mâna de umăr în locul unde fusese atins de glonț. Când ne mai vedem? Măine plec din oraș.

— Dragă Titi, te duci repede la un doctor să te panseze și pe urmă ne aștepți la hotelul „Bucegi”, în camera mea.

Clătină din cap și-l amenință cu degetul:

— Parcă văd că din cauza ta am să mă culc după miezul nopții. N-ar strica dacă ni s-ar pune niște bere rece la gheață.

— Așa da! aprobă entuziasmat Moiescu. Atunci vă aștept, să nu întârziați prea mult!

Mașina în care Adorian ședea încruntat, cu capul în piept, între cei doi anchetatori, străbătu în viteză străzile învăluite în liniștea nopții și se opri curând în fața magazinului de articole electrotehnice. După puțin timp, sosiră și membrii comisiei de revizie împreună cu vânzătorul Vișan Trifon. Acesta, când îl văzu pe fostul său șef, emise un mic țipăt de groază, se frecă la ochi și își făcu o cruce mare, tremurândă. Era încredințat că se găsește în fața unei vedenii.

Maiorul îi făcu semn să vină lângă el și-i șopti câteva cuvinte la ureche. Adorian stătea în picioare, în mijlocul primei încăperi a magazinului, păzit cu strășnicie de locotenentul Cristache.

Peste câteva minute, asistară cu toții, uluiți, la ultimul act al cazului Adorian.

Vișan ieși din depozit purtând în brațe un aparat mare de radio și-l depuse pe tejghea, alături de Alexe. Maiorul desfăcu ambalajul încet, grijuliu și scoase aparatul afară. Era un radio marca „Darclée”. Mângâie cu delicatețe cutia fină, lustruită ca un cristal, apoi îl interpelă pe Adorian.

— Ei, ce zici?

La vederea aparatului de radio, atitudinea infractorului

se schimbase brusc. În ochi i se aprinsese o lucire feroce, plină de lăcomie. Părea că vrea să se repeadă asupra aparatului. Se stăpâni însă în ultima clipă, cu un efort enorm, supraomnesc, vizibil numai datorită picăturilor de sudoare apărute pe fruntea ridată, înălță din umeri și spuse:

— Ce să mai zic! Din moment ce ai aflat...

Alexe demontă capacul din spatele radioului, căută în interior și cu un gest de prestidigitator, urmărit de privirile stupefiate ale asistentei, făcu să apară o legătură groasă de bancnote de câte o sută de lei.

Vișan emise un fluierat prelung, admirativ, iar locotenentul Cristache exclamă fără să vrea:

— Curată vrăjitorie!

Maiorul privi banii zâmbind victorios, îi flutură o secundă prin aer, făcându-și vânt cu ei și conchise:

— Cazul Adorian a luat sfârșit!

*

* *

În drum spre hotel, Alexe îi povesti locotenentului despre vechiul său prieten și fost coleg de școală, Titi Moiescu. Nu se mai văzuseră de vreo zece ani, deși își scriau deseori și de fiecare dată își propuneau să petreacă undeva, câteva zile liniștite, pentru a depăna firul amintirilor, Moiescu era profesor de educație fizică la un liceu din sudul țării și de multă vreme dorea să organizeze o întâlnire cu foștii colegi ai liceului din localitatea unde copilăriseră.

— Nici nu-ți închipui ce bine îmi pare că l-am întâlnit! îi mărturisi el lui Cristache. Sper că n-o să se supere că l-am făcut să aștepte prea mult.

Moiescu ațipise. Sta de-a latul patului, cu spatele rezemat de perete și cu două perne sub cap. Brațul drept, scos afară din mâneca pijamalei, îi atârna pe pieptul păros,

dezgolit, și un bandaj proaspăt, din care mai emana încă un miros înțepător de iod, îi înfășura umărul rănit. Zâmbea în somn, fericit, răsuflând egal, fără să se sinchisească de intrarea celor doi. Pe masă se aflau trei pahare imense și alături de ea o frapieră pântecoasă, încărcată cu sticlele de bere. Alexe duse arătătorul la buze, atrăgându-i atenția locotenentului să calce încet, să nu-l trezească, dar chiar atunci Moiescu deschise ochii și-și frecă pleoapele oftând.

— Am adormit - se scuza el.

— N-ar fi trebuit să vă mai deranjăm - zise Cristache.

— Nici să nu te gândești la așa ceva! protestă Moiescu. Dacă n-ați fi venit, m-aș fi supărat...

— Atunci, să bem câte un pahar - propuse maiorul desfăcând cu gesturi sigure capacul unei sticle.

Umplu cele trei pahare încet, atent, aproape cu religiozitate, întinse unul către Moiescu și spuse:

— Te rog, nu te ridica! Stai în pat! Să închinăm primul pahar în cinstea prietenului meu Titi. Pentru curajul lui!

Profesorul îl prinse în palma lui de uriaș, îl goli dintr-o sorbitură, apoi răsă zgomotos, mirându-se sincer:

— Curaj!? Nu știu dacă poate fi numit curaj... Mai curând a fost un fel de ambiție. Nu știu, nu știu ce să zic! Vezi... Nici nu pot să-ți explic... Am sosit azi dimineață, cu echipa de volei a liceului unde sunt profesor, și după meci am fost invitați într-o excursie de echipa școlii de aici. Tocmai ne întorceam cu autocarul, abia intrasem în oraș, eram frânți de oboseală, moțaiam toți. Șoferul a frânat brusc, pentru că drumul era blocat de niște trecători, și pe urmă am auzit împușcături și am asistat la saltul acela îndrăzneț de pe un acoperiș pe altul. M-am repezit aproape înconștient.

— În orice caz, ne-ai fost de mare ajutor - zise Alexe. De prins, tot l-am fi prins, oricum. Avea prea puține șanse de scăpare. Dar, era încă periculos, fiind înarmat. Cine știe ce s-ar mai fi putut întâmpla... Tu l-ai ajuns foarte repede!

— Nu uita că am fost campion la paralele.

— Ne-a dat multă bătaie de cap, afurisitul - spuse locotenentul. Se prefăcea atât de bine!

Maiorul se ridică în picioare și începu să măsoare odaia cu pași rari. Își dresе glasul și începu să vorbească cu voce extrem de clară și de sonoră:

— Da, este un excelent actor! Îmi amintesc prima întrevedere cu el... Luasem bricheta de pe masă ca să-mi aprind trabucul și din greșeală, am strecurat-o în buzunar. Ei bine, ceva mai târziu când el a avut nevoie de ea pentru a-și aprinde țigara, a pipăit cu vârful degetelor locul de pe masă unde fusese așezată în clipa când am luat-o eu. Și doar văzuse clar că am băgat-o în buzunar! Da, este un formidabil actor! Păcat că și-a pus talentul în slujba răului...

— L-a ajutat și faptul că semăna foarte bine cu orbul - remarcă locotenentul.

— Nu există crimă perfectă - continuă visător Alexe, neluând în seamă întreruperea lui Cristache. Firește, Adorian a premeditat îndelung crima, planul lui era bine pus la punct. Încă din primele zile, de când l-a cunoscut pe Zarafu, l-a frapat teribila asemănare dintre ei doi. Trebuia numai să-și vopsească părul pentru că el încăruntise, să-și lipească o mustață și să pună acei ochelari negri, mari, pe care îi purta orbul. Ochelarii mascau aproape în întregime partea superioară a feței. Să nu uităm că a jucat șah cu el, deci i-a studiat zile întregi purtarea, vorbirea și cele mai mărunte gesturi. A învățat să-l imite la perfecție, s-a străduit să intre în pielea personajului pe care trebuia să-l înlocuiască mai târziu. După cum am spus, asasinatul era bine pus la punct. Cu o singură excepție: ziua când trebuia comis! Probabil, cearta cu Mănoiu Dorina a precipitat evenimentul. S-a văzut dintr-o dată amenințat! Ea era hotărâtă. Să se răzbune, avea de gând să-l denunțe... Oricum, Adorian n-ar fi împărțit banii cu ea. Mai degrabă ar fi ucis-o. Dar acest lucru n-avea niciun rost, din moment ce-și pregătise o altă retragere mult mai convenabilă

pentru el și mai convingătoare pentru organele judiciare. I-a dat telefon lui Zarafu pentru a-l invita la o plimbare cu mașina. Apoi știi cum s-a întâmplat, a înscenat accidentul conform planului. Și pentru a împiedica examenul dactiloscopic, l-a stropit cu benzină și i-a dat foc numai cu câteva secunde înainte de a îndrepta volanul mașinii către prăpastie. Bineînțeles, a schimbat hainele cu victima și i-a ars mustața. Părul lui Zarafu a ars în întregime. Și încă ceva! În aceeași seară a trecut pe la Răducanu, avea nevoie de un martor care să declare că a stat de vorbă cu el și că l-a văzut singur în mașină. Probabil Zarafu era deja sub influența unui somnifer și zăcea adormit pe podeaua din spate a mașinii. Dar planul lui a suferit o modificare importantă. Crima a fost comisă duminică seara și el n-avea cum să intre în magazin pentru a-și lua banii. A doua zi a început inventarierea. Publicul nu mai avea acces în magazin, iar falsul Zarafu a fost obligat de împrejurări să aștepte. La începutul anchetei, noi ne străduiam să aflăm în ce fel a murit Adorian, ne întrebam dacă a fost sinucidere, accident sau crimă. Întrebarea aceasta, de altfel firească, a încurcat oarecum izele.

Se opri câteva momente, scoase din buzunar un trabuc, îi tăie capul cu briceagul de pe noptieră, apoi continuă pe un ton mai domolit:

— În sfârșit... întâiul amănunt revelator, sau mai degrabă iritant, da, cred că acesta este cuvântul cel mai nimerit, iritant, a fost lipsa ochelarilor de vedere. Pur și simplu această nepotrivire dintre lista obiectelor găsite asupra mortului și declarația Polixeniei Adorian în legătură cu ochelarii, mă scotea din sărite. Acest amănunt s-a transformat într-un fel de semnal de alarmă. Asasinatul a fost deosebit de bine regizat, dar asasinul, luând ochelarii, a comis prima greșală, destul de mică, totuși, o greșală... Nu pot să-mi dau seama dacă i-a uitat pe nas când a făcut schimb cu hainele victimei, sau dacă i-a păstrat dinadins. Să nu uităm că era foarte prezbit și poate că într-adevăr

avea nevoie de ei... În fine, asta contează mai puțin. Cea de-a doua greșeală, de data aceasta mult mai gravă, a fost abandonarea celor două registre cu însemnări de șah. Îți dai seama?

— Nu - zise locotenentul, făcând o mină total nedumerită. Nu pricep unde vreți să ajungeți.

— Vei înțelege imediat. El ar fi trebuit să distrugă acele caiete. Desigur, nu i-a trecut prin minte că ofițerul care va ancheta cazul Adorian va lua caietele și le va cerceta filă cu filă. Fiecare jucător de șah, și mai ales cei bine pregătiți, posedă un anumit fel de a juca, un stil propriu, o anumită tactică legată mai mult sau mai puțin de strategie. Și acest stil de joc nu se poate schimba de la o zi la alta, deoarece se potrivește cu caracterul jucătorului respectiv. În ziua când i-am făcut prima vizită falsului Zarafu, am jucat câteva partide. Era normal să joace șah și dacă s-ar fi comportat altfel, ar fi devenit cu siguranță suspect. Doar toată lumea știa că-l pasionează acest joc!

— Dar nu era normal ca și tu să joci tot atât de bine! Asta n-o mai știa falsul Zarafu - interveni Titi Moisesescu, în timp ce își aranja pernele sub cap. Ce zici?

Alexe înălță din umeri, dădu drumul unui rotocol de fum din trabucul ce mirosea îngrozitor, zâmbi și ocolind întrebarea continuă cu același ton, vorbind parcă numai pentru sine:

— A avut chiar îndrăzneala de a-mi pomeni de un aparat de radio, despre care pretindea că discutase cu Adorian în ziua când îl văzuse ultima dată. Iar eu, bineînțeles, n-aveam cum să apreciez dacă minte sau nu. Nici prin gând nu-mi trecea că nu stau de vorbă cu adevăratul Zarafu. A urmat cea de-a doua întâlnire, din seara asta, când ai asistat și dumneata, tovarășe locotenent, la acea faimoasă partidă care l-a demascată. Această partidă mi-a dezvăluit treptat cheia enigmei.

— Nu înțeleg...

— Mi-a dat soluția, sau, dacă nu soluția completă, în

orice caz calea spre ea. Reacția așa-zisului Zarafu m-a făcut să întrevăd că ceva scârțâie, că inelele cazului anchetat nu se combină corect între ele. Un fapt important care mie îmi scăpase până atunci. Pur și simplu atitudinea lui mi-a dezvăluit misterul. Ai citit nuvela lui Zweig „Jucătorul de șah”?

— N-am citit-o și vă rog să mă credeți că nu-mi pot închipui ce legătură ar putea exista între această nuvelă și cazul Adorian.

— Hmm... Ai putea s-o citești, dragul meu! Este foarte interesantă. În ea este vorba de un om care încearcă să joace șah cu sine însuși, să se dedubleze, să-și învingă propria inteligență. Ei bine, acest lucru este, din punct de vedere practic, imposibil. În ultima partidă pe care am jucat-o cu falsul Zarafu, eu am folosit o mutare nouă, descoperită de Adorian, însemnată într-unul din cele două caiete și neaplicată niciodată în practică. Da! Niciodată nu făcuse uz de ea! Ieri noapte am analizat mult această mutare și am constatat că ea nu aduce un avantaj însemnat albului. La un joc exact, negrul putea obține cel mult remiza. Da... Îți amintești, după tragerea la sorti îmi căzuseră piesele albe și abia după ce m-am hotărât să întrebuintez inovația lui Adorian din gambitul nordic, abia atunci mi-am dat seama că fac o prostie. Dar el a pierdut partida pentru că nu putea să combată într-un timp atât de scurt propria sa armă secretă. Totodată, el s-a convins că am cercetat caietele cu însemnări de șah și că mai curând sau mai târziu, voi descoperi deosebirea dintre stilul pozițional al adevăratului Zarafu și jocul actual al falsului Zarafu, joc extrem de tăios, presărat cu sacrificii. Pe urmă, chiar dumneata ai remarcat în timp ce coboram scările, că Zarafu alege în majoritatea cazurilor sacrificiul și mai ales, în mod cu totul întâmplător, ai subliniat faptul că jucase din ce în ce mai slab după mutarea pusă în practică de mine.

— Aha! Acum înțeleg - zise Cristache, vorbind rar și cu

emoție. Într-adevăr, a fost extraordinar!

— Exact! Dumneata te pregăteai de plecare, întinseși mâna spre Zarafu pentru a-ți lua rămas bun de la el, iar eu îți făceam semne să mai rămâi. De ce? Descoperisem adevărata identitate a gazdei, dar eram atât de uluit de soluție, încât aproape nu-mi venea să cred, voiam să verific încă o dată toate datele problemei. Și atunci, el s-a trădat definitiv... A observat nedumerirea dumitale, mai precis spus „a văzut” că privești spre mine într-un anumit fel și și-a dat seama că ceva este în neregulă, că planul lui începe să se prăbușească. S-a întors brusc spre mine, o mișcare involuntară, a unui om care se teme de pericol. Un orb n-ar fi procedat astfel. Pentru a mă lămuri definitiv, i-am spus că nevasta lui Adorian ar vrea să-i facă o vizită mâine dimineață. Figura lui alarmată m-a convins pe deplin. O confruntare cu propria lui nevastă ar fi însemnat un dezastru, ea l-ar fi recunoscut îndată. Într-o clipă mi-au trecut prin minte toate celelalte amănunte care acum se îmbinau perfect, lipsa, ochelarilor, asemănarea dintre Zarafu și Adorian, spusele gazdei lui referitoare la claustrarea chiriașului, la nervozitatea de care era cuprins de câteva zile. Bătrâna Vidrașcu îi pregătise o friptură de miel, dorea să-i facă o surpriză, dar Zarafu nu s-a atins de ea, deși era mâncarea lui preferată. Mi-am adus aminte că în timpul primei mele vizite, lumina era slabă în cameră, probabil încă nu era sigur că a intrat perfect în pielea personajului pe care îl interpreta... Îi era frică să nu-l recunosc. La cea de-a doua întâlnire n-a mai avut nicio grijă, era încredințat că n-am nicio bănuială. Dar, a intervenit „inovația lui”, adică mutarea întrebuintată de mine, și el și-a dat seama că demascarea este iminentă, a vrut să dispară imediat, după ce ne-am despărțit de el. Ce spuneți? Ar fi cazul să mai golim niște pahare, mi s-a uscat gâtulejul, am discutat destul despre Adorian. Am impresia că l-am neglijat pe prietenul nostru Titi.

— De loc! protestă Moisescu, întinzând mâna către

pahar. Te-am ascultat cu plăcere... M-ai captivat! Știi, de mult voiam să te rog să-mi vorbești despre cel mai greu caz întâlnit în cariera ta până în prezent. Ce zici?

— Poate că într-o zi îți voi povesti ceva despre un caz copilăresc de simplu... atât de simplu, încât atunci când l-am rezolvat părea o biată problemă de aritmetică elementară. Și totuși, mie mi-a dat multă bătaie de cap... Da... Dacă ții neapărat, firește că ți-l voi povești. Dar nu acum. Am vorbit destul despre asasini și despre infractori. Să trecem la lucruri mai vesele.

— Să ne spună cum a decurs întâlnirea de volei, propuse locotenentul.

— Dacă vreți neapărat...

Își acoperi picioarele cu pledul, făcu semn să i se umple paharul, apoi începu să povestească, vorbind rar, alegându-și cuvintele cu grijă.

Își luă rămas bun, târziu, când afară se lumina de ziuă.

MORTUL DIN VALEA CORBULUI

Trecuse de miezul nopții. Un camion cu remorcă urca greu pe șoseaua umedă și alunecoasă. Șoferul claxona prudent înaintea fiecărei cotituri, iar sunetul reflectat de văile înconjurătoare semăna cu țipătul disperat lansat de sirena unei nave rătăcite în ceață. Ploua cu găleata. Farurile camionului luminară intens și fugitiv ferestrele înguste ale unei case izolate. Picături mari, alungate de vânt, izbeau furioase peretele dinspre nord, ca niște rafale de mitralieră, și zgomotul furtunii estompa la răstimpuri inegale vâjâitul pâ râului ce curgea prin pădurea din spatele casei.

Maiorul Alexe de la miliția judiciară trase perdelele încet, își dezbracă pelerina, o întinse grijuliu pe marginea celor două scaune, apoi reaprinsе țigara de foi, privind cu lăcomie patul din mijlocul camerei. Puțin mai târziu aruncă mukul în soba rece și blestemă cazul ce-l adusese pe neașteptate în orășelul de munte N.

Sosise cu acceleratul de ora 21.10, coborând pe peronul umed și trist, pe urmă se îndreptase către bufetul gării. Înăuntru era tot atât de multă umezeală, parcă mai frig din pricina pustietății localului și vainbușul mirosea a pucioasă. Avu chiar ciudata impresie că toate obiectele degajau un puternic iz de pucioasă: paharele urâte, fețele de masă murdare, florile artificiale înfipte într-o vază pântecoasă așezată pe frigider, perdelele și chiar modestul coniac pe care-l sorbi alene, înghițindu-l în silă, stând în

picioare lângă tejghea, în ciuda anunțului: „Nu servim decât la masă”.

După ce așteptase autobuzul - n-avea să mai sosească din cauza furtunii - plecase pe jos spre centrul orașelului, dar rătăcise drumul și numai datorită norocului nimerise târziu la poarta acestei case. Stăpânul ei, un bătrân pe jumătate surd, după îndelungi parlamentări fu de acord să-l adăpostească o noapte.

Și acum sta pe marginea patului, ascultând șuieratul vântului, gândindu-se la crima comisă în ruinele cabanei de pe Valea Corbului. Vru să întindă mâna spre servieta în care se afla înștiințarea laconică a miliției din N., dar în cele din urmă renunță. O citise de prea multe ori în tren, învățând-o aproape pe de rost. Își îmbracă pijamaua dârdâind de frig, se cuibări sub plapuma jilavă și răpăiala monotonă a ploii îl făcu să adoarmă numaidecât.

*
* *

A doua zi se întâlnește cu căpitanul Vintilă, comandantul miliției din N., și după o sumară consfătuire se suie în mașină, plecând către locul unde fusese descoperit cadavrul.

Ceața străvezie plutea deasupra văii, ca o plasă fină aruncată peste crengile copacilor mirosind încă a ploaie. O vulpe roșcată țâșni din marginea pădurii, tăindu-le calea, amintindu-le parcă nostalgice și efemere scene de vânatoare. La ultima cotitură trebuia să se dea jos din mașină. Drumul era blocat de un brad imens, doborât de furtuna din cursul nopții. Intrară în pădure, urcând anevoie de-a curmezișul serpentinelor, alunecând la fiecare pas pe pământul negru și zemos, amestecat cu frunze putrede.

— Acolo! exclamă căpitanul Vintilă și arătă cu brațul înainte către peretele de bârne ivit pe neașteptate, la numai douăzeci de metri depărtare, într-un luminis

înconjurat de fagi drepti ca lumânarea. De fapt - continuă el - construcția este numită impropriu cabană. Este un fost pavilion de vânătoare, neîntrebuințat de foarte multă vreme.

Înaintară tăcuți. Îi întâmpină milițianul care asigura paza. Pavilionul se compunea dintr-un cerdac, o cameră spațioasă plasată în centru, flancată de alte două ceva mai mici, și o cămăruță ce servise odinioară drept vestiar. Se menținuse, printr-o adevărată minune, cuierul grosolan bătut în perete, iar sub el o pată dreptunghiulară indica locul unde se aflase oglinda. Prin acoperișul spart se zărea cerul mohorât, pereții abia se mai țineau în picioare și dușumeaua murdară, putredă, cu multe scânduri lipsă, mustea de apă. Pretutindeni zăceau împrăștiate hârtii, cutii goale de conserve, sticle sau borcane sparte și tot felul de alte resturi aruncate de excursioniștii care făcuseră câte un scurt popas aici. Fotografii și medicul legist sosiseră cu puțin timp înaintea lor și acum lucrau cu gesturi precise, cu acel calm dobândit prin rutină, aplecați asupra cadavrului. Mortul se afla în vestiar, zăcând în poziția în care fusese descoperit întâmplător de către cei doi turiști, cu o zi în urmă.

Întins la orizontală, cu spatele rezemat de peretele din bârne cioplite, avea o rană la baza occipitalului provocată de un obiect greu, contondent, și piciorul stâng era puțin îndoit sub cel drept, iar brațele strânse deasupra abdomenului, cu degetele chircite ca și când ar fi sperat să-și apere acea parte a corpului. Era un bărbat necunoscut, în vârstă de 45-50 de ani, voinic, înalt, cu părul ușor încărunțit la tâmpile și început de calviție, îmbrăcat într-un hanorac verzui și pantaloni din stofă cenușie. În picioare n-avea niciun fel de încălțăminte. Buzunarele sale conțineau următoarele obiecte: o batistă jecoasă, un briceag solid, o pereche de ochelari de soare, un pachet de țigări „Carpați”, o cutie de chibrituri și 56 de lei. Niciun act din care să reiasă identitatea sa. Câteva

pete minuscule, cafenii, probabil de sânge, erau risipite lângă ușă, iar altele, ceva mai mari, în jurul corpului.

— Când a survenit moartea, doctore? întrebă maiorul Alexe.

— În urmă cu aproximativ 48 de ore.

— Fulgerător?

— Ah! Tocmai la asta mă gândeam acum. Se pare că a mai trăit foarte puțin după lovire. Vă voi da amănunte după efectuarea autopsiei.

Alexe mormăi ceva de neînțeles, mușcându-și buza superioară, apoi se interesă brusc:

— L-ați fotografiat din toate pozițiile?

— Da - încuviință fotograful.

— Cred că-l puteți lua. Aș vrea să cunosc rezultatul autopsiei cât mai curând. De asemenea, să se analizeze petele de sânge. Mă interesează mai ales dacă sângele de lângă ușă e același cu cel din jurul mortului.

După ridicarea cadavrului începu să cerceteze minuțios toate ungherele încăperilor, folosindu-se de o lanternă puternică. Căpitanul Vintilă căuta urme în jurul pavilionului. În scurtă vreme reveni însă lângă Alexe, exclamând înciudat:

— Imposibil de găsit ceva! Chiar dacă au existat urme, ele au fost distruse de ploaie și mai cu seamă de furtună.

— Da - confirmă Alexe. Slabă nădejde să descoperim indicii pe afară! Afurisită ploaie! Și aici este tot atât de greu. Ține-mi, te rog, lanterna! Să ne mai uităm o dată prin vestiar. Cred că-i singurul loc unde putem găsi vreo urmă. Am impresia că a fost ucis în altă parte și apoi transportat aici.

— Cum ați ajuns la această concluzie?

— Ei! Uită-te și dumneata... Încăperea este foarte mică, aproximativ un metru pe un metru și jumătate. Nu? Ei bine, mi se pare destul de incomod, dacă nu chiar dificil, să lovești un om de înălțimea mortului, în locul acesta, cu asemenea forță încât să-l dobori. Spațiul pe care îl ai la

îndemână nu permite o astfel de performanță. Să facem o probă. Trebuie să te întorci cu spatele. Așa... Înaintează un pas. Nu! Imposibil! E greu de presupus că a fost ucis în odăița asta atât de strâmtă. În mod normal, sunt obligat să ridic mâna deasupra capului, s-o aplec puțin pe spate și apoi să izbesc puternic. Totuși n-am loc. Este mult prea mică distanța dintre noi. Și nu văd de ce victima este nevoită să stea tot timpul cu spatele către agresor.

— Poate că a fost adus aici sub amenințarea unui revolver?

— Nu este plauzibil. Să admitem, totuși, în mod provizoriu, și această ipoteză. Deci, victima înaintează către vestiar, iar în spatele ei se află asasinul...

— Sau asinii!

— Se poate și asta. Mai departe, conform teoriei dumatile, îl obligă să pătrundă în vestiar. În ce scop? Pentru ce să se îngheșue aici, în cămăruța asta nenorocită, două sau trei persoane? Ca să discute? Lucrul acesta se poate întâmpla și în altă parte. Victima își dă seama oricum că odată intrată aici, nu mai există scăpare. De acord?

— Da.

— Ar fi ultimul moment când poate încerca să întreprindă ceva pentru salvarea sa. Să se arunce asupra adversarului, să fugă, orice, numai să scape! Înțelegi? Dar, după cum am constatat, cadavrul nu prezintă absolut nicio urmă de violență și nici răni cauzate de arme de foc. Numai o leziune la cap. Dacă nu l-am fi găsit în cămăruța asta, am fi putut admite chiar și posibilitatea unui accident. Urâtă afacere!

Un timp nu mai vorbiră. Căpitanul Vintilă ședea în picioare, cu lanterna în mână, plimbând fascicolul strălucitor pe podeaua murdară, iar Alexe, ghemuit pe vine, înainta puțin câte puțin, examinând cu cea mai mare atenție porțiunea luminată. Deodată ridică arătătorul și-i făcu semn lui Vintilă să se aplece.

— Luminează aici!

Își plimbă degetele deasupra unei crăpături a dușumelei și scoase la iveală un ȱigaret de lemn de alun, aproape neîntrebuințat. Îl privi cîteva clipe încruntat, apoi îl înfășură în batistă și-l introduse în buzunar. Spuse:

— Cam asta-i tot! Putem pleca, n-are rost să ne mai pierdem timpul degeaba în pavilion.

Se opriră pe cerdac. Alexe îi întinse lui Vintilă un trabuc, dar acesta refuză, scuturând din umeri, și-și aprinse o ȱigară. Un vânt subțire adia printre crengile fagilor.

— Trebuie să stabilim în cel mai scurt timp identitatea victimei - zise Alexe.

— Vom lua toate măsurile necesare.

— Nu ȱi se pare nimic ciudat?

— Tocmai, mă întrebam care ar putea fi mobilul crimei.

— Ei, cauzele pot fi multe. Jaf, răzbunare, teamă... Oricum, în clipa în care vom descoperi cine este mortul, vom avansa cu un pas. Totuși, altceva mă frămîntă...

— Ce anume?

— Picioarele!

— Ce vreți să spuneți cu asta?

Alexe nu răspunse imediat. Își ridică gulerul bluzei, coborî îngîndurat treptele putrede ale pavilionului, se rezemă cu spatele de un fag gros și zise:

— Din păcate, se pare că va ploua iarăși în următoarele zile.

— Glumiți?

— Nicidecum! Cu toată ploaia, presimt că va trebui să fac o plimbare în împrejurimile pavilionului. Aș avea nevoie de un ghid priceput. Să-mi cauți pe cineva care cunoaște cu de-amănuntul toate cotloanele.

— Nimic mai simplu - răspunse căpitanul Vintilă. Nea Frățilă, pădurarul.

— Bine. Să-mi dai adresa lui. Mergem?

În mașină nu discutară de loc. Șoferul conducea vesel, fluierând o melodie săltăreată, de parcă s-ar fi întors de la

o nuntă. Soarele palid de toamnă târzie risipise ceața și ici-colo se zărea câte o frunză ruginie și stingheră, plutind în aer câteva clipe înainte de a cădea pe pământul noroios.

— Încă nu mi-ați spus ce vi se pare ciudat - se interesă căpitanul Vintilă.

— Picioarele... pentru prima dată văd un cadavru numai în ciorapi. E nostim, nu? De ce-i lipsește tocmai încălțăminte? Doar n-a străbătut pădurea în ciorapi?!

— În niciun caz! Ciorapii sunt curați. Înseamnă că totuși cineva l-a transportat în pavilion. Altă explicație nu găsesc.

— Știu eu? Bizar! Foarte bizar!

Mașina rula pe șoseaua asfaltată, apropiindu-se de marginea orașului. Când trecu prin dreptul clădirii abatorului îi învălui un miros greu, persistent, și în curte văzură două vaci scheletice păscând iarba grasă de lângă poartă. Apoi casele deveniră din ce în ce mai dese.

— Persoanele care au descoperit cadavru se află în oraș? întrebă Alexe.

— Da, sunt încă aici, la odihnă. Familia Petrescu, soț și soție.

— Invită-i, te rog, la miliție. Vreau să stau neapărat de vorbă cu ei. Să zicem mâine, la ora 15.00. Pe mine mă lăsați în centrul orașului. Își privi ceasul de mână și adăugă: E unsprezece. Buun! Luați măsuri pentru stabilirea cât mai urgentă a identității mortului. Și între timp, să fie gata și autopsia.

Îi făcu semn șoferului să oprească. Acesta frână ușor și roțile mașinii atinseră bordura trotuarului.

— Atunci ne-am înțeles - recapitulă Alexe. Autopsia, familia Petrescu și cel mai important lucru, identificarea cadavruului. Mi-e teamă că nu vom putea afla destul de repede cum se numea și ce căuta în orașelul acesta. Aha! Era să uit... Unde îl găsesc pe pădurar?

— La ora asta cred că s-ar putea să fie la Ocolul Silvic - interveni șoferul. A treia casă pe dreapta.

— E-n regulă! Ne vedem mâine, la ora 15.00.

Câteva clipe rămase nemișcat pe trotuar, cu mâinile în buzunare. Spre apus, deasupra orașului, se înălțau crestele golașe ale munților. Așteptă să treacă două camioane și un microbuz, apoi traversă preocupat strada, îndreptându-se către Ocolul Silvic. Pe pădurarul Frățilă îl găsi numaidecât. Tocmai își lua banii de la casierie, pregătindu-se să plece în concediu de odihnă. Era un bărbat scund, îndesat, cu fața tăbăcită de soare, aproape de vârsta pensionării. La început îl privi cu teamă pe Alexe, dar, când înțelese despre ce-i vorba, deveni brusc vorbăreț și se arătă încântat că-i poate fi de folos. După o jumătate de oră de discuții, Alexe află tot ceea ce voia cu privire la pavilionul de vânătoare, la împrejurimile sale, precum și alte amănunte mai mult sau mai puțin interesante.

*
* *

Maiorul Alexe ședea pe marginea biroului legănându-și picioarele în gol, deasupra covorului albastru cu desene albe. În colțul gurii îi atârna țigara de foi, de mult stinsă. Alături de el, pe birou, se afla o scrumieră uriașă, încărcată cu resturi de țigări. Căpitanul Vintilă sta într-un fotoliu de piele, învăluit în nori de fum. Alexe se săltă de pe marginea biroului și se duse să deschidă fereastra. Scoase trabucul din gură, îl privi scârbit, apoi, cu o mișcare lentă, îl azvârli în curtea presărată cu pietriș alb. Se întoarse în fața biroului, apucă filele raportului de autopsie medico-legală, le frunzări distrat și mormăi:

— Și totuși... N-am avansat prea mult...

În loc de răspuns, căpitanul Vintilă emise o tuse prelungită, zgomotoasă, de fumător înrăit. Trase de nodul cravatei, își descheie nasturele de sus al cămășii, respiră adânc de câteva ori și ridică din umeri cu o mișcare ce nu putea să însemne nimic. Spuse:

— Și totuși... Am aflat cum se numește victima.

Alexandru Dogaru, cu domiciliul în Braşov, născut în anul 1920, de profesiune conducător auto. Ce căuta el în ruinele pavilionului din Valea Corbului?

Alexe îşi frecă fruntea cu arătătorul mâinii stângi, zâmbi ca un profesor aflat în faţa elevului său preferat, care se pregăteşte să dea un răspuns hotărâtor, şi insistă:

— Ei? De ce te-ai oprit? Continuă!

— Din nefericire, altceva n-am putut afla. Alexandru Dogaru n-avea familie. Locuia singur în strada Crinului, la numărul 26, şi de aproximativ doi ani nu mai practica şoferia. Îşi înjghebase un mic atelier de reparat stilouri, aparate de fotografiat, ochelari... Cam asta-i tot ce ştim despre el. Vecinii săi declară că n-avea nici prieteni, nici duşmani.

— Uneori, oamenii care n-au nici prieteni, nici duşmani sunt destul de ciudaţi sau, poate, chiar interesaţi. Mai ales din punctul nostru de vedere. Va trebui să mă deplasez neapărat până la Braşov. Să recapitulăm încă o dată ce spune raportul medicului legist. După cum vezi, în parte se adevereşte presupunerea mea. După ce-a fost transportat în vestiar, se pare că şi-a revenit câţva timp înainte de a muri. Această concluzie este confirmată şi de faptul că în jurul cadavrului duşumeaua era pătată cu sângele scurs din rană. Din păcate, nu avem cum să ştim dacă în acele momente a fost sau nu lucid. De asemenea, s-a constatat că în ziua respectivă, Dogaru Alexandru consumase o însemnată cantitate de băutură alcoolică. Apoi, analiza celor câteva picături de sânge de lângă uşa vestiarului a dovedit că ele nu aparţin victimei. Să fie oare sângele asasinului?

— Bineînţeles!

— Nu. Nu te pripi! Sunt convins că avem de-a face cu un ucigaş deosebit de viclean. Şi apoi, rămâne valabilă chestiunea care mă frământă încă de la începutul anchetei. Ce s-a întâmplat cu încălţămintea victimei? În sfârşit... Asta ne va da multă bătaie de cap. Ce se aude cu familia

Petrescu?

— Au venit. Așteaptă în hol.

— Să poftească aici!

În timp ce Vintilă telefona ofițerului de serviciu dând ordin să fie introdusă familia Petrescu, Alexe deschise încă o fereastră. Clădirea de peste drum adăpostea un depozit de vinuri. Niște camioane încărcate cu butoaie intrau pe poartă și câțiva oameni îmbrăcați în halate albastre gesticulau în fața rampei de descărcare. La capătul străzii, doi copii fugăreau o pisică scheletică.

Cei doi Petrești își făcură apariția în încăpere și căpitanul îi invită să ia loc. Bărbatul era de statură mijlocie, trecut de cincizeci de ani, cu înclinație către obezitate, transpira încontinuu, se sprijinea într-un baston cu măciulie groasă, metalică, și vorbea încet, cu voce pițigăiată. Nevastă-sa, mult mai tânără decât el, răspândi în jurul ei un puternic miros de lavandă, iar după ce se instalează picior peste picior în fotoliul de piele, ceru permisiunea să-și aprindă o țigară. Vintilă îi întinse un pachet de „Snagov”, dar ea refuză cu grație, zâmbind cochetă, și scoase din poșeta minusculă o țigară fără filtru.

Un minut sau două nu întrerupse nimeni tăcerea. Prin fereastra din stânga maiorului pătrundea în încăpere zgomotul butoaielor ce se rostogoleau în curtea depozitului. Căpitanul Vintilă părea preocupat de ascuțirea unui creion roșu. Petrescu Ion transpira îngrozitor și din când în când se ștergea stingherit pe frunte și pe gât cu o batistă albă, mototolită. Uneori ducea mâna la buzunar, scoțând cu o mișcare dibace, de prestidigitator, două-trei minuscule bomboane cafenii, pe care le arunca în gură, ronțându-le absent, iar ochii îi străluceau de plăcere. Mai târziu, în cursul convorbirii, maiorul avu impresia că acele dulciuri nu se vor termina niciodată, păreau scoase dintr-un sac fără fund, iar gestul precipitat cu care Petrescu le băga în gură semăna cu un adevărat tic nervos. Petrescu Valeria fuma în tăcere. Alexe tuși energic, își frecă fruntea

cu degetul arătător și li se adresă celor doi:

— Vă rugăm să ne explicați încă o dată, cât mai exact cu putință, împrejurările datorită cărora ați descoperit cadavrul.

— Am semnat o declarație în care am descris totul în amănunțime - zise Petrescu, făcându-și vânt cu batista. Cred că mai mult...

— Nelu, te rog! îl întrerupse nevastă-sa. Tovarășii au nevoie de ajutorul nostru!

Părea deosebit de mândră că poate să-și etaleze talentul de povestitoare. Întoarse capul către Alexe, își aranjă cu o mișcare îndemânatică fusta, lăsând să i se vadă genunchii rotunzi și bronzăți, apoi întrebă:

— Îmi permiteți?

— Vă rog!

— Știți, bărbatul meu este cam bolnav, trebuie să-l scuzați, chiar azi dimineață a avut o criză de ficat... Se întâmplă, nu-i așa? Stinse țigara în scrumiera de pe brațul fotoliului și mașinal căută alta în mica poșetă roșie. Alexe îi întinse bricheta și se interesă:

— Poate fumează și bărbatul dumneavoastră?

— Nu. Vai de mine! protestă ea. Ține regim... Deci în ziua de 17 octombrie, după-amiază, am ieșit cu soțul meu să facem o plimbare prin pădure. Locuim la vila „Aluniș”. Toată dimineața eu n-am putut ieși din casă, doar Nelu s-a repezit până la policlinică să-și facă o rețetă. După masa de prânz ploaia a încetat și i-am propus să dăm o raită în jurul vilei. Din nenorocire, am avut parte de un ghinion teribil, s-a pornit să plouă din nou, așa că am fost nevoiți să ne adăpostim în cabana din Valea Corbului.

— Cât era ceasul? interveni Vintilă.

— Două și douăzeci și cinci - pronunță bărbatul cu vocea lui subțire și uscată. Mă uitasem la ceas și-i spuseseam lui Vali că n-are rost să intrăm în cabană. De altfel, locul unde ne găseam este situat, cred, la jumătatea drumului dintre vilă și cabană. N-a vrut să mă asculte. A luat-o la fugă

printre copaci și, bineînțeles, a trebuit s-o urmez. Auzise tot felul de povești de la îngrijitoarea vilei în legătură cu ruinele acelea...

— Ce povești?

— Se spune că pe vremuri a fost un pavilion de vânătoare și că veneau foștii stăpâni ai pădurii acolo în fiecare toamnă, la vânat. Se zice că s-ar fi întâmplat chiar și o dramă în fața pavilionului. Doi tineri s-ar fi duelat pentru o actriță din Viena. Prostii! Știți cum sunt femeile. Mor după astfel de povestioare romantice. Vali a ținut neapărat să vadă cabana. Chiar ne-am certat puțin pe chestia asta.

— Nelule! Cum poți să vorbești așa ceva? N-ai dreptate! Îngrijitoarea nu minte, s-a jurat că duelul a avut loc.

— Eh, prostii! murmură Petrescu ridicând din umeri și înghițind repede o nouă porție de bomboane.

— Deci, m-am repezit singură spre cabană, - urmă Petrescu Valeria. Soțul meu venea după mine, la o distanță de vreo douăzeci de pași. Merge mai greu din cauza piciorului. L-a lovit o motocicletă anul trecut și a rămas cu un mic defect la piciorul drept. Și-mi striga tot timpul că n-are rost să mergem acolo. Eu am urcat scările, am întârziat câteva momente pe cerdac admirând pădurea, apoi m-am gândit să vizitez pavilionul. În cămăruța din dreapta m-am împiedicat de ceva și când m-am aplecat să văd despre ce-i vorba, am zărit un mort care mă fixa cu privirea lui sticloasă și, involuntar, am atins cu vârful degetelor un obraz rece ca gheața.

Femeia făcu o pauză, înfiorată, își mușcă buzele rujate și căută cu gesturi nervoase altă țigară. Trase câteva fumuri, cu sete, își mai reveni puțin, apoi continuă:

— Dacă-ți ști cât de speriată am fost! Am țipat cât am putut de tare. Cred că era gata-gata să leșin. Simțeam că mi-e imposibil să mă smulg din locul acela înfiorător. Am fost nevoită să fac un efort supraomenesc pentru a putea ieși pe cerdac. Soțul meu tocmai urca treptele îngrijorat de

tipătul meu. Îngrozitor! În fiecare noapte visez obrazul acela crispat, rece și vânăt. Bineînțeles, am plecat numaidecât la vilă, fără să mai ținem seama de ploaie. Pe drum ne-am sfătuit cum să procedăm. Știți, Nelu zicea că ar fi mai bine să ne vedem de treabă, să nu ne amestecăm în istoria asta.

— Vali! N-am spus așa ceva!

— Ei! Totuși, ai spus că vom fi citați ca martori în timpul procesului. În sfârșit, ce să mai lungim vorba... până la urmă am telefonat la miliție. Asta-i tot ce știm.

Un timp se așternu din nou tăcerea în camera înaltă. Afară începea să-și facă loc înserarea. Alexe închise fereastra din spatele lui Vintilă și vorbi:

— Da... Asta-i tot. Vă mulțumim.

Cei doi se ridicară din fotolii, vădiți ușurați, îndreptându-se spre ușă. Căpitanul Vintilă le strânse mâna, zâmbind amabil. Alexe luă o fotografie de pe birou, o învârti între degete, parcă nehotărât, și li se adresă:

— Mai țineți minte poziția mortului, în clipa când l-ați descoperit?

Femeia schiță un gest de groază, cutremurându-se, ezită puțin, apoi răspunse:

— După câte îmi amintesc, se afla lângă peretele din fața ușii.

— Nu pot să vă spun - se scuză Petrescu, zimțând stânjenit. Îmi pare rău. Am oroare de cadavre. De altfel, nici n-am intrat în camera respectivă. Țin minte că Vali tremura toată și spunea că zace un mort acolo. Am luat-o de braț și am plecat imediat spre vilă.

Alexe îi întinse fotografia lui Dogaru. Petrescu se sprijini în baston, trase aer în piept și examinează încordat fotografia, fără să se atingă de ea.

— Caraghios! murmură el.

— Ce vi se pare caraghios?

— N-are pantofi în picioare...

Alexe aprobă tăcut, aruncă poza pe birou și într-un

târziu, după ce aprinse o țigară de foi, zise:

— Da, da... Ciudat...

— Ah! Desigur, îmi amintesc! izbucni soția lui Petrescu. Abia acum îmi vine în minte un amănunt. Parcă mi se limpezesc gândurile.

— Luați loc, vă rog, nu stați în picioare! o îndemnă Vintilă curtenitor, indicându-i fotoliul din care abia se ridicase.

— Mersi, nu-i nevoie. De fapt, nici nu este prea important. Un fleac! Poate am avut o iluzie optică. Știu eu? Vedeți... În clipa în care am descoperit mortul, cu râșnetul său macabru, am urlat de groază. Vă dați seama, am rămas înăuntru foarte puțină vreme. Probabil nici chiar un minut. Și totuși, ca într-un teribil coșmar, acele câteva zeci de secunde mi s-au părut ceasuri întregi. Din pricina aceasta amănuntul pe oare mi-l amintesc devine mult prea nesigur. Parcă am visat... Poate că frica mi-a paralizat sau, mai curând, mi-a deformat simțurile. Îngrozitor! Și astă-noapte am visat obrazul acela vânăt. Abia acum, după ce soțul meu a remarcat că mortul este desculț, îmi revine în memorie acel amănunt poate nesigur, sau mai degrabă nesemnificativ. Cred că vi se pare de necrezut dar eu am observat atunci că numai un picior era descălțat. Piciorul stâng. Și mortul strângea în brațe un pantof, iar piciorul drept era încălțat. Însălmântător! Femeia își duse mâinile la ochi și începu să plângă înăbușit, cu tresăriri nervoase.

Petrescu o mângâie pe umăr și se porni să repete stăruitor:

— Gata, Vali! Gata! Te rog, nu mai plânge. Gata!

— Dumneavoastră ce părere aveți? i se adresă Alexe.

— Nu știu... nu știu... Nu l-am văzut. De altfel, vă rog să mă credeți, sunt extrem de sensibil, am oroare de morți...

După plecarea familiei Petrescu, Vintilă răsuci comutatorul de lângă ușă și odaia fu invadată de o lumină puternică reflectată de lampa enormă din plafon. Alexe clipi din ochi obosit și veni să stingă trabucul, apoi se

răzgândi.

— Interesant - mormăi Vintilă. Aproape de necrezut! Ce s-a întâmplat cu încălțăminte mortului?

Alexe nu răspunse imediat. Așezat la birou, desena pe o coală de hârtie complicate figuri geometrice. Cine îl cunoștea de mai multă vreme și-ar fi dat seama cât de agitat este. Zise:

— După părerea mea, întrebarea pusă de dumneata are o importanță capitală. Dacă am putea da un răspuns precis, în momentul de față, probabil că și câmpul cercetărilor s-ar îngusta dintr-o dată. Bineînțeles, există și o altă posibilitate... După cum ai observat, această cuconiță care abia ne-a părăsit este mult prea nervoasă, probabil chiar isterică. Are destulă imaginație... Nu este exclus ca în ultimul timp să fi citit prea multă literatură de aventuri... Putem să avem încredere în spusele ei? Nu! Încă nu! Este mult prea devreme pentru lucrul acesta. Să continuăm cercetările, ținând cont numai de faptele reale, palpabile.

Afară se întunecase de-a binelea. Vintilă se așeză pe marginea unui fotoliu, aruncă o privire scârbită către scrumierele pline și se văită:

— Am fumat, nu glumă!

Alexe încuviință fără să-și întrerupă plimbarea prin cameră. Călcă apăsător pe covorul moale, cu mâinile încrucișate pe piept. Deodată se opri, scoase trabucul din gură și rosti:

— Cred că pe ziua de astăzi ne ajunge. Măine plec la Brașov, cu primul tren. Sper să mă întorc până la prânz. Bem o bere?

— Bem. Mi s-a făcut o sete grozavă.

Înainte de a ieși, Alexe întârzie câteva clipe în fața biroului, pentru a lua o fotografie a victimei, pe care o puse în servietă.

A doua zi, pe la ora nouă dimineața, Alexe se găsea la Brașov. Însoțit de locotenentul Cernat se îndrepta către locuința lui Dogaru Alexandru. Strada era situată într-un cartier aglomerat, sub unul din dealurile care înconjurau orașul. Trecură printr-un gang de-a lungul căruia erau înșirate niște cutii înalte, metalice, pentru gunoi, străbătută curtea pustie pavată cu cărămidă și la capătul ei se opriă în fața unei uși pe care era lipit următorul afiș caligrafiat cu litere mari de tipar:

„REPARĂM APARATE DE FOTOGRAFIAT, STILOURI,
OCHELARI. SFATURI PENTRU FOTOGRAFII AMATORI.
VINDEM ȘI CUMPĂRĂM APARATE OPTICE DE TOT
FELUL” .

În timp ce locotenentul desfăcea sigiliul, Alexe trecu în revistă ferestrele și ușile ce dădeau spre curte. La etajul întâi cineva exersa o gamă la pian, repetând-o la nesfârșit. Prin chepengul deschis al unei pivnițe din apropiere se răspândea în aer un iz sufocant de ceapă veche și de butoi nespălat. Un câine mic, negru, se ivi pe neașteptate de undeva, scheună încetișor, frecându-se de pantalonii lui Alexe și în momentul când se aplecă să-l mângâie, zări la o fereastră de alături fluturarea unei perdele și niște ochi iscoditori. Se ridică, uitându-se într-acolo, dar ochii dispărură imediat, ca prin farmec. Două etichete decolorate de soare, lipite de acea fereastră, anunțau: „Remaiez ciorapi ireproșabil” și „Avem borș de vânzare”.

Dogaru locuise într-o singură cameră de mărime mijlocie, despărțită în două de o perdea soioasă ce fusese cândva de culoare galbenă. Partea dinspre curte servea totodată ca sufragerie și atelier, fiind mobilată cu un dulap vechi, trei scaune solide de bucătărie, o sobă și două mese, dintre care una rezemată în stânga ușii, încărcată cu

farfurii și tacâmuri murdare, iar cealaltă, mult mai mare, plasată în dreptul ferestrei ce da spre curte, la lumină, înțesată cu tot felul de scule, clești, ciocane, șurubelnițe, un mic strung, o menghină de mână, stilouri demontate, ochelari cu lentile lipsă și nenumărate piese mărunte provenite de la diverse aparate optice. În spatele perdelei trona un divan lat iar la picioarele lui un modest lavoar de fier. În perete, deasupra divanului, era fixată o etajeră pe rafturile căreia zăceau acoperite de praf câteva cărți, niște instrumente de bărbierit, o periută de dinți și un pahar ciobit. O mulțime de sticle goale, de coniac, țuică, votcă, rom, aliniate metodic pe podea, la capătul patului, demonstau că Dogaru Alexandru nu disprețuise câtuși de puțin băuturile alcoolice.

Ceea ce-l uimi însă pe Alexe, fu dezordinea nemaipomenită din cameră. Conținutul sertarelor era împrăștiat pe podea, ușile dulapului date de perete, hainele înghesuite unele peste altele, somiera divanului și perna spintecate cu cuțitul, un bibelou de ceramică spart, precum și alte semne care dovedeau că cineva răscolise, cu înfrigurare odaia.

Locotenentul Cernat trase un scaun lângă el, se așeză, scoase chipiul și își șterse transpirația de pe frunte. Alexe făcu doi-trei pași prin cameră, fluierând a pagubă și zise:

— Ce părere ai? Se pare ca amicul nostru n-o ducea prea strălucit. O mizerie cruntă! Și neglijență, bineînțeles. De multă vreme n-am mai întâlnit asemenea dezordine...

Cernat se ridică de pe scaun, străbătu încăperea, se aplecă deasupra sticlelor goale înșirate pe dușumea, și răspunse:

— Și bea al dracului! Cred că tot câștigul îl dădea pe băutură...

— Da, chiar și când a fost ucis băuse ceva. Avea vreo rudă în oraș?

— Pe nimeni! În primul rând acest lucru l-am cercetat. Nici prieteni. Absolut pe nimeni! Până acum doi ani a fost

șofer la I.R.T.A. I s-a desfăcut contractul de muncă din cauza beției. A tamponat de două ori camionul cu care lucra. Cu toate acestea, a fost un excelent mecanic. O perioadă a lucrat în atelierul de reparații al întreprinderii, dar și acolo se îmbăta destul de des, lipsea nemotivat de la slujbă...

— Nenorocitul! murmură Alexe.

— Da într-un fel poate fi compătimit. Pe urmă și-a înjghebat atelierul ăsta. Cred că tot câștigul îl dădea pe băutură - conchise Cernat, arătând spre sticlele goale aliniat pe dușumeaua nemăturată.

— Altceva ce se știe despre el?

— Nu dispunem de prea multe informații. Un singur amănunt care mi se pare totuși demn de luat în considerare.

— Ce anume?

— Din când în când, mai precis, o dată pe lună, se urca în tren și pleca la București. Se pare că după ce se întorcea din nou la Brașov, o ducea mult mai bine din punct de vedere material.

— Aha! exclamă Alexe înviorat. În sfârșit, am impresia că ne putem agăța de ceva palpabil. Ciudat caz! Încă din prima zi a cercetărilor am avut senzația că bâjbâi în cel mai deplin întuneric. Niciun firicel de lumină, fie el cât de mic. Dacă nu mă înșel, un mare învățat a spus: „Obscuritatea este regatul erorii”. Ei bine, mai multă obscuritate nici nu se putea, întunecime totală! Și când te gândești că uneori îmi doream să anchetez un caz cât mai enigmatic! Hmmm... Va trebui să culegem cât mai multe date în legătură cu deplasările lui Dogaru Alexandru la București. Ce spun vecinii despre el?

— Trăia extrem de retras, nu prea avea relații cu ei. Bună ziua, și atât. Din când în când îl căuta câte un client pentru mici reparații, ochelari... stilouri... Toată lumea din curte declară că era un om cumsecade. Își plătea chiria regulat, nu se certa cu nimeni... Curios! Chiar când se

îmbăta nu făcea scandal. Bea singur, în legea lui.

— Altceva?

— Nimic... sau aproape nimic. Am fost în satul unde s-a născut. Părinții i-au murit de mult și frați sau surori n-avea. Rămăsese singur cuc. A învățat meseria de mecanic auto la fostele ateliere Leonida din București și a lucrat acolo până când a fost luat în armată. Ca majoritatea oamenilor din generația sa, a făcut frontul și în Răsărit și în Apus. După ce s-a întors de pe front, s-a perindat prin mai multe întreprinderi, în București, în Oradea, iarăși în București și, în sfârșit, ultima dată a lucrat la I.R.T.A. Brașov. După părerea mea, o biografie teribil de comună... De altfel, tot ceea ce v-am relatat veți citi în raportul pe care vi l-am pregătit la miliție. Ah! Era să uit! După ce s-a întors de pe front s-a însurat, pe urmă a părăsit domiciliul și a divorțat peste cinci ani. După desfacerea căsniciei, fosta lui nevastă s-a recăsătorit imediat și de atunci nu l-a mai întâlnit niciodată.

— Vecinii au aflat că a murit?

— Nu. Nu știe nimeni că a fost asasinat. Am stat de vorbă mai mult cu responsabilul de imobil, în ziua când am sigilat. L-am înștiințat că Dogaru a suferit un mic accident și că în prezent este internat la spital.

— Va trebui, totuși, să mai stai încă o dată de vorbă cu el. Chiar acum. Poate își mai aduce aminte de vreun amănunt.

Rămas singur, în mijlocul camerei, Alexe privi încordat în jurul lui. Își aminti cuvintele locotenentului: „... plătea chiria regulat... nu se certa cu nimeni. Chiar când se îmbăta nu făcea scandal... Bea singur în legea lui...”

Se apropie de dulap pentru a-i cerceta conținutul, deși era aproape convins că nu va descoperi mare lucru. Cineva o luase înaintea miliției, scotocise cu înfrigurare toate ungherele locuinței, căutase un anume obiect. Îl găsisese oare? Și despre ce fel de obiect era vorba? Ceva de valoare, sau ceva compromițător? Pe raftul de sus din

interiorul dulapului se aflau două cravate și o pălărie veche, boțită. Căptușeala pălăriei fusese descusută, dar cravatele scăpaseră neatinse. Acest fapt putea să însemne că obiectul căutat încăpea în căptușeala unei pălării, dar n-avea loc în interiorul unei cravate. Luă rând pe rând toate hainele ce se găseau în dulap, precum și pe cele azvârlite pe dușumea, fără să spere totuși că va descoperi ceva important. În raftul de jos zăcea, prăfuită, încălțăminte. Scoase din servieta jerpelită de care nu se despărțea niciodată, un carnețel albastru și notă următoarele:

- una pereche bocanci maron,
- una pereche pantofi, extrem de uzați, aproape de neîntrebuințat, culoare neagră,
- una pereche sandale maron în stare destul de bună.

Pe unul din pereți erau agățate două tablouri. Unul din ele îl reprezenta pe Dogaru Alexandru îmbrăcat militar, tronând pe un scaun înalt, cu mâinile pe genunchi. În dreapta și în stânga sa, ședeau în picioare alți doi militari, zâmbind cu ostentație, rezemați cu o mână de umărul celui aflat în mijloc, iar cu cealaltă sprijinită de centură. Erau echipați cu uniforma fostei jandarmerii. Dedesubtul fotografiei cineva caligrafiasse atent, cu peniță claps, următoarea propoziție: „Pe front, în anul 1942”. Cartonul ce acoperea spatele tabloului fusese dezlipit, apoi pus la loc cu neglijență, probabil în grabă. Celălalt tablou, o litografie ordinară, reprezentând un peisaj înzăpezit din Tirol, suferise aceeași degradare. Alexe fluieră în continuare a pagubă și trecu mai departe în fața raftului cu cărți. Luă una câte una răsfoindu-le pe îndelete, pagină cu pagină. Nu găsi absolut nimic. De altfel, avea tot timpul impresia că cel care pătrunsese înaintea miliției în această cameră se pricepea de minune să efectueze o percheziție. Căutase în cele mai neașteptate locuri, nu neglijase nici cel mai banal ungher.

Auzi zgomotul pașilor lui Cernat, răsunând ascuțit în curtea pavată cu cărămidă și peste câteva clipe acesta

apăru în cameră.

— Ceva nou? se interesă Alexe.

— Da, oarecum. L-am găsit acasă pe responsabilul imobilului. De data aceasta a fost mai volubil. Și-a adus aminte că unica persoană care-l vizita uneori pe Dogaru era vecina de alături; Angela Vlădescu, o domnișoară bătrână, cea care vinde borș și remaiază ciorapi. Ședea de vorbă mai des cu el și o dată pe lună îi lua lenjeria să i-o spele sau îi făcea curățenie prin cameră. Și... Se pare că avea relații destul de intime cu amicul nostru.

— Bun! De ea mă voi ocupa eu... Cred că poți să pui sigiliile la loc. Împachetează, te rog, și fotografia asta și ia-o cu dumneata. Îi întinse tabloul executat în anul 1942. Ne întâlnim la miliție. Să trăiești!

*

* *

Domnișoara Vlădescu Angela îl invită pe Alexe să ia loc pe un mic fotoliu, iar ea se așează pe pat, potrivindu-și cu grijă cutele capotului de mătase. Se ținea destul de bine, la prima vedere nu i-ai fi dat mai mult de 40 de ani deși, la o cercetare mai atentă, se putea constata cu surprindere că trecuse de 50 de ani. Vorbea rar, alegându-și cuvintele, și câteodată ridica arătătorul manii drepte, vrând parcă să-și amintească amănunte deosebit de prețioase. Discuția o începu chiar ea, după ce, mai întâi trecu în camera de alături, o bucătărie, și pregăti la iuțea două cafele excelente.

— Sunteți de la miliție, nu? Îmi închipui că ați venit să mă căutați în legătură cu vecinul meu.

Alexe zâmbi aprobator, fără să vorbească și aproape în același timp avu senzația că va afla lucruri interesante de la această femeie energică, cu privire luminoasă.

— Am lipsit din oraș câteva zile - urmă ea. Am fost plecată la Sibiu, la o verișoară. M-am întors azi dimineață

în zori, pe la ora 6, și trecând prin fața ușii lui Sandu, am zărit sigiliul. Nici nu vă imaginați cât de tare m-am speriat. Mai târziu am auzit de la vecini că i s-ar fi întâmplat un accident și că ar fi la spital. Vă rog să-mi spuneți la ce spital este, poate are nevoie de vreun ajutor. Chiar mă gândeam să vin la miliție să mă interesez despre ce-i vorba. Sunt sigură că v-a îndrumat la mine responsabilul de imobil. Un bătrân răutăcios! Nu poate să mă sufere...

— De ce nu vă poate suferi?

— Ei! Știți cum sunt oamenii care stau degeaba toată ziua și mai ales bătrânii. Teribil de curioși... Când intram la Sandu, mă pândeau să vadă cât rămân. A răspândit zvonul că aș fi amanta vecinului meu. Vă rog să mă credeți că nici nu poate fi vorba de așa ceva. Sandu are 50 de ani, iar eu voi împlini 54 luna viitoare. La vârsta noastră legăturile insinuate de responsabilul imobilului contează foarte puțin. Atât de puțin!

— De când îl cunoașteți pe Dogaru Alexandru?

— De aproximativ un an și jumătate, de când s-a mutat aici. Am intrat într-o zi la el să-mi repare ochelarii. Cu prilejul acela am schimbat câteva cuvinte. Mi-e milă de el! A avut parte numai de necazuri în viață. Pe urmă am discutat mai des. Săracu'! O duce destul de greu. Bea prea mult. Totuși în ultimele luni se mai încropise puțin. Vă rog să mă credeți că l-am sfătuit de nenumărate ori să se lase de băutură...

— Spuneți că în ultimele luni se descurca ceva mai bine. V-aș ruga să-mi spuneți ce înțelegeți prin asta?

— Acum vreo cinci luni mi-a povestit că fratele lui din București a câștigat peste 100 000 de lei la Pronosport și i-a promis că-l va ajuta în fiecare lună. Era foarte vesel...

— Știți cumva în ce mod a aflat că fratele său a câștigat la Pronosport? Poate vă amintiți ce s-a întâmplat în zilele respective?

— Cum să nu! Asemenea lucruri nu se uită ușor. Îmi amintesc perfect. Tocmai spălasem câteva cearșafuri și mă

pregăteam să le duc în pod să se usuce. Pe Sandu l-am întâlnit în curte. Era pe la nouă dimineța. Mi-am dat seama de la prima privire că băuse prea mult cu o seară mai înainte. Avea ochii împăienjeniți, îi tremurau mâinile, se plângea de dureri de cap... Ne-am salutat, apoi l-am întrebat dacă nu vrea să-i fac o cafea. A dat din mână a lehamite și a zis că se duce să-și ia țigări. Era morocănos. Știți, nici când era treaz nu-i prea plăcea să vorbească, dar mai ales după ce bea, nu te puteai înțelege de loc cu el. Devenea foarte apatic, trebuia să-i scoți vorba din gură cu cleștele. A lăsat cheia camerei, mi-a explicat că are niște cartofi pe masă și m-a rugat să-i prăjesc câțiva, să-i mănânce la prânz. Pe urmă a plecat la tutungerie... Nostimada este că s-a întors abia după două zile!

— Cum așa?!

— Să vedeți, când a venit, mi-a povestit toată trășenia. După ce și-a cumpărat țigări, a zărit un afiș pe ușa tutungeriei. Pe afișul acela era fotografia fratelui său și dedesubt scria cu litere de-o șchioapă că jucând la Pronosport, câștigase peste 100 000. Un noroc formidabil, nu? Așa ceva nu se întâmplă în fiecare zi! S-a urcat în tren imediat și s-a oprit direct la fratele lui. Când s-a întors acasă, era teribil de vesel. Niciodată nu l-am văzut atât de bucuros. Își cumpărase o pereche de pantofi și o cămașă cadrilată, cu dungulițe albastre. Chiar în seara aia m-a invitat la restaurant, la „Cerbul Carpatin”. Ne-am distrat grozav! Ne-am întors acasă după miezul nopții și mi-a jurat solemn că n-o să se mai îmbete niciodată.

— S-a ținut de cuvânt?

Angela Vlădescu își frecă mâinile albe și grase privind în podea, oftă cu putere, apoi continuă clătinând capul:

— Din păcate, n-a reușit să se țină de cuvânt... Nu pot să afirm că n-a încercat. Vreo săptămână n-a pus pe limbă un strop de alcool, pe urmă a început să bea din nou, parcă și mai mult, seară de seară.

— A pomenit vreodată ceva despre fratele lui?

— Nu. Înainte de a afla că frate-său a câștigat la Pronosport, se văita că este prea singur. Eu știu ce să mai zic? La un moment dat mi s-a părut chiar curios...

— Ce vi s-a părut atât de curios?

— Vedeți dumneavoastră, o dată cu banii aceștia s-a ivit și un frate. L-am întrebat de ce nu-l invită o dată aici, să fac și eu cunoștință cu el. Dar, după cum v-am explicat adineauri, Sandu nu era de loc vorbăreț. A ridicat din umeri și a mormăit ceva neinteligibil. N-am stăruit, bineînțeles, nu voiam să devin inoportună. Altă dată mi-a spus că nu s-au mai văzut de ani de zile, din 1944. Într-o zi, după ce a băut mai mult, mi s-a plâns că frate-său este totuși mult prea zgârcit, deși are bani cu ghiotura...

— Mi se pare că dumneavoastră intrați din când în când în camera vecinului, să-i faceți curățenie. Ați observat, probabil, câte feluri de încălțăminte are?

Angela Vlădescu se uită contrariată la Alexe, își țuguie buzele și întreabă la rândul ei:

— Cum adică, încălțăminte?

— Pantofi, bocanci...

— Un moment, să mă gândesc... da, da... Vasăzică, niște sandale, bocancii pe care îi încălța iarna și o pereche... Ba nu! Două perechi de pantofi. Uitasem de pantofii pe care i-a cumpărat ultima dată. V-am mai spus, când a luat primii bani de la frate-său, și-a cumpărat pantofi și o cămașă. Niște pantofi negri, cu botul ascuțit, se pare că sunt la modă acum. Destul de caraghioși! Le mai pusese două rânduri de talpă, îmi venea să râd de câte ori se încălța cu ei. Îl făceau prea înalt. N-am văzut la nimeni pantofi cu talpă atât de groasă și cu botul ascuțit. Cu alte cuvinte, s-a scumpit la târâte și s-a ieftinit la mălai. I-am și spus că o să dureze tălpile mai mult decât fețele. Mi-a spus că asta a și vrut, adică să aibă tălpi cât mai solide. Niște pingele de cauciuc pe care și le-a bătut singur. E foarte îndemânatic! Parcă erau puse de cizmar. Se pricepe la o mulțime de meserii. Odată mi s-a stricat mașina de călcat și el a

reparat-o cât ai bate din palme. Păcat numai că a dat în patima beției...

— Se încălța des cu pantofii ăștia?

— Hmmm... Nu prea des. De obicei când pleca la București, la frate-său. Mi-am închipuit că vrea să facă impresie bună. Își lua hainele cele mai curate. Poate așa se explică și faptul că pantofii se prezentau destul de bine, nu erau prea uzați...

Alexe se sălță de pe fotoliul scund, pentru a curma avalanșa vorbelor, pregătindu-se de plecare. Într-un fel era mulțumit, aflase o sumedenie de amănunte în legătură cu enigmatică viață a defunctului Dogaru Alexandru. Vru să mulțumească gazdei sale dar, brusc, își aduse aminte de ceva și se interesă într-o doară:

— Când l-ați văzut ultima dată?

— Înainte de a pleca la Sibiu, la verișoară-mea. Adică marți seara. Am plecat cu un tren de noapte, să ajung spre dimineată la Sibiu.

Alexe își stăpâni cu greu o tresărire. După autopsie, concluziile medicului legist, în ceea ce privește decesul, erau cât se poate de categorice: asasinatul fusese comis în ziua de marți, spre prânz, între orele 12 și 13.30. Oare să se fi înșelat medicul? Nu! Imposibil! În această privință nu puteau exista îndoieli. O privi încordat pe femeia din fața sa, nevenindu-i să creadă, întrebându-se dacă nu cumva l-a înșelat auzul. Se aplecă să mângâie câinele care se tolănise la picioarele lui și continuă vorba calm:

— Buun! S-o luăm metodic... Vasăzică, mi-ați spus că săptămâna aceasta, marți, vă pregăteți călătoria la Sibiu. Nu? Probabil că l-ați văzut totuși, marți, de dimineată?

— Ah! Nu, vai de mine! exclamă Vlădescu Angela oarecum jenată că se îndoiește de cuvintele sale. Era pe la opt și jumătate seara. Am dereticat nițel prin casă, mi-am făcut bagajele, pe urmă am pus ceasul să sune, mă gândeam să mai dorm câteva ore, până plec la gară. Am ieșit în antreu să trag zăvorul și atunci am zărit lumină la

vecin; când este întuneric, afară, se zărește o dâră de lumină pe sub ușă. Chiar m-am bucurat de întoarcerea lui Sandu.

— Când a intrat în casă l-ați văzut?

— Aaaa!... Nu l-am văzut, era întuneric beznă și pe deasupra mai și ploua. O ploaie scârboasă, mărunță și rece, nu-ți venea să scoți nici măcar un câine afară din casă. Știți, de câte ori este cald afară, mai ales vara, țin ușa deschisă până târziu seara. Mai văd și eu cine trece prin curte, mai schimb câte un cuvânt cu vreun vecin. Dar atunci, nici vorbă de așa ceva, toată lumea ședea în casă, la căldura sobei. M-am gândit să bat în geam la domnul Dogaru și să-l anunț că mă duc pentru două zile la verișoară-mea, la Sibiu. I-am ciocănit în geam încetișor și l-am strigat: „Domnu’ Sandu! Domnu’ Sandu!”

— Și? V-a răspuns?

— Ași! Da’ de unde, liniște deplină! Apoi am auzit o bufnitură ca și când ar fi căzut un obiect greu pe podea. O fi căzut chiar el, sau i-o fi scăpat ceva din mână. Mi-am dat seama că iar a băut, așa făcea în fiecare seară. L-am strigat din nou: „Domnu’ Sandu! Eu sunt, coana Angela! Te-ai culcat?” Mi-a răspuns cu un „Da!” nervos, parcă supărat că-l deranjez. Am avut impresia că era și puțin răgușit. De fapt, nici nu era de mirare, probabil umblase fără basc prin ploaie... N-am mai stăruit. Tocmai atunci coborau niște musafiri de la tovarășul inginer Avram, de la etaj. Îi conducea chiar dânsul, i-am auzit vocea și n-am vrut să mă vadă stând în fața ferestrei lui Sandu. Poate ar fi trebuit să-i aduc un ceai fierbinte. Dar parcă bea el ceai! Întotdeauna spunea că ceaiul este bun pentru copii, nu pentru oameni serioși ca el. Am intrat repede în casă, m-am culcat și mai târziu, aproape de miezul nopții, când am plecat la gară, am văzut că stinsese lumina. Însemna că se culcase, într-adevăr. Nu?

— Desigur, desigur - aprobă Alexe, cu gândul în altă parte. Aș vrea să vă întreb încă ceva. S-a plâns vreodată

vecinul dumneavoastră că-i lipsește ceva din cameră?

— Vai de mine! Ce să-i lipsească? Poate sărăcia, sau năravul... Cine să intre la el? Sunt sigură că orice hoț ar fi rămas decepționat, ați văzut și dumneavoastră, sărăcie lucie... Cel puțin, după câte îmi amintesc eu, nu mi-a spus niciodată că-i lipsește ceva.

— Da, da. O ultimă chestiune și nu vă mai deranjez. Vă rog să-mi spuneți dacă Dogaru fumează cu țigaret sau fără.

— Fumează țigări „Carpați” fără filtru. Știu acest lucru pentru că m-a rugat pe mine de câteva ori să-i cumpăr, când avea el de lucru. În privința țigaretului, vă spun drept, n-am observat niciodată să aibă așa ceva. Ah, vă rog din suflet să-mi spuneți la ce spital se află internat! E grav?

— Mă tem că da. Cred că oricum nu-l puteți vizita prea curând... Vă rog, vă rog, n-aveți niciun motiv să fiți îngrijorată! Are cine să se ocupe de el.

Alexe își luă rămas bun de la interlocutoarea lui, satisfăcut de convorbirea avută cu ea.

Străbătu gangul întunecos al clădirii cu nr. 26 din strada Crinului, ieși pe trotuarul invadat de soare și timp de o jumătate de minut stătu pe gânduri, imobil și nehotărât, apoi porni agale spre tutungeria din colțul străzii, cu privirile ațintite din când în când pe ceasul de mână. De la locuința lui Dogaru până la debitul de țigări era o distanță de vreo două sute de metri pe care o parcurse, mergând încet, în mai puțin de patru minute, circulația era destul de animată și părea că se menține astfel în tot cursul zilei. Oare ce se putuse întâmpla într-un interval de timp atât de scurt? Desigur, prea multe lucruri, nu. Ipoteza cea mai plauzibilă ar fi fost următoarea: întâlnirea absolut întâmplătoare a lui Dogaru cu o anumită persoană. Alexe ridică din umeri nemulțumit de puținele date de care dispunea și se îndreptă cu pași repezi către biblioteca orașului. Ajuns aici, ceru colecția ziarului „Sportul”, se instalează comod la o masă și se apucă să cerceteze rubrica Loto-Pronosport. După cum bănuia, niciunul dintre

câștigătorii din ultimele 7-8 luni ale anului curent nu se numea Dogaru. Cel puțin, acum era sigur că banii de care făcea rost victima în fiecare lună proveneau din altă sursă.

Locotenentul Cernat îl așteptă nerăbdător în biroul său. Îi întinse raportul ce conținea biografia lui Dogaru Alexandru și arată, cu un gest întrebător, spre tabloul ce-l reprezenta pe acesta împreună cu cei doi foști camarazi de armată. Alexe citi raportul cu voce tare și monotonă, făcând câte o mică pauză înainte de începerea fiecărei fraze. După ce termină, îl împături în două și-l introduse în servieta sa. O servietă din piele neagră, jerpelită de prea multă purtare. În decursul nenumăratelor anchete nu se despărțise niciodată de ea. Majoritatea colegilor îl șicanau, interesându-se, jumătate în glumă, jumătate în serios, dacă are de gând să se îngroape cu „prăpădita aia de servietă”.

— Cam sărăcăcioasă biografie - observă Cernat nemulțumit.

— O anumită etapă din viața sa ne este complet necunoscută - recunosc Alexe. Și mai ales anii din timpul războiului. Bineînțeles, din actele oficiale s-ar putea afla cu oarecare precizie din ce unitate a făcut parte, prin ce localități a trecut în timpul luptelor, precum și alte informații de genul acesta. Pe mine mă interesează însă cu totul altceva. Aș vrea să stau de vorbă cu unul din acești foști camarazi ai victimei.

Ciocăni cu arătătorul în geamul tabloului, indicându-i pe cei doi militari care-l încadrau pe Dogaru.

— Și, desigur, cel mai nimerit lucru ar fi să pot afla câte ceva de la amândoi, dacă mai trăiesc, bineînțeles. Ideea aceasta mi-a venit în timp ce vorbea Angela Vlădescu. O frază de-a ei mi-a atras atenția. Victima i-a mărturisit la un moment dat că „nu l-a mai văzut pe fratele său din anul 1944” . În prezent, noi știm cu precizie că un asemenea frate nu a existat. Ne rămâne de verificat cea de-a doua parte a frazei, aceea care fixează timpul. N-ar fi de loc imposibil ca ea să conțină totuși un adevăr. Emit această

ipoteză, gândindu-mă la perioada tulbure din timpul celui de-al doilea război. Se pare că misterioasa persoană, asimilată de Dogaru ca un frate, și care în ultimele cinci luni l-a subvenționat cu anumite sume, îi era binecunoscută înainte de anul 1944.

— Ar fi o idee. Va trebui să căutăm omul pe care Dogaru îl vizita în fiecare lună, deși n-avem certitudinea că el se deplasa cu adevărat la București. Oricum, aceste ciudate călătorii sunt un bun punct de plecare pentru noi. În felul acesta vom afla cum făcea rost de bani și odată descoperită sursa lor, ne-am apropia cumva de sfârșitul anchetei.

— Teoretic, așa ar trebui să fie - mormăi Alexe. Până acum am adunat câteva elemente dar, din păcate, unele dintre ele sunt mult prea abstracte, sunt disparate, încă nu putem trage o concluzie definitivă de pe urma lor. Fă-mi, te rog, legătura cu Bucureștiul!

După ce încheie lunga convorbire, maiorul dădu dispoziție să fie expediată cât mai urgent fotografia ce îl reprezenta pe Dogaru împreună cu cei doi amici din armată, celui cu care discutase la telefon.

Ieșind în stradă, aruncă o privire fugitivă asupra ceasului de mână și se miră cât de repede trecuse dimineața. Era aproape de ora prânzului. Primul tren spre N. pleca din gară abia la 17. Se duse să mănânce la un restaurant, apoi își propuse să ia bilet la un film. Observase în treacăt afișul unei noi comedii a excelentului Pierre Etaix.

Se întunecase de-a binelea când ajunse din nou pe străzile orașelului N. Se îndreptă către un telefon public, cu gândul să-l caute pe căpitanul Vintilă acasă. În cele din urmă renunță. Nu avea rost să-l deranjeze. Oricum, până sosea rezultatul cercetărilor întreprinse de cel cu care discutase la telefon, n-avea cine știe ce de făcut.

În dimineata următoare se întâlni cu căpitanul Vintilă. Acesta îl aștepta bine dispus, și cum îl zări intrând pe ușă, se ridică impetuos din spatele biroului și-l salută vesel.

— Să trăiți, tovarășe maior! Abia așteptam să vă întoarceți. V-am pregătit o surpriză.

— S-auzim! Despre ce este vorba? Sunt tare curios.

— Tovarășe maior... l-am arestat pe asasin! raportă căpitanul.

Alexe nu vorbi imediat. Părea că se așteptase la o asemenea veste. Clătină capul încet de la stânga la dreapta, cu o mișcare aproape imperceptibilă, se sculă de pe scaun și începu să străbată încăperea cu pași mărunți, într-un permanent du-te-vino. Apoi, pe neașteptate, se opri lângă fereastră, și vorbi:

— Descrie-mi amănunțit cum ai procedat. De la A la Z. Mor de curiozitate! Dar mai întâi, comandă, te rog, două cafele.

Se așezară unul în fața celuilalt, își aprinseră țigările, și apoi, lăsând să se scurgă două-trei clipe de tăcere, Vintilă zâmbi și începu să explice:

— Deci, ați plecat la Brașov, iar eu am rămas să continui ancheta conform planului stabilit de dumneavoastră. Am pornit de la țigaretul acela aproape nou găsit la locul crimei, pe podeaua vestiarului. Vă amintiți, era un țigaret din lemn de alun, care se fabrică în serie. Modelul respectiv se găsește de vânzare la anumite tutungerii, cu 35 de bani bucata. În oraș se vând țigări în șapte locuri, la cele două restaurante, la trei chioșcuri dintre care două aflate pe bulevard, iar unul în cartierul Poiana, la o tutungerie situată lângă intrarea hotelului „Caraiman” și, în sfârșit, la chioșcul din gară. Am eliminat, bineînțeles, restaurantele care după cum știți vând țigări, dar nu și obiecte pentru fumători. Am avut un noroc formidabil! Într-un singur loc se pun în vânzare țigarete din lemn de alun și

anume la tutungeria mare din apropierea „Caraimanului”. Am discutat personal cu tutungiul și acesta, fără să stea prea mult pe gânduri, mi-a înmănat personal o listă ce conține cinci persoane. Vă dați seama, într-un orașel mic de provincie, cum este al nostru, oamenii se cunosc relativ bine între ei. Fiecare, vrând-nevrând, știe despre ceilalți mai multe amănunte decât despre sine însuși. Să vă citesc lista: Lascăr Simion, administrator de cantină, Bogdan Coralia, îngrijitoare la policlinică, Dorin Gavrilă, mecanic auto, Medianu Martin fără profesiune și Chirescu Andrei pensionar, fost profesor.

Alexe schiță un gest evaziv, dorind parcă să întrerupă spusele căpitanului. Acesta zâmbi malițios, făcu iarăși o mică pauză, apoi continuă:

— Știu ce vreți să spuneți. Desigur, existau mai multe riscuri. De pildă, puteți obiecta că mai erau și alții care din când în când, mai rar, cumpărau câte un țigaret de la respectiva tutungerie. Am ținut seama și de această posibilitate. De fapt, chiar tutungiul a ținut să sublinieze că uneori se mai iveau și alți solicitanți, unii din orașul nostru, alții străini. Hai să le zicem flotanți. Deci s-ar fi putut ca cel care a pierdut țigaretul să fie venit din altă localitate. Dacă cercetările noastre n-ar fi ajuns la niciun rezultat pozitiv, ar fi trebuit, desigur, să ținem cont și de aceste căi. Dar, să nu mă depărtez de cele spuse mai înainte. În concluzie: lista noastră conținea cinci nume. Pe doi dintre ei i-am eliminat încă din primele ore: Lascăr Simion și Dorin Gavrilă erau plecați în deplasare în ziua când s-a comis crima. Primul se afla la București pentru aprovizionarea respectivei cantine, iar cel de-al doilea era plecat la Cluj, pentru a supraveghea rodajul unui camion. Bogdan Coralia deține un alibi perfect. De dimineață a fost de serviciu la policlinică, după-amiază a mers la cinema împreună cu o vecină, iar după terminarea filmului, s-a întors acasă și a rămas tot restul zilei în sânul familiei. Pensionarul Chirescu Andrei este mult prea bătrân și prea

neputincios pentru a putea lovi un om cu o asemenea forță încât să-i provoace moartea. Are 88 de ani și abia se mai ține pe picioare. Iese foarte rar din casă, este pe jumătate senil și nici nu vede destul de bine. În plus, este un om de o cinste ireproșabilă, tot orașul îl cunoaște. De altfel, mi-a fost și mie profesor. Sunteți de acord că nu poate fi bănuیت de asasinat?

— Desigur, desigur! Continuă!

— A mai rămas deci pe lista noastră, a bănuیتilor, un singur nume: Medianu Martin. În prezent fără slujbă. Este căsătorit și locuiește împreună cu nevastă-sa și fratele nevestei la marginea orașului, pe strada Basarab la nr. 6, în imediata apropiere a drumului forestier ce urcă spre pavilionul din Valea Corbului. Înainte era cărăuș, transporta la diverse construcții pietrișul scos din prundul gârlei, dar, de vreun an, și-a vândut calul și căruța și se învârtește cât este ziua de mare împrejurul gării. Vinde flori, bureți, uneori niște suveniruri îngrozitoare, un fel de păpuși din lemn de fabricație proprie. Alteori cară bagaje, sau oferă adrese unde se închiriază camere celor veniți la odihnă.

Vintilă făcu din nou o scurtă pauză pentru a stinge țigara în scrumiera din fața sa. Maiorul Alexe bătea toba în surdină cu degetele ambelor mâini, pe marginea fotoliului. Părea puțin contrariat.

— Așadar - reluă expunerea căpitanul - vă spuneam că Medianu Martin nu are o ocupație bine stabilită. L-am putea numi vânzător ambulant. Țin să precizez un lucru care mi se pare totuși important: are cazier. În urmă cu șase ani a fost condamnat la un an închisoare pentru furt. De atunci a mai dat pe la miliție o singură dată: într-o noapte s-a îmbătat la restaurantul din centrul orașului și s-a luat la bătaie cu niște țigani care se pare că l-ar fi insultat. A spart o oglindă și a rupt câteva scaune. Este un tip zdravăn, înalt de aproape doi metri și deși a trecut de cincizeci de ani, are o forță extraordinară, aș putea spune

hereuleană. De ieri seară se află sub stare de arest. În altă ordine de idei, am urmărit pista indicată de dumneavoastră, adică am stat de vorbă cu pădurarul Frățilă. Să vă citesc declarația lui?

— Nu-i nevoie. Spune-mi în câteva cuvinte despre ce-i vorba.

— Așaa... În ziua respectivă l-a întâlnit pe Medianu prin pădure și mai ales prin preajma fostului pavilion de vânătoare. Avea o raniță și un coș la el. Plecase după bureți. În timpul prânzului, pe la orele 13,30-14, au stat la o parolă, fumând împreună. Tocmai începuse ploaia, și Medianu se plângea că este nevoit să se întoarcă acasă fără bureți. Adunase numai câțiva pe fundul coșului. Și acum urmează partea cea mai tare! Să vă explic cum am pus mâna pe el. Pe la ora trei după-amiază am mers acasă la el, împreună cu sectoristul. Nevastă-sa a început să bocească în clipa când am intrat pe ușă. Se închina în fața icoanelor, jurându-se că nu și-a mai văzut bărbatul de vineri. Ah, ce mai scorpie! Dacă-ți fi văzut cum își smulgea părul din cap și se jeluia... Era gata-gata să ne întoarcem fără el. Tocmai ne pregăteam de plecare, când s-a întors de la serviciu fratele ei, cumnatul lui Medianu. Era dulgher la cooperativă și locuiește tot acolo. Ne-a luat deoparte și fără să țină seama de bocetele surorii lui, ne-a arătat unde se ascunde Medianu. În magazia din spatele casei! De altfel, era o ascunzătoare destul de ingenioasă. Își făcuse un fel de culcuș înconjurat de crăci de brad. Cu greu s-ar fi putut bănui strecurarea unui om de statura lui în acel loc. Nevastă-sa a sărit la dulgher și a început să-l blesteme ca la ușa cortului, jurându-se pe toți sfinții că Martin al ei este nevinovat.

— Și el ce spunea? Întrebă deodată Alexe, devenind brusc interesat.

— Cine? Cumnatul lui Medianu? Ce să spună... Zicea că este mai bine așa...

— Ah, nu el! interveni nerăbdător Alexe. Medianu! Cum

s-a comportat? S-a opus arestării?

— Nu. De loc. Părea aproape resemnat. Am avut chiar impresia că răsuflă ușurat în momentul când l-am urcat în mașină pentru a-l aduce aici. Ședea tăcut, încruntat, cu capul sprijinit în piept și din când în când mă privea pe sub sprâncene cu un fel de desperare mută, de animal neputincios. M-a frapat mai ales resemnarea sa. I-am luat interogatoriul numaidecât, dar susține cu încăpățânare că este nevinovat.

— Are alibi?

— Recunoaște că în ziua de marți a fost plecat după bureți în pădurea din jurul fostului pavilion de vânătoare, precum și întâlnirea cu pădurarul Frățilă. Ba mai mult, și tocmai aici devine interesant, știa de la început de ce l-am arestat. Când i-am ordonat să iasă afară din ascunzătoare a țipat: „Nu l-am omorât eu!” Semnificativ, nu?

— Mda... Hmm!

— Sunt convins că nu vrea să facă dezvăluiri de teama complicilor. Trebuie să aibă un amestec în asasinatul acesta. Altfel de unde ar ști că ne ocupăm de căutarea unui criminal?

— Cum să nu știe! Doar tot orașul a aflat de existența mortului din Valea Corbului. Și apoi, nu uita un lucru: crima a fost comisă marți, iar el s-a ascuns abia vineri. Ce părere ai?

— Oricum, mi se pare teribil de suspect.

— Perfect!

— Înseamnă că-l socotiți și dumneavoastră vinovat?

— Încă nu ne putem pronunța. Totuși, într-un fel ai procedat bine. Mi-ai dat o idee. Dar să nu anticipăm... Medianu trebuia reținut. Îl vom interoga a doua oară împreună și cu acest prilej, sper, se va lămuri o chestie extrem de importantă. Și acum să te pun la curent cu rezultatul cercetărilor întreprinse la Brașov.

Îi descrie în amănunțime ancheta efectuată la domiciliul victimei cu locotenentul Cernat, convorbirea cu

Vlădescu Angela, apoi citiră împreună raportul întocmit de miliția din Brașov, raport ce conținea date - din păcate destul de sărace - referitoare la biografia lui Alexandru Dogaru.

— Am impresia că problema se complică din ce în ce mai mult - conchise, nemulțumit, căpitanul Vintilă.

— Aparent! Numai aparent se complică. Aseară, în timp ce mă întorceam cu trenul, mi-am făcut câteva însemnări.

Căută în servietă și dădu la iveală carnetul cu coperti albastre. Îl frunzări încet, gânditor, tuși scurt pentru a-și drege glasul, sorbi din cafeaua aproape rece și începu să explice:

— Mai întâi de toate, am descoperit un lucru foarte interesant: am aflat că Dogaru Alexandru primise în mod regulat anumite sume de bani de la o persoană sau mai multe persoane necunoscute de noi. Pentru ce primea el acești bani? În momentul de față putem afirma, cu oarecare rezervă, că acel asasinat practica șantajul. Cum am ajuns la această concluzie? În primul rând datorită faptului că Dogaru se ducea personal să ridice acești bani. O sumă câștigată în mod cinstit poate fi trimisă și prin poștă. Deoarece s-a ferit de expedierea banilor cu ajutorul serviciului poștal, înseamnă dintr-o dată că era vorba de ceva ilicit, dubios. Și apoi, din experiența noastră judiciară, știm că „meseria” de șantajist nu este chiar atât de simplă. Celui șantajat trebuie să i te arăți mereu, să-i pui sub ochi în permanență acele dovezi care date în vileag, deci devenite publice, pot contribui cu ușurință și rapiditate la frângerea voinței. Ei bine, o dată pe lună omul nostru se urca în tren și pleca la București să-și ia banii cuveniți. Să-i fi luat de la un prieten sau de la un frate, cum s-a exprimat el în primele zile față de Angela Vlădescu? Cercetările noastre au dovedit că nu avea prieteni și mai ales nici frați. Mai departe, urmând raționamentul de până acum, vedem că există două variante, fiecare cu importanța ei. Prima: datorită unor anumite împrejurări, deocamdată nu le

cunoaștem, Dogaru a intrat în posesia unor acte care, folosite cu dibăcie, puteau să-i aducă câștig însemnat. A doua: de mai mulți ani posedă acele dovezi, dar, numai într-o anumită zi, în urmă cu cinci luni, și-a putut da seama că, profitând de ele, poate face rost cu ușurință de bani. Înclin să cred că varianta a doua este cea reală. Am reținut cuvânt cu cuvânt spusele domnișoarei Vlădescu:

„Era pe la nouă dimineața. Pe Sandu l-am întâlnit în curte. Mi-am dat seama că băuse mult cu o seară mai înainte. Avea ochii împăienjeniți, era neras și îi tremurau mâinile. Ne-am salutat, apoi l-am întrebat dacă nu vrea să-i fac o cafea. A dat din mână a lehamite și mi-a spus că se duce să-și ia țigări. Era morocănos... Nostimada e că s-a întors abia după două zile!”

Deci, până în ziua respectivă, nimic anormal în existența cenușie a lui Dogaru. Și, deodată, s-a petrecut acea cotitură, am putea spune hotărâtoare, în viața omului nostru. Ce s-a întâmplat în realitate? Am verificat cu atenție drumul până la tutungerie, care se află pe aceeași stradă, la o distanță de aproximativ două sute de metri. Având în vedere că era doar nouă dimineața și că este vorba de un cartier cu circulație destul de intensă, este puțin probabil ca Dogaru să fi găsit pe stradă, din întâmplare, acele obiecte fulminante ale șantajului. Cred, mai curând, în întâlnirea întâmplătoare cu o anumită persoană pe care n-o mai văzuse de multă vreme, și al cărei destin s-a încrucișat cândva cu cel al lui Dogaru Alexandru.

Alexe făcu o pauză pentru a-și aprinde una din acele țigări de foi urât mirositoare, apoi continuă:

— Am constatat, de asemenea, că individul șantajat, și numai despre el poate fi vorba, a pătruns în seara zilei de marți în camera victimei și a scotocit centimetru cu centimetru pentru a găsi acele dovezi atât de compromițătoare. Putem emite ipoteza că acest individ îndrăzneț, sau mai degrabă desperat, care s-a strecurat în

locuința din strada Crinului, este una și aceeași persoană cu asasinul. Am întrebat-o pe Angela Vlădescu, dacă în intervalul celor cinci luni, vecinul ei s-a prins vreodată de dispariția unui obiect din casă. Răspunsul ei a fost absolut negativ. Dată fiind importanța, sau mai bine zis valoarea obiectului sau actului respectiv, în caz de furt, ar fi fost imposibil ca Dogaru să nu-și manifeste nemulțumirea într-un fel oarecare, ar fi devenit nervos, agitat, și poate chiar speriat, și singura persoană mai apropiată de el, Angela Vlădescu, deci cea mai indicată, ar fi observat mai curând sau mai târziu această neliniște. De altminteri nu este exclusă posibilitatea ca cel șantajat, în intervalul celor cinci luni, nici să nu fi cunoscut domiciliul viitoare sale victime. De subliniat: ușa camerei se poate deschide ușor cu orice șperaclu. Abia după ce comite asasinatul, scotocește minuțios buzunarele cadavruului, constată lipsa actului compromițător și atunci este nevoit să se deplaseze urgent la Brașov, în aceeași zi, pentru a percheziționa și locuința a cărei adresă o află, în sfârșit, din actele găsite asupra victimei și, bineînțeles, aceste acte le distruge imediat pentru a face dificilă stabilirea identității cadavruului, deci, în ultimă instanță pentru a ajunge în odaia victimei înaintea miliției. Ceea ce s-a întâmplat. Cam asta este tot ce am putut afla până în prezent. Există încă destule lucruri neclare, și mai ales acel fapt ce m-a frapat încă de la începerea anchetei: dispariția încălțăminteii mortului. Îmi pun mari speranțe în convorbirea telefonică pe care o voi avea cu Bucureștiul. Și pentru că nu avem timp de pierdut, să trecem imediat la interogatoriu. Să fie introdus Medianu!

*

* *

Arestatul ședea pe marginea scaunului și pleoapele-i roșii se zbăteau în permanență, iar privirea întunecată

parcă străbătea în galop o câmpie nemărginită, încercând cu disperare să imobilizeze viteza unor minuscule puncte glisante, aflate la o imensă distanță și întreaga sa făptură și existență păreau că depind în întregime de captarea acelor puncte rătăcitoare, dezordonate. Uneori tresărea, dezmeticindu-se greoi, revenind către sine de la mari depărtări, apoi, din nou, gândurile-i zburau cu iuțeală amețitoare, desprinse de realitate. Interogatoriul începuse de puțină vreme, consumându-se deocamdată clasicele întrebări referitoare la biografia și modul de viață al învinutului. Medianu răspundea automat, în majoritatea cazurilor printr-un „da” sau „nu”, și aceste laconice răspunsuri vădeau crisparea interioară, încordarea pregătitoare în fața principalei acuzații ce plutea în aerul uscat din încăpere.

— Așadar - reluă Vintilă - recunoști că în ziua de marți, 16 octombrie, mai precis între orele 8 și 14, te aflai în pădurea din Valea Corbului, în împrejurimile fostului pavilion de vânătoare.

— Da! recunosc absent și sec Medianu și privirile sale continuă să alunece peste umerii căpitanului.

— De dimineață, pe la 9,20, ai fost văzut de un grup de excursioniști care urcau spre hotelul alpin din Poiana Florilor. Mai târziu, la ora 13.30, ai stat de vorbă câteva minute cu pădurarul Frățilă Ion, apoi te-ai îndreptat către pavilion.

— Da! pronunță Medianu cu aceeași voce lipsită de intonație.

— În pavilion l-ai văzut pe omul cu hanorac verzui...

— Nu!

— Ai observat că este beat și că deține o importantă sumă de bani. L-ai ucis pentru a-l jefui.

— Nu! - țipă el, de data aceasta pe deplin conștient, cu glasul schimbat. Nu l-am omorât eu!

— Cine l-a ucis? interveni Alexe, ridicându-se de pe scaunul de lângă fereastră, unde șezuse până atunci

martor mut, asistând gânditor la comportarea învinuitului.

Avansă câțiva pași venind în imediata lui apropiere, atingându-l aproape cu șoldul și-i puse mâna pe umăr. Medianu tresări violent, dezmeticindu-se de-a binelea și parcă atunci percepu prezența celui de-al doilea anchetator. Aruncă maiorului o privire sperioasă și începu să se tânguie, ținându-se cu mâinile de cap:

— Nu l-am omorât eu! De ce nu mă credeți că nu l-am omorât eu? De ce nu mă credeți? Sunt nevinovat!

Căpitanul Vintilă schiță vag un gest de nemulțumire, sau poate nerăbdare și-i porunci:

— Spune tot! Absolut tot! Așa cum s-a întâmplat!

— Da... este adevărat, am fost în cabană, după ce m-am despărțit de pădurar... Ploua. Înainte de a intra, am alunecat și m-am lovit puțin. A început să-mi curgă sânge din nas... M-am rezemat de balustrada pridvorului, cu capul aplecat pe spate, să se oprească sângele...

Făcu o mică pauză, ducându-și mâinile la ochi, pe urmă continuă cu aceeași voce găfâită, sacadată:

— Doamne, Dumnezeu! Cine ar putea să creadă așa ceva? Nu! Imposibil! După un minut, sau două, am auzit un zgomot în cămăruța de alături... Parcă râcăia cineva cu unghiile pe podea... și aproape în același timp un geamăt ușor, foarte ușor, aproape un oftat... Îngrozitor! Am sărit ca ars și m-am repezit într-acolo... Am văzut un om întins pe podea, cu ochii deschiși, holbați spre tavan. Și în jurul lui sânge... Am strigat, am țipat la el, dar nu mi-a răspuns și imediat am pus urechea pe pieptul lui. Nu-i mai bătea inima... Atât! Asta a fost tot, absolut tot! Dintr-o dată, m-a luat cu frig, am început să dârdâi. Groaznic! Și am alergat cât am putut de iute acasă...

— De ce n-ai venit să ne anunți?

— Mi s-a făcut frică, știți prea bine că acum șase ani am făcut închisoare și de atunci m-am ferit ca dracu' de tămâie de orice bucluc. Am alergat acasă cât am putut de iute și n-am suflat nimănui niciun cuvânt. Mă jur pe ochii

mei că v-am spus numai adevărul!

Vintilă vru să pună altă întrebare, dar Alexe îi făcu un semn scurt, discret, oprindu-l. Se duse din nou la fereastră și examinează cerul înnorat, părând că a uitat cu desăvârșire depoziția lui Medianu. Acesta îl urmărea atent, stând la pândă, cu ochii micșorați, frecându-și mâinile transpirate. Deodată, maiorul se întoarse fulgerător, înaintă un pas, se aplecă puțin către Medianu și șopti:

— Adevărul? Adică numai o parte din adevăr. Crezi că suntem la teatru aici și ținem neapărat să ne distrăm? Ce-ai făcut cu pantofii?

Medianu îl privi cu gura căscată, cu un aer perplex, jumătate surprins, jumătate timp, clătinând capul, și zise:

— Doamne ferește! Și p-asta o știți? Eram sigur că se va termina rău! De ce ți-e frică, nu scapi niciodată!

Și începuse să se vaite din nou:

— Doar v-am explicat! N-am nicio vină! N-am să mai calc toată viața în nenorocitul ăla de pavilion, câte zile oi mai trăi n-am să mai intru în șandramaua aia împruțită!

Alexe ascultă liniștit, fără să-și manifeste nerăbdarea. Medianu continuă să se văicărească încă un minut sau două, apoi, pe neașteptate, dădu drumul unui potop de înjurături groaznice, neținând seamă de locul unde se află.

Încet-încet, îi trecu spaima și în trupul său masiv, puternic se strecură o furie oarbă. Povesti mai departe, oarecum răcorit:

— Da. Recunosc, n-am spus tot adevărul. Mi-era frică... Și totuși, sunt nevinovat, cred că știți și dumneavoastră, tovarășe anchetator, că nu l-am ucis eu. De un singur lucru mi-a fost frică: să nu mă acuzați de asasinat. Acum sunt liniștit. Ei... Păi, să vedeți cum a fost... A doua zi, adică miercuri, am plecat iarăși la bureți în pădurea din Valea Corbului. Așa... Vasăzică, adunam bureți și mă gândeam mereu la mortul ăla din pavilion. M-am ținut eu cât am putut de departe de locul respectiv și cu toate astea, la un moment dat, n-am mai putut să rezist, am intrat iarăși

acolo. Nici nu vă puteți închipui... Parcă mă împingea dracu', de la spate. Asta este! Nu știu dacă o să mă credeți, parcă era un magnet care mă atrăgea spre pavilion. Și mortul era tot acolo, nemișcat, în aceeași poziție, așa cum îl lăsasem cu o zi mai înainte.

— Arată-mi exact, cât mai exact cu putință, poziția în care l-ai găsit - spuse Alexe.

Medianu se gândi puțin, încruntându-și sprâncenele, se ridică de pe scaun și se duse către peretele opus ușii. Se descălță la iuțeală de bocancul stâng, apoi se întinse pe dușumea cu brațele încrucișate pe abdomen și cu piciorul drept îndoit sub cel stâng, deja desculț. Bocancul descălțat îl ținea în brațe, deasupra stomacului, temându-se parcă să nu i-l smulgă cineva.

Alexe îi făcu semn să stea nemișcat și scoase din dosarul aflat pe birou fotografia cadavrului, executată în ziua începerii anchetei. Se uită la ea împreună cu Vintilă și mormăi aprobator:

— Da, are dreptate. Nu l-a mișcat nimeni. Exceptând, desigur, încălțăminte. Poți să te ridici. Încălță-te!

În timp ce Medianu se încălța, sună telefonul. Alexe tresări cu putere. Căpitanul ridică receptorul, ascultă câteva fraze, apoi îl trecu maiorului, zicând:

— Pentru dumneavoastră. Bucureștiul!

Convorbirea dură aproape un sfert de oră. Maiorul lua note înfrigurat și câteodată întreba scurt: „Când? „Unde”? După ce termină, își reaprinsе țigara de foi, zâmbind satisfăcut, se lăsă pe speteaza fotoliului și privindu-l pe Medianu spuse:

— Ei!? Mai departe! Să vedem cum a fost cu pantofii.

— Păi... să vedeți... Mortul zăcea întepenit acolo, pe jumătate desculț, și eu parcă îi vedeam numai pantofii. Și mi-a trecut prin gând să-i iau eu că el tot n-o să-i mai poarte pe lumea ailaltă! Niște pantofi grozavi, cu două rânduri de pingele. De când sunt, n-am încălțat așa ceva. Erau numai buni pentru toamna asta ploioasă...

Se întrerupse puțin, examinându-și cu regret picioarele încălțate cu niște bocanci peticiți, legați cu sfoară și pe obrazul lui se întipări o tristețe iremediabilă.

— I-am desfăcut șireturile și am scos pantoful din picior. Pe celălalt i l-am tras ușurel din mâini. Viu să fi fost, și tot n-ar fi simțit nimic. M-am dus acasă și i-am ascuns în pod, ziceam să-i vopsesc maro, erau negri, și mai târziu, când s-or mai limpezi lucrurile, să-i folosesc. Până una-alta, i-am ascuns bine în pod să nu-i găsească nevastă-mea. Dacă aș fi știut ce-o să se întâmple, nici nu m-atingeam de ei! De fapt, începuse să-mi cam fie teamă. De! Făceam ce făceam și mă gândeam la blestemații de pantofi. A trecut o zi, au trecut două, și parcă m-am mai liniștit. Crezusem că am scăpat, și când colo... abia atunci a început dandanaua!

Medianu se opri, oftă adânc, scărpinându-se în creștetul capului, și se plânse:

— Sunt sigur că n-o să mă credeți...

— Spune, spune - îl îndemnă Vintilă necruțător.

— Era vineri seara, ședeam la bufetul gării și beam o cinzeacă. Tocmai vândusem niște flori la acceleratul de șase și jumătate. A venit ospătarul și m-a chemat la telefon, zicea că întreabă cineva de mine. Am luat receptorul în mână și m-am interesat cine este. Un glas gros, amenințător, mi-a ordonat: „la pantofii și prezintă-te imediat cu ei la miliție. La tovarășul căpitan Vintilă, în cel mai scurt timp! Și nu încerca să dispari, că este de rău! Pe urmă, clanc! a închis telefonul. Iar eu stăm acolo ca o statuie, cu receptorul la ureche și cred că mă făcusem galben ca lămâia la față. Nea Costea, ospătarul, chiar s-a mirat: „Ce, mă, te-a lovit damblaua? Te pomenești c-a murit soacră-ta!” Am lăsat țuica neisprăvită și m-am repezit glont acasă. Am învelit pantofii într-un ziar și am pornit încoace, dar nu mi-a fost dat să ajung la miliție. Păi, de! Era trecut de ora șapte, se făcuse întuneric beznă. Abia apucasem să pășesc pe podul de piatră care trece peste râu și deodată, așa, din senin, m-a pocnit cineva cu o

măciucă în moalele capului. Șmecher tipu'! Și periculos, al dracului! Cred că a stat la pândă ascuns după unul din stâlpii podului și când am trecut pe lângă el, m-a miruit. Dacă îmi pică vreodată în mâini, praf îl fac! Ei... și mai departe nu-mi dau seama ce s-a mai întâmplat, știu numai că m-am trezit sub pod la marginea apei. Probabil m-a zvârlit în râu peste balustradă, s-o fi apropiat cineva de pod și n-a avut timp să-mi facă de petrecanie. Sau a crezut că sunt mort. Ehe! Noroc că am scâfârlia zdravănă, altfel n-aș mai fi în viață acum. Am scăpat ca prin minune! De pantofi, ce să mai vorbesc, au dispărut de parcă nici n-ar fi existat vreodată. Abia atunci mi-am dat seama că nu-i de glumit, m-am întors acasă și m-am ascuns în magazia din spatele casei. Am pus-o pe nevastă-mea să jure că n-o să divulge nimănui unde m-am ascuns. Dacă nu era prăpăditul ăla de cumnatu-meu, nici până astăzi nu mă găseați! Acum v-am spus tot, tovarășe anchetator, absolut totul, exact cum s-a întâmplat. N-am ascuns nimic. Sunt nevinovat!

Pe măsură ce Medianu se apropia de sfârșitul depoziției, Alexe devenea din ce în ce mai întunecat. Se plimba prin cameră, încruntat, mușcându-și buzele și uneori își freca pleoapele căutând să îndepărteze un coșmar. Cine îl cunoștea bine și-ar fi dat seama că este teribil de surescitat. Se opri din mers și i se adresă lui Medianu, cu asprime în glas:

— Da! N-ai ucis. În schimb ai jefuit un cadavru. O faptă foarte gravă. Erai obligat să vii imediat la miliție, să ne anunți descoperirea mortului.

— Tovarășe anchetator, recunosc, eram obligat să vin încă din prima zi la miliție. Mi-a fost frică, vă rog să mă credeți, mi-a fost grozav de frică. Dacă-aș fi știut eu ce-o să se întâmple din cauza blestemaților de pantofi, nu mă băgăm în afacerea asta atât de periculoasă. Aveți perfectă dreptate, am furat pantofii, lua-i-ar dracu' de pantofi! Un singur lucru știu: nu sunt asasin!

— Ascultă-mă cu atenție! Caută să-ți amintești orice amănunt fie el cât de mic. Poate ai uitat ceva.

— Se poate? Ce să uit? Am povestit exact, așa cum s-a întâmplat.

— Poate ai zărit, timp de o secundă sau două, fața individului care te-a atacat. Nu-ți amintești nimic? Cum era îmbrăcat, sau ce înălțime avea? Scormonește-ți memoria, poate totuși ai reținut vreun amănunt.

Medianu clătină din cap negativ, cu un imens și vizibil regret, ridicându-și umerii neputincios. Își acoperi ochii cu palmele sale ca niște lopeți și gemu încetișor:

— Nu... Nu... Îmi pare foarte rău, vă dau cuvântul meu! V-am spus mai înainte, se întunecase, era chiar o seară cețoasă și el m-a lovit pe la spate... Am tot interesul să-l arestați!

În cameră se așternu o liniște apăsătoare, deprimantă, plină parcă de amenințări ascunse. Medianu privea covorul cu ochii goliți de orice expresie, răsufla greu, cu gura întredeschisă, parcă-i lipsea aerul, iar fruntea i se acoperise de sudoare. Vintilă aprinse distrat o țigară dându-i foc la capătul cu filtru și abia după ce trase al doilea fum observă greșeala și o strivi furios în scrumiera de pe pervazul ferestrei. Maiorul se plimba îngândurat pe covorul gros, fără să spună nimic, cu mâinile încrucișate pe piept.

Apoi, deodată, Medianu scrâșni din dinți cu putere, privirile i se luminară pe neașteptate și bătu energic cu piciorul în podea:

— Ba da! țipă el, cu vocea caraghios subțiată din pricina emoției. Sigur că da!

— Ei! exclamă într-un singur glas, înviorați, Vintilă și Alexe.

— Îmi amintesc, sigur că-mi amintesc! strigă el și mai tare, sărind de pe scaun. După ce m-a pocnit în cap, am rămas conștient o clipă, sau două. Mi s-au înmuiat picioarele și el m-a prins în brațe, tot pe la spate. Pe urmă

am leșinat, nu mai știu ce s-a petrecut cu mine. Probabil că n-a vrut să mă lase să cad, i-o fi fost frică de zgomot, cred că m-a împins repede peste balustrada podului. Și totuși, în momentul când m-a sprijinit cu brațele, în secunda aia cât am mai fost conștient, am simțit ceva. Un miros ciudat... Poate că venea din părul lui, sau poate din haină. Asta-i tot ce-mi amintesc.

Maiorul îl bătu pe umeri, zâmbindu-i pentru prima dată încurajator:

— Bravo! Excelent! Acum poate totuși îți aduci aminte ce fel de miros era. Ai spus: „Un miros ciudat”. Ce înțelegi prin asta?

Medianu își încreți fruntea, umezindu-și cu limba buzele crăpate de vânt. Se vedea că face eforturi uriașe pentru a-și reaminti ceva.

— Păi... știu eu? Era un miros aparte. Mai precis, un miros frumos. Ceva care nu se întâlnește în fiecare zi...

Alexe își trase un scaun lângă Medianu, îl fixă în ochi cu intensitate câteva clipe, apoi conchise:

— Buun! S-o luăm încet, metodic. Poate cu ajutorul meu o să poți explica mai lesne. Frumos, ai spus? Adică am putea afirma că era un fel de parfum, nu?

— Da. Ceva deosebit.

— Există multe soiuri de mirosuri frumoase: de flori, de fructe, de mâncăruri, de băuturi. De pildă, anumite lichioruri au un parfum deosebit. Sau cafeaua, sau ceaiurile... Chiar și unele medicamente emană un parfum plăcut. Depinde ce înțelegi prin miros frumos. Ce zici?

— În orice caz, parfum de flori nu era - negă Medianu categoric. Eu vând tot felul de flori în gară și sunt obișnuit cu mirosul lor. Îl recunosc imediat. Dar omul acela răspândea în jur un miros dulceag, persistent, de un anumit fel. Aha! Stați puțin! Acuma parcă îmi aduc aminte... Câteodată, vara, când este foarte cald, simt un astfel de miros de câte ori trec prin fața cofetăriei din centrul orașului. Cred că așa este.

— E-n regulă! Acum vei merge în camera de alături și vei scrie o declarație cât mai amănunțită. Să nu uiți nimic, să treci absolut totul, așa cum ne-ai relatat nouă, începând din clipa în care ai dat peste mortul din pavilion, până în ziua când ai fost găsit ascuns.

— Tovarășe comandant, credeam că-mi dați drumul acasă. Sunt nevinovat, zău așa! Dacă nici dumneavoastră nu mă credeți!...

— Și cu pantofii cum rămâne? Chiar nevinovat nu ești!

Medianu își ascunse capul în mâini, își trase picioarele lungi sub scaun și un tremur nervos îi zgudui din nou corpul. Șopti resemnat:

— Da, da... pantofii! Numai pantofii ăia afurisiți sunt de vină! Dacă nu m-aș fi atins de ei, astăzi nu aveam necazuri.

După ieșirea lui Medianu, căpitanul Vintilă turnă apă într-un pahar uriaș, îl duse la gură și-l goli încet, întrebă apoi, nedumerit:

— Cum ați reușit să descoperiți că Medianu a furat încălțăminte mortului?

Alexe nu vorbi îndată. De altfel, dădea impresia că nici nu a auzit întrebarea. Prin fereastra din dreapta biroului vedea cerul cenușiu acoperit de nori zdrențuiți, nemișcați, ce atârnavă peste creasta muntelui, deasupra Văii Corbului. Își aduse aminte de pavilionul sumbru, de cămăruța întunecoasă și rece unde fusese găsit mortul și de fagul acela stingher ale cărui crengi atingeau acoperișul putred. Oftă încetișor și răspunse:

— Cum am aflat? M-am uitat la bocancii lui nenorociți și mi-am imaginat în ce mod ar putea să reacționeze un om de categoria lui Medianu. Ai auzit cum s-a justificat: „Parcă îi vedeam numai pantofii. Și mi-a trecut prin gând să-i iau eu, că el tot n-o să-i mai poarte pe lumea ailaltă!”

Cercetă grăbit ceasul din perete, comparându-l cu al său, apoi continuă:

— Să ne pregătim pentru arestarea asasinului. Este vorba de un individ extrem de periculos și mai cu seamă

inteligent. S-ar putea să dispară fără urme, dintr-un moment într-altul. Cu cât vom întârzia mai mult, cu atâta vom întâmpina greutăți mai mari, deși probabil el este încredințat că deocamdată nu-l pândește o primejdie iminentă. Tocmai din această cauză am afirmat că ai procedat corect reținându-l pe Medianu, cu toate că nu s-a făcut vinovat de asasinat. Criminalul, cred, a și aflat știrea arestării lui. În orașul acesta mic, arestarea unui om în condițiile în care s-a produs ea, se află destul de repede. Cu siguranță că încă de aseară „evenimentul” a fost comentat și disecat în multe locuri publice. Să sperăm că asasinul se crede încă stăpân pe situație. De data aceasta vom avea noi un ușor avans asupra lui. Este un individ foarte abil.

— Așadar, dumneavoastră bănuți cine l-a ucis pe Dogaru Alexandru?!

— Nu bănuiesc. Nu poate exista nicio îndoială. Sunt în posesia tuturor datelor cazului de care ne ocupăm. Și, în mod paradoxal, rezolvarea problemei este cu totul și cu totul neprevăzută. Am ajuns la soluție numai pe baza faptelor. Trebuie să recunosc, la începutul anchetei am fost tentat să mă las pe seama intuiției... În sfârșit... Aș vrea să te pun la curent cu subiectul convorbirii telefonice de adineauri. Ieri dimineață, la Brașov, am discutat cu Bucureștiul și am cerut să fie căutați cei doi camarazi ai victimei, cei care se fotografiaseră în anul 1942 în timpul războiului. A fost găsit numai unul dintre ei: Miltiade Anton. Celălalt este mort. Acest Miltiade ne-a furnizat informații prețioase, concludente, referitoare la etapa ce ne interesează, adică înainte de anul 1944. Începând din 1942, Dogaru Alexandru a fost repartizat ca șofer la maiorul de jandarmerie Eftimie Viorel. Acest maior a dispărut în chip misterios numai cu câteva zile înainte de sfârșitul războiului din Răsărit. Câteva cuvinte despre Eftimie Viorel: pe front a împușcat pe loc un soldat român comunist, invocând o pretinsă neexecutare de ordin.

Înainte de război a fost comandantul unei închisori pentru deținuți politici. Datorită relațiilor sale din anturajul lui Antonescu, cazul cu soldatul împușcat a fost mușamalizat. Eftimie era un adept înfocat al hitlerismului și avea strânse legături cu Abwehrul, adică serviciul de spionaj german condus de amiralul Canaris. După război, a fost trecut pe lista celor puși sub urmărire, dar n-a putut fi descoperit. Se crede că și-a „preparat” dispariția înscenându-și moartea în timpul unui atac aerian. Așa zisele rămășițe carbonizate ale corpului său au fost scoase de sub dărâmăturile unei case. Dar, un ofițer care făcea parte din aceeași unitate cu el, a declarat că l-ar fi zărit pe străzile Iașului două luni mai târziu. Se presupune că și-a schimbat identitatea și că a revenit în țară, purtând alt nume. În calitate sa de șofer, Dogaru îl cunoștea foarte bine și se pare că deținea și alte „amintiri” de pe front, adică niște probe materiale care l-ar fi distrus definitiv și iremediabil pe Eftimie: un act, sau o fotografie din timpul activității de spion a fostului său șef. Ce concluzie putem trage din cele expuse până în prezent?

Căpitanul Vintilă sorbi o nouă înghițitură din pahar, își trecu mâinile prin părul rebel, apoi zise:

— Se poate presupune că victima, în urmă cu cinci luni, mai exact chiar în dimineața când, conform celor relatate de Angela Vlădescu, a plecat să-și cumpere țigări, l-a văzut, desigur întâmplător, pe Eftimie la Brașov, a aflat, încă nu știm cum, schimbarea identității lui și a făcut repede legătura între falsa identitate a fostului maior și acel document atât de compromițător deținut de el, luând totodată hotărârea să profite de pe urma acestei neașteptate întâlniri. Ceea ce a urmat, este lesne de înțeles: a primit o anumită sumă de bani, apoi, în fiecare lună se prezenta la Eftimie și repeta procedeul. Putem fi încredințați că încă de când a luat naștere șantajul, fostul maior s-a gândit cum să scape de pericol. A-și schimba din nou numele, sau a fugi din țară, devenise mult mai complicat în condițiile actuale. Rămânea o singură

posibilitate: înlăturarea fostului său șofer care devenise tot mai lacom, tot mai îndrăzneț. În ceea ce ne privește pe noi, știm că șantajul, ca orice alt delict, nu se poate prelungi la infinit. Fie șantajistul, fie cel șantajat, și desigur mai curând sau mai târziu chiar amândoi, trebuie totuși să facă cunoștință cu procuratura. În cazul de față, duelul dintre cei doi protagoniști s-a terminat cu înfrângerea lui Dogaru care, deși poseda toate atuurile, s-a dovedit a fi mai puțin inteligent decât adversarul său.

— Raționamentul dumitale este bun...

— Dar mai departe nu pot avansa. Cunoaștem motivul crimei, știm de asemenea adevăratul nume al asasinului, însă nu suntem în posesia actualei sale înfățișări și nici a locului unde poate fi găsit.

— Știm unde îl vom găsi. Trebuie să stabilim un plan pentru arestarea lui, să-i întindem o cursă. Vom proceda în așa fel încât să se demaște el însuși. Vei mai lua un milițian cu dumneata.

— Pe sergentul-major Pârvu. Un munte de om, este capabil să alerge sute de metri ținând la fiecare subsuoară câte un om.

— Perfect! Totodată, propun să-l folosim și pe Medianu ca momeală psihologică. Dumneata vei conduce operația. Dacă nu intervine ceva neprevăzut, în aproximativ două ore te vei întoarce cu asasinul prins. Iată cum vom proceda...

*

* *

Presupunerile maiorului Alexe se dovediră a fi îndreptățite. După o oră și jumătate, în curtea miliției staționa o mașină din care coborâră, rând pe rând: căpitanul Vintilă, Medianu Martin zâmbind victorios, Eftimie Viorel alias Petrescu Ion, palid la față, cu mâneca hainei sfâșiate, aproape smulsă din umăr și cu cătușe la

mâini și ultimul sergentul-major Pârvu.

Căpitanul Vintilă dădu buzna în biroul în care îl aștepta Alexe și strigă triumfător, gesticulând cu ambele brațe:

— Ați avut perfectă dreptate! Aproape că nu-mi vine să cred. Cum ați stabilit vinovăția lui Petrescu?

— Pe baza unui raționament destul de simplu, dragul meu. Ți-am spus că la începutul anchetei am fost tentat să mă las condus de intuiție. Când l-am văzut prima dată pe Petrescu, am avut bizara senzație că individul acesta ne ascunde ceva și nici până acum nu-mi pot explica de ce la un moment dat am bănuț că bastonul lui ar putea fi arma crimei. Am căutat, bineînțeles, să-mi alung cât mai repede din minte această impresie. Totuși, în cele din urmă ispita nu mi-a dat pace și cred că-ți aduci aminte clipa când i-am arătat fotografia victimei. A avut o vagă tresărire și a remarcat involuntar că mortului îi lipsesc pantofii. Atunci din nou m-a mușcat de suflet șarpele îndoielii. Ei bine, de unde știa Petrescu ce fel de încălțăminte purtase Dogaru Alexandru. Ar fi putut zice că este pur și simplu desculț sau, mai degrabă, ținând seama de anotimpul foarte ploios, și-ar fi exprimat mirarea că n-are bocanci sau galoși în picioare. Firește, putea fi vorba de o coincidență absurdă, de o exprimare eronată. În general, pantofii sunt o încălțăminte comodă și comună, purtată de majoritatea bărbaților, uneori indiferent de situația meteorologică. Deci, deocamdată, nimic anormal în purtarea lui Petrescu. Care au fost totuși împrejurările în care el s-a trădat?

Se opri puțin, scoase dintr-o cutie un trabuc, îl înțepă la unul din capete cu o peniță de pe birou, îl miroși încântat înainte de a-l aprinde, apoi continuă:

— Culpabilitatea lui Petrescu s-a conturat, sau mai bine zis a început să devină evidentă abia după arestarea lui Medianu și anume atunci când el a mărturisit furtul pantofilor. Cunoscând mobilul crimei, adică frica de demascare, putem afirma cu precizie că Petrescu era în permanență obsedat de acel teribil obiect al șantajului, pe

care, de altfel, îl căutase înfruntând orice risc chiar în seara asasinatului, la locuința victimei, în Brașov. Și, firește, nu l-a găsit, deoarece Dogaru ascunsese documentul în talpa dublă a pantofilor pe care îi purta de câte ori pleca după bani. Depoziția nevastei lui Petrescu a scos la iveală poziția precisă a cadavrului. Ți amintești; pe jumătate desculț, strângând la piept pantoful din piciorul stâng. Ce putea să însemne gestul acesta bizar al victimei? Probabil, înainte de a muri, și-a revenit pentru scurt timp, a făcut eforturi desperate să se descalțe, apoi a strâns pantoful în brațe, dorind astfel să atragă atenția celor care îl vor descoperi sau, căznindu-se el însuși să scoată documentul, dar nereușind din pricina morții. Să recapitulăm: Exista deci un număr de cinci persoane care cunoșteau poziția exactă a mortului. Cine sunt aceste persoane? Dumneata, eu, Petrescu Valeria, Petrescu Ion și acel individ, atunci încă necunoscut, care furase pantofii. Pe noi doi ne eliminăm fiind în afara cauzei. Rămâneau, prin urmare, trei suspecti. După arestarea lui Medianu, precum și după mărturisirea lui, am fost nevoit să-l șterg de pe lista suspectilor și dintr-o dată cercul lor s-a îngustat simțitor. A urmat precizarea lui Medianu: cel care îl atacase emana un miros dulceag, de cofetărie. Cred că n-ai uitat întrevederea noastră cu Petrescu; la intervale regulate, scotea din buzunar niște minuscule bomboane de ciocolată, pe care le ronțaia cu mare plăcere. Încă de atunci m-a frapat acest obicei, l-am considerat un adevărat tic nervos. Pe urmă, ca să nu existe nici cea mai mică îndoială, i-am întins o cursă. Apropo, cum s-a comportat?

— În timpul mesei de prânz, se servise tocmai felul al doilea, Medianu a întredeschis ușa sufrageriei și i-a făcut semn lui Petrescu să vină afară. Eu observam toată scena ascuns în spatele unui cuier încărcat cu haine. Păcat că n-ați asistat! Când a ridicat capul și l-a zărit pe Medianu, s-a oprit brusc din mestecat și s-a îngălbenit, parcă-l văzuse pe dracul gol. Sufrageria se află la parter. Îngrijitoarea vilei

mă informase că de obicei fiecare locatar ocupă un anume loc. Am vorbit cu ea înainte de masă și am rugat-o să lase deschisă o fereastră din apropierea scaunului lui Petrescu. Cum vă spuneam, Medianu tot făcea semne cu mâna, discret, chemându-l la el. După primele momente de surpriză, sau mai bine zis de spaimă, Petrescu s-a stăpânit uimitor și a continuat să mănânce liniștit. Cred că făcea un efort extraordinar pentru a-și păstra calmul. Dar Medianu a devenit mai insistent, conform instrucțiunilor mele. A început să-l strige: „Domnu’ Eftimie! Domnu’ maior Eftimie, veniți repede afară!” De data aceasta ucigașul n-a mai putut rezista, s-a sculat ca un somnambul de pe scaun și a schițat un pas către ușă. Atunci am apărut și eu... Oho! Ce mutră a făcut! Trebuie să recunosc însă că uimirea lui n-a durat o veșnicie. Dintr-un salt a ajuns la fereastră, a încălecat pervazul și... a picat exact în brațele sergentului-major. A încercat el să se lupte cu Pârvu dar nu i-a mers... Pe drum, în timp ce veneam cu mașina, s-a recunoscut învins. Îl înjura mereu pe Medianu... În ziua crimei avea întâlnire cu Dogaru în fostul pavilion de vânatoare. Profitând de faptul că era beat, l-a lovit puternic cu bastonul în cap și după ce l-a percheziționat, l-a târât în vestiar pentru a întârzia cât se poate de mult descoperirea cadavrului. „Nenorocul” lui a fost că victima n-a sucombat imediat și că Medianu a profitat de ocazia ivită pentru a-și face rost de o pereche de pantofi...

Alexe aprobă cu o mișcare vagă a capului, se ridică din fotoliu și se apropie încet de fereastra deschisă. Un fulger enorm brazdă cerul întunecat spre apus, apoi picături mari de ploaie începură să izbească pietrișul fin din curte, iar câteva i se prelinseră pe obraz. Se șterse cu dosul palmei și zise:

— Aș fi dorit să mai rămân două-trei zile aici, dar adineauri am primit un telefon de la colonelul Florescu. Trebuie să mă prezint urgent la București. După câte îmi dau seama, precis că n-am să-mi pot lua concediul decât în

iarnă...

CUPRINS

PENSIUNEA CAMELIA.....4

CAZUL ADORIAN.....89

MORTUL DIN VALEA CORBULUI.....168

Redactor; BOGDAN RADULESCU
Tehnoredactor: DUMITRU VERDEȘ

*Apărut 1970. Comanda nr. 9682.
Hârtia ziar de 50 g/m² 700×1000/32.
Coli de tipar 8,5. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R-31*

Tiparul executat sub comanda nr. 90 878 la
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii”,
Piața Scînteii nr, 1, București -
Republica Socialistă România